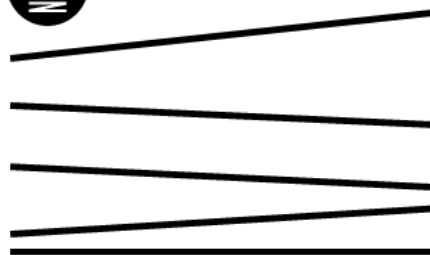

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Euphrosyne.

Vol. 1

København, 1796-1803

12 bd. :

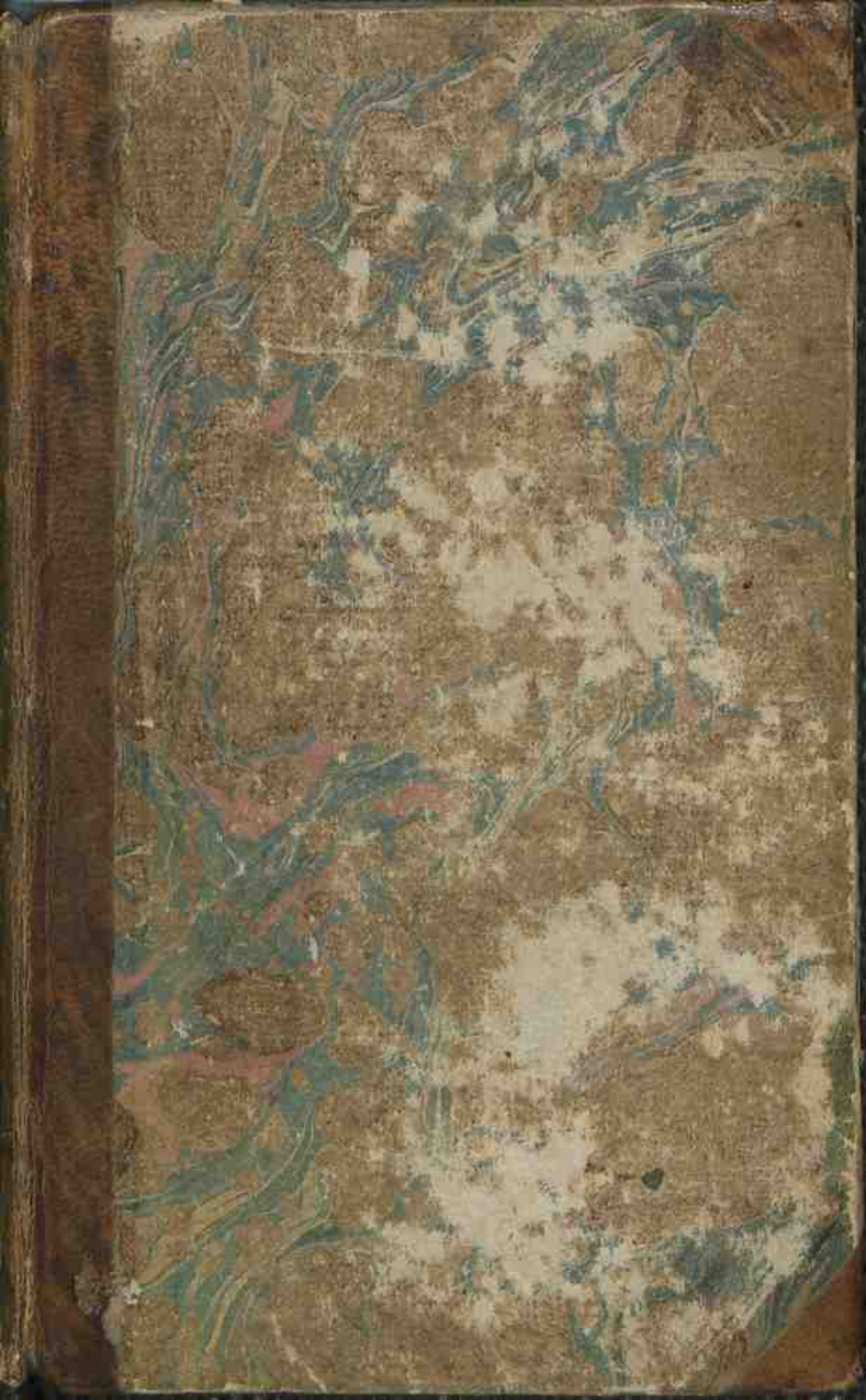
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

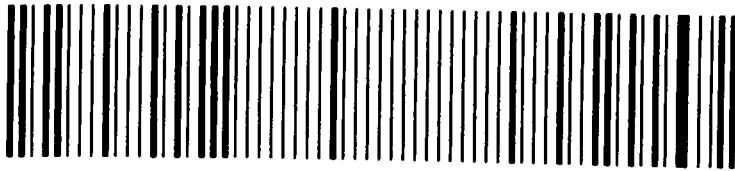
The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

57-8

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 57 8°

1 1 57 0 8 00044 7

+Rox

Just

Euphrosyne.

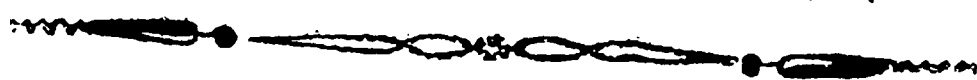
Første Bind.

J. Fahrenholtz fec.

I Mangel af en Aphrodite
man noies maae med en Charite.

Baggesen.

Kjøbenhavn, 1796.

Trykt paa N. Goldings Forlag, hos
Zacharias Breum.

Frue E. M. Nyerup

tilegnet.

"Thi lovet være den Vennevind god,
de danske Hustruers Smykke,
ret aldrig den Egtmands Haab hun forlod;
Hun leve Hr. Rasmus til Lykke!"

J. K. Høst.

1707 12 3 1713

1713 12 3 1713

1713 12 3 1713

1713 12 3 1713

1713 12 3 1713

1713 12 3 1713

1713 12 3 1713

1713 12 3 1713

1713 12 3 1713

1713 12 3 1713

1713 12 3 1713

1713 12 3 1713

1713 12 3 1713

1713 12 3 1713

1713 12 3 1713

1713 12 3 1713

1713 12 3 1713

I n d h o l d.

Første Hæfte.

	Side
Det lykkelige Egetskab, af Weiss, overs. af Fransk — —	I
Sang paa Fru Lavæges Fødselsdag, af Hr. Sekr. Pram —	20
Himmelsynet, Sonnet, af Hr. Schack Staffeldt — —	22
Paa Hannas Fødselsdag —	23
Vort Jægs Magt, en Fortælling, overs. af Tysk ved C. G. —	24
Eloises Klage ved Abelards Grav, af Lidner, overs. af Svensk —	57
Beskrivelse over Paraklet, af Engelsk ved Hr. Lundbye — —	59
Brødrene, en Tildragelse, af det Franske ved Hr. M. C. Bruun —	70
Den siberiske Ceder, af Bergius, overs. af Tysk — —	76
Af Dagens Historie — —	77
Dameliteratur — —	78
Dødsfald — —	88
Til Aphrodite, af Hr. S. G. Sveistrup —	93

Andet

Andet Hæfte.

	Side
Husligt Liv, af Weiss, oversat af Fransø — — —	97
Fortættelse af Rahbeks Vise ved Myerups Brøllup, af Høst — —	109
Sang paa Frue Myerups Fødselsdag, af samme — —	110
Til den Troløse, af Hr. S. Staffeldt	112
Til et Træ, af Hr. Heber — —	117
Ekdøuen og Gøgen, af Hr. Profur. Al- bertsen — —	118
Vien og Sommerfuglen, af samme	119
Hunden og Vien, af samme —	121
Vise i Untedning af Fiskalens Paastand, at Bækkeren misundte Kongen hans Værdighed, af Hr. M. C. Bruun	122
Armidas Koketterier, efter Tasso, af samme	124
Gravsang, efter Matthisson, af Høst	129
Rosentræet — —	129
Cecilie og Pierre Blondel, af Pollin, oversat af Fransø —	143
Edvin og Emma — —	166
Trøst og Mistrøst, af S. R. —	168
Anvisning til at blege Lærred i faa Minuter, oversat af Tyssø — —	168
Om vor Klædedragt o. s. v. af Herder, oversat af Tyssø — —	172
Scener af Kozebues den ædle Løgn, ov. af Tyssø, ved S. S. — —	178

Tredie Hæfte.

	Side
Om det Latterlige, af Weiss, oversat af Fransk — — —	197
Om Anstændighed, af samme — — —	201
Vilhelms Høstfang, af Hr. Heber — — —	205
Buggevisse, af samme — — —	207
Bækken, af Pollin, oversat af Fransk — — —	209
Rosenknoppen, af samme — — —	216
Hvorfor jeg synger om min Pige, af L ^r — — —	219
Valvise, af samme — — —	225
Om Trang til at elske, og hvilke Fruentimmer man bør være hengiven, af Ninon de Lenclos, ov. af Fr. ved Hr. v. Gyldenpalm — — —	227
Vise af Hr. T. Mørk — — —	232
Om Forsængelighed og Modesyge, med en Historie indblandet, oversat af Tyss ved C. G. — — —	234
Valvise, af Høst — — —	262
Paa Frue Halbes Fødselsdag, af Hr. v. Gyldenpalm — — —	263
Sang paa en Bryllupsdag, af S. C. M. — — —	265
Tiggersang for et Hittrebarn, af Hr. Prof. Albertsen — — —	267
Til Vinteren (da Laura var syg), af Hr. Heber — — —	268
Minna ved Vilhelms Grav, af samme — — —	270
Anakreons 35 Ode, efter det Græske, ved samme — — —	271
Syndfloden, af Lidner, ov. af Svensk ved C. G. — — —	272
Akademisk Nye — — —	276
Literatur — — —	277

Fjerde Hæfte.

	Side.
Egteskabslove i Naturens Folkecodex, af Volkmar, overs. af Tyss ved C. G. — — —	293
Løgnens Forsvar, af Grev Creutz, overs. af Svensk ved C. G. — — —	296
Tulegaven, udaf Engels Philosoph für die Welt, overs. af Tyss ved C. G. — — —	312
Over det gamle Ordsprog: mange Bække smaa gjør' en stor Na, af Hr. Prof. Albertsen — — —	316
Balvise, af Hr. Haste — — —	323
Til et Ideal, af Hr. Seber, (Ideen af Stollberg) — — —	325
I en Stamboog, af samme — — —	326
Sæleroe, af H. C. M. — — —	327
Det er ikke sandt, af Hr. Prof. Albertsen — — —	328
Hagelveiret, eller Trøst i Ulykke ved en ædel Kone, overs. af Tyss ved C. G. — — —	329
Drømmen — — —	344
Om den gode Tone, af Weiss, overs. af Fransk ved Høst — — —	346
Hvorpaa bør Egteskaber bygges, af Frizsch, overs. af Tyss ved C. G. — — —	352
Om Mesalliancer, af samme — — —	356
Gjøgemoderens Rede, af Pollin, overs. af Fransk ved Hr. Sveistrup — — —	359
Petrarcas Ideal af Laura, af Herder, overs. af Tyss ved C. G. — — —	372
Litteratur — — —	375

Det Iyffelige Egetesfab.

af Weiss.

Oversat af Fransk.

Edmunds og Lucilies, skönt af en Art over det almindelige Begreb, kan i adskillige Henseender tjene til Mønster. — Tilbøielighed og Fornuft forenede sig i Edmunds Valg. Han havde seet Ungdommens Hidsigthed svinde, og besad den modne Alders hele Styrke. Tilbagekommen fra Selvbedraget lod han sig ikke mere forlede af Glimmer; hans rensede Tilbøieligheder førte ham tilbage til det Simple; hans sølende Hierte fordrede endnu den Fornødenhed at elske og elskes; hans Retssindighed stred imod Forsørelser, hans Stolthed

A

imod

imod smaa Omhyggeligheder, og hans Delikatesse mod Ryggesløshed. Han troede, det var Tid at faae sit eget Huus; men han søgte mindre en Elskerinde end en Ledfagerinde. Lucille syntes ham stikket til at forene dem begge: hun var endnu ingenlunde det, hun kunde vorde, men hun besad Anlæg til at vorde det. — Uden afgjort Tilbøielighed for Edmund agtede hun ham; forenede Ynde, Godhed, og Forstand nok til at forstaae ham: der behøvedes ikke mere, det Øvrige maatte være hans Sag. — Han foresatte sig uden Lidenkab, blev imodtagen uden Modbydelighed, dulgte en Deel af sin Omhed, og satte den meer i Fremgangsmaade, end i Ord. Aldrig havde hans ivrigste Omhyggeligheder noget Flaut eller Krybende i sig: det var Venskab, Hengivenhed, Opmærksomhed, ikke Underdanighed. Han tog fra Begyndelsen den Tone, han altid vilde bevare, og i det han forbandt Kraftfylde med en vedligeholdt Høflighed, prydede han den ene ved den anden.

Overdrivelse af lav Smiger kan kildre et Fruentimmers Forsængelighed, men hun ringes agter tidlig eller sildig ham, der yder hende den.

Hun

Hun søler imod sin Willie det bestyttende Rigs
 Fortrin, og hun finder med Fornøielse Bevæg-
 grunde, der end mere overtale hende til at
 troe det. Hersker hun, betegner en bestandig
 Tvivlsraadighed og Urolighed hendes misstillede
 Tilstand. Paa den anden Side, hvad sødere for
 en Kone, end i den Mand, med hvem hun for
 Stedse er forbunden, at erkiende en Raadgiver,
 en Støtte, en Forsvarer, en Veileder!

Lucilie var i Førstningen, som de fleste unge
 Mennesker, forsængelig, letfindig, ustadig, og
 troede ikke at være noget af alt det; mere vittig
 end fornuftig, mere behagelig end grundig, tæn-
 kende lidet, følede meget; mindre ledet ved Be-
 tragtning, end af sine Tilbøieligheder, Lunet,
 Exemplet eller Moden; uden Erfaring, undtagen
 Romanernes, uden at see Verden, undtagen igien-
 nem en forhidset Indbildningskrafts Blændverk,
 eller efter Bildfarelserne af en falsk Ærbødighed
 for Brugen. Hun vidste at gribe en delikat Sø-
 lelses, hun vurderede et fint Udtryk; men en
 stærk Tanke undgik hende. Hendes Hensigter
 vare rene, men hun manglede Lys og den for-

nødne Styrke til at udføre dem; hun var ikke i Stand til at imodtage et vedligeholdt Indtryk, endnu mindre til at fatte en modig Beslutning eller, at lægge en sammenhængende Plan.

Edmund søgte fra Begyndelsen at danne hendes Forstand: uden Pedanteri forenede han Læreren med Vennen og Elskeren. Hver Dag blev een eller to Timer helligede til Studering, hvoraf han ifkun tilbød Blomsterne og udrev Tornene. Han vilde ikke gøre en Lærd af hende; men hun erholdt Kundskaber nok til at sætte Priis paa dem, og at nyde sin Mand. I det han fremmede hendes Fornøielse og smilede ad hendes Forsængeligheds Spil, gav han dem uformærkt en mere grundig Retelse. Han blandede Munterhed med alvorlige Betragtninger, med interessante Træk, og gjorde hende lidt efter lidt fortrolig med disse Hovedgrundsatninger, der forbinde Begreberne, rense Dømmekraften, og fremstille Gienstandene under deres rette Synspunkt. Deres Samtaler bleve ligesaa afvejlende, som de menneskelige Kundskabers uhyre Mark. Ofte gav en uformodentlig Tildragelse, eller en særdeles Bedrøgt Anledning, til at sammenligne de
for-

forforskjellige Folkeslags, de forforskjellige Aarhundre-
ders Skikke, og bestride deres Fordomme. En
Spadseregang indviede Lucilie i Naturens hellige
Hemmeligheder; hun havde ikke seet uden dens
Virksomheder, hun beundrede dens Marsager, og
hvert Skridt frembød for hende nye Undere. En
Kløn Aftenstund rev hendes Indbildningskraft hen
midt igiennem Stiernehimlens uhyre Strækning-
er, og med sin Ledsagers Hjælp tydede hun i
denne Umaalelighed de lysende Tegn, hvormed
den store Ophavsmand indskrev Beviserne for sin
Tilværelse. . . En ny Verden fødtes under hendes
aabnede Øie; hendes Fornuft fik Styrke; hen-
des Hjerte udviklede sig; hendes Nydelse blev
mere delikat; hendes Ønsker mere ophøjede;
hendes Pligter forvandlede sig til Fornøjelser,
og hendes Hjerte slog sagteligen under Velgjøren-
hedens Stille. . . Hun erfoer inden søie Tid, i
sine Selskabssystres Omgang, Oplysnings Over-
legenhed, og blev derved ifkun mere blid og mere
beskeden; hun lærte ogsaa at skille en Nar fra en
fornuftig Mand, et falsk Snille fra et sandt,
og en svag Siæl fra en kraftfuld. Uden at rin-
geagte sit Køn foretrak hun vort; hendes Mands
Ben-

Men saa fuldkommen man end monne være, har man ofte Uret og Glemfæls Dieblikke; de kræve intet umuligt af hinanden, og ere altid stemte til at bære over med og tilgive hinanden. Ved Udgangen af deres mest levende Uenigheder hører man dem aldrig offentlig udgyde deres Lune: hvad vedkommer en huslig Tvist det Almene? De komme Dieblicket efter sammen igien med ligesaa megen Rolighed, som om Intet var foregaaet imellem dem: Freden er gjort uden Forklaring. Denne simple Tone er en taus Tilstaaelse, at man erkjender sin Uret, eller at man undskylder den, og denne Tilstaaelse blev altid vel imodtagen. — Det er sieldent, at hun fortrænes i deres smaa Stridigheder, endnu sieldnere, at hun søger at pirre ham. Hvad maatte hun vinde derved? uden det at bringe ham i endnu værre Stemning. Tausshed er hendes Forurettelse, Blidhed hendes Vaaben, og en god Fremgangsmaade hendes Vebreidelser. Hun kan bevidne ham Bedrøvelse, ikke Brede; den første kommer af Følelse, den anden af Stolthed. Men i det hun undviger Yderlighederne, indeholder hendes Eftergivenhed hverken Flaahed eller Frygt, eller

eller Slaveri. Den som fornædler sig for dybt smigrer ikke mere Egenkiærligheden, og den som ikke veed at bevare sin Værdighed indbyder til Ringeagt.

Edmund har ikke vundet mindre end Lucilie ved deres gjensidige Meddelelse. Hendes Sagtmodighed stiller hans Ilsærdighed, hendes Munterhed dæmper hans Alvor, hendes Yndigheder give hans Fornuft Glæde, hendes Svaghed holder hans Driftighed tilbage; og af deres Samling fødes Klogskab. Hun gjør ham elskværdig, han gjør hende agtværdig; hun skaffer ham Værbødighed, han hende Yndest; hun formilder hans Rummer, han forhøier hendes Følelser. Han trøster sig i Varmen af deres Vennskab, og hun hviler blideligen under Beskyttelsen af hans Styrke, af hans Duelighed, af hans Mod, og af den Uagtelse, man tilstaaer ham. Hun underkaster sine Grundsætninger hans lyse Ånd, hun veed at han kan feile, men fiædnere end hendes Mangel paa Erfaring. Lad en Gud fordre Regnskab for hendes Handlinger, hun vil svare: jeg har fulgt den Veileder, du havde givet mig.

Har

Har det at befale sine Behageligheder, saa har og det at lade sig styre sine: det forjager Tvivlræddighedens Marter, en af Livets største Plager. — Undersøgte man nærmere den største Deel Sorger, skulde man finde, at de udspringe af Tvivlræddighed. Det er Kampen imellem stridende Villier, som, i det de i vort Underste støde mod hinanden, der indbringer Urolighed, Tvivl, Uengstelse. En af disse Villier faae Magten over de andre, da fødes Rørlighed igien, og at være lykkelig er som oftest ikke andet end at være enig med sig selv. — Det er ikke sjældent at bemærke hos de Piger, hvis Stilling synes at være skabt til Afhængighed, at de, saasnart nogen Hændelse udri-
ver dem derfra, ikke vide hvad de skal gjøre med denne Frihed, der forekom dem som et saa ønskeligt Gode. De foruroilige, de tumble dem; de ere Børn, hvis Arme man løser, efter i lang Tid at have holdet dem indsvøbte, og som, da de ikke kiende deres Brug, gebærde sig reent overgivne, støde sig paa Buggen, eller slaae sig i Ansigtet; siden græde, blive vrantne og synes at anklage alt det der omringer dem.

Lucilie

Lucilie pønser paa at gjøre sit Huus behageligt. Edmund kommer stedse hiem med Fornøjelse; det er ham som om han gaaer ind i Havn. Hun hører med Deeltagelse hans Vrekierheds Planer, fører ham ofte tilbage paa de Gienstande, hvorom han gierne taler, underretter sig stundum om de Sager, hvormed han syffelsætter sig, bevidner Verbødighed for hans Forretninger, Agtelse for hans Evner, og end meere for hans Retssindighed. Imidlertid vil hun ikke vide alt: hun vilde endog lukke Dinene for nogen Bildfarelse i Rørlighedssag; hun veed at Følgernes Forskiellighed ikke gjør de gienfide Forpligtelser aldeles lige; men Edmund sætter aldrig denne Overbærelse paa Prøve.

Hun efterforsker hans Tilbøieligheder, forekommer dem ved smaa uventede Opmærksomheder, vaager over hans Sundhed, og i det hun udstrækker denne Omhu indtil Selvopoffrelse, veed hun med Tække at frastige sig Fornøiellers Misbrug, ligesom hun veed at forhøie deres Pris ved en rim. Eftergivenhed, ved Delikatessens Yndigheder, og Følsomhedens Kraft til at røre. Intet af hvad som kan bidrage til hans Lykke synes hende uværdigt at stræbe efter.

Alvor

Alvorligen paa Vagt for sit gode Navn fyer Lucilie endog Skinnets. Hun veed, det ikke er nok for hendes egen og hendes Mand's Værd at være tro; men hun maa og ansees derfor. — Faren er forbi, Mindet af hendes Opsørsel er tilbage. — Ungdommens rivende Fart har taget hendes Skønhed med sig. Hendes Tænder fordærves, hendes Haar gaaer af, hendes Farve har intet Liv mere, hendes Barm er salmet, hendes Skabning bliver fluntet; hun kan endnu synes smuk; men hendes Mand veed, at hun ikke er det mere, og hun er uvidende om, at han veed det. I øvrigt synes enhver Skønhed, der forlader hende, at være et Baand mere til at erstatte den ved nogen Mandens Behagelighed, eller Hjertets Egenskab. — Hun forener ikke med Alarernes Ødelæggelser Skødesløsheds Bæmmeligheder; hendes Pynt, altid omhyggelig, er ligesaa langt under Pragt, som udmærket ved Smag og Renlighed.

I deres Huus, prydet en Grad under deres Formue, hersker en sund og beqvem Overflødighed: alt sigter der til at glæde og intet til at glimre. — Udvidelsen af Kundskaber har ikkun forøget hendes Iver og Erbødighed for sine Pligter
som

som Hustru moder. Det er ved at iagttage i sit Hustru væsen megen Orden og en viis Sparksomhed, at hun tildels erholder sin Indflydelse paa sin Mand. Denne Ordens Mand i Smaating synes at være lidet betydelig; men hun kender Mandfolkene, og da de ikke ere i Stand til visse sinne Omhyggeligheder, behage de dem og gjøre Indtryk paa dem; og i Henseende til Sparksomhelighed, da er den Bellevnets saavel som Gavnligheds Skytte; hun udstrækker den indtil over sig selv, og frasagde sig ofte alt for kostbare Gaver. Simpelt er hendes Prunk, Viisdom hendes Prydelse, og Fred hendes Belønning.

En helligere Pligt, hvis Ubehageligheder de dele, eller rettere som de have forvandlet til Fornøielse, er deres Børns Opdragelse. For at gjøre sig mere duede dertil, læse de sammen de bedste Afhandlinger om denne Gienstand, men underkaste Theorien Erfaring og Kunsten Naturen. Den sidste lade de handle i Henseende til de omtrivende Regler, og føre de andre til den Hovedgrundsetning, at opdrage sin Søn, som man selv vilde have været opdragen, og "sin Datter, som man kunde ønske at Ens Kone havde været det."

De

De søge at lede dem til Lykken paa Dydens
Bei, allerede fra deres Barndom stræbe de at for-
søde dette Liv, de have givet, som alt for ofte
er ifkun en sørgelig, og altid en saare farlig Gave.
Men denne Omhue gaaer ikke til Svaghed, og
opoffrer ikke uden Undtagelse det Tilkommende for
det Nærværende. Ingen Omhed er mere falsk,
mere hensigtsstridig, end den som danner hvad
man kalder fordærvede Børn; et af de rigtigste
Udtryk med Hensyn til Følgerne, som ere meere
eller mindre Uduelighed, Svaghed, Indbildsk-
hed, overdrevne Fornødenheder af alle Slags,
Uselvstændighed, Misfornøielse, Tungvindighed,
og Uselfabelighed i Almindelighed: — Saa-
som man bestandig har udrevet dem fra den Nødvæn-
dighed at tænke, at handle selv, blive deres Siæle
og Legemer i en Slags Barndom, som medfører
for Stedse Visheden af det Onde, hvis Mulig-
hed for nogle Dieblikke man søgte at undgaae.
Alt for vante til at følge deres Nykker, at opvar-
tes og forekommes, vorde de sære, fordringsfulde,
urolige; andres Tienstagtigheder forekomme dem
som Pligter, de mindste Modsigelser som For-
nærmelser, de mindste Anstød af Lune som skræk-
kelige

felige Optrin, hvortil den yderlige Utaalmødighed, de vise ved denne Gienfærdighed, virkelig bringer dem. Man veed ikke, hvorledes man skal behandle dem: vil man sige sig efter det, der kan være dem behageligt, udstrække de Fordringerne over Grændserne; og vil man unddrage sig detsfra, kaldes de fornødigste Afslag oprørende Forurettelser. Udfikkede til at gjøre deres egen Lykke, forgifte de deres, med hvem Skæbningen forbinder dem. Mættede før Nydelsernes Alder, pirres deres yderlige Følsomhed for Smertene i Forhold til deres Afsmag for disse alt for ødslede Fornøielser.

Uden Overdrivelse, er det godt at Barnet tidlig føler Nødvendighedens Nag og Trangens Brod; man danne ham til Slæb, til Selvfornægtelser, til Smerte og til Taalmodighed. Det er godt, at han nødes til at flye hen til egne Kræfter, til egen Duelighed, egen Smidighed, eget Mod for at trække sig ud af Forlegenheder, for hvilke han i Fremtiden kan vorde udsat. Det er nyttigt, at han tidligen veed, hvorlidet han bør vente af Menneskerne og at han, i det Høieste, ikke af dem vil faae meere, end det tilbage, han selv monne tilstaae

staae dem. Det er nødvendigt, at han bereder sig før Kampen, til Lidelser, til Modsigelser, til Gien- vordigheder, til Forurettelser, som mere eller mindre forurolige den hele menneskelige Tilværelse.

Men leder en ildesforstaaet Godhed vor Opdragelse til snarere at gjøre os til Offer for dette Onde end til at lære os at overvinde dem, har den anden Yderlighed ogsaa Farligheder, som ere den egne: den kvæler Delikatessen, Glædeligheden og Snillet. Blidhed maa dæmpe Alvorligheden, Kiærlighed og ikke Brede straffe, Nos opveie Daddel, og Fornægtelse igien optrække denne unge udgangne Machine, forspændt ved en alt for vedholdende Opmærksomhed, som, skønt i adskillige Henseender nødvendig, imidlertid er en af de mindst naturlige for Børn, hvis Forstand lider mere ved disse Overdriuelser, end den vinder; da intet fast Velbefindende har Sted, i Moralen som i Physiken, uden ved Begges Overeensstemmelse.

Edmund og Lucilie lægge sig mere efter at danne deres Hierte end deres Snille, deres Fornuft end deres Huskommelse, mindre efter at gjøre dem lærde end retsindige, rige end lykkelige; og i det de lære dem Kunsten at gjøre Lykke, lære de

de dem overhoved den Kunst at ngies med hvad man har. Man formilder deres Følelser ved Venfkab, man fremfkynder deres Forftand ved fmaa Forretninger over deres Alder; man opløfter dem i deres egne Dine ved Tillid, og den Afgtelfe, man beviser dem, indbyder dem til at fortiene den. — Ingen Befaling, hvis Henfigt man ikke angiver; ingen Grettefættelfe, hvis Narfag man ei anfører; Exemplet føies til Budet, og Faftthed til Sagtmodighed.

Man øver deres Mod, hærder dem imod Folkemening, gjør Hoffærd latterlig, og fortroelligjør dem med Tanken om Trang, Smerte og Død. Man udvikler deres Dømmekraft ved Gienftande til at fammenligne, Handlinger til at vurdere, og fmaa Opgaver i Sædelæren til at opløfe. Deres Opdragelfe har fornemmelig til Diemed at danne dem en Visdom, en Rolighed, og en Færdighed i Dyden, der, forenede med en dyb Underkaftelfe under Gorfynets Beflutninger, ere i Stedet for Philofophie, faavel over Pligterne fom i Lidelferne her i Livet.

Indtil da kunne de famane Grundfætninger være næften fælles for begge Køn. Naturen vil

altid bringe nogen Forskiel i Virkningerne. — Den offentlige Opdragelse synes mere beqvem til Drengene, den private mere indrettet for Piger: den ene fremsthynder Erfarenhed, den anden beredder til det siddende Liv. Brugen tilstedes at Fruentimmerne mindre behøve Kundskaber; og virkelig, det synes at deres underordnede Stilling kræver mindre Oplysning. Man kan altid vædde Fire mod Een, at en Mand bliver en Toffe, eller endnu værre; ulykkelig den Kone, som veed alt forvel at vurdere ham! Mere skabte til at følge end til at lede, synes Beskedenhed, Blidhed, Eftergivenhed at være de Egenskaber, der ere deres egen og deres Kredses Lykke mest gunstige. Ellers kunde for høit et Syn give dem Afsmag for adskillige huslige Omsorger, som, uagtet deres saa synende Ubetydelighed, ikke ere mindre uundværlige til Familiens Vedligeholdelse.

Edmund og Lucilie have delet deres Forretninger. Den Første styrer det nyttige, den Anden det Behagelige; den Ene befaler i det Store, den Anden vaager over det Smaa. Hun er mere elsket, han er mere frygtet; men man agter dem begge

begge. Myndigheds Slagene komme fra ham, og hans Willie er mere afgjørende; han synes at være Herren; hun er Veninden, den Fortrolige, Mæglerinden; hun hersker mere ved Hengivenhed end ved Magt; hun giver snarere Raad end Bud; hun forestiller en Smule Svaghed, tillader at man misbruger den, veed alle de smaae Taabestregere, lader som hun dølger dem, paatager sig at undskylde dem, tilveiebringer Udsoning. — Lucilie siger til sin Søn: Buz dig, frist lige, vask dine Hænder, vær besteden, høflig, delikat. Edmund siger til ham: Vær ulastelig, erhverv dig Kundskaber, elsk dit Fædreland, og skielv aldrig. Lucilie siger til sin Datter: Studeer Undighederne, dølge dine Følelser, og frygt Menneskene. Edmund siger til hende: Bliv god Husholderke; øv dig i Taalmodighed; og faaer du nogensinde en Elsker, saa erindre dig at din Fader er din bedste Ven.

Saaledes rinde deres Dage i Ro og Ufskyldighed. De velsigne deres første Forenings Time, see med et kiæft Haab den i møde, der skal ad-

Skille dem, og en religiøs Følelse, der opsvin-
ger sig til Himlen, bringer ofte did den fælles
Yttrelse af deres Erkiændlighed, som de over-
alt bevidne ved at gjøre sig hver Dag værdigere
til dens Begiærninger.

J. K. S.

Sang paa Frue M. E. Lamætjes
Fødselsdag.

Du rinder, du rinder
saa ilende bort!
O Klar, og forsvinder,
og varer saa kort;
Nys kom du at savne
Os blid som en Ven;
Alt nu vi dig savne!
O hie! o hie!
Vend om! kom tilbage igien!
Vend om! kom tilbage!
Saa snart du ei flye!
Kom, giv os de Dage,
Du bragte, paa nye!

Var?

Var' end af dem somme
for Skyer ei frie;
O, nu er' de omme!
Held os! Held os!
Og droge de Skyer forbi!

Men glade vi nyde
de blideste Aar;
At frydes og fryde,
den Lykke blev vor!
O — Dage som denne,
hvi ile de hen?
Tilbage de vende!
O stands, o stands!
Vend, flygtende Aar, hid igjen!

Og langsom du rinde,
men yndig og blid;
Før jevnt vor Veninde
fremilende Tid!
Ehi længe hun være
sin Elskedes Fryd!
Og Mønster og Vre,
som nu, som nu,
i qvindelig Ynde og Dyd!

Og stedsse hun nyde,
som nu, saa tilfreds,
den Himmel, at fryde
paaskønnende Kreds!
Af Døttre saa lignet,
mangfoldig i dem,
i alting Belsignet,
som nu, som nu,
Hun skue sit yndige Hiem!

Pram.

Himmelsynet.

Sonnet.

Naar Natten med sin Stjernekrone svæver
høitidelig om drømmetryllet Jord,
med Savn og Længsel jeg paa vante Spor,
Forflarte Mina, til din Gravhøi bæver.

De soundne Glæder jeg tilbage kræver
her, hvor med dig og Fortid Mindet boer;
Og see! til meer end Lise, deres Chor,
Et Himmelsyn, paa Gravens Bred sig hæver.

Dit

Dit lyse Blik, , dit fromme Englesmil,
Din Favn og Svanebarm, din Læbes Ild,
Dig og din Elskov, Tabte, jeg gienfinder.

Dog snart det søde Trylleri forsvinder;
Kun døde Glæders Skygger af! jeg seer
og sukker dybt: du var — jeg er ei meer!

Schack Staffeldt.

Paa Hannas Fødselsdag.

D Hanna! dette Qvad dig sige,
Hvor dyrebar din Carl du er,
at Jorden eier ingen Pige,
Der er som Du hans Hierte kjær.
I Dag for femten Somre siden,
Du Lyset saae for første Gang;
Det Held man ønsked' dig i Tiden
man frydfuld ved din Bugge sang.
Du smiled' fro ad dem og Livet,
Du kjændte Livets Smerter ei,

Du

Du vidste ei, det faae blev givet
at vandre rosenstrøte Wei.
I Sorgløshed og Spøg og Glæde,
Din Morgenrøde skion hengled;
Thi Himlens gode Engle frede
om elskværd Yndlings svage Fied.
Din Ynde haabende jeg skued',
O Hanna! ømt ieg elsked dig;
Og i dit ædle Hierte lued'
ufrømtet Kiærlighed til mig.
Lev længe længe gode Dige
til Held, til Salighed for mig!
Al Kummer fra din Siel bortvige!
Dig gjøre Himlen lykkelig!

Bort Jeg's Magt.

Oversat af Lyff.

I en italiensk Øststad levede engang en Handelsmand, der fra Ungdom af udmærkede sig ved Virksomhed og Røgskab. Han var tillige en god Sømand og havde erhvervet sig store Rigdomme,

domme, da han pleiede selv at seile til Alexandria, for at købe eller tiltuske sig kostbare Varer, som han vidste igien at affætte hiemme eller at forsende til Europas nordlige Egne. Hans Formue tiltog med hvert Aar saa meget meer, som han i sin Virksomhed selv fandt den største Fornøielse, og der ingen Tid blev ham tilovers til bekostelige Udspredelser.

Indtil sit halvtredsindestyvende Aar havde han paa denne Maade flittig arbeidet fort, og kun saa af de selskabelige Fornøielser hvormed rolige Borgere forstaae at frydre deres Liv, vare blevne ham bekjendte; og ligesaa lidt havde det smukke Røn, uagtet hans Landsmændinders mange Fortrin, opvaakt hans Opmærksomhed videre end for saavidt han saare vel kiendte deres Lyst til Stads og Kostbarheder, og vidste til rette Tid at nytte den.

Hvor lidet tænkte han derfor paa den Forandring, som skulde foregaae i hans Sind, da en Gang hans rigt ladte Skib løb ind i hans Fødestads Havn, just paa en aarlig Fest, der især for Børnenes Skuld høitideligholdtes. Drenge og Piger pleiede efter Gudstienesten at vise sig
i alle

i alle Slags Forflædninger, snart i Optøge, snart i Flokke at skierse giennem Staden, og saa paa Marken paa en stor fri Plads at drive allehaande Lege, at vise Kunststykker og Færdigheder, og i artig Veddestrid at vinde udsatte smaae Priser.

J Begyndelsen bivaanede vor Sømand denne Høitidelighed med Fornøielse; men da han længe havde betragtet Børnenes Livlyst og Forældrenes Glæde derved, og fundet saa mange Mennesker i Nydelsen af en nærværende Glæde og af den allerbehageligste blant Forhaabninger, maatte hans ensomme Tilstand, ved at see tilbage paa sig selv, falde ham yderst i Dinene. Hans tomme Huus begyndte for første Gang at blive ham ængsteligt, og han anklagede sig selv i sine Tanter.

O jeg Ulyksalige! hvorfor aabnes mine Dine saa sildig? Hvorfor erkiænder jeg først i Alderdommen hint Gode, som alene gjør Menneskene lykkelige. Saa megen Nøie! saa mange Farer! hvad have de forskaffet mig? Ere end mine Pakhuse fulde af Varer, mine Kister fulde af ædelt Metal, og mine Skabe fulde af Prydelser

ser og Klenodier; kan dog dette Guds hverken opmuntre eller tilfredsstille mit Sind. Jo mere jeg opdynger dem, desmere Selskab synes de at forlange; Et Klenod fordrer det andet, Et Guldstykke det andet. — De erkjende mig ikke for Huusherren; de tilraabe mig hæftig: gaae og til, skaf endnu mere vore lige herhid! Guld fryder sig kun ved Guldet, Klenodiet ved Klenodiet. Saaledes hyde de over mig alt min hele Livstid, og for sildig føler jeg at der i alt dette ingen Nydelse er mig beredt. Desværre nu, da Aarene komme, begynder jeg at tænke og sige til mig selv: du nyder ikke disse Skatte, og ingen vil efter dig nyde dem! Har du nogensinde frydet en elsket Kone dermed? har du dermed understyret en Datter? har du sat en Søn i Stand, til at vinde og befæste sig i en god Piges Tilbøielighed? Aldrig! Af alle dine Besiddelser har du, har ingen af Dine besiddet noget, og hvad du majsommeligen har sammenbragt, vil efter din Død en Fremmed forøbe.

O hvor ganske anderledes vil i Aften hine Ikkkelige Forældre samle deres Børn om Bordet, prise deres Færdighed, og opmuntre dem til gode

gode Handlinger! Hvilken Glæde tindrede af deres Dine, og hvilket Haab synes at udspringe af det Nærværende. Men; skulde du da slet intet Haab kunne fatte? er du alt en Olding? er det ikke nok, at indsee Forsømmelsen, nu, da endnu ikke alle Dages Aften er kommen. Nei, i din Alder er det endnu ikke taabeligt, at tænke paa Frieri, med din Formue vil du erhverve og lykkeliggjøre en brav Kone, og seer du endnu Børn i dit Huus, saa vil disse sildige Frugter give dig den største Nydelse, istedet for at de ofte vorde dem, som alt for tidlig erholde dem af Himmelen, til Byrde og geraade dem til Forvirring.

Da han ved denne Enetale havde fast besluttet sig, kaldte han to Skibsfolk til sig og aabnede dem sine Tanker. Disse som vare vante til, i alle Tilfælde at være villige og rede, feilede heller ikke denne Gang, men de ilede, for i Staden at erkjendige sig om de yngste og skønneste Piger, thi deres Patron, som nu engang var i Lysten for denne Vare, skulde og finde og besidde den bedste.

Han

Han selv hvilede lige saa lidet, som hans Gendebud. Han gik, spurgte, saa og hørte, og fandt snart, hvad han søgte, i et Truentimmer, der den Gang fortiente at kaldes Stadens første Skønhed, omtrent sexten Aar gammel, vel skabt og godt opdraget, hvis Skabning og Væsen viste det Behageligste, og lovede det Bedste.

Efter en kort Underhandling, ved hvilken den Skønne forsikkredes den fordeelagtigste Tilstand, saavel i Mandens Levetid som efter hans Død, holdt man Bryllup med stor Pragt og Lystighed, og fra denne Dag af følede vor Handelsmand sig for første Gang i virkelig Besiddelse og Nydelse af sine Rigdomme. Nu anvendte han med Glæde de skønneste og rigeste Stoffer til at beklæde det skønne Legeme, Juvelerne straaledede ganske anderledes paa hans Elskedes Bryst og i hendes Haar, end tilforn i Juvelskrinene, og Tingene erholdte en uendelig Værd af Haanden, som bar dem.

Saa følede han sig ikke alene ligesaa rig, men rigere end hidtil, da hans Formue syntes ved Deeltagelse og Anvendelse at formere sig. Paa denne Maade levede Parret næsten et Aar i
den

den største Tilfredshed, og han syntes ganske at have ombyttet sin Kiærlighed til et virksomt og omstreifende Liv mod Følelsen af huuslig Lyksalighed. Men en gammel Bane lægges ikke saa let af, og en Mettelse, som vi tidlig have taget, kan vel nogen Tid afbøies, men aldrig ganske overbrydes.

Saaledes havde og vor Handelsmand ofte, naar han saae andre gaae om Bord eller lykkelig vendé tilbage i Havnen, igjen følet Mindelser af sin gamle Lidenstabs, ja han havde selv i sit Huus, ved sin Kones Side, mangen Gang fornummet Uroe og Utilfredshed. Denne Attraae formerede sig med Tiden og forvandlede sig tilsidst til en saadan Længsel at han maatte føle sig yderst ulykkelig, og han tilsidst blev virkelig syg.

Hvad skal der nu blive af dig? sagde han til sig selv, du erfarer nu hvor daarligt det er i sildige Aar at ville ombytte en gammel Levemaade med en ny. Hvorledes skulle vi igjen bringe ud af vore Tanker ja af vore Lemmer, det vi bestandig have drevet og søgt, og hvorledes gaaer det mig nu? jeg var hidindtil som en Fisk elskede Vandet, som en Fugl den frie Luft, da jeg i en

Byg-

Bygning har indspærret mig hos alle Skatte og hos alle Rigdommes Blomst, hos en smuk ung Kone? I Stedet for at jeg derved haabede at vinde Tilfredshed og at nyde min Formue, saa synes det mig som jeg mister alt, da jeg intet mere erhverver. Med Uret holder man de Mennesker for Daarer, som i hvileløs Virksomhed søge at dynges Gods paa Gods; thi Virksomhed er Lykke, og for den der kan føle en uafbrudt Stræbens Glæde, er den erhvervede Rigdom uden Betydning. Af Mangel paa Syssel bliver jeg elendig, af Mangel paa Bevægelse syg, og naar jeg ikke fattet en anden Beslutning, er jeg i kort Tid paa Gravens Bredde.

Rigtig nok er det et uovseligt Foretagende, at forlade en ung elskværdig Kone. Er det billigt at frie til en indtagende og indtagelig Pige, og efter en kort Tid overlade hende til sig selv, til Kedsomheden, til hendes Følelser og Lyster? Spadsere disse unge Silkeherrer ikke allerede nu op og ned forbi mine Vinduer. Søger de ikke alt nu, i Kirken og i Haverne, at drage min lille Kones Opmærksomhed til sig? og hvad vil først skee, naar jeg er borte? Skal jeg troe, at
min

min Kone kunde reddes ved et Under! Nei, i hendes Alder, med hendes Konstitution var det daarlign at haabe, at hun kunde afholde sig fra Kierlighedens Glæder? Reiser du bort, saa vil du ved din Tilbagekomst have tabt din Kones Tilhængelighed, og hendes Troe tilligemed dit Huses Ære.

Disse Betragtninger og Tvivl, hvormed han en Tidlang quælede sig, forværrede til det yderste den Tilstand, hvori han befandt sig. Hans Kone, hans Slægt og Venner vare bekymrede for ham, uden at de havde kunnet opdage Aarsagen til hans Sygdom. Endelig gik han endnu engang i Raad med sig selv og udtvæd efter nogen Overlægning: Daarlige Menneske! du lader dig det blive saa surt, at bevare en Kone, som du dog snart, isald dit Onde vedvarer, døende maae lade efter dig og for en anden. Er det ikke i det mindste klogere og bedre, om du søger at opholde Livet, kommer du endog i Fare for hos hende at miste det, der agtes for Konernes højeste Gode. Hvor mangen Mand kan ved sin Nærværelse ikke hindre denne Skats Tab, og mister taalmodig, hvad han ikke kan beholde.

Hvor

Hvorfor skulde du ikke have Mod, til at affige dig et saadant Gode, da dit Liv hænger af denne Beslutning?

Med disse Ord tog han Mod til sig og lod sine Skibsfolk falde. Han paalagde dem som sædvanlig at fragte et Fartoi, og holde alt i Beredskab, at de ved første gunstige Vind kunde udløbe. Derpaa erklærede han sig for sin Kone paa følgende Maade:

Lad det ikke falde dig fremmed, naar du i Huset seer en Bevægelse, hvoraf du kan slutte, at jeg laver mig til en Afreise; bedrøv dig ikke, naar jeg tilstaaer dig, at jeg atter tænker paa at foretage en Søfart. Min Kiærlighed til dig er endnu stedse den samme, og den vil vist blive det i mit hele Liv. Jeg erkjænder den Lykkes Værd, som jeg hidindtil nød ved din Side, og vilde endnu føle den renere, naar jeg ikke ofte i Stilhed maatte gjøre mig Bebreidelser for Uvirksomhed og Efterlædendhed. Min gamle Tilbøielighed opvaagner igien, og min gamle Bane trækker mig igien til sig. Tillad mig at jeg igien seer Torvet i Alexandria, som jeg nu med større Gver vil besøge, da jeg tænker der at vinde de kosteligste Stoffer og de ædleste

ædlest Koftbarheder til dig. Jeg lader dig i Besiddelse af alt mit Gods og af al min Formue, betien dig deraf, og fornøi dig med dine Forældre og Slægtninge. Fraværelses Tiden faaer og Ende, og med forøget Glæde sees vi igien.

Ikke uden Taarer gjorde den elskværdige Kone ham de sømmeste Vebreidelser, forsikkrende: at hun uden ham ingen munter Time vilde tilbringe, og bad ham kun, da hun hverken kunde holde eller vilde indskrænke ham, at han og i sin Fraværelse vilde tænke paa hende til det Bedste.

Efterat han derpaa havde talet adskilligt med hende om nogle Forretninger og huuslige Anliggender, sagde han efter en liden Pause: jeg har nu endnu noget paa Hjertet, hvorum du maae tillade mig at tale frit, kun beder jeg dig paa det hjerteligste, ikke at mistyde hvad jeg siger, men og selv i denne Omsorg at erkiende min Kiærlighed.

Jeg kan giette det, svarede den Skionne derpaa, du er paa mine Begne bekymret, da du paa Mændenes Viis een for alle Gange holder vort Rign for svagt. Du har hidtil kiendt mig ung og munter, og nu troer du at jeg i din Fraværelse

relse skal vorde letsindig og forsørelig. Jeg harmes ikke over denne Tænkemaade, da den er sædvanlig hos Eder Mænd; men som jeg kiænder mit Hierte, tør jeg forsikre dig, at intet saa let skal giøre Indtryk paa mig, og intet muligt Indtryk virke dybt nok til at aflede mig fra den Vej, hvorpaa jeg hidtil vandrede ved Kiærligheds og Pligts Haand. Vær uden Betsymring, du skal ved din Tilbagekomst igien finde din Kone saa sm og tro, som du om Aftenen fandt hende, naar du efter en liden Fraværelse vendte tilbage i mine Arme.

Dette Sindelag tiltroer jeg dig, blev Manden ved, og beder dig forblive deri. Men lad os tænke paa de yderste Tilfælde, hvorfor skal man ikke og være betænkt derpaa? Du veed hvor meget din skønne og yndige Skabning drager vore unge Medborgeres Bine til sig; de vil i min Fraværelse endnu mere end hidtil lægge an paa dig; de vil paa alle Maader søge at nærme sig dig, ja behage dig. Ikke stedse vil din Mand's Villedde, som nu hans Nærværelse, bortjage dem fra din Dør og dit Hierte. Du er et ædelt og godt Varn, men Naturens Fordringer ere retmæs-

fige og voldsomme; de ere bestandig i Strid med vor Fornuft og gaae sædvanlig af med Seiren. Afbryd mig ikke. Du vil vist i min Fraværelse selv ved den pligtmæssige Erindring om mig føle den Attraa, hvorved Konen drager Manden til sig og drages af ham. Jeg vil en Tidlang være dine Onskers Gienstand; men hvo veed hvad for Omstændigheder der vil indtræffe, hvad for Leiligheder der vil gives, og en anden vil i Virkeligheden høre, hvad Indbildningskraften havde tiltænkt mig. Bliv ikke utaalmodig, jeg beder dig, hør mig ud.

Skulde det Tilfælde komme, hvis Mulighed du nægter, og som jeg heller ikke onsker at fremskynde, at du ikke længer kunde blive uden en Mand's Selskab, ikke vel kunde undvære Elskov's Glæder, saa lov mig kun, i mit Sted ikke at vælge nogen af de letsindige Drenge, der, saa artige de end monne see ud, ere endnu farligere for en Kones Ære end for hendes Dyd. Beherskede mere af Forsængelighedssyge end af Kiærlighed, gjøre de sig Umage for enhver, og de finde intet naturligere end at opoffre den ene for den anden. Føler du Tilbøjelighed til at see dig om efter en Ven, saa opsig En, som fortjener dette

dette Navn, som besæden og tavst veed at forhøje
Kjærligheds Glæder ved Hemmeligheds Belgier-
ning.

Her dulgte den smukke Kone ikke længer sin
Smerte, og Taarerne, som hun hidtil havde holdt
tilbage, styrtede rigelig ud af hendes Dine. Hvad
du og tænker om mig, udbrød hun efter et
lidenskabeligt Favnetag, er dog intet saa langt fra
mig, som den Forbrydelse, du i visse Maader
holder for uundgaaelig. Gid, ifald nogensinde
og kun en saadan Tanke opstaaer hos mig, gid
da Jorden aabne sig og opsluge mig, og gid jeg
tabe alt Haab om den Salighed, der lover os en
saa henrykkende Bedvarelse af vort Liv. Vort
med Mistilliden af dit Bryst, og lad mig beholde
det ganske rene Haab, snart igien at see dig i
mine Arme.

Efterat han paa alle Maader havde søgt at
berolige sin Kone, gif han den anden Morgen
om Bord, hans Reise var lykkelig, og han naaede
snart Alexandria.

Imidlertid levede hans Kone i rolig Besiddelse af en stor Formue efter al Lyst og Be-
quemmelighed, dog indgetogen, og pleiede for-
uden

uden sine Forældre og Slægtninge ikke at see nogen, og medens hendes Mand's Forretninger bleve fuldførte ved troe Betientere, beboede hun et stort Huus, i hvis prægtige Værelser hun med Fornøielse daglig fornøede sin Mand's Erindring.

Men saa meget hun og holdt sig stille og levede indgetogent, vare dog Stadens unge Mennesker ikke blevne uvirksomme. De forsømte ikke, at gaae hyppig forbi hendes Vindue, og søgte om Aftenen ved Musik og Sange at drage hendes Opmærksomhed til sig. Den skønne Ensomme fandt i Begyndelsen disse Bestræbelser ubekvemme og bebyrdende, dog vænnede hun sig snart dertil, og fandt de lange Aftener Serenaderne at være en behagelig Underholdning, uden at bekymre sig om hvorfra de kom, og kunde derved ikke tilbageholde mangt et Suk, der galdt hendes Fraværende.

I Stedet for at hendes ubekjændte Tilbedere, som hun haabede, efterhaanden bleve trætte, syntes deres Bestræbelse at formere sig og tegne til at være evig. Hun kunde nu alt skielne de gienkommande Instrumenter og Stemmer, de gientagne Melodier, og snart ikke længere modstaae

Nys:

Nysgjærrigheden, at vide, hvem de Ubefiændte, og især hvem de Bestandige maatte være? Hun torde vel til Tidsfordriv tillade sig en saadan Deeltagelse.

Hun begyndte derfor Tid efter anden gennem sine Gardiner og Vinduesskærme at see ud paa Gaden, at lægge Mærke til de Forbigaaende, og især at gjøre Forskiæl paa de Mænd som længst hæftede Blikkene paa hendes Vinduer. Det var for det meste smukke velklædte unge Mennesker, men som rigtig nok i Gehærder saavel som i deres hele Udortes lode see ligesaa megen Letsindighed som Forfængelighed. De syntes mere at gjøre sig bemærkelige ved deres Opmærksomhed paa den Skønnes Huus, end at ville bevise hende en Art af Tilbedelse.

I Sandhed, sagde Damen mange gange kiertsende til sig selv, min Mand har havt et klogt Indfald! Ved den Betingelse, under hvilken han tilstaaer mig en Elsker, udelukker han alle dem, som bestræbe sig for mig, og som i alt Fald kunde behage mig. Han veed vel, at Klogskab, Bestedenhed og Tavshed ere en rolig Alders Egenskaber, dem vor Forstand vel skatter,
men

men som paa ingen Maade ere i Stand til at sætte vor Indbildningskraft i Bevægelse, eller opvække vor Tilbøielighed. For disse, som beleire mit Huus med deres Artigheder, er jeg sikker, at de ingen Tiltro vinde, og dem som jeg kunde skienke min Tiltro, finder jeg ikke det ringeste elskværdige.

I Sikkerhed ved disse Tanker tillod hun sig stedse at nyde Fornøielsen ved Musikken og ved de forbigaaende Ynglinges Skadning, og uden at hun mærkede det, voxede efterhaanden i hendes Bryst en urolig Attraa, som hun kun for sildig tænkte at stræbe imod. Ensomhed og Lediggang, det magelige og rigelige Liv vare et Element, hvori en uregelmæssig Begjærlighed tidligere end det gode Barn tænkte, maatte udvikle sig!

Hun begyndte nu, dog med stille Euf, iblandt sin Mands Fortrin og at beundre hans Verdens- og Menneske Kundskab, især hans Kundskab om Qvindehiertet. Saa var det altsaa dog muligt, hvad jeg saa levende nægtede ham, sagde hun til sig selv, og saa var det altsaa dog nødvendigt, i et saadant Tilfælde at tilraade mig Forsigtighed og Klogskab. Dog hvad kunne

For:

Forsigtighed og Klogskab, der hvor det ubarm-
hiertige Tilfælde kun synes at spille med en ube-
stemt Attraa. Hvorledes skal jeg vælge den,
jeg ikke kiender, og bliver ved nærmere Be-
kiendtskab endnu et Valg tilovers?

Med flige og hundred andre Tanker forøgede
den smukke Kone det Onde, som hos hende alt
havde grebet vidt nok om sig. Forgæves søgte
hun at adsprede sig, enhver behagelig Gienstand
satte hendes Følelse i Gang og hendes Følelse
frembragte, og i den dybeste Ensomhed, behage-
lige Billeder i hendes Indbildningskraft.

I saadan Tilstand befandt hun sig, da hun
blandt andre Stadsnyheder fik af hendes Slægt-
ninge at høre, at en ung Lovkyndig, som havde
studeret i Bologna, var just kommen tilbage til
sit Fædreland. Man kunde ikke sige nok til
hans Berømmelse. Med overordentlige Kund-
skaber besad han en Klogskab og Smidighed som
ellers ikke er Unglinge egen, og med en meget
yndig Skabning den største Beskedenhed. Som
Prokurator havde han snart vundet Borgerens
Tillid og Dommerens Agtelse. Daglig indfandt
han

han sig for Retten for der at besørge og fuldføre sine Forretninger.

Den Skønne hørte Skildringen af en saa fuldkommen Mand ikke uden Længsel, efter nærmere at lære kende ham, og ikke uden det stille Ønske, i ham at finde den, hun selv efter hendes Mand's Forkrift kunde overgive sit Hjerte. Hvor opmærksom blev hun derfor, da hun erfoer, at han daglig gik forbi hendes Hus; hvor omhyggelig passede hun Timen, hvori man pleiede at forsamle sig i Retten. Ikke uden Bevægelse saae hun ham endelig gaae forbi, og maatte hans smukke Skabning og hans Ungdom nødvendig indtage hende, saa var hans Beskedenhed paa den anden Side det som satte hende i Betynring.

Nogle Dage havde hun hemmelig iagttaget ham og kunde nu ikke længere modstaae det Ønske, at drage hans Opmærksomhed til sig. Hun klædte sig med Smag, gik paa Balkonen, og Hjertet slog i hende, da hun saae ham komme henne i Gaden. Men hvor bedrøvet, ja beskæmmet blev hun, da han som sædvanlig med eftertænksomme Skridt, fordybet i Tanker og med ned-

nedslagne Dine, uden endog kun at bemærke hende, paa det siirligste fortsatte sin Vej.

Forgiæves forsøgte hun flere Dage efter hinanden paa selv samme Maade at blive bemærket af ham. Beständig gik han sine sædvanlige Skridt, uden at slaae Dinene op eller vende dem hid eller did. Men jo mere hun saa paa ham, desmeer syntes han hende at være den, hun saa saare behøvede. Hendes Tilbgielighed blev hver Dag mere levende, og da hun ikke modstod den, tilsidst ganske og aldeles voldsom. Hvad! sagde hun til sig selv, efterat din ædle forstandige Mand har forudseet den Tilstand, hvori du i hans Fraværelse vil befinde dig, da hans Spaa-dom indtreffer at du ikke kan leve uden Ven og Yndling, skal du nu fortære dig og harme dig til døde, paa en Tid, da Lykken viser dig en Yngling, fuldkommen efter dit Sind, efter din Mands Sind, en Yngling, med hvem du kan nyde Elskovs Glæder i en ugiennemtrængelig Hemmelighed. Taabelig, hvo der forsømmer Leiligheden, taabelig, hvo der vil modstaae den voldsomme Kiærlighed!

Med

Med flige og mange andre Tanker søgte den smukke Kone at styrke sig i sit Forsæt, og kun kort Tid blev hun endnu drevet hid og did af Uvisshed. Men som det tilsidst gaaer, at en Lidenstak, den vi længe modstaae, endelig paa eengang river os hen, og saaledes opløster vort Sind, at vi med Foragt see tilbage paa Bekymring og Frygt, Tilbageholdenhed og Skam, Forhold og Pligter, som paa ubetydelige Hindringer; saa fattede hun paa eengang den raske Beslutning, at sende en ung Pige, som tjente hende, til den elskede Mand, og det koste nu hvad det vilde, at naae hans Besiddelse.

Pigen ilte og fandt ham, som han just sad til Bords med mange Børn, og til Punkt frembragte hun den Hilsen, hendes Frue havde lært hende. Den unge Prokurator undrede sig ikke over dette Budskab; han havde i sin Ungdom kændt Handelsmanden, han vidste, at han for nærværende Tid var fraværende, og endelig han kun langt fra havde hørt om hans Giftermaal, formodede han dog, at hans tilbageblevne Kone, i sin Mand's Fraværelse, sandsynlig i en vigtig Sag behøvede hans juridiske Bistand.

Han

Han svarede derfor Pigen paa det forbindtligste og forsikrede, at han, saasnart man var staaen fra Bordet, ikke vilde forsømme, at opvarte hendes Frue. Med uudsigelig Glæde hørte den skønne Kone, at hun nu snart skulde see og tale med sin Elskede. Hun ilte at pynte sig paa det Bedste og lod hurtig sit Huus og sine Værelser paa det reenligste pudse. Orangeblade og Blomster strøedes omkring, Sophaen blev overtrukken med de kosteligste Betræk. Saaledes gik den korte Tid, som han udeblev, sysselsat, da den ellers var bleven hende utaalelig lang.

Med hvilken Benægtelse gik hun ham imøde, da han endelig kom, med hvilken Forvirring hød hun ham, i det hun nedlod sig paa Løibænken, sætte sig paa en Taburet, der stod ved den. Hun tabte Mælet i hans ønskede Nærværelse, hun havde ikke betænkt, hvad hun vilde sige ham, ogsaa han var stille og sad beskeden forved hende. Endelig tog hun Mod til sig og sagde ikke uden Befymring og Beflæmmelse:

Det er endnu kun kort siden De igien er ankommen til deres Fødestad, min Herre, og De ere allerede overalt bekjendt for en talentsald

og paalidelig Mand. Ogsaa jeg sætter min Tillid til Dem i et vigtigt Anliggende, der, naar jeg ret betænker det, snarere hørte til Skriftefaderen end til Sagsføreren. Det er et Aar siden jeg blev gift med en værdig og rig Mand, der, saalænge vi levede sammen, viste den største Opmærksomhed for mig, og over hvem jeg ikke vilde beklage mig, naar ikke en urolig Attraa efter at reise og handle havde for nogen Tid siden revet ham ud af mine Arme.

Som en forstandig og retfærdig Mand følede han vel den Uret, han gjorde mig ved sin Bortreise; han begreb at en ung Kone ikke kan forvares som Juveler og Perler. Han vidste, at hun meget mere ligner en Have fuld af skønne Frugter, der vare tabte for enhver, saavel som for Herren, naar han egensindig vil paa nogle Aar tilslutte Døren. Før sin Afreise tiltalede han mig derfor meget alvorlig, han forsikrede mig, at jeg ikke vilde kunne leve uden Ven, han gav mig dertil ikke alene Tilladelse, men han trængte ind paa mig og ligesom afsødede mig det Løfte, at jeg frit og uden Opsættelse vilde følge den Tilbøielighed, som vilde indfinde sig i mit Hjerte.

Hun

Hun holdt et Dieblig' inde, men snart gav et meget lovende Blik fra den unge Mand hende Mod nok til at fare fort i sin Bekiendelse.

En eneste Betingelse søiede min Mand til sin i øvrigt saa eftergivende Tilladelse. Han anbefalede mig den yderste Forsigtighed og forlangte udtrykkelig at jeg skulde vælge mig en sat, paalidelig, flog og tavs Ven. Spar mig for at sige det øvrige, min Herre, spar mig for den Forvirring, hvormed jeg maatte bekiende Dem, hvor meget jeg er indtagen for Dem, og slut af denne Tillid til mine Forhaabninger og mine Ønsker.

Efter en kort Pause tog den unge elskværdige Mand med god Betænkksomhed Ordet: hvor meget er jeg Dem forbunden for den Tillid, hvormed De i en saa høi Grad bærer mig og gjør mig lykkelig. Jeg ønsker kun inderlig, at overbevise Dem, at De ikke har vendt Dem til en Uværdig. Lad mig først som Lovkyndig besvare Dem, og som saadan tilstaaer jeg Dem, at jeg beundrer Deres Mand, der saa tydelig har følet og indseet sin Uret: thi det er vist, at en saadan, der for at besøge fjerne Verdens egne lader en ung Kone til:

tilbage, er at ansee som En, der fuldkommen derelinqverer nogen anden Besiddelse og ved den tydeligste Handling frasalder al Ret dertil. Som det nu er den første den bedste tilladt igien at gribe en saadan fuldkommen til Bemægtigeren overladt Ting; saa finder jeg det saa meget mere naturligt og billigt at en ung Kone, som befinder sig i denne Tilstand, atter bortskænker sin Tilbøielighed, og uden Betænkning overlader sig til en Ven, der synes hende behagelig og paalidelig.

Men indtræffer nu endog, som her, det Tilfælde, at Egtemanden selv, sig sin Uret bevidst, med udtrykkelige Ord tillader sin efterladte Kone det, han ikke kan forbyde hende! saa bliver slet ingen Tvivl tilovers, saameget meer, som den ingen Uret skee, der har erklæret sig villig at taale det.

Naar De nu, blev den unge Mand med ganske andre Blik og med det mest levende Udtryk ved, i det han tog den smukke Veninde ved Haanden, naar De nu vælger mig til Deres Tiener, saa gjør De mig bekendt med en Ufsalighed, hvorum jeg hidindtil ikke havde noget Begreb. Bær forsikret, udbrød han i det han kyskede Haanden, at De ikke
havde

havde kunnet finde nogen hengivnere, æmmere, mere troe og tavs Tiener.

Hvor beroliget følede den smukke Kone sig efter denne Erklæring. Hun tog ikke i Betænkning paa meest levende at vise ham sin Omhed! hun trykte hans Hænder, trængte sig nærmere til ham og lagde sit Hoved paa hans Skuldre. Ikke længe blev de i denne Stilling da han paa en blid Maade søgte at unddrage sig fra hende, og ikke uden Bedrøvelse begyndte at tale: Kan vel noget Menneſke befinde sig i en ſælsommere Forfatning? jeg er tvungen til at trække mig bort fra dem og gjøre den største Vold paa mig, i et Dieblif: da jeg ſkulde overlade mig til de ſøddeſte Følelſer. Jeg tør for nærværende Tid ikke tilegne mig det Lykke, ſom venter mig i Deres Arme. Ak! om kun ikke Opſættelſen berøver mig mine ſøddeſte Forhaabninger.

Den Skønne ſpurgte ængſtelig om Aarsagen til denne beſynderlige Yttring.

Juſt ſom jeg i Bologna, ſoer han fort, var ved Enden af mine Studeringer og greb mig an paa det yderſte, for at gjøre mig ſikket til min tilkommende Beſtemmeſe, ſaldt jeg i en

svær Sygdom; der truede med om ikke at gjøre Ende paa mit Liv, saa dog at nedbryde mine Legems og Aandskræfter. I den største Nød og under de heftigste Smerter gjorde jeg Guds Moder et Løfte, at jeg, ifald hun lod mig blive frisk, vilde tilbringe et heelt Aar i streng Fasten og afholde mig fra al Nydelse, det være af hvad Art det vilde. Alt ti Maaneder har jeg paa det troeligste opfyldte mit Løfte og de ere, i Betragtning af den store Begierning jeg erholdt, slet ikke blevne mig lange, da det ikke blev mig besværligt, at undvære mangt et tilvandt og bekjendt Gode. Men til hvilken Evighed bliver mig nu de to Maaneder, som end ere tilovers, da først efter sammes Forløb en Lykke kan blive mig til Deel, der overstiger alle Begreb. Lad Tiden ikke blive dem lang og unddrag mig ikke Deres Gunst, den De saa frivillig har tiltænkt mig.

Den Skionne, ikke synderlig tilfreds med denne Erklæring, fattede dog igien Mod, da Vennen efter nogen Betænkning blev ved at tale. Jeg vover vel neppe at gjøre Dem et Forslag og vise dem Middelst hvorved jeg tidligere kan løses fra mit Løfte. Ifald jeg fandt nogen der paatog sig

fig, saa strængt og sikkert som jeg, at holde Løftet, og deelte med mig det Halve af den endnu øvrige Tid; saa vilde jeg saa meget snarere være fri, og intet vilde modsætte sig vore Ønsker. Skulde ikke De, min søde Veninde, for at fremskynde vor Lykke, være villig til at bortrydde en Deel af den Hindring, som staaer os i Veien. Kun den paalideligste Person kan jeg overdrage en Andeel i min Løfte; det er strengt, thi jeg tør kun to Gange om Dagen nyde Vand og Brød, tør kun tilbringe faae Timer af Natten paa et haard Leie og maae uagtet mine mange Forretninger forrette et stort Antal Bønner. Kan jeg, som det i Dag er hændtes mig, ikke undgaae at være tilstæde ved et Gæstebud, saa tør jeg derfor dog ikke tilside sætte min Pligt, jeg maae tvertimod søge at imodstaae Tillokkelserne af alle Lækkerbidskener, som gaae mig forbi. Kunne De beslutte dem til en heel Maaned ligeledes at følge alle disse Love; saa vilde De da selv desmeer fryde Dem i Besiddelsen af en Ven, som De i visse Maader selv ved et saa prisværdigt Foretagende har erhvervet ham.

Den skønne Dame erfoer ugierner de Hindringer, som lagde sig i Veien for hendes Til-

bøielighed, dog var hendes Kierlighed til den unge Mand ved hans Nærværelse saaledes forøget, at ingen Prøvelse syntes hende for streng, naar hun kun derved kunde forsikres Besiddelsen af et saa dyrebart Gode. Hun sagde ham derfor i de elskeligste Udtryk: min søde Ven! det Under hvorved de igien har erholdt deres Sundhed, er mig selv saa dyrebart og tilbedelsesværdigt, at jeg gjør mig det til Glæde og Pligt, at tage Deel i Løftet, som de herfor er skyldig at opfylde. Jeg glæder mig at give Dem et saa sikkert Beviis paa min Tilbøielighed; jeg vil paa det næieste rette mig efter Deres Forskrift, og førend De giver mig frie, skal intet drage mig fra den Vej, hvorpaa De fører mig ind.

Efterat den unge Mand paa det næieste havde aftalet med hende de Betingelser, under hvilke hun kunde spare ham for det Halve af hans Løfte, gik han bort med den Forsikring at han snart igien vilde besøge hende og spørge til den lykkelige Bestandighed i hendes Forsæt, og saa maatte hun lade ham gaae, da han uden Haandtryk, uden Kys, med et knapt betydende Blik skiltes fra hende. En Lykke for hende var den

Gyffel-

Syffelsætning, dette besynderlige Forsæt gav hende ; thi hun havde meget at gjøre , for fuldkommen at forandre sin Levemaade. Først bleve de smukke Blade og Blomster udseiede som hun til hans Modtagelse havde ladet stræ , derpaa kom i den velhyndede Løvbænk's Sted et haardt Leie , hvorpaa hun, for første Gang i sit Liv, kun af Vand og Brød neppe mæt , om Aftenen lagde sig. Den anden Dag var hun syffelsat med at tilskære og sye Skjorter, hvoraf hun havde lovet at gjøre et bestemt Antal færdigt for et Fattiges- og Syges-huus. Ved denne nye og ubegvemme Syffel, underholdte hun sin Gudsbildningskraft stedse med Billedet af sin søde Ven og med Haabet om tilkommende Lyksalighed , og ved netop disse Forestillinger syntes hendes smalle Kost at forunde hende en hiertestyrkende Næring.

Saaledes gik een Uge , og allerede ved Enden af samme begyndte Roserne paa hendes Kinder at falme. Klæder som ellers passede hende saa got , vare blevne for vide og hendes ellers saa raske og muntre Lemmer matte og svage ; da Vennen igien lod sig see og ved sit Besøg gav hende nye Styrke og Liv. Han formanede hende til at
vedblive

vedblive i sit Forsæt, opmuntrede hende ved sit Exempel, og lod langt fra Haabet om en uforstyrret Nydelse fremskimte. Kun kort Tid opholdt han sig, og lovede snart at komme igien.

Det velgjørende Arbeide gik paa nye muntert fort, og fra den strænge Diæt afveg man aldeles ikke. Men og desværre! havde hun ved en stor Sygdom ikke kunnet blevet mere udtømt. Hendes Ven, der ved Ugens Ende atter besøgte hende, følede den største Medlidenhed med hende, og styrkede hende ved den Tanke, at det Halve af Prøvelsen nu alt var forbi.

Nu blev den uvante Fasten, Beden og Arbeiden hende med hver Dag mere byrdefuld, og den overdrevne Afholdenhed syntes ganske at nedbryde et til Rolighed og rigelig Næring vandt Legemes sunde Tilstand. Den Skønne kunde tilsidst ikke mere holde sig paa Benene, og blev nødt til, uagtet den varme Aarstid, at indhylle sig i dobbelte og tredobbelte Klæder, for nogenledes at holde den næsten ganske forsvindende indvortes Varme sammen. Ja hun var ikke længere i Stand til at blive oppe, og endog i den sidste Tid nødsaget at holde Sengen.

Hvilke

Hvilke Betragtninger maatte hun gjøre over sin Tilstand? hvor ofte gik denne besynderlige Begivenhed om i hendes Hoved, og hvor smertelig faldt det hende, da ti Dage forgik, uden at Bennen, der kostede hende disse yderste Opoffringer, havde ladet sig see. Men derimod forberedede sig i disse sorgfulde Timer hendes fuldkomne Helbredelse, ja dem blev afgjort. Thi da hendes Ven snart derpaa kom og satte sig ved hendes Seng netop paa samme Taburet, paa hvilken han havde modtaget hendes første Erklæring, og venskabelig, ja i visse Maader smilt-talende hende, standhaftig at udholde den korte Tid til, afbrød hun ham ved et Smil og sagde: der behøves ingen videre Tilskyndelse, min værdige Ven, og jeg vil disse faa Dage opfylde mit Løfte med Taalmodighed og med den Overbeviisning, at De har paalagt mig det til mit Bedste. Jeg er nu for svag til, at jeg kunde udtrykke dem min Tak, saaledes som jeg føler den. De har opholdt mig for mig selv; De har givet mig mig selv, og jeg erkiænder, at jeg fra nu af skylder Dem min hele Tilværelse.

Min

Min Mand var sandelig forstandig og klog og kiendte en Kones Hjerte; han var billig nok til ikke at fordømme en Tilbøielighed som ved hans Skyld kunde opstaae i hendes Barm, ja han var stormodig nok, til at tilside sætte sine Rettigheder for Naturens Fordringer, Men De min Herre, De er fornuftig og god; De har ladet mig føle, at foruden Tilbøieligheden er der endnu noget i os, som kan holde den Ligevægten, saa vi ere i Stand til, at affige ethvert tilvant Gode og selv affige vore hedeste Ønsker. De har ført mig i denne Skole ved Vildfarelse og Haab, men begge ere ikke meer nødvendige, naar vi først have gjort os bekjendte med det gode og mægtige Jeg, som saa stille og roligt boer i os, og saalænge, indtil det erholder Herredømmet i Huset, i det mindste ved gomme Erindringer uophørlig lader os mærke sin Nærværelse. Lev vel: Deres Beninde vil for Fremtiden see dem med Fornøielse; virk De paa Deres Medborgere som paa mig; udvikle ikke alene de Forvirringer, som kun for let opstaae over Besiddelser, men viis dem og ved mild Anviisning og ved Exempel, at i ethvert

Menne:

Menneske spirer i Løndom Dydens Kræft; den almindelige Agtelse vil være deres Løn og de vil mere end den første Statsmand og den største Helt fortjene Navn af Fædrelandes Fader.

Eloises Klage ved Abelards Grav.

af Lidner.

Oversat af Svensk. *)

I Midnattens Skød bæver en blodig Sky over den skumle De, hvor Klosteret staar, ligt en Gienfærd. Ak! der have I elsket, ulukkeligste blandt Dødelige. Imellem Gravene fremglimte Nonners Skygger, og imod Flodbreddens Ruiner flaar en fraadende Vandvaage. En Grotte (Kiærlighed selv havde fordem lagt dens Grundvold) var Eloises Bolig. Fra denne saae hun imod Havet, tabt i Nattens Taage, og sagde med sukkende Røst: mit Liv ligner dig, af Stormvindes kastede Bølge!

Mørk

---

*) Eloises og Abelards ulukkelige Kiærlighed er vel alt for bekjendt, til her at burde videre omtales,
og

Mørk er hele Naturen; mørkere et min
Siel. Dog snart kommer Dagen igien, og Mor-
genstiernen skal tindre paa en lysnende Himmel.
Men naar skal en Straale af Glæde oprinde i dette
Hierte? Dybe, gyselige Mørke, som nu omgi-
ver mig, maatte du vorde det sidste, evig fort-
sat af Dødens Alt omfavnende Nat! Ja, i Gra-
ven er No, og den Fortvivlede's sidste, eneste Ven
er Døden. Kom, evige Søn! luk mit Øie
for Lyset, mod hvis glade Blik du dog altid taa-
refuldt opløstes! Allerede er jeg død for hele Na-
turens Skønhed. Blot for min bortgangne Ven
flaaer dette Hierte endnu. Han er min eneste,
evige, qvælsfuldt henrykkende Tanke! Ene staaer
jeg i Matten. Intet Væsen er til, da Abeldard ei
mere aander. Skabningen er et Kahos, en Af-
grund, foruden ham. Jeg vilde fra den — flye
umaaeligen langt bort. See der den Elskedes
Grav. — — — Af strømmer, mine Taarer! u-
udsigeligen bittre og søde ere J. Af! der ligger
dens

---

og det er vel kun saa, som behøve i saa Hen-
seende at henvises til Hr. Provst Basts temme-
lig høfdige Eftersigning af det Popiske Brev.

dens Støv, som med en Engels Skønhed forenede en Engels Dmhed; Og jeg hviler ei endnu, et Støv, ved hans Side! Gud! hvad seer jeg? min Vens, min Abelards Gienfærd nærmes mig. Og hvad hører jeg? Hans Røst! — som fordem rørte mere end tryllende Melodier. Er det en Indbildningsvildfarelse? Er det et virkeligt Syn? ja, det er et virkeligt. Gyseligen fiære Skygge! Jeg vilde omfavne dig; men flyer isnende af Rædsel. Og Du selv — forsvinder. Ene staaer jeg i Natten. Uengstelsens, Forfækkelsens Billeder bestorme mine Sandser. Vinden tuder i Taarnene under Natfugles Skrig. Vandvaagen brøler imod Klipperne, oplyst af stumme Lynglimt, og den dødblege Maane forsvinder bag fulsorte Skyer.

J. K. S.

Beskrivelse over Paraflet.

uddragen af et Brev i Annual-Register 1768.

— — Abelards virkelige Grav var i Chalons i et Benedictiner-Kloster, helliget St. Marcel, der ligger

ger opad imod Alleen, som pryder Soanes Bredde, henimod en Mil *) fra Byen — endelig hans Liig blev bragt til Paraklet, af Medynke med den saa ulykkeelige Eloises Lidelser.

— — Prioren, en indfødt Irlander, var til Uheld i Paris; men Fader *** modtog os i hans Frærværelse som Vert, deels paa sin Foresattes Begne i Særdeleshed, og deels paa Klosterets i Almindelighed, paa en fortræffelig Maade.

Broderskabet er ikke talrigt; men dets Formue er, som jeg hørte, meget betydelig. Derfor synes Gæstfriheden her forunderlig stor ved det blotte Syn af saalidet et Kloster.

Da jeg kom om Morgenens var Kirken efter Sædvane aaben. — Graven jeg søgte fandt jeg ved første Diekast. Den er i en tilbagehældende Stilling; og Bildhuggerarbeidet overgaaer Kunstens øvrige Arbeider fra den Tidsalder i Almindelighed, jeg mener i Frankrige; thi Italiens Smag for Meiselsens Værker var ikke da, som nu, kommen paa denne Side Alperne; — de talrige

---

*) En engelsk Mil er en dansk Tierdingvei.

rige og skønne Mindesmærker efter den Tid ere fremkomne ved Fyrsternes almindelige Opmuntringer.

Abelard var paa et Besøg i dette Kloster, maaſkee til et Slags dengang brugelige Disputeer-Ovelser. For hans virkelige Hiem erkjændes nu det bekjendte Carthauserkloster, mellem Biergene ved Beaujolais, hvorfra man faaer en Viin, der kun staaer lidet neden for Burgunder; og som nu stiger i Priis — takket være Engelskmændene, der finde den mere overeensstemmende med deres Smag, end mange andre, da den er mere stærk.

Der er en skøn Indgang til det nederste Stokværk i dette Benedictinerkloster, hvor man ved Hiælp af de lange Vinduer, der naae lige ned til Gulvet, har en overraskende Udsigt over omtalte Bierge (Beaujolais); Munkenes forskjellige Dørre vende ud til denne Indgang; og da de ofte gaae frem og tilbage til deres forskjellige Værelser, bliver denne Udsigt mere behagelig; — ellers vilde det kun være, hvad Malerne kalde det stille Liv. —

Da

— — Da jeg landede ved Nogent sur Seine,*) var det meget naturligt, at jeg ønskede nogen Bevægelse, efterat have været indspærret i en Baad (le coche d'eau) henimod tre Dage; og da jeg spurgte: hvor langt Klosteret Paraflet laae derfra, svarede Kapitainen mig: "Den Mand" med Purpurlivreet er Abbedissens Tjener; "han kommer her efter Breve, Pakker og andre deslige Sager fra Paris, som sædvanlig: "viis skeer, naar vor Baad kommer hertil; og "han vil føre Dem derhen."

Maanen skinnede saare klart, og da det var nær ved Viinhøsten, tilstaaer jeg, jeg ingen Aften har spadseret med større Fornøjelse end denne. Jeg fandt snart, det vilde være umuligt at undersøge nogen Ting den Aften, da Klokkeren slog ti, i det vi nærmede os Klosteret, — men min Gang havde dog saa megen Nytte, foruden Bevægelsen derved, at Tjeneren omhyggelig havde udspreidt den Efterretning, at en Herre var kommen fra England, ene og alene, som han

tænkte

---

*) Paa Grændsen af Champagne og Brie.

tænkte og sagde, for at gjøre en Pillegrimsreise til Paraklet, saa at jeg næste Morgen fandt enhver Ting i Beredskab til at modtage en Fremmed efter de Vedtægter, der ere fastsatte i alle Kloostere, hvilke ofte ere Hospitaliers; *) thi de udøve tilfulde enhver af Gæstfrihedens Pligter.

— — Selv Egnen omkring Paraklet fornøjede mig, endskjønt jeg ikke kunde faae Udgang før end Dagen derpaa. — Den lille Flod Urdusson glindsede langs ned igiennem Dalen; og da Biinbierge i Almindelighed frembringe mange St. Hans Orme, er det intet Under, at Nattergalene havde slaaet deres Boelig op der, da de ere deres kiæreste Høde, og det kan tiene forgængelig Skønhed til et Vink, at just denne Orms Klarhed er et sikkert Skridt til dens Udelæggelse.

Da jeg kunde Hr. Pops skionne Digt udenad, (jeg er overbevist om, mange vil sige, jeg kunde have anvendt min Tid bedre — men dertil kan jeg svare som Cæsars Hoffolk, der sagde om deres

---

*) Hospitalier, Hospitaliere er en vis Ridder-, Munke- og Nonne-Orden, som opvarter og pleier Syge og Gattige.

deres Herre, hans Hukommelse var saa stærk, at han glemte intet uden Fornærmelser) morede jeg mig ved at gientage det ganske langsomt, da jeg vendte tilbage til Nogent, som er lidet over en Miil derfra, og ved denne Oekonomie varede det netop til Enden af Vyen.

Endelig kom jeg meget tidlig til Klostret næste Morgen, fandt jeg dog en nydelig Sommerfrokost besørget i Fader St. Romains Værelse; han selv holdt samme Tid Morgenmessen. — Jeg valgte heller at gaae ind i Kirken, og blev forundret over at finde det store Alter lige i Vesten, tvertimod alle Kirke-Arkitekturens Regler, og kun understøttet af en i Lombardstreet, som ligger mod Nord og Syd.

Nedens jeg stod ved Gitterværket (som adskiller Choret fra Kirken), spurgte en af Søstrene (hvis Pligt er at tage imod Almisse, og besørge de Budskaber, Forretninger angaaende, der indløbe til Enhver i Særdeleshed; saaledes som det bruges i de fleste Nonneklostere) mig om jeg ønskede at tale med nogen Enkelt. — Jeg fortalte hende, mit Værende var blot at see Kirken, — hvor-
paa

paa hun vendte tilbage til sin Stol og fortsatte sine Andagtsøvelser.

Efterat Fader St. Romain havde endt Tjenesten, og afført sig sin Ordensdragt, — jeg bemærkede, at da han lagde den lange Kiol i Sakrastiet, gientog han visse Formularer, som sigtede til alle Klæders Afkæggelse i Graven; — tog han mig ved Haanden og førte mig ind i sit Værelse, hvor jeg fandt en anden Kapellan, der dog hverken var saa høflig eller lærd som han selv; thi hans Rygte, selv endog i Paris, stemmer overeens med hvad jeg fandt al den Tid jeg opholdt mig der.

Efter de sædvanlige Forfriskninger fortalte han mig, at Abbedissen var i sit 82de Aar, og at hun derfor sielden stod op før end Middag, men at hun bad, jeg vilde biev, indtil jeg havde talt med hende — thi hun var min Landsmandinde, skiondt tidlig kaldet som Novitse fra England, — og at hun stod i Forbindelse med de uddøde Familier Lifford og Stafford.

Hun var Tante til den nu værende Hertug Rochefaulcault, Søster til den store Kardinal,

og da hun i Slægtfølgen var den femte Abbedisse for dette Kloster, smigrede hun sig selv med Haab om at det vilde blive et Slags Familiearv, og at hans Maiestæt — thi det er et kongeligt Abbedie — naadigst vilde skænke det til En af samme Navn, naar hun engang blev bortkaldt; hvilket hun hver Time ventede og hver Dag ønskede.

Til en nærmere Prøve herpaa, er det Rochefaulcaultske Familievaaben opstaaet over enhver Indførsels-Port; og naar nogen Reparation foretages eller Nyt sættes til Bygningerne, iagttager man det samme.

Førend vi gik til Bords, gjorde Et. Romain en Tour med mig rundt omkring Klosterets Eiendomme. Papes Beskrivelse er idealf, og let bragt over i en poetisk Indbidningskraft; men jeg saae hverken Klipper, eller Graner, ikke heller var det en Egn, der nogensinde synes at kunde frembringe Gienstande af dette Slags; tvertimod det var i en Dal, og det er i Almindelighed Bierge som Alperne, der frembringe deslige Udsigter.

Jeg maae her tillige erindre, at den Linie:

”I Cellen udstrakt Eloise sad” *)

Kulde være: tæt ved Cellen; Dørrerne til alle Cellerne gaae ud til det almindelige Kloster. I dette er ofte Begravelser; og man kan vel formode, at hun har forladt sin Celle — saa meget mere, da det var i saa heed en Deel af Frankrige — for at tage frie Luft, skifte Plads og forfriske sig.

Den øverste Deel af Bygningerne paa Paraklet er ikke saadanne som vi kunde forestille os dem fra det tolvte Aarhundrede; men Hvalvingerne derimod maae uidentviol være fra denne Tidsalder, da Buerne alle ere tilspidsede.

Tæt dertil støder en lav Bygning, som nu beboes af en Møller, og som har nogle Tegn paa virkelig Alderdom, til hvilken Mening St. Romain ogsaa hældede. Det synes at have været den offentlige Sal, hvor Abeland holdte sine Forelæsninger; thi i Væggen er der smaa Abninger paa hver Side, saa horizontale, at den seer ud

E 2

næsten

---

*) See in her cell sad Eloisa spread.

næsten som Vænke, da den ellers ikke stiger saa theatermæssig opad i andre Bygninger.

Efter Middagsmaaltidet havde jeg den Ære en Time at underholde mig med Abbedissen, som forsikrede, at hun i de 32 Aar, hun havde opholdt sig her, endnu ikke havde seet nogen Engelskmand; men at hun troede, en Equipage, som hun havde Grund til at ansee for engelsk, havde holdet stille nede paa Sletten, foran den store Port, som gaaer ind til Forkanten, men førend hun kunde tilkiændegive dem sit Ønske at see og underholde sig med bemeldte Selskab, vare de allerede tagne bort med mine Landsmænds alt for sædvanlige Posthurtighed, efterat de netop havde aftegnet Udsiden af en Bygning, der behagede dem; endskiønt ikke en eneste Steen maaskee var taget ud af Gruben i Abelards og Eloises Dage.

Systrene kiendte kun lidet den rørende Deel af Historien der gav Anledning til vor udydelige Pøpels over al Efterligning skønne Digt: "Et Brev fra Abelard til Eloise."

Da Abbedissen gav mig Tilladelse at see de indvendige Dele af Klosteret, erindrer jeg, at nogle Geistlige fra Landet, som havde spist med

os, gjorde sig megen Umage for ligeledes at faae Udgang, men fik til Svar: "ce n'est pas utile;" og deraf saae jeg, at den Fornemste i Klosteret har en vilkaarlig Magt til at bevilge endogsaa vort Rign Udgang, naar det behøves, som f. Ex. Læger, Chirurger, Kunstnere af ethvert Slags og Fremmede, som komme for at undersøge Oldsager, og allerede have nogen Indsigt.

Levningerne af disse, saa saare ulykkelige Elskende, Abeldard og Eloise, hvis Lig endnu bestandig ere hele, findes bisatte i en Niche i Hvælvingen under Abbediet; men da det var Skinnet af Vorfakler, der oplyste den, kunde jeg næsten ikke see noget tydelig uden at Eloise lod til at have været meget høiere end Abeldard. En lille Afsets af brændte eller hugne Steen satte dem i Sikkerhed for at blive traadte under Fødder, og Hvælvingen lod til at være pakket meget fuld, da den kun er lille.

Førend jeg kom til disse de Dødes Boliger, viiste man mig alle Hvælvingerne under den forrige Kirke og særskildte Kapel, der nu vare velfyldte med Viin. Man opretter ofte deslige Magasiner, endogsaa til Salg, hvor Klosterne ikke besidde

besidde Rigdomme nok enten af liggende Grunde eller af offentlige Kapitaler til at kunne ernære sig selv. Og i de Egne, hvor der ikke groer Viin, tager man sin Tilflugt til Kostgængere eller Pensionærer for at underholde sig, siden Pengenes Værdie er forandret der, saavelsom overalt. I dette Kloster er kun to og tyve Søstre. — — —

Fader St. Romain fuldendte sin Godhed med at følge mig paa Veien til Troyes, en af Hovedstederne i Campagne. — — —

H. W. Lundbye.

Brødrene.

En virkelig Tildragelse.

Abbediet La Trappe i det forhenværende Normandie er bekendt for sin grusomme Strænghed i sine pinefulde Dveller, hvormed en indbildt Fromhed troede at behage Godheds Gud. Til denne Strænghed søjede man endnu den utroligste Ujelshed i Levemaade og troede ved at nedbryde sin Sundhed her i Verden at tilkøbe sig Salighed hifset. Skuespillet, Greven af Comminges er maaskee alt dette Maanedsskrifts Læserinder bekendt; her var det rædsomme Theater

ater, hvor' den deri indeholdte rørende Tildragelse virkelig foregik. Jeg vil paa følgende Blade meddele en til de gode Sieles Taarer maaskee ligesaa værdig Anekdote, uddraget af Voyage dans les departemens de la France par une société d'artistes & des gens des lettres. 34me Cah.

To Brødre af Familien Deschamps havde fra deres Ungdom af været Medbeilere, og kom tilsidst saavidt i deres Fiendskab, at hine Broderkiærligheds blide Sølelser, Menneskeslægtens skjønneste Trøst i alle Lidelser, omsider reent udsluktes hos dem. Begge vare rasende forelskede i eet Fruentimmer, som viiste dem begge ligemegen Kulde, da hun hemmeligen havde bortgivet sit Hjerte til en lykkeligere Trediemand, om hvem hine To ikke engang drømte. Den ene saae i den anden Ophavsmanden til sin Ulykke, den ene saae i den anden Nyderen af den misundte Lyksalighed, som begge vare lige langt fra. Længe nedkuet, brød omsider deres rasende Had ud i fordoblet Rædsomhed og selv Navnet, Broder, syntes kun at forstærke deres Afsky for hinanden. Forgæves forsøgte en grædende Moder, en fortvivlende Fader, omme Venner forsøgte forgæves

ves

ves at formilde deres Harm og læge de sønderrevne Hjerter. Hundrede Gange vare de forligte, men hundrede Gange var deres Had igien stedse vildere, stedse mere truende udbrudt i Dieblifket derpaa. Alting bebudede den sørgelige Oplosning af Knuden, som snart fulgte.

Det ulyksalige Dieblif kom. Det var en Jagt-Dag. De to Brødre, som havde omfavnet hinanden Dagen forud, toge om Morgenens ud. Jagten adspreder dem; Hændelsen fører den Yngste det Fruentimmer, der har saaret dem begge, imøde. Hun var Ene; den hendes Rign skylde Opmærksomhed byder ham nærme sig hende, og hun imodtager hans Arm. Den ældste kommer til; han formoder en aftalt Sammenkomst. Hans Harm stiger, og udbryder i Voldsomhed. Den Yngste paa sin Side indbilder sig, at hun er der for at søge hans Broder. De ere begge bevæbnede; et Dieblif — begge strømme i deres eget Blod.

Bævende, afmægtig, aandeløs flæber det unge Fruentimmer, som imod sin Villie havde foranlediget dette rædsomme Optrin, sig hiem til Forældrene; hendes Hullen, Forvirrelse, afbrudte

brudte Ord give omsider Vink om hvad der var foregaaet. Man flyver til Pladsen. Den Ældste trak endnu sin Aande, man bærer ham bort; men hvor er den Anden? Et Har hender, ikke det allermindste Nys om hans Skæbne. Den Ældste kommer til sig selv; han læges; Gienstanden for hans Lidenkab aabner hans Dine ved at indgaae Forbindelse med ham, hun hidtil i Løndom havde elsket. Nu erkjendte han, hvor ugrundet hans Mistanke havde været; Samvittighedens Nag paaførte ham en Tungtsindighed, der truede med at lægge ham i Graven. Han haabede at finde Rolighed i la Trappe og flye did fra Faderens Huus. Han fremstiller sig for Abbeden, fortæller sine Ulykker, imodtages. Ordensreglernes hele Tyngde faldt nu tungt over hans Hoved.

Femten Har tilbragte han i denne Tilstand. Endelig kommer en Fader for at see sin Søn; men — der satte man Væ i at trodse Naturen. Man bød Faderen tilbords i Spisesalen, medens Sønnen liggende paa Maven paa Gulvet, med Hænderne over Kors, ikke torde høre Blodets Stemme, ikke slaae Dine op til ham, som gav ham
ham

ham Livet, og som man om Eftermiddagen affærdigede, uden at unde ham den Trøst at have omfavnet sin Søn. Den Virkning, saa forførdelig en Prøve havde paa den ulykkelige Søn, var saa voldsom, at han Klokker Ti om Aftenen ikke var mere. Man hensætter Liget i Kirkens Kor. To Munkke udnævnes til at vaage derover, og vor ældste Broder er den Ene.

Du ere de ene med Liget, begge tie, begge bede de, ukjændte med hinanden, thi der havde ingen Munk, indsvøbt i sin Hætte, Lov til at see paa endog den ligegyldigste Ting. Der er en Tryk i det ene Borslys; vor ældste staaer op for at redde det. Han taber sin Hætte, og — hører i det samme en Stemme: Det er ham. Min Broder! det er Dig! Jeg døer. Det var den ulykkelige Yngste, som den Gang, mindre saaret end han, havde reist sig, og forfulgt ligesaa meget af Angest som af Nag, havde taget sin Tilflugt til dette Huus. I femten Aar havde de boet under Tag sammen. I femten Aar havde de hver Dag været sammen, og aldrig seet hinanden: i femten Aar havde Abbeden, som havde forbeholdt sig den Ret at kiste sine Munkke for desfriskere at tyrans-

tyrannisere dem, vidst deres Tildragelse, og ikke tænkt paa at forlige dem.

Ved denne Stemme slaaer den Ældste Dinene op. Han seer sin Broder bleg, skælvende, forstenet, udstrække sine Arme; han styrter sig i dem. Hvilket Dieblif. Henrykkelsens Dieblif! Smerternes Dieblif! Overraskelse, Glæde, Nag, Stedets Rædsomhed, deres svækkede Sandseredskaber, deres ved den lange Spøgelse hentærede Legeomer: Alt gjorde den Bevægelse, de sølede, forfærdeligere. Deres Saar havde aabnet sig: de laae i hinandens Arme: de vilde tale til hinanden, kunde ikke mere. Deres Blod, som randt strømmeviis, berøvede dem paa eengang Mæle, Kraft og Liv: de besvimede i hinandens tætte Favn. Vedetimen slaaer. Man kommer: man finder dem døende. De kunde ikkun sige nogle faae Ord. Du kiændte os: sagde de til Abbeden: Du seer den Tilstand hvor vi ere. Saa: dan er Eders Kiærligheds Religion. Du kiændte os! og — de udaande.

M. C. Bruun.

Den Siberiske Ceder.

Af Pet. Jonas Bergius.

Den Siberiske Ceder (*Pinus Cembra* L.), som
også pleier at kaldes den hvide Ceder, er i Sve-
rige en ubekendt Træart, hvis Indførelse, for
Efterslægten, da den rigtig nok vorer ifkun saare
langsom, vilde være en stor Begierning. Efter
Pallas's Uttring kan man intet Træ forestille
sig, der havde en skønnere og høiere Vægt, end
de gamle Træer af dette Slags, hvis Top Diet
neppe kan naae. Deres Styrke kommer overeens
med deres Høide; thi en fuldvoren Stamme le-
ver Bræder, der ofte ere over fire Fod brede. I
Siberien bruger man Træet til Bygninger, især
til Gulve, da det er ikke krumt og tillige over-
ordentlig hvidt. Desuden yde dette Træes Frug-
ter Indvaanerne en god Næring. De bestaae i
et Slags Nødder eller Kiærner, som sidde i store
Topper, der, naar Modenhedens Tid er kom-
men, i August falde af Træet, og springe op,
saa at Nødderne falde ud. De blive i Siberien
og overhoved i Rusland hyppigen samlede og spi-
se, uden at man har fundet dem usunde; me-
stendeels

stendeels spises de, som de ere, og sættes især paa de Fornemmes Bord til Desert, da de have en vel noget harpiragtig, men dog i øvrigt behagelig Smag. Desuden presser man deraf Olie, som de Fornemme i Fastetiden betiene sig af i Stedet for Smør. I Rusland udgiøre disse Cedernødder en indbringende Handelsvare, og S. J. G. Gmelin fortæller, man pleier i Berchoturje, hvor han saae Pundet betales med 15 Kopeker, i Naringer, naar disse Cedere bære rigelig, midt om Høstens Tid at lade alt andet, selv Kornet ligge og fordærves paa Marken, og springe i Skoven for at bierge sine Cedernødder.

J. R. S.

11 Dagens Historie.

Den franske Borger Bonneau opfordrede i September offentlig alle Folk af Smag til at besvare det vigtige Spørgsmaal, hvem Prisen burde gives blandt de tre Damer, om hvis Fortrin den offentlige Mening i Paris var deelt: Juno Lodoiska (Repræsentanten Louvets Elskede), Venus Tallien

Tallien (Repræsentantens Kone) eller Minerva Stael (den svenske Gesandts Kone)? "Mythologerne heder det, have aldrig ræsoneret saa meget om de tre Gratier, Parcer eller Furier, som der nu tales om disse tre Damer. Man vilde give Juno Prisen, om man ikke maatte berygte at vække Jupiters Skinsyge, han, som stedse staar Skildvagt, (Louvret udgiver en Tidende kaldet Skildvagten, le sentinelle. De, som ønske at se Cybeles Barm, vilde tildele Minerva den. Belønningen bliver Samlingen af Chenieres Sørge-
 spil og Dubois Franceses Hyrdedigte. Pris-
 skrifterne maae indsendes inden Maanedens Ud-
 gang."

J. K. S.

L i t e r a t u r.

I.

Schreibtafel zum täglichen Gebrauch für
 Damen. 1795. Leipz. bey Bock und Comp.
 i Kommeformat med et Titelskobber, et Maleri
 paa huuslig Lyksalighed, tegnet af Chodowiec-
 ki, og stuffer af H. Lips, koster 20 Gr.

"Fuld af sund, almeenforstaaelig Philosophie
 og Levenisdom over quindelige Forhold og kvin-
 delig

delig Bestemmelse i en kunstløs men dog indtagende Dragt. Der er i lang Tid intet populært Skrift kommet Rec. for Dine, hvori alle Grundsætninger vare saa moralsk ægte og rene, hvor alt var indrettet saa svarende til sin Bestemmelse og tillige foredraget med saamegen æsthetisk Fuldkommenhed som her. ” Saaledes i Jacob's Annalen der Philosophie i A. 599 f., og enhver Upartisk vil formodentlig sande denne Dom. Som Bogens udmærkede Hensigt og Bestemmelse angives i Forerindringen; at henvise til uskyldige, huuslige og Familie-Glæders Værd, og deres Fortrin for hine berusende og kostbare Lystigheder og formeentlige Glæder, og saaledes ved Lære og Exempel bidrage til den sande og ægte huuslige Lykkes Befordring.

Indretningen er denne: Først Almanach for i. A.; dernæst 9 Opsatser paa ligesaamange Ark: 1) Om Inddelingen af Huusholdnings Udgifter (S. 18). 15 Almindelige Regler meddeelte af den bekjendte Forfatterinde til en yndet Huusholdningsbog: Unterricht für ein junges Frauenzimmer. 2) Om Fordom og Dom efter det Udvortes (S. 19 — 36). 3) Violerne (S. 37 — 47).

— 47), 4) Egtestands Husholdningsraad (S. 48 — 56), en Fortælling. 5) Mandeklager over qvindelig Kunstfærdighed og qvindelig Lærdom (S. 57 — 83), to venstabelige Breve. 6) Ogsaa Menneskekundskab hører til et Fruentimmers Uddannelse (S. 82 — 94), et fundet Brev. 7) Hagelvæiret eller Trøst i Ulykke ved en ædel Kvinde (S. 85 — 108), mærket F. D. 8) Om Forsængelighed og Modesyge (S. 109 — 35), med en Historie indblandet, underskrevet R. Og 9) om Fruentimmerlæsning (S. 136 — 44). Num. opholder sig ikke her ved disse Stykker, da endeel af dem, oversatte, med en original Tilgift snart udkomme paa Boghandler Liunges Forlag, og Resten leveres heri. Det øvrige Num er bestemt til Skrivertavle, og særdeles beqvemt til at optegne Anmærkninger i for hver Aarets Dag. Her anføres og hvormegit en vis aarlig Indtægt udgør dagligen; endelig: Anledning til Notitser og Udgifter for qvindeligt Lyvende.

J. K. S.

2.

Nye og fuldstændig Husholdnings Bog for driftige Husholdningsmodre eller Anvisning til alle
Cor:

Sorter fine, velsmagende, men tillige solide Netters Tillavning, samt om Bagværk, Gyltning, Marinering ic efter Overkøkkenmesterens i London Francis Collingwoods og John Williams's nylig udgivne universal Kogebog, hvortil er lagt en fuldstændig Underretning om den hidtil ubrugte saare nyttige Tørring af allehaande Røgfænurter til Brug som friske, udførlige Afhandlinger om Rødsaltning og Røgning, om Smør og allehaande fine Ostes Tilberedning og Behandling, om Maltgiøren og Ølbrygning, alt efter bedste engelsk Maade og andre Kændiges Erfaringer og Grundsatninger, samt tydelig Anvisning til at skionne Tingenes Godhed ved Indkøbet. — Kjøbh. 1796. Paa Boghandler N. Soltdins Forlag. 316 Sider. 8. foruden 15 Sider Register. —

Dette er den fuldstændige Titel paa en Bog, som, skjønt den ikke har sit uegtelige Værd, dog ikke saa ganske ubestemt fortjener at anbefales: Hvad den i Artikel angaaer, Kogebogen nemlig,

som gaaer til S. 247. da, uagtet det ikke kan negtes at efter samme tillavede Netter jo maatte blive fine, velsmagende og solide, have de dog alle den Feil at de ere alt for uoeconomiske og formedelst alt for stærke Kryderier ikke gavnlige for Sundheden, egentlig er dette og kun en Røgebog for de høieste Stænder, de øvrige Artikler derimod fra S. 247 til Slutningen fortjene i alle Henseende at anbefales til Læsning og Overveielse af enhver fornuftig Huusmoder. For disses Skyld alene vil viist ingen blandt saadanne fortryde, at hun anskaffer sig Bogen. — Den lille Anviisning til at vælge det bedste ved Indkøbet er især mærkelig. Huusoeconomien's Varefundskab, om jeg saa maa kalde den, er uagtet dens Almeennyttighed hidtil slet ikke bearbejdet hos os, megen Tak fortjener derfor Udgiveren for det han her har gjort, som, det vi ikke rettere skønne, er meget Got, og opvækker hos os det Ønske at han snart vilde skienke vore driftige Huusmødre noget Mere Lignende.

U. U.

4.

Morgen und Abend Gedanken eines jungen
Frauenzimmers. Berlin, bey Felisch,
1795, 4 Ark, i 8. 27 Kr.

Syv Morgen-, og ligesaamange Aften-Betragt-
ninger, alle skrevne i en reen og sand Gudsdyr-
kelsens Aand, og i Stand til i et ungt dannet
Hierte at opvække og vedligeholde religiøse Ideer.
Udaf nürnberg. Gel. Zeit. i. N. S. 558 f.

5.

J. Burtons Vorlesungen über weibliche
Erziehung und Sitten. Aus dem Eng-
lischen. I Band. Leipzig, bey Gräff.
1795. 18 Ark i 8. Koster 18 Gr.

Forelæsningerne ere henvendte til unge Fruen-
timmer, og, efter Overs. Fortale, i England
af nogle den qvindelige Opdragelses Venner vir-
keligst brugte i de der sædvanlige Søndagsskoler.
Indholdet er i sig selv fortræffeligt; Grundset-
ningerne rigtige, selv og vel giennemtænkte.
Reflexionerne sande og overlagte, og alt samlet

med Valg. Sproget er en kjærlig, rolig og alvorlig Faders.

Men hos Børn fra 10 — 14 Aar kan man ikke forudsætte den Opmærksomhed, der fordres til at høre paa, og det Overlæg, der fordres til at forstaae og nytte et saadant Foredrag, og for unge Fruentimmer er i Følge af den qvindelige Indretnings Natur en ganske anden Tillsavning af disse Retter nødvendig. Bogen kan derfor ikkun anbefales Mødre, som ville underrette deres fuldvorne Døttre i Læren om Pligterne, som Døttre, Koner og Mødre; disse ville deri finde meget og brugbart Stof til deres Samtaler, og da vide paa deres Maade at forarbeide og gjøre det behageligt for unge Fruentimmer.

Indholdet er: 1) Om Glid, om Underviisnings og Skoleferiers Hensigt; 2, 3, 4) Om Ukyld. Ydmyghed, Lærvillighed og Oprigtighed som Egenskaber ved et Barns Charakter; 5) Om Qvindefigurrets Indflydelse paa det selskabelige Liv; 6, 7) Om Hustruens og Moderens Pligter; 8) Om qvindelig Opdragelse; 9) Om qvindelige Dueligheder; 10) Om Ekionhed og Pynt; 11) Om nogle psykologiske Beskaffenheder hos Fruentimmer.

Fruentimmerne; 12) Om Fruentimmernes Læsning; 13) Om qvindelige Sæder; 14) Om Fornøielser.

Oversættelsen synes ikke at udmærke sig meget frem for de sædvanlige. — Det andet Bind loves med det Første og skal prydes med fire Kobere forestillende Fruentimmeret i firedobbelt Tilstand.

Ud af Jacob's Annalen der Philosophie i. N. S. 231 f.

6.

Paul und Virginie von J. B. S. de Saint Pierre, aus dem Franz. mit Anmerk. 1795. 218 S. i 8.

Denne nydelige Roman, hvoraf Originalen 1789 udkom, har i Hr. Zadermann fundet en Mand, der rigtigheden og fint har kopieret dette skønne Naturmalerie. Kun faa Steder fattes det paa Tydelighed.

Ud af Allg. Lit. Zeit. i N. 415. S. 128.

7.

Moralische Vorlesungen über die Pflichten der Keuschheit und des ehelichen Vertrags,

trags, vornemlich von Seiten ihrer Wichtigkeit für junges Frauenzimmer betrachtet, von Fr. Aug. Fritsch, öff. Lehrer und Pred. bey dem Freyadelichen Magdalenenstift zu Altenburg. Altenburg, bey Richter 1795. 9½ Ark i 8. Koster 12 Gr.

Indholdet er: Rydskheds Begreb og Nødvendighed, Bevæggrunde til samme og Følger af det Modsatte. Egtestabs Begreb, Forpligtelse til samme, Indvendinger, Hindringer at bortrydde. Naar bør Mennesket indgaae dette Fordrag? Hvor mange Personer kunne paa een Tid træde i dette Forbund med hinanden. Hvilke Personer kunne og tør gifte sig? Beslutningen til Egestab være velbetænkt, grunde sig ikke paa blotte Følelser, heller ikke paa Ræsonnemang alene (Klogskabspartier), men paa fornuftig Tilbøielighed. Destinée. Saderligt Samtykke. Mesalliance. Offentlig Slutning af det ægestabelige Forbund. Samvittigheds Egestab. Concubinat. (Hvorfor ikke og Egestab til venstre Haand, hvorved Konerne
fun

Kun ikke nyde de til dem viede Mænds borgerlige Rang?) Egestabs Pligter, som Kone, Moder, Huusmoder og Mændens Veninde. Egestabs Uopløselighed. Skilsmisse.

Indholdet er, som man seer, temmelig fuldstændigt og Udførelsen ogsaa saadan, at man faa Steder undtagne, kan være tilfreds dermed.

— Forf.s Skrivemaade er blomstrende, ofte selv noget søgt og tillige for almindelig, hvilket dog i visse Materier har sin Fordeel; ikke sielden ogsaa opluende og rørende. Uden Betænkning og tilvisse heller ikke uden Nytte tør dette Skrift gives de fuldborne Skionne i Hænderne.

Ud af Allg. Lit. Zeit. i. A. 413. S. 133.

8.

Anmuthige Erzählungen für junge Freunde innen der Lektüre. Ein Beitrag zur Bildung des Herzens. Nach 2 Ausg. des engl. Originals. Nürnberg. Baur und Manne, 1795. 7 Ark. 8. koster 30 Kr.

De anbefale sig ved en flydende og let Fortællingsmaade, en reen og sund Sædelære, og en
tro

troe Tegning af Naturen. Overskrifterne ere:
1) Landhuset. 2) Midlet. 3) De to Esker. 4)
Bussen. 5) Udflugten. 6) Amalia og Emma. 7)
Drømmen. De ere og saare sirligen trykte paa
Skrivpapir.

Ud af neue nürnberg. Gel. Zeit. i. A. S. 559.

Dødsfald.

”Den 14 August i Aar døde i Stuttgart den,
ved sine for en stor Deel paa Aand og Erfaring
rige Skrifter berømte Frue Marianne Ehr-
mann, født von Brentano i en Alder af hen-
imod 40 Aar; — hun var fød 25 Nov. 1755.
— Ved ulykkelige Levnetsperioder og utallige
virkelige Lidelser blev hendes Sundhed efterhaan-
den nedbrudt; men især leed hun næsten uden
Ophold i de sidste to Aar af adskillige farlige An-
stød. Den afgjørende Sygdom, der først 9
Dage før hendes Død indfandt sig, var Krampe,
hidsig Gallefeber og Lungeantændelse. Mand,
Onkel, Venner see med stumme Taarer efter
den tidlig Forevigede. Denne fortræffelige Kones
over:

overordentlige Aand, dybe Følelse og til høieste Opoffring skabte Hjerte lærte hendes Fortrolige bedre kende, end det var muligt for den blotte Læser af hendes Skrifter. Hun skrev lidt af Tilbøielighed, og flagede ofte med den bitterste Bedrøvelse over, at hendes Skrifter ikke kunne udarbejdes med den Nøiighed, hun troede at være sig selv og den tyske Almenhed skyldig. Desuagtet lod sig, naar hendes i Aar anmeldte samtlige Skrifter ere udkomne, gjøre et Valg af fortræffelige Stykker, som ere den tyske Berømmelse værd, og fortiene, som et værdigt Mindesmærke om hendes Aand, at komme til Efterverden. Skade, at hendes til Digtekunst ligesom skabte Siel ved Omstændighederne ikke fik denne Retning. En skøn og brændende Indbildningskraft, en stor Magt over Sprogets Rikne, opløftet Sands for Sielens det Høie og Skønne, og en ligesaa om som levende og ved den høieste Gld henrivende Følelse, som var hende egen, lode formode, at Tyskland havde havt en, om muligt endnu ildrigere Digterinde end Sappho at beklage i hende. I øvrigt vil man, naar det engang er Tid at skrive hendes i
psycho

psychologisk Henseende mærkværdige Levnetsbeskrivelse, først indsee, hvormegit denne ullykkelige Qvde leed, hvorledes hun i selv hendes Feil var værd Deeltagelse, og i hendes Dyder Beundring; og da først overbevise sig om, at i hende brækkedes ved Skæbnens og føleløse Menneskers Storme et af den tyske Aands skønneste og kraftfuldeste Blomster.” Til denne Nekrologi, udaf Münch. gel. Zeit. i. Nr. S. 559 f., troer man det ikke upassende at sige Oversættelsen af et Stykke, som paa hendes Fødselsdag blev hende tilsendt af en, hende høit skattende tysk Lærd:

Amalia.

En Obelisk

opreist Tænkerinden Marianne Hermann.

Amalia

sit Rigs Prydlese!

Det Godes og Qvdes

Lærerinde og Mønster!

Dybtforstende over Mennesker,

dybtfølende, hvad hun tænker,

fuld af Uerfængt for det Store,

fuld

fuld af Kiærlighed for det Skønne,
fuld af Kiærlighed for alle Mennesker
udaf Skaberens Nesterhaand!

Om for Egtemagen,
inderlig for Vennen!
Tro i Kiærlighed,
tro i Venſkab,
Dyden tro,
Religionen tro,
sin Religion!

Alenderig, ikke lærd!
Hiertelig, ikke ſølsom!
Ingen Talerſke, men veltalende!
God, ikke ſandhedsſkye,
føielig, ikke ſmigrende,
ſtor, ikke ſtolt.

Hendes Pen
ſkylde vort Fædreland
herlige Skrifter,
fulde af egen Eſtertanke,
fulde af ſtor Erfaring,
fulde af elegant Videnſkab,

ſkrevne

Skrevne
med henrivende Gld,
med overtalende Kraft,
i et skönt Sprog,
i Hjertets Sprog,
i Naturens Stil!
i den ædle Hensigt
at udbrede
Storsind og Visdom
iblandt Piger,
at smykke
deres Forstand
med hver skøn Kundskab,
deres Hierte
med hver quindelig Dyd!
at opreise de Faldne,
at lede de Vildfarende,
at bevare Uskyldigheden,
at advare
for
den overalt travle Forførelses
Snarer!
Hun kaldes

af ædle Piger
Lærerinde og Veninde,
af Veilerne
Menneskehedens Belgiererinde!
Løn hende, løn hende,
Du, mit Fædreland!
Løn Fortienesten!
Vær kun retfærdig, retfærdig i dine Gaver!
det er nok,
for
stedse fuldkommen at lykkeliggjøre
denne Fortreffelige!

Vær med hende, Du de Edles Gud!
Beskyt, bevar, ophold hende!
Ophold hende længe!
ophold
hendes Aand for Verden,
hendes Visdom for Ungdommen,
hendes Omhed for Egtemagen,
hendes Kiærlighed for Bønnen!
Og giv, Du Livets Herre!
(tilgiv det dristige Ønske!)

at
hendes Vens Die aldrig seer
Amalias Grav!
Amalia aldrig seer
sin Vens Grav!

J. K. S.

Til Aphrodite.

Blodstænkede dele, paa phrygiske Sletter,
Blandt Saar og Tropeer, Mæoniens Muse
Og Kampens Enyo de Laurbær som dræbe!
Tungt storme i Harpens hensmeltende Toner
Epoceens Hexameter.

Mig gav Parcen—Held Mattens alvorlige Datter!
Mig gav hun Taarer for Mandefald.
Tre Gange hørtes Lyd som af Sittren
Fra Bierget, og ilende sukkede Myrten,
Og faldt, og jeg blev.

Men i Myrten var Skiebne — alt tidligen syntes
Mig Skovduens Kurren fra Hvidtjørnen venlig;
Jeg

Jeg giftede barnlig Druen med Elmen
Og hørte saa gierne, skönt græd, naar jeg hørte,
Om Thisbe og Hero.

Dog Taaren flød stille; saa nedrandt paa Urnen
Artemisias sidste svagtglimrende Taare.
Og tavst var min Fryd, som naar ukjendt og salig
Man redder sin Uven, og skaanende flygter
Hans bluende Tak.

Men da saae jeg Heloise og mit Hierte svoer Elskov
Og sværmede Haab og raste Fortvivlsen;
Og ynkende gav Mnemosynes Erato
Min Harpe at røre og gød paa min Læbe
Beltalenheds Dug.

"Cythere" da sang jeg, og Sukke som lindre
Og vemodsfuld Blidhed opfyldte Barmen;
"Vær hilset Betsignelsens Hilsen, Cythere!
Med dit skønneste Navn — maaskee Aphrodite
Maaskee Heloise."

"I hoppende Maanskin om sølvklare Kilder
Dædalens Roser tildufte dig Lovsang;
Lovsang tilrulle dig venlige Bølger;
Og Himmelen smiler, blaa som dit Dje
Dig Lovsang imod."

"Hvor

"Hvor sene Trioner vælte sig evig
Og evig forgieves at naae Oceanet;
tilbedes' dit Alter — hvor Lybiske Tigre
Fraadende hvæse i gloende Drkner;
Paakaldes dit Navn."

"Før Lilien aabner sig, Morgenens Lærke
Besynger din Godhed; og Nattens Favoner
Omsprede din Lov i Nattergaltriller.
Dig toner min Harpe og hele Naturen
Gientoner kun dig."

H. G. Sveistrup.

Husligt Liv.

af Weiss.

Oversat af Fransk.

Alt henviser os naturligtvis til vor Families Middelpunkt. Det er den første og sidste blant Forbindelser. Der fødes man, der dør man: uheldig den, som ikke veed at leve der! Sygdomme, Gienvordigheder, Alderdommen fæste os der. Jo mere man gaaer frem i Alder, desmere føler man Trangen dertil; jo mere fornuftig man er, desmere føler man Værdien deraf. Det er et til Bane blevet Selskab, en simpel Tilflugt, et Fristed imod den store Verdens Afsmageligheder, og, Daarer som vi ere! i Stedet for at forskig-

ne, udvide, betrygge dette fredelige Tilflugtssted, vanhelde vi det, givne det øde, og Udgangen dertil mere og mere vanskelig.

Det fæleste Træk af vor Tids Fordærvelse er den Foragt, man paatager sig imod huslige Nydelser. Den foregivne gode Tone græler Naturen, og i det den vil sætte sig over den, stiller den sig neden for den. Uagtet alle de Væsners Sarkasmer, der ere døde for det Ukunstlede, og som misunde Andre det, de ikke mere kunne smage, blive Huslivets stille Glæder stedse Lyffkens den naturligeste Kilde. Men saadan er Eftærbens strenge Lov, at de største Nydelser koste mest Umage at erhverve.

Den bestandige Bemærkelse, hvorunder man lever i det private Liv, afmaskee nødvendigvis en Mængde Skrøbeligheder, som formindske dens Ugtelse, der blotter dem, og dens Tillid, der udframmer dem. Siælen ligesom Legemet viser sig ikke offentlig uden efter at have pyntet sig; da man derimod, i det private Liv, vanskeligen skjuler sine Nynker, sin Blegheid, sin skaldede Pande, og sit flau Udsende. Fra den ene Side har man mindre Afsledninger til at beun-

dre

dre, fra den anden mindre Haab om at beundres: og da man ikke finder Behag uden hos dem, som man troer at behage, fødes lidt efter lidt Kulde, Redsomhed, Afsmag, og den gode Opførsel er oftere Frugten af Overlæg eller Pligt end af Ven- skab og Høiagtelse. — Ved at betragte det lille Antal lykkelige Ægteskaber torde man fristes til at troe, at Varigheden af denne Forening ingen- lunde er passende for vor Ubestandighed: og imid- lertid er dette Forhold det første blandt selskabelige, det hvoraf alle de andre udspringe.

En af de almindeligste Aarsager til de ilde sammenpassede Foreninger er den yderlige Overdaad, som, ved at undertrykke alle vore andre Til- bøjeligheder, gjør af Ægteskabet snarere en Fi- nants- eller Stolthed's Speculation, end et Om- heds Vaand eller Charakterernes Lighed. Pen- ge, Forsængelighed, Indflydelse ere de væsentlige Gienstande; Personen er kun en Bisag. Deres lille Antal, som ikkun tage Personen i Betragt- ning, og faare til Veileder blot en flygtig Liden- skab, er endnu mindre lykkelig; saasom Riæ- lighed er mindre stadig i sine Hensigter end Ær- rierrighed. Skønheden forgaaer, Pengene

blive tilbage, er en uædel Grundføtning, men som er iblant de mest overensstemmende med det største Antals Tænkemaade, og hvori det uegen- nyttigste Menneske undertiden imod sin Villie er nødsaget til at tage Deel.

Ogsaa her, som ellers, er en rigtig Middel- vei Fornuftens Valg. Ikke at raadspørge uden Lykken, er at mangle Delikatesse, med mindre man opoffer sig for den Attraa at være nyttig: ikke at bestemme sig uden for Personen, er at mangle Klogskab og ofte at priisgive sin Ester- slægt, som man imidlertid, strengt taget, ikke skylder uden en god Opdragelse og det blot Nød- vendige. O! at min Fader, siger man, havde taget en anden Kone! men om saa havde været, skulde han have frembragt andre Bæsenes og Du ikke været til.

Skiznehed er kanske i Egteskabet mere at frygte, end at hige efter. Man veed, at Besid- delsen deraf snart formindsker Prisen. Man udsætter sig derimod for Tilboielighed til Over- daad, for Udsæthed, for romanagtige Grund- sætninger, og for Modens Fordomme, som i Almindelighed ledsage den: eller, endnu værre,
for

for den Brantenhed, der afløser dens visnede
Yndigheder. At ægte en deilig Kone er at gjøre
sig til hendes Bogter, at omringe sig med Ena-
rer, og ofte at berede sin Skændsel: det er at
forandre sine Venner til Medbeilere, sine Be-
kændter til Misundere, og næsten hele Kønnet
til Fiender; thi for at nedsætte Konen vil de bag-
tale Manden. — Denne Skønhed er saa kort,
at den ikke fortiener saa store Offere. Uskylds før-
ste Blomst er plukket i et Dieblis, og tre af en
Kones mest forførende Yndigheder imodstaac
ofte ikke en eneste Barselseng. — Imellem hende
som er blot Skøn, og hende som er blot elskvær-
dig er der kun den Forskiel, at den Enes Scier
begynder hvor den Andens ender.

Bellyst er ikke Ægtefolks fornemste Baand:
der er andre af et mere delikat og fastere Slags,
som grunde sig paa Mands og Hiertes Egenstaber,
dem ene det tilkommer at frembringe varige Viden-
staber. Forstode Fruentimmerne deres sande For-
dele, saa vilde de, for den Alder, da det Udvor-
tes holder op at behage, anskaffe sig Tilflugts-
filder til Dyrkelse, Retssindigheds Hertedomme,
og det Rørende af lykkelige Erindringer. Ven-
skab

skab vilde erstatte Kiærlighed, Høiagtelse afløse Smiger; de skulde vinde deres Kynker Erhødighed, og gjøre deres Alderdom elskværdig.

En væsentlig Betragtning for dette betydelige Skridt er den Families Charakter, hvori man indlemmer sig. Man gifter sig en Smule med alle Slægtningerne; og deres gode eller flette Egenskaber have mere eller mindre Indflydelse paa Lyksaligheden; desuden beroe en Piges moralske Evner endnu mere end vore paa det sædvanlige Exempel.

Ligheden i Vilkaar og Lykkes-Omstændigheder er ogsaa Borgen for huslig Fred. Den som giver for meget fordrer for meget. At gjøre et saare fordelagtigt Giftermaal er ofte at slutte en Slaveries Kontrakt. Denne Ulighed i Rang er især farlig for Fruentimmerne, som det i Almindelighed er bedre for at stige ned end op, og at forsikre sig Erkiændligheds Herredømme end at udsætte sig for en Mands Fortrydelse, der kan skee hver Dag vil gienkalde dem, at han betragter dem som den fornemste Hindring for sin Vergierighed eller sin Lykke. — Følgende Træk kan anføres

ansføres som Exempel paa Visdom i Maaden at tænke paa i denne Henseende.

En schweizerst Bonde, som efter Brug og Skik blev i sin Stand sine Rigdomme uagtet, havde en eneste Datter, som en Mand af Byrd troede værdig at anholde om. Han gjorde Bekendtskab med Familien, bragte det til at behage, og endte med at begiere hende til ægte. Jeg agter Dem, svarede Faderen; og kunde jeg give min Datter til en Mand af Deres Stand, vilde jeg foretrække Den for enhver Anden: men uden at kende den store Verden, kender jeg den nok til at vide, at hun ikke skulde vorde lykkelig! O man vilde ingenlunde glemme, at hun ifkun er en Bondes-pige; hun skulde uden Ophør ydmyges af Deres Slægtninge, af det Redsomme og Ubehagelige ved en Levemaade, hun ikke er opdragen til. Jeg ønsker hellere, at hun er den første af sin Stand, end den sidste af Deres. — Han underrettede sin Datter om Afslaget, og lagde til: Du er, Gud være Lovet, i en Stilling, at Du ikke behøver at see paa Penge. See der er Martin (saa hed den første blant hans Folk); det er en brav Dreng, stærk, fløgtig, arbejdsom og gudsfrygtig. Han er næsten opdragen med Dig, ud-

rev

rev Dig i Din Barndom af Ilden, har altid elsket, altid tient Dig. Han har sørt mine Dren paa Græs, bearbejdet mine Marker, bragte troligen Torvepengene hjem; vore Fordele vare hans og han kiændte dem ligesaa vel som vi. Lyder Du mig, saa vil Du foretrække ham for nogen Anden: han vil aldrig glemme, at Du gjør ham lykkelig, og han vil hver Dag i sit Liv søge at bevidne Dig sin Erkiændlighed. — Elzeli fulgte sin Faders Raad, ægtede Martin og fortrød det aldrig.

Lovgivningen kunde komme denne Mangel paa Klogskab i en Ledsagerindes vigtige Valg til Hiælp. Det vilde være nok at bestemme, at Pigerne skulde være uden Medgift. Denne ene Lov vilde forandre en Stats Udseende; Kønnet's Opdragelse vilde stige i Fuldkommenhed, Mændene vilde mere søge Fortienesten, og denne søgte Fortieneste vilde fremme sig selv. En giensidig Tilbøielighed skulde vorde Foreningens Knude: det skulde ikke mere være en lav Handel, men et sødt Bytte af giensidige Glæder og Understyttelser. Den qualte Sierrighed skulde forkomme Gavn; Fruentimmernes Dyder skulde
oplive

oplive vore; Børnene skulde være mere kraftfulde, mere elskede, mere pleiede; Egteskabet skulde finde færre Hindringer, Stillingen skulde være mindre uafgiort, og alle Lykkens Kilder flyde med mere Læthed. — Denne Maade at se Tingene paa er ingenlunde ny. Medgifter bleve forbudte af Lykurg, og af Solon; fraraadte af Plato; indskrænkede af Mose og hos adskillige Folkeslægt, hos hvem de vare i Brug; de gifte Fruentimmer havde imidlertid ingen Deel i deres Fædres Arv.

Den i Familien herskende Tone beroer altid paa Hovedet, og, naar den første er lidet agtvaerdig, kan man antage, at den anden ikke er det mere. En Fader, som ikke forstaaer at skaffe sig uden Frygt og Lydighed, kender ikke Livets sødeste Fornøielser. En Herre, som ikke hersker over sine Undergivne eller Husfolk uden ved Myndighed, har ikke Begreb om en behagelig Tjeneste; og en Mand, som forsømmer sin Kone, forsømmer sig selv: at forringe hende er at berede sig tilkommende Ydmygelser, er at berøve sig en Stytte, en Selskabsfælle, en stedse rede Trøst; at beklage sig derover offentlig er at gjøre sit eget Navn latterligt

terligt, men tværtimod at bevidne hende Hengivenhed og Tillid er af et de sikreste Midler til at forbinde hende til at gøre sig værdig dertil. — Hvilken sandere Ven end den, som i Følge af Stånd, Pligt, Religion, Fordel, deler al vor Modgang og Medgang; hvis Skæbne er for altid bunden til vor; som paa Grund af Fællesskab i Ære, Rigdomme og Afkom, alt det angaaer, der egentlig vedkommer os . . . Agtelse, Glæde, Slægtsskab, alt bidrager til at knytte dette kostelige Bånd, og vi kunne saa ofte forsømme dette Venskab!

Man kan tildeels dømme om den Maade, hvorpaa Hovedet for en Familie vilde opføre sig i et offentligt Embede, af den hvorpaa han forholder sig i sit Huses Jnderste. Det er temmelig sandsynligt, at den som ikke forstaaer at bestyre nogle Personer, endnu værre vilde styre nogle Tusende. — Gid Enhver, som ikke kan udstrække sin Velvillighed langt, i det mindste vil udøve den rundt omkring sig: har han end ikkun bidraget til En eller Nogles unægtelige Lykke, saa har han ikke forsværget Livets Brug. En Fader, som ikke havde gjort anden priselig Handling end opdraget sine

sine

sine Børn til Retsindighed, kan med en vis Dristighed gjøre Regnskab; han har opfyldt en af sine første Pligter imod Selskabet; han har Deel i alt det Godde, som maatte frembringes ved dem; han erstatter en Deel af sine egne Forseelser, han efterlader Repræsentanter paa Jorden, som afløse ham, som retfærdiggjøre ham, som han gav Tilværelse Sæder, Kundskaber, Fred, og som, efterat have været hans Alderdoms Hæder, skulle worde hans sidste Times Trøst . . . .
Ja; han dør rolig, naar han efterlader sig en retsindig Familie.

Fra sin Side skylder Barnet, "som ikke bestaaer uden ved sin Fader og Moder, som kommer fra dem, som skylder dem alt", ogsaa Erkiændtlighed, Hengivenhed, Underkastelse og i deres Affældighed Giengæld for den Hiælp, han modtog i sin Ungdom. Kommen til Fornuftens Alder, kan han bestemme sig i Henseende til det som egner ham: Underkastelsen ophører med Trangen; men de andre Forhold ere uforanderlige. — Det beroer ikke paa os at føle en indvortes Hviagtelse, siden den grundes paa Erkiændelsen af en Fortieneste, man sjelden finder; men det er altid i
vor

vor Magt at bevidne Erbødighed, Opmærksomhed, Overbærelse med deres Svagheder, og ædel Opførsel. Vore Forældres Forurettelser udspringe almindeligviis af Uvidenhed, og Deres Velgierninger af Kiærlighed, da der ikke i Naturen er nogen saa oprigtig.

En af vore mest forsømte Forpligtelser er den som angaaer vore Husfolk. Deres Lykke er for en Deel betroet os, og vi ere ansvarlige for enhver smertelig Følelse, som vi uden uundgaaelig Nødvendighed lade opkomme hos dem. — "Man bør (sige de sokratiske Samtaler) leve med dem som med Folk, der ere os lige af Naturen og som imidlertid ved den borgerlige Indretning ere os underordende; som ere skikkede til at tjene os og ikke til at give Raad. De ere Mennesker, glem aldrig det! og Menneskheden fortjener altid Agtelse og Opmærksomhed. Altsaa intet Ringagts Udtryk, ingen Haanen, intet Hovmod's Træk, ingen Oversusen! Tal skikkelig til dem, hav Omhu for dem, gjør dem vel, irettesæt dem med Sagtmodighed, og uden Hæftighed. Man nedsetter sig ved Forbittrelse og Skieldoord. Hør dem og tal med Godhed til dem om de Ting, som

som angaae deres Forretninger; men i øvrigt ingen
Samtale med dem, ingen Epøg, ingen Skæmt,
ingen Friheder. Vær dem en god Herre, men vær
ikke deres Kamerat.. Befaler intet af Nykke; lad
Eders Ordre altid synes at have til Hensigt en
virkelig Nytte. De' ville elske og agte Eder,
naar J holde denne rigtige Middelvei". —

J. K. S.

Fortsettelse
af
Kahbe's Bise ved Nyerups Bryllup.
Den 28 Maj 1795.

Alt ottende Sommer saa rap hensvandt,
men langt fra den Glæde at svække,
den Glæde i Styrke, i Livlighed vandt
ved Tjernens skiftende Række.

Saa lover den Mand sin Hustrue.

Herr Rasmus ei meer sidder forrigfuld,
alt siden sin Grete han eier;
ei tryglede Titler, ei sammenkrabt Guld
et Gran mod den Elskede veier.

Saa o. s. v.

Nu

Ei mere med Uroe til frugtbart Syn
hans Tanker sig monne henvende;
med Fryd, stedse ung, svære nu for hans Syn
de Egne, der skænked ham hende.

Saa o. s. v.

Did han med sin Grete drog stundom hen,
den skønne Natur ret at nyde;
tit den dem saa kiære Tid komme igien;
end tit dem Landlivet fryde!

Saa o. s. v.

Og takket være den Venneviv god,
de danske Hustruers Smykke,
ret aldrig den Egtmands Haab hun' forlod;
Hun, leve Herr Rasmus til Lykke!

Saa o. s. v.

J. K. Høst.

Sang paa Frue Myerups Fødselsdag.

Den 22 Nov. 1795.

Mel. Lykonster mig I Danneqvinder.

Det Dulle, elskede Veninde,
vi her frembære, simpelt er;

hver

hver Stund, hver Dag for Dig henrinde
saa blid, saa skøn, som Du er værd!

Var end det Nar, Du saae henglide,
ei Himlen fri for hver en Skye;
da fandt Du ved Din Myrups Side
mod Storm og Uveir sikkert Lye.

Forgiæves, her at ville kræve
en Himmel stedse ganske blaa;
men gid paa den maa altid svæve
kun Skyer lyse, lette, faae.

Gid Dine Børn af Dig maae lære
hvad udgør sand Lyksalighed!
hvor let man Glitter kan undvære
med huslig Fryd, med Hjertes Fred.

Dog ei blot de af Dig kan lære
hvad udgør sand Lyksalighed;
Du ei blot Dem kan Mynster være
paa huslig Fryd, paa Hjertets Fred.

J. K. Høst.

Til den Troløse.

Naar paa dit Skjød en Anden troer
bestraaler af dit Dies Ild:

Naar ei for Jordens tusind Kroner
han bytted' bort din Vellysts Smil;

Naar da i dobbelt Favn forenede,*)
med Mund paa Mund, med Bryst mod
Bryst,
som til et Støttepar forstenede,
I daane, dæ i Elskovs Lyst;

Og nu, du med gientændte Blikke
af Glædens Dvale vaagne maae —
da, lig en Afdøds tomme Skygge,
mit blege Billed for dig staae.

Hvi visner nu paa dine Kinder
i Vellysts Smil dit Hjertes Hæld?
Siig, hvi, af Rædsel pidsket, rinder
dit Blod tilbage til sit Væld?

Før,

---

*) Hvorfor skulde vi ikke sjundem torde bruge disse,
af Italienerne tidt brugte, rime sdrucchiole?

Før lig en Gæst fra Engles Rige,
mit Billed du velkomment bød,
og Phantasiens Englands Lige
til Himlen løftet' fra dit Skib.

Uf Jordens Baggrund nu det træde
med Sygdoms Blegthed, Sorgens Træk,
ei meer med Englands Glæde,
men fulgt af Anger, Skam og Skræk.

Som naar om lufte Dielaage
et Natstyn varsler Nød og Væ,
saa du i Mindets qualme Taage
end lufte Dagens Skygger see.

Din Elsker paa sit Skib dig vugge
og spotte Skræk og Anger bort,
dog viid, Erinnerne oplukke
alt Orkus' *) tunge Kobberport.

Naar jeg min matte Nand udsukker,
naar Jorden tager mod mit Væ,
og Væmod ved min Gravhøi flukker:
Han sover — muldrer — er ei meer!

Da

---

*) Den græske Fabellæres underjordiske Rige, bestaaende af Elysium og Tartarus, Himmel og Helvede.

Da — gys! — Erinnerne *) oprive
min Grav, og danne paa dens Bred
af Ligdunst mit Phantom og drive
det derfra til dit Leiested.

Med visnet Læbe, udsuft Nie,
med standset Hierte, lydløst Bryst,
saa staaer jeg for dit tause Leie
ved Taarnets hule Midnatsrøst.

Du sovner trygt i Søvnens Taage
med Rosen lig udsprungne Mund,
og veed ei at Erinner vaage
hos trygge Troløshed i Blund.

Dit Hierte sig af Fryd forstørre,
din Haand til Skiebnens Urne naaer,
thi Phantasus, de Drømmes Fører,
blid ved dit Hovedgierde staaer.

End hviler du bag Søvnens Dække,
end male Drømme sig derpaa,
men snart skal Søvnens Forhæng sprække
og Gravens Søn i Risten staae.

Rundt

---

*) Furierne.

Rundt Livets Skueplads er øde
og Hielpens Haand er Søvnens Træl —
Nu du for Svig og Meneed bøde
med rædselgiennemboret Siel.

Fortvivlende, du sønderslide
de silkebløde Poffers Baand!
Fortvivlende, til Blod du vride
den rene Sne paa krympet Haand:

End ei for Dagens Komme svinde
opbrufne Liighøis fæle Søn;
men ved din matte Tiuding binde
Erinnen ham til Meneeds Løn. —

O grumme Systre, holder inde
og daaner, stivnede til Steen!
Til Graven du igjen forsvinde,
Banskabning, Dunst af skøre Been!

Mit Hierte smelter, Taaren flyder.
Mig smitte ikke Hærnens Lyst.
Min Haand jeg til Forsoning byder,
Troløse, Dig, med sonet Bryst.

Mit Billede sig ikke trænge
ind i din Elfsøes Helligdom,
og ved din Tinding aldrig hænge
Erinnens Grumhed mit Phantom,

I Tungfjends hellig stille Mørke
Dit Billed' jeg opstille skal
og af! med Taarers Offer dyrke,
tro i mit glædeløse Kald.

I mens hver Morgens Purpur dugge
ny Glæde paa dit Leie ned;
hver Aften kun i Blund dig vugge
til sødt Bedrag og Glemfelses Fred.

Naar mørkt mit Blik ved Himlen hænger,
en Fryd nedsynke i dit Sind;
naar af! min Taare frem sig trænger,
et Smil udspringe paa din Kind.

I Kreds af alle Aldres Glæder
du sildig staae paa Gravens Rand;
naar Dødens Skugge for dig træder,
da giennemstraale Haabets Land.

Schack Staffeldt.

Til et Træ

helliget Broken D. C. K.'s Minde.

See Morgensolen kysser dine Toppe
og straal'er paa dit mørkegrønne Løv;
Snart blinker den saa mild, saa skielmsk deroppe
ned til det Navn vi paa din Stamme skrev;
O dette Navn gi'er dig en evig Alder,
det skytter dig mod Stormens vilde Magt,
men mangen Slægt fremstaaer og Slægten falder
og bli'er i Gravens tause Skygger lagt;
En Rose, i hvis Dug først Morg'nen smiler,
hvor Solen glad sit lille Billed' seer,
i Aftenstiernens Glands henfalmet hviler;
ved Maanens Skin er Rosen ikke meer.
Selv vi, som her saa muntre om dig dandse,
og signe froe den bedste Piges Navn,
og pynte dig med Floras favre Krands,
vi synke og i Jordens kolde Favn.
Kun du, du skal i stolte Seklers Række
hver Vaardag lystklædt her i Lunden staae,
og i din Skygge sig en Olding lægge,
og Filomele for den Olding staae;

Maa-

Maaskee ved Midnats Tid, naar Maanens
Straaler

en eenlig Bardes fælne Harpe naaer,
Kamoenen ham sin Digterild tilmaaler;
og til dig, elskte Bøg, den Barde gaaer;
o siig ham da, du er en Piges Minde,
hvis Siel var ædel, skøn som Harpens Klang
og Barden vil end signe Pogens Minde,
hvis Siel var blid, som gyldne Harpers Klang.
Heber.

Skovduen og Gøgen.

I eensom Skov der stod en Bøg, saa rank,
saa høi;
et kjærligt Duepar der havde deres Rede,
saa travlt i nære Mark den gamle Moder fløi,
for til den fiære Yngel om Mad at lede,
og naar med velbetyngt Kroe
hun kom igien til elsket Boe,
saa blidelig, saa glad hun saae
snart paa den elskelige Mage,
snart paa de fiære Emaae,
og hastede igien i Marken ud, at bringe meer
tilbage.

Høit

Høit kuffende og overende
en Gæ sig skyndte efter hende.

"Forlad, Madam! forlad, jeg spørger,"

saa sagde han, i det han foer forbi,

"jeg troer saamen de selv besørger
den hele huslige Deconomie."

"Det gjør jeg, som de seer," hun svared' ham:

"Maaskee de holder det for Skam."

"For Skam! nu det just heller ei saa lige,
jeg vilde kun alene sige:

Blandt Skovens store Fuglestof

der gives Pøbelkvinder nok,

lad dem forrette det, dem sligt desuden bedre sømmer,

tilgiv Madam, saa frit jeg dømmes;

saa elskelig, saa skøn, saa god,

o de fortiente sikkerlig en bedre Lod."

"En bedre Lod!" hun rødmende udbrød

"mon nogen bedre Lod vel nød,

forstaaen mig for dit Smigrerie og mærk dig nøie:

mod huslig Fryd opveier ingen huslig Nøie."

*

*

*

O Piger mærker mærker nøie:

mod huslig Fryd opveier ingen huslig Nøie.

Albertsen.

Bien

Bien og Sommerfuglen.

Glad summende, men uden Støi,
en liden Bie arbeidsom fløi
blandt Blomsterne i Haven om
og sanked Honning hvor den kom.
En Sommerfugl i Høitidsdragt
vor Bie der flyve saae, som sagt,
og udbrød stolt og taabelig:

"Ha! Stakkelt, hvor jeg ynker dig;
fra Morgen indeil Aftenen
du træller dine Dage hen;
og siig, hvad har du vel derfor?"

"Det skal jeg siige dig:" var Biens Ord,

"De Godes Agt og Kiærlighed,

"den Fryd, den blide Gielesfred,

"som er opfyldte Pligters Løn;

"see den er min, og den er skøn;

"forgieves tænker du min Ven!

"ved daarlig Flitterstads at vinde den."

*

*

*

I Nager! mærker Biens Ord:

"Opfyldte Pligters Løn er stor."

O tænker ei ved Fias og Pragt,
at vinde Kiærlighed og Agt;
nei, vil I vinde den, da viid:
den vindes kun ved Dyd og Flid.

Albertsen.

Hunden og Bien.

Den høivelbaarne Junker Laps
i Haven gik en Middagsfund,
med ham hans Hund,
den stemme uopdragne Snaps.
Som i saa meget andet, saa i det desværre
han signed' paa et Haar sin høie Herre:
at hvor han kom, saa var det galt,
om han sin Næse ikke fik i Alt.
Som de nu gik og stentred' om
snart hift snart her,
til Bierne tilsidst de kom,
strax Snaps sin Næse ogsaa maatte have der.
Han til et Stade render hen,
til Flyvehullet Snuden sætter;
en Bie snart Die fik paa den

og jammerligen stak den arme Fætter.

Fortvivlet, rasende udbrød han: "Skælv,
skælv Udsling for min Heren, den gyselig skal være."

Men Vien loe, og gav ham denne Lære:

"En anden Gang, Mosis! hold smukt din Næse
hos dig selv."

*

*

*

Hvo sig ubedt i andres Ting vil blande,
maaе altid gjøre Regning paa en brodden Pande.

Albertsen.

W i s e

i Anledning af Gisselens Paastand, at Bæfkeren
misundte Kongen hans Værdighed.

Melod. En Glut brunøiet.

Ja, Venner, ja, jeg troer det vel;
de Demokrater skrige,
kun for at blive Konger selv,
og styre Land og Rige.
So, jo, man sige hvad man vil!
Dalderi, daldera, den Kronelild
staaе deres Tanker til.

Jeg

Jeg selv min Svaghed maae tilstaae;
den stak mig nys i Diet.

”En saadan Ting jeg have maae,
før bli’r jeg ei fornøiet.”

Jeg ærlig det bekiænde vil:

Dalderi, daldera, den Kronelild
stod al min Tanke til.

Tofaerviin jeg drak hver Dag;
jeg kunde Penige giøre,
min Krigshær vinde manget Slag,
og jeg Tedeum høre.

Jo, jo, man sige hvad man vil:
Dalderi, daldera, den Kronelild
stod klog Mands Tanke til.

Men! som i Baand jeg skulde gaae,
mig Sabler rundt omgive,
ei Pigen, som jeg mig udsaae,
min Kone kunde blive.

Nei, nei, jeg skyldigst takke vil,
Dalderi, daldera, den Kronelild
staaer ei min Tanke til.

Nei, hulde Laura, naar du mig
en Krands af Myrther giver:

ei nogen Konge, stor og riig,
af mig misundet bliver.

Ræk mig din Krands med kjærligt Smil!
Dalderi, daldera, sig Kronelild
staaer al min Tanke til.

M. C. Bruun.

Armidas Koketterier.

af Tassos Gierusalemme liberata, 4 Sang.

Til J. R. Høst.

Min Ven, kun ei bevæges lad dit Hjerte
ved Pigetaarer eller Pigesmil;
thi tidlig alt en Piges Dine lærte
at lyve Gunst og Trede, som hun vil.

87de Stanze.

Hun bruger hver en Kunst, som Skighed
eier,

at lokke fleer og fleer i Garnet hen.

Ei seer hun eens til alle, ei til een;

hun efter Tiden klog sit Ansigt's Træk afveier.

Mu

Nu hviler Diet kydst, nu graadigt efter Seier,
i Kredsen rundt det slager om igien.

HiinSporer Svæben an, men denne Tømmen kuer;
alt som hun langsom eller rast ham skuer.

88.

Naar En hun seer, der Hjertet drage vil
fra hendes Elskov og ved Mistroe Lysten tvinge,
strax aabner hun mod ham et kjærligt Smil;
om ham sig milde Blik i søde Kredse svinge.

Saa veed hun, bange Ønsker at bevinge,
og Haabets spæde Gnist at lægge Tønder til.
Snart giennem fluffet Bryst sig spreder Længsel-
flammen,

og smelter bort den Gis, som Frygten drog til-
sammen.

89.

Men hiin, der, ledet af en blind Forvovenhed,
for hurtig farer frem, hun foldt tilbagekrækker:
kun fiendne. Smil til ham han sender ned
og i hans Hierte Angst og Uerfrygt opvækker.
Dog midt af Vredens Skye, som hendes Nason
dækker,

fremlyse Glimt af huld Medlidenhed,

saa

92.

Mens nu med søde Ord, med søde Diefast
hun Sindet i en dobbelt Ruus nedfænker:
det glade Hierte, som paa Svig ei tænker,
hun stæler ud af Barmen i en Hast;
ja, grumme Amor, lige giftig fast
den Malurt og den Honning er, du skænker.
Din Sygdom mangen Mand har ledet til sin Grav,
men selv din Lægedom os ofte Døden gav.

93.

Med saa forskiellig Kunst, med Latter og med
Taarer
med Frygt og Haab, med Kulde og med Ild,
Armida alle Heltene bedaarer
og spiller Volt med Hierter, som hun vil.
Naar En, fortolkende den Qual, hans Hierte
saarer,
med bange Næst sig hende nærmer til;
saa staaer hun, som en ung eenfoldig stakkels Pige,
der ei forstaaer et Ord af alt, hvad han vil sige.

94.

Undseelig slaaer hun ogsaa Diet ned,
og digtet Blyhed end forfigenner hende;
Blandt

Blandt Roser, som paa hendes Kinder brænde
frempipper nu et Glimt af nysødt Kimsfrost med.
Saa naar i Øst Aurora Dagens Fakkelt tænder,
med sølvgraa Flor bedækt er Dalens Blomsterbeed.
Saa farve Brede, Frygt paa eengang hendes
Kinder,
til i den enes Gld den andens svinder.

95.

Ufald hun mærker En, der gjerne tolke vil
den Kiærlighed, hvoraf han martret bliver;
Hun nu undviger ham, nu nærmer sig saa mild,
han tale vil, og strax hun sig igien bortriver.
Saa fører længe ham en Drøm omkring, indtil
han standser mat og alt sit Haab opgiver,
lig Jægeren, der seent paa Aft'nen stille staaer,
og har af Synne tabt forfulgte Daadyrs Spor.

M. C. Bruun.

Gravsang.

(Efter Matthiſſon).

Selv den Edles Been, som Slummer nyde,
Kiuler Glemſomhedens tætte Slør;
Moes bedækker Ord, som Ligſten pryde;
Snart hans Navn i Tidens Løb hændger.

Naar frembryder vel hin Morgenrøde?
O! naar ſpirer evigt Foraars Løv?
Dybt er Søvnens Leje for den Døde;
trangt og mørkt hans Hvileſted af Støv.

End omkrandſe Roſer mine Lokker;
alting ſmiler Elſkov trint om mig.
Efter ſidſte Lyd fra Dødens Klokker,
gode Yngling, ingen mindes dig.

J. K. Høſt.

Rofentræet.

Det var om Eftermiddagen paa den kortefte Dag
i Aaret, da den ligesaa ædle ſom lærde og bergmte
Baſton, der i ſex Maaneder havde nyttet og glim-

ret som Lærer i Philosophien ved en offentlig Læreanstalt, stod utaalsmodig og ørkesløs to hele Timer ved Vinduet. Vel syntes han at være sysselsat, thi der laae en temmelig Mængde lærde Tiden-der og Journaler for ham, men han læste hier-telig lidt i dem, og den til bestandig Arbeide vante Mand havde egentlig flæbt dem sammen, fordi han ikke kunde synes sig selv ledig. I Grunden var det dog af samme Aarsag, af hvilken han paa nogen Tid mangengang var i stand til, at glemme sin kiære udvalgte Philosophie hele Timer.

En anden Philosophie nemlig, Kiærlighed, Hjertets Philosophie havde blandet sig med hiin i hans hele Væsen. Begge beherskede ham meget fortræelig og endrægtig med hinanden, og naar de undertiden i Henseende til Tiden, som enhver fordrede til sin Tieneste, ikke begge tillige kunde tilfredsstilles, fordi Hjertets varmere Philosophie her sædvanlig forlangte noget meget, saa for Freds Skyld gav Mandens roligere og koldere Philosophie meget forstandig efter. Dette var Tilfældet, da Baston dvælede et par Timer ved Vinduet, for at see sin smukke Naboerske med sin Moder gaae ud i Selskab, hvor han vidste hun var bu-dent.

den. Han havde den hele Tid over ikke engang tænkt paa Philosophien.

Endelig klingede Naboens Dør, hastig tog han en Nøis op, over hvilken han meget opmærksom saae ud paa Gaden, og see! Amalie saae allerede langt borte til hans Vinduer, og da hun var ligesfor ham, nejede hun tidligere end hendes Moder, meget venlig og sædelig. Hun havde oftere giort det, naar hun gik forbi, men saa skøn, saa fortryllende skøn som i Dag havde Baston endnu aldrig fundet hende. Saa hierte-rørende havde hendes store sorte Dyne endnu aldrig skinnet, saa frisk havde Ungdoms og Ufsyns Blomst endnu aldrig forekommet ham, som nu, da det hævedes af den hvide Dragt, paa hvilken det bølgede. Nu da hun var forbi, og Vinduet, der varligen var aabnet for at see efter hende, var lukket igien, tænkte han heller ikke paa Philosophie eller Noes, men — paa et Rosentræ.

Baston havde to gange, desværre kun to gange! i en Samtale med Amalie fundet den almindelige Noes over hendes Forstand og hulde Sæder bekræftet. Da han sidste gang i Be-

gyndelsen af Høsten nød den Lykke, havde den Skjønnelunder Samtalen yttret, hvor meget hun ønskede sig et Rosentræ, der om Vinteren blomstrede i en Potte, men at det aldrig havde villet lykkes for hende, at opelske saadant et Træ. Baston havde lagt Mærke dertil, og strax giort Anstalter, uventet at tilfredsstille sin Dyrbares Ønske. Nu veed enhver, der ikke just som Gartner grundig kender den bedste Fremgangsmaade, at saadan Opelsning ikke altid lykkes, og maaſkee er der mange iblant mine Læserinder, der længe flittig og omhyggelig har baaret en Blomsterpotte fra et Sted til et andet, og efter flere Maanedes Forløb dog kun ſaae tørre Qviste, eller i det høieste nogle matte Blade. Vor Baston gif det ikke meget bedre, endſkjønt han havde efterſeet adskillige Bøger om at pleie et Rosentræ, der ſkal blomſtre ved Juletider. Af flere plantede Qviste ſtod de fleſte ſaa tørre og ſtive, ſom om de til Trods for den Vold, der var giort paa dem, aldrig mere vilde blomſtre, et Par havde udtømmet alle deres Kræfter paa Løvet, de ſkød frem, og kun eet ſkjønt lydigt Skud prangede med unge grønne Grens og med
en

en eneste stor Knop, der, naar alting gik vel, kunde være udsprungen om fjorten Dage.

Da vilde han sende Amalie Blomsterpotten, da vilde han selv gaae derhen, for at undskyldte sin Driftighed, tillige vilde han knytte den første Traad til Omgangs søde Vaand, og ved dette efterhaanden Kiærligheds endnu sødere Vaand. Han vidste allerede, hvad han skulde sige, naar han traadde ind i hendes Bærelse, han vidste allerede hvad han skulde sige til hendes Taksigelse, og hvad siden efter, og hvad han endnu ikke vidste, haabede han, vilde nok finde sig i de to Uger; thi han var meget ivrig i at blive ret stærk i den Rolle, han vilde spille. Endskjønt nu enhver, der først begynder paa noget, lærer paa sin Rolle, fra Gesandten af indtil det ringeste Sendebud, fra Dronningens Fortrolige indtil den nys optagne Tiggerkiælling, der lader sin ældre Veninde nynne de Vers for sig, hun skal synge for Dørrene, saa betænker og udarbejder dog vel ingen sin Rolle mere hiertelig og omhyggelig end Elskende, endskjønt disse ved Omstændighederne som oftest sættes i den Nødvendighed, at opgive den forberedte Rolle, og at handle paa staaende Fod. Det

Det Sidste betænkte Baston ikke, han troede ganske at oversee sin Rolle, og at have det Væsentlige af samme fuldkommen i sin Magt, derfor ilede han nu mere henrykt end nogensinde til Rosentræet, han saa kjærlig havde opelsket, som Forældre kan opdrage en Kieledægge. Det var om Eftermiddagen blevet kiændelig varmere, end det havde været om Morgenens, Rosentræet skulde altsaa nyde noget frisk Luft, som det ikke havde faaet før i Dag. Egenhændig bar Baston det ind i Forstuen; da Gaarddøren stod aaben, saa aabnede han for den frie Træks Skyld Gadedøren lidet, og gik derpaa tilbage i Stuen med den glade Tanke, hvormeget det vilde bidrage til hans kjære Træes Trivelse.

En halv Time omtrent var dette luftet, Aftenskimringen blev alt sortere, og Baston besluttede just, at hente Blomsterpotten ind i Stuen igien, da han pludselig, hvor lyttede han! hørte noget rasle ved Rosentræet. Hastig river han Døren op, og seer, — man tænke sig hans Høielse, — et Lam meget flittig og i al Magelighed at spise paa det dyrebare Løv. Til Ulykke stod just en Ildtang ved Indgangen til Værelset;

Bærelset; at see den, tage fat paa den, og slaae til det forslugne Dyr, var et Diebligs Arbeide. Hvorledes, vil man maaskee sige, en Philosoph og en ædel Mand, som Baston skal være, kunde saaledes glemme sig selv mod et stakkels ufornuftigt Dyr, der i al Ustyldighed æder, hvad der forekommer det. En Philosoph var Baston vist, men han var tillige et Menneske, og at han var et got fortræffeligt Menneske, det havde han bevist baade i Gaar og i Dag. I Formiddags havde han meget velgiørende understøttet en trængende Olding, og i Gaar havde han erholdet den Seier over sig selv, høimodigen at tilgive, da han kunde skade, en Mand der af Jalousie havde sværtet ham paa høiere Steder for at skille ham ved Bre og Brød. Hans sidste Handling havde Philosophien nu rigtig nok ingen Deel i; men man sætte sig i hans Sted. Han holdt jo dette Slag for det eneste Middel, at frelse Blomsterknoppen, og dog angrede det ham allerede, i det han slog, endnu førend han vidste, at det var forgieves. Thi først da han havde slaaet, bemærkede han med Forfærdelse, at Rosenknoppen allerede var fortæret, — og til hans Forfækkelse

styrtede

styrtede i samme Dieblig Lammet rumlende omfald, og en lydelig Ringlen lød igiennem Forskuen.

En Ringlen? — — o Bee! Ben! Amalie havde et Daggelam, det bar altid en Bield om Halsen, hvad om det var Amalies Lam? — Ak! det var Amalies Lam, og det fromme Dyr var slaaet ihjel. Bastons Forvirring og Bestyrrelse var ubeskrivelig. Vel havde han kun seet Lammet et par Gange paa Gaden, men han elskede det saa meget, i det mindste ligesaa meget, som alle øvrige Lam i Verden tilsammentagne, fordi det tilhørte Amalie, og han vilde have modtaget det meget venlig og gæstfrit, som vedersøres der ham en stor Ære, om det nogensinde forhen havde villet besøge ham. Virkelig havde han for nogle Dage siden forgieves viist det Brød, for at lokke det til sig. Og nu havde det villet værdige hans aabne Huus et Besøg, til Ulykke havde Bielden ikke klinget, eller den sværmende Mand i Stuen ikke hørt det, saaledes havde Lammet til al Uheld maattet træffe Rosen-træet, og ak! til endnu større Uheld maattet finde sin Død. O Bee! tænkte Baston, hvad
skal

skal der nu blive af? hvorledes skal Amalie faae det at vide, og hvor vil hun blive vred paa mig, naar hun faaer det at vide? hvad vil hun nu tænke om mig og mit Hjerte og min Philosophie?

Han var misfornøiet med sig selv og med den hele Verden, altsaa og med Opvarteressen, der just kom ind fra Gaarden. Der seer hun nu, raabte han til hende, da hun endnu var langt borte, her er død et Lam, og deri er intet Menneske Skyld, uden hun. Hvor ofte har hun ikke ladet sine Kreaturer gaae her ind i Forstuen! Nu da der kommer et Lam til mit Rosen-træ, kan jeg da vel tænke andet, end at det er her fra Gaarden? Nu maa jeg opleve den Fortrædelighed, at have slaet et fremmet Dyr ihjel. Bring mig i Dieblirket Lys. Stiltiende tændte hun Lys, og satte det hen til ham med det pludselige Udraab: O Skade, Skade! det tilhører jo endog vor smukke Naboerske Amalie, der er de ret kommen galt afsted. Netop saadan Snak udfordredes endnu, for paa nye at paadrage sig vel en roligere, men deslangvarigere Strøm af Vebreidelser. Slemt nok, naar ikke engang et Lam og en Philosoph kan forliges sammen, —

og naar Philosophen slaaer Lammet ihjel, saa maa Opvartersken bøde derfor. Saa omtrent tænkte hun ved sig selv, og med stærke Skridt, der gave at forstaae, at hun var bleven stødt, gik hun ud af Huset at forrette et Ærende, han forhen havde givet hende. Lad sig ikke mærke for nogen, raakte han efter hende, jeg vil først see, hvad der er ved at gjøre, jeg vil overlægge alting.

Nu stod han der og overlagde, derpaa gik han tankesfuld frem og tilbage, nu saa han atter medlidende og med Armene over kors paa Lammet, og gjorde eet Forsøg efter det andet, at bringe det til Live igien. Han undersøgte det, han flappede det, han vilde reise det op, — men det var og blev død. I den Bedrøvelse vidste han ikke mere, hvorledes det var fat med ham. Skulde vel, tænkte han i sin Forvirring, Halsbaandet være bundet for fast? — og hastig løste han det. Da faldt noget klingende paa Gulvet, og hvilket Under! for hans Fødder glimrede en herlig Ring. Hvad er nu atter det? Skal da alting i Dag være mig ubegribeligt? Jeg maa miste et Rosentræ, slaae et Lam ihjel, og nu finde en Ring, hvo kan vel finde Sammenhæng
deri,

deri, sagde han halv sagte, og betragtede Ringen, hvilken han, uden just at være Riendet, dog maatte ansee for meget kostbar.

Imidlertid kom Opvartersken hjem igien. Tænk engang, raabte hun allerede langt borte, og med en Stemme, der lod formode noget Usædvanligt: den smukke Amalie, fortalte hendes Pige mig nyss, har mistet en meget kostbar Ring, hun er ganske utrøstelig. Da hun gik ud, har hun sagt, havde hun den paa, først i Selskabet var hun bleven var, at den er borte. Hun løb da strax hjem, uden at sige Moderen noget derom, fordi hun er bange for, at hun skal blive vred, og nu løber hun omkring i hele Huset, vender op og ned paa alting, og søger overalt, og har ikke fundet den, og kan slet ikke giette, hvor og hvorledes hun kan have mistet den.

Den gode Amalia var, da hun gik, noget forvirret, ellers havde hendes Tanker maaskee faldet paa Lammet, som hun nu ikke engang huske paa. Hele Sagen forholdt sig egentlig saaledes: Det gode Barn havde i Dag pyntet sig noget længe. Nu ere Mødrene altid raske
til

at flæde sig paa, end Døttrene, og det er nu saa en Bane hos dem, at de da altid stynde lidt paa. Er du da endnu ikke færdig, Wige? hebd' det endelig. Dette Kald fulgte Amalie hastig med Handskerne under Armen. Uden for Dørren mødte hun sit Dæggelam, det flappede hun i det hun gik forbi, og rykkede Halsbaandet tilrette. Og Halsbaandet havde strøget Ringen af Fingerringen, og til Lykke ikke ladet den falde. Amalie havde da strax i den mørke Forstue trukket Handskerne paa, og derved skunk for sig selv sit Forliis, som hun nu nylig var bleven var med megen Forstrækkelse over sit Tab og endnu mere over sin Moders Brede. At Moderen vilde blive vred og skændende, det var afgjort, thi hun var en meget huslig Kone. Og huslige Mødre pleie ikke at see det ret gierne, naar Døttrene tabe kostbare Ringe.

I den skrækkeligste Forlegenhed sprang Baston ind i Stuen, løb nogle Gange urolig frem og tilbage, og raadførte sig med sig selv, hvad han skulde gjøre og hvorledes han skulde forholde sig. Den Rolle, han saa smukt havde udtænkt og lært, var desuden reent fordærvet ved

ved Rosentræets og Lammets Død, og det var siensynligt, at han nu maatte handle paa staaende Fod. Og hvor Hjertet handler, der handler man sædvanlig bedre og virksommere paa staaende Fod, end efter den længste Forberedelse. Hvi dvæler jeg? tænkte han, det gode kiære Barn er i Angest, det maa hun ikke være et Dieblif længere, jeg maa derhen. — — Og han stundte sig derhen.

Et par mere forlegne unge Mennesker er vel nysse nogensinde blevet samlet. Vigen var i den yderste Bestyrtelse for Ringen, Unglingen for Rosentræet og Lammets. Til overraskende Glæde leverede Baston stammende og skælpende over sit hele Legeme Amalie Ringen. Hans Forklaring, hvorledes han var kommen til den, gik naturligvis ud fra hans Kiærlighed og fra Rosentræet, og aldrig havde han talet saa utydelig og forvirret og tillige saa lykkelig. Amalie havde allerede for længe siden havt Høiagtelse for den unge Mand formedelsk nogle af hans Skrifter, som hun læste, og efterhaanden, som hun lærte at kiende ham, tog denne Høiagtelse til, og hans hele nærværende Forhold, hans Væden

en

om Forladelse, hans Kiærligheds og Angestes uimodstaelige Sprog, hans Afgtelse og Forvirring, hans Frygt og hans Omhed rørte hendes Hierte saaledes, at hun ganske sagte tilstod sig selv, hun kunde nok elske den Yngling, der elskede hende saaledes, der slog hendes Lam ihjel, og frelste hendes Ring.

Waston havde et meget lykkeligt Kvarteers Tid, thi den hulde Skigonne fortørnedes ikke, og hvert Blik, hver Mine vinkede Mildhed og Fred. Føielig tillod hun ham endog at ledsage hende tilbage til det Huus, hvor man ventede hende, og da han til Afsked med Hestighed kyskede hendes Haand, forekom det ham endog, som hun belønnede hans Varme med et beskedent Haandtryk.

Følgende Dag maatte han nu naturligtvis ogsaa søge Moderens Tilgivelse, og efter Tingenæs Forsatning ogsaa her begynde sin Undskyldning med en bestemt Erklæring. Og denne Undskyldning og denne Erklæring erhvervede ham den salige Glæde, at blive hele Eftermiddagen indtil om Aftenen i den retskafne Enkes Huus, — og
førend

førend den korteste Dag atter kom, hørte Amalie og Baston til de gladeste Ægtefolk i Byen.

Anmærkninger vilde dog nu ingen mere læse efter saadant Udfald, og hvo er ikke, endog uden al Anmærkning, overbevist om, at, — naar en god Pige bærer en kostbar Ring paa Fingeren, og ikke omhyggelig vaager over sin Haand, naar en ung Mand opelsker et Rosentræ, og ikke vogter det for slugne Dyr, naar Lidenstabs tager til Gldtangen, der i det mindste kan koste et Lam Livet, — at alt dette ikke stedse fører til et Giftermaal.

Cecilie og Pierre Blondel.

Oversat af Fransk

Af J. B. Pollin.

Cecilie hvilede i Skyggen af et Lærketræ paa Sassenages høle Bierg; hun betragtede Chablais og det hele Savojiske Land; hun havde giennemgaaet denne paa Underværker saa frugtbar Dal,
fransk

kanskee den første paa Kloden ved de utallige Skjønheder, den indslutter.

Hun havde ladet sin Hiord og sine unge Faar gaae frem paa Skrenten af en Klippe, hvorunder ligger hint saa navnkundige Taarn, som aldrig noget Kryb har nærmet sig til. Der var uden Tvivl fordum et til Guddommen helligt Sted, og kanskee den boer der endnu, saasom den ved sin Nærværelse holder de skadelige Dyr borte, uden at nogen Rejsende, det jeg veed, har gjort denne Anmærkning og i det mindste forkyndt en saadan Begiærning.

Hun saae for sine Fødder Grenoble, tilførn det gamle Eularo, lænende sig til Mont-Rabot, Guipape's Fødested, en Bye befæstet ved den sidste Connetables Skinsøge, navnkundig især i Gaulernes Tid, da Annibal der lod sine Tropper hvile, før de overstege Alperne. Men! hvorfor opholde sig ved Vergierrigheds Gienstande!

Cecilie kunde i Noe betragte Pladsen og Taarnene af den Humberts Palads, der skænkede Frankerige Dauphins, af Græmmelse over Tabet af sin eneste Søn, der døde i en lav Alder. Saa udaander det Blomst, en alt for hurtig Nordvind

vind angriber, i de første Stunder af Kiærligheds Tid. Ak! er Livet andet, end en Dimring og en svag Straale afreven fra en skøn Dag!

Fra den Høide, hvor Hyrdinden sad, fulgte hun uden Vanskelighed med Øiet den uhyre Kiæde af Bierge, der omringe Dalen, betragtede deres Krumninger og stolte Omrids, og de dunkle Skove, som beskygge deres ærværdige Tindinger; hendes Blik kunde endnu, langt henkastede, tabe sig i Montmelians Afgrunde, beliggende ved Savoiens, for at forsvare Indgangen dertil; o at der altid vare Hindringer i Veien for Odelæggeren, naar hans Urolighed fører ham ind paa fremmed Grund! Hun saae Iserefloden, frugtbar i sine Oversvømmelser, nærme sig hende; den nedstyrtede med lydeligt Brusen fra Biergenes Top, forstørret ved utallige Vandfald, som forfjønne dens Løb. Det var Middag; og de paa Saint-Ernards steile Klipper udkastede Skygger bebudede Landmanden Hvilens Time. Nordvinden bevægede Kornmarkerne, og Fuglenes Sværm hvilede taus under Bladene.

I Betragtningen af et saa henrivende Skuespil, da Gressivaudans Dal alene forestiller

Billederne af dens Indvaaneres Lykke smagte Cecilie, henrykket af Beundring, hin varme og usigelige Glæde, som man føler paa ophøjede Steder, og jo mere man nærmede de Steder, hvorfra man opdager den himmelske Vaaning.

Nær ved hende vogtede Blondel, hendes trofaste Elsker, ogsaa sin Hiord; han tabte hende ikke af Syne, og hans Hierte bankede, hver Gang Cecilie opløstede sine Dine til Himlen, eller slog dem til Jorden. Han saa intet i Naturen saa skønt og saa rørende, som Gienstanden for sin Kiærlighed, og han vilde have bortgivet Stiernehimmelen, den glimrende Vigør og de øvrige Himmellys for et eneste af sin Elskedes Blik.

I nogen Tid havde Cecilie ikke mere nydt en rolig Søvn. Hendes Ansigtssfarve var ikke mere levende. En stille Blegghed forenede sig med hendes Yndighedens Ufskyld. Hun lignede Rosen, som taber sin Farve og bøjer Hovedet, saasnart en grusom Haand river den fra Stilk.

Da hendes Moder en Gang fandt hende tankefuld, ensom affides, gik hun til hende og spurgte med Deltagelse om hvad der foregik i hendes

i hendes Hjerte. Jeg sover aldrig, svarede Cecilia; rædsomme Drømme forurolige mig hele Natten. Moderen formodede Kierligheds Sygdom. Hun havde i nogen Tid bemærket sin Datters Tilbøjelighed for den unge Blondel; jeg, sagde hun til sig selv, jeg sov heller aldrig da jeg elskede min Kiære Dominique. Drømme og Syner henrev mig alle Søvnenes Timer. Jeg reiste mig undertiden skielvende, og det forekom mig, som Ulven fra de sorte Skove havde ranet det yngste af mine Saar. Hun lovede sig at fremskynde sin Datters Lykke, og saasnart muligt at forene disse to Kiære Børn. En Moders Omhed er opmærksom og deltagende. Det er en Følelse som er fød i Kierligheds Varm.

Dominique, Cecilies Fader, var reist hen til Maurienne og Savoien's høie Bierge for at imodtage en liden Arv, som En af hans Farbrødre, død i en saare høi Alder, havde efterladt sig som Frugten af stadig Husholderskhed og lange Reiser. O! hvo veed ikke, at de ydmyge Indvaanere af en Deel af Maurienne og Savoien, forjagede af Vintrene og Ulveir, komme til vore

Hovedstæder for at fremstille os Mønstre paa Afholdenhed og Arbeide.

Gode Savojarder! I ere mere værd i den Bises Dine, end vore Stæders unyttige Borgere, og jeg; jeg fryder mig mere ved at høre eders Orgelkassers harmoniske Lyd, og ung Nabots Sang paa Spidsen af Skorstenen, end vore Dammers forpinte Stemme.

Cecilie, utaalsmodig, da hun ikke seer sin Fader komme tilbage; thi han havde været borte i mere end to Maaneder, meddeler sin Kummer derover til sin Elsker Joseph, som søger at berolige hende. Cecilie, urolig, kan ikke begribe, hvorledes man i saa lang Tid holder hendes Fader tilbage. En ung Piges Hjerte flyver den imøde, som hun elsker. Hun sagde til Blondel, med taarefulde Dine: i hvad ulykkelig Skæbne end truer mig, saa har jeg ikke længe nydt Søn. Mine Haar æde ikke som sædvanlig. De gaae med Hvillie til den Klippe, hvor jeg saa gierne møder dig. Det er meer end en heel Maaned siden Modrene fødte, og jeg har i al den Tid ikke havt i min Jord mere end tre Lam. Guillot, min elskede Bede, som du holder

der

der saa meget af, som kysser din Haand, flygtede for mig forgangen Dag. Forgivees kalder jeg paa den; den synes døv for mine Kiærtegn. Jeg løber efter den. Jeg vilde fæste det Baaud paa den, jeg havde fundet i Granstoven. Der vender Hovedet bort, og seer ikke paa mig. Joseph, kiære Joseph! en Ulykke, som jeg ikke kiænder, er rede at styrte ned paa mig. Imidlertid kan jeg ikke tilskrive enten dig eller mig Anseelsen af min Ulykke; thi jeg kan ikke elske dig i høiere Grad, ligesom du ogsaa stedse vil elske mig. Nei, Joseph, jeg vil ikke, at du sørger derpaa. Ja, Solen skal holde op at bestraaale Jorden, den skal slukkes om Natten, før du et Dieblisk holder op at elske mig. Jeg kiænder dit Hierte. Ak! hvorledes kunde jeg leve uden dig, naar du ikke var min Styttestav! Alle Dage gaaer jeg til den lille Eneboligs Kapel at frembære Ønsker for begge; og siden min Faders Vortreise gaaer jeg derhen to Gange om Dagen.

Cecilies Bedehus laae en halv Fierdingvei fra hendes Faders Bolig. Man gik dertil igiennem Veie og Stier, indhægnede af Hasselbuske. Et lille Aflukke, i Skikkelse af Tabernakel,

nakel, og et Bord lig et Grav, dannede et
Alter, af Naturen inskåret i Hulheden af en
Klippe. Ved dets Sider voxede en ung Fyrr,
ved dets Føder randt en Bæk. Ingen Morsugl
nærmede sig dette hellige Sted; men en Natter-
gal var i nagle Aar kommen did for at nedlægge
Frugterne af sin Kiærlighed og opdrog der i Fred
sin Familie. Dette fredelige Tilflugtssted var
fiændt af Engelen Sturriel, da han efter Sagnet
kom at besøge en Hellig, som havde flyet did i den chris-
telig Andagts og Enfoldigheds første Aarhundreder.
Et lidet forladt Huus, et Stykke Mark, en Straa-
hytte vare i nogen Afstand derfra. Tre vilde Æble-
træer og et Rosentræ beskyggede det; de udgjorde
Gienstanden for Cecilies Ærgierrighed, og der
ønskede hun at leve og døe med sin trofaste Elsker.
Hun frydedes ved den Drøm, at hendes Fader
kunde købe den, naar han kom tilbage fra sin
Reise. Hvilken Lykke hun lovede sig i dette Hægn
med sin elskede Blondel! Tilflugtssted ufiændt
af Mennesker, hvortil ingen Lastesuld endnu
havde nærmet sig; Uskyldigheds Fristed, hvi er
Du saa langt fra mit!

Ingen

Ingen Jæger kjendte denne Enkelig, som Guddommen havde forbeholdt sig; Cecilie ene besøgte den, sielben førte hun sine Selskabssystre did. Af Erhødighed betragtede de unge Hyrder den kun langt fra. De sagde imellem sig, hvad de tilforn af en god Præst havde lært, at man maatte være trefold hellig for at nærme sig dertil. Lykkelige Enfoldighed! elskelige Trofsyldighed! Søde Læresætninger! I ere mere værde end Philosophernes Videnskab.

Saaledes henglede Cecilies første Aar i Rærligheds og Omheds Dyrkelse, i hendes Families og Naturens Skød. Alt riente hende til Mønster. Bederne vare hende Ufsylds og Blidheds Sindsbillede. Skovenes Fuglene talede til hende om Omhed, og Hunden, som vogtede hendes Hiord, gav hende Underviisninger i Hengivenhed og Trofskab.

Saadan er Forsynets Indretning. Den almindelige Underviisning er skreven for alle tænkende Skabninger i Verdens den store Bog. Retfærdighedens Grundtræk ere indgravede i vort Hierte. Himlen forkynder Guds Herlighed; og Jorden, overvældet med hans Velgierninger, indbyder

indbyder os til Erkiændlighed. Det er alle Føl-
fællages Religion, og hele Naturen er det Alter,
hvorhen alle Hjærter bør henvende sig, hvorved
alle Ønsker opløste sig.

For at fuldende Maleriet af Cecilie, hun er
blid, arbeidsom, deltagende; man anførte hende
for andre Piger af hendes Alder som et Mønster
paa Fornuft og Godhed; man fandt hende ved
Arbejde fra Morgenrødens Frembrud. En pas-
fede hun de Smaa. En bar hun Omfarg for
sine unge Brødre. Hendes Moder betragtede
med Glæde hendes Lærvillighed i Omheds og
Husholdnings Pligter. Hun forudsaa med Grund,
at hun vilde udgigøre Blondels Lykke, og være sit
Kions Ære, Landshyens Hæder. Smidlertid
svandt denne elskværdige Pige Dag for Dag hen,
og hendes Moder torde ikke sige hende det.

Læseren, som tager Deel i det Onde, et
ulykkelig Hjerte lider, ønsker at see det endt,
og spørger om Kilden dertil.

Cecilies Moder havde nogle Dage forhen
faaet et Brev fra sin Mand Dominique, som
mældte hans snare Hiemkomst. Ak! hvorfor
seer jeg mig dømt, til at lette Sløret for hans

Date

Datters Kummer! Skulde mine Taarer blandes med hendes ikkun for at gjøre dem end mere bittre? O, Skiæbne, som berøvede mig det kiæreste paa Jorden; var det da ikke nok for mig at begræde min egen Ulykke.

Min Broder Barthelemi, jeg kaldte ham aldrig uden ved sit Døbenavn, var den lønlige Gienstand for Cecilies Lidelser. Man maa vide, at han, saavidt jeg huser, for en fem sex Vintre siden, var kommen til Gassenages og Mont-de-Lan-Biergene for at jage der; en Fornøielse, som aldrig har smagt mig, og som jeg endog finder affkyelig. Alle Grenobles unge Folk indfinde sig ogsaa der for at nyde denne Forlystelse henimod Høstens Ende, naar Kulden allerede begynder at vorde følelig paa Spidsen af Biergene i Dauphinee, og især af Mont-de-Lan. Men Jægeren udstaaer den giærne i Haab om Seiren. Der møde de hine ensomme Fugle, som behoe de mørke Fyrrestove. Jeg mener, de hvide Algerhøns, og Lyughanerne; foruden den trædske Stenbuk, som selv paa disse steile Klippee ikke formaaer imod Menneskets Efterstræbelser at værne om sin gamle Uafhængighed.

Paa

Paa disse Steder havde min Broder Barthelemi forvildet sig, da han af en lykkelig Hændelse mødte den gode Dominique, som bragte ham i sit Huus. Man fornam allerede de første Anstød af Vinteren; neppe kunde man see i nogen Afstand. Aldrig tilbragte min Broder behagligere Dieblkke end dem han nød i denne Bolig, omringet af denne lykkelige Familie. Ofte taledes han, saalænge jeg havde den Lykke at leve med ham, til mig om deres gode Modtagelse og ædle Omhu. O! kunde jeg en Gang vise mig erkjændlig, sagde han til mig, i den Tone, som saavel maler Erkjændlighed! Gæstfrihed, tilføjede han, er en saare sød Glæde. Barthelemi fandt fremfor alt Fornøielse i for mig at gienkalde Erindringen om den unge Cecilie. Hendes Billede var levende i hans Hierte. Hvor hun var elskværdig! hvor jeg fandt hende tillokkende og hvor jeg saa hende fortryllende og frisk i hendes simple Pynt! gientog han hvert Dieblkk for mig, næsten uden selv at mærke det. Hvilken god Husmoder hun engang vil blive! hvor hendes Mand vil være lykkelig ved hendes Side! Paa den Tid var Cecilie ni Aar. Det var et frem-

skydende

stødende Blomst. Det var den ligdsfarvede
Hvasint, naar den aabner sine Knopper ved So-
lens første Straaler. Efter den Maade at slutte,
hvorpaa min kjære Bartholemi taledes om dette
elskverdige Barn, var det, om ikke Kiærlighed,
der da beaandede ham, dog noget der saare
nærmede sig dertil, det var dens Billede.

Regnen vedvarede paa Bierget al den Tid,
min Broder opholdt sig i sin Værts Huus, og var
det endog blevet smukt Væir, havde han uden
Tvivl neppe tænkt paa Jagten. Han tilbragte en
heel Uge og nogle Dage oven i Kisbet hos den gode
Dominique og hans dydige Kone; han nærnede
dem ikke uden med en hellig Erbødighed. Hans
Opholds Stander forekom ham saare dyrebare
og saare korte formedelst hans nye Venners Nær-
værelse. De forskjønnedes ved den Fornæielse,
han havde at bivaane et nydeligt Bryllup. Det
var Philippines Broderdatters, den rigeste Pige
i Eggen, thi hun tilbragte sin Brudgom firehun-
drede Rigsdaler i rede Penge, en Sum som
aldrig hidtil var seet paa disse Steder.

Jeg vil ingenlunde beskrive dette landlige
Bryllups Behageligheder og Glæder, og den rene
Fryd,

Kynd, hvorved det oplivedes, vilde være et Skil-
derie, som man maatte lade haant om i den store
Verden. Men jeg vil for at tilfredsstille den,
som maatte tage nogen Deel i denne Beretning,
lægge til, at min Broder var lykkelig nok, under
sit Ophold paa Bierget, at finde en Leilighed til
at vise sit gode Hierte. Jeg havde længe kændt
den.

Da han paa den beramte Dag for Domini-
ques Broderdatters Bryllup forsoiede sig til Kirken
tilligemed alle Byens Indvaanere, som vare
budne til Bryllup, mødte han paa Veien to unge
Fæstefolk, fulgte af en Hob af samme Byes
fattigste Bønder. Den gik ganske glad tilbage,
da Notarius, Hr. Kolland, en meget godsigrende
Mand, der ogsaa var bekændt derfor rundt om
i Egnen, ikke af det tilkommende Brudepar havde
villet modtage sit Gebyr for Kontraktens Opsætelse.
Min Broder havde fastet Diet paa den unge Fæ-
stem, som hed Margareta, straalende af Sund-
hed og Ungdom. Uden at sige nogen et Ord
derom sendte han en Morgen saare tidlig til An-
dreas, hendes Brudgom, i en af sine Sagthand-
sker, som han havde sammenviklet det bedste han
funde

kunde, fire eller fem Louisd'orer, — 'saavidt jeg erindrer mig — uden at beholde mere i sin Børs end han behøvede til Hjemreisen.

En ung Knægt havde Erindret. Stolt deraf sagde han til Andreas at han kom fra en delig Herre, hvis Navn han ikke vidste, men som han vidste, opholdt sig hos den gode Fader Dominique, saaledes betegnede man ham i hele Herredet. Han vilde gjerne have rettet sin Fremfærsenhed, men det var for seent. Mødmen steg ham til Ansigtet. Andreas giettede læt at den Hemmelighed, man havde anbefalet ham, var undsluppen ham. Smidlertid søgte han at fritte ham paa ny, men den unge Besuldmægtigede, som havde mærket sin Feil, vilde ikke mere svare.

Man gietter sagtens hvor forundret han, den lille Pukke var til, blev, da han aabnede den. Min Broder havde under Omslaget skrevet: de Penge, der ere indsluttede i denne Pukke, tilhøre den retsindige Andreas; han gjøre sig ingen Umage for at udforske, hvem den er fra; det maatte være forgiæves.

Den fattige Andreas indsaae ikke, hvorledes han skulde bære sig ad for aldeles at opvikle den
lilie

lille Pakke, i Form af en Duffe. Han blev rent ude af sig selv, da han saae fem Louisd'orer i en Handske af Stenbukkeskind. I sin Glæde lignede han Archimedes, der løb op og ned af Syracusas Gader da han havde løst sin Opgave. Han ilede i Margaretes Arme, for at underrette hende om denne Gave af Skæbnen, eller, rettere talet, denne særdeles Godhed af Forsynet. Skönt det endnu var tidligt paa Morgenens, vare allerede to Naboerster hos den unge Margrete, og gave hende Raad og Underviisning, i Henseende til hendes Bryllups Nærmelse. Der besandt sig ogsaa en retsindig Ridsstædmand, lidet bemidlet, af en moden Alder, og hvis Galstak bestod i at regne sig af den gamle Slægt Esnard. Han tog Deel i den unge Fæstemøes Lykke. Han havde trukket sig tilbage fra Verden, som han troede i endeel Aar at have havt at beklage sig over, og levede paa en liden Gaard, hans Forfædre havde efterladt ham. Som Landboe saae han sig nu mere lykkelig.

Ham var det som sagde: en saa ædel Handsling kan ikke komme uden fra en ung Kæns af Familie. Nægtet min Broder var over den Al-

der

der, da Sielen finder Fornøielse i at udvide sig og staae den Ulykkelige bi, var derfor den floges Riisbæstemand's Anmærkning ikke mindre rigtig, i Almindelighed tagen. Kanſkee er det en Svaghed, der er fælles for de Gamle, at prise og forstørre de Unges skønne Handlinger i den Tanke at de ikkun langt fra monne følge og efterligne dem. Disse Jagttagelser røbe nærmere, end man troer, den særdeles Kundskab om det menneskelige Hierte.

Det være nu hermed som det vil, en saa simpel og for et velopdraget Menneske saa naturlig Begierning rygtedes strax iblant alle den fattige Bondebyes Indvaanere. Alle styrtede sig til Margaretes Baaning. Man kappedes om at komme først. Snart indfandt sig en Skare af smaa Drenge og Piger; imedens de Gamle skyndede sig paa det Bedste, Margarete indt iblant dem, saa fattig, men saa interessant; hendes Fæstemand Andreas, som den unge Commissionær havde fundet, da han før Dag slog Korn i Laden; med den værdige Præst i Spidsen, en af de første som havde faaet denne lykkelige Tidende, foresagt, alle kom for at yde min Broder Barthlemi den billigste Erkiændligheds Taksigelser. Et Besøg,

Besøg, han vist ikke havde ventet sig, og hvis Grund han forgæves stræbte at synes uvidende om.

Alf Beundring over en saa hæderlig og ædel Handling kaster Dominique sig om min Broders Hals og holder ham omarmet uden at kunne rive sig løs fra ham. Man skulde have taget Bartelemi for en Yngling hjemkommen fra en lang Reise, styrtende sig i Armene af en alderstegen Fader, der trykker ham tæt til sit Bryst, da han troede for evig at have tabt ham.

Dominiques Kone, og alle Tilstædeværende faldede Glædestaarer. De fæstede Blicke paa min Broder, og betragtede ham som en Engel fra Himmelen. Under saa rørende et Optrin var Cecilie, som saa Dage forhen havde fyldt sit tiende Aar, gaaet hen til Enkeltsenen at søge sin Turteldue for at vise min Broder den. Da hendes Systre saae hende komme heel aandeløs, med sit Fugl i sit Forklæde, sprang de af Glæde. Man skulde, da Cecilie lod Halsen see sin bange Due, som hun neppe torde røre med Haanden, have taget hende for en af Hyrdinderne fra Templet paa Guindos, naar hun frembærer sit Offer paa Erkeendlighed og Venstabs Alter. Disse smaa Begivenheder,
som

som for adskillige Aar siden have tildraget sig; gienkalder jeg, fordi Mindet om dem er mig sødt, fordi de skulde være mine sidste Dages Fryd og sandsynligviis min sidste Tankes Gienstand.

I øvrigt har jeg ikke denne Historie fra min Broders Mund; han følede alt for fint til uden en drivende Bevæggrund at fortælle mig det Gode, han stundom maatte gjøre.

Den er bleven mig fortalt af en Yngling fra Egnen om Grenoble, som selv den Gang havde været paa Fasanjagt, og saa befandt sig i Nærheden af Dominiques Huus, da den hele forsamlede Landsbye var rede til at gaae derind. Han var af en Hændelse midt iblant alle disse erkjendlige og sølende Personer. Han kiendte den Gang slet ikke min Broder. Jeg glemmer aldrig hvad den elskværdige Yndling i den Anledning sagde mig, og det var, at dersom han engang fandt en Leilighed til at gjøre ligesaa, vilde han ikke lade den gaae ubrugt forbi. Siden den Tid har jeg bestandig beholdt Afgtelse for ham.

Endelig saae min Broder ugierne det Dierblif nærme sig, da han maatte forlade sin gjæstfri Bært. Han sov ikke Natten før sin Afreise-

Han favnede dem, uden at torde see paa dem, med en Hjerteflemmelse, han ikke kunde forklare sig selv. Det vilde være alt for smerteligt at skildre dette Farvel.

Den fattige Bondehøys Indvaanere ventede ham paa hans Bei. Han havde seet sig nødsaget til at mælde sin Afreise for en af Dominiques Naboer, som artig havde lovet at laane ham sin lille Mule for at komme tilbage til Grenoble. De unge Piger, underrettede om en saa overilet Afreise, omringede ham og kunde ikke blive trætte af at betragte ham, og Mødrene rakte ham om Kap, til at kysse, deres spæde Børn, som de holdte i deres Arme. Anraabelserne til Himlen, Onsker fremsendte af disse ydmyge Skabninger, giennemtrængte af de rene og ærbødigste Følelser, rystede hans Dre og fandt læt Indgang til hans Hierte. Hvilken Fornøjelse man føler ved at giøre vel! Den brave og godgjørende Herre, raabte disse gode Folk til ham fra alle Kanter. Himlen lade ham længe leve! han rev sig ud fra deres Omsavnelse og Venfæbshenrykkelser, som ikke mere fik ham at see.

Cecilies

Cecilies Fader kommer endelig, efter halvtredie Maanedes Graværelse, fra Savojen. Han seer forrigfuld og nedslagen ud. Hans Kone og Datter sturte sig i hans Arme; de frygte for nogen stor Ulykke. De fritte ham; Dominique tier, med Dinene snart løstede mod Himlen, snart slagne til Jorden; og efter nogle Dieblikke, der forekom dem saare lange, sagde han til dem med en Stemme, som gienlød i min Siæls Jnderste, der hvor jeg endnu lever: Barthelemi Pollien er ikke mere.

Hans Kone var nær ved at besvime; det var ikke uden Møie at hun samlede sine Kræfter. Grædende ved sin Moders Barm sagde Cecilie: "Hvorledes min Fader! denne Herre som var saa god, som vilde kjøbe til mig det lille Huus ved Eremitboligen, hvis Baand jeg fandt i Syrrestøken, og som jeg endnu har; det er vist denne ædle Herres Død, der har voldet alle mine flemme Drømme i Din Graværelse.

"Deri har Du Ret, min Datter; sølende og gode Væsners Hierter holdes sammen ved usynlige Baand og ved en evig Kæde, som er i Guds Haand. De trække hinanden til sig og

gaae hinanden imøde, ligesom man seer Markens
Lilier bøie sig mere for at nærmes Solens Straaler”

”Barthelemi Pollin,” blev han ved ”spurgte
mig ofte, min Datter, til Dig; naar Du skulde
giftes? hvem der skulde være din Mand? han
ønskede oprigtig vores Alles Lykke. Hvilke Lidel-
ser jeg nedlagde i hans Barm! hvilke Tjenester
han gjorde Mine, og mine Venner, blot paa min
Begiering! Havde Du, min Datter, været i den
Alder da at have kiendt ham, som jeg siden har
lært at kiendt ham, vilde han døende have taget
din hele Hægtelse med sig. Cecilie, glem
ham aldrig. Du har tabt en god Velynder, og
jeg den sidste Ven, jeg havde tilbage, og som jeg
skal begræde alle mine Dage. Endelig udsagde
han med en Stemme, man neppe kunde høre:
den gode Hr. Pollin har ved sin Død efterladt
dig min Datter en Sum til at kjøbe det lille
Huus ved Siden af Eneboligen”.

Cecilie fornam i dette Dreblik en Følelse,
som Erkiendtlighed for en Velgierning, man ikke
kunde forudsee og som man ikke tør gjøre Fordring
paa, tilfiger. Hendes varme og følende Siæl
vilde udtrykke sin Taknemmelighed, da Moderen,

i det

i det hun fæstede sine Blik paa de sidste Straaler af Solen, som skulde sig bag Sassenagebierget, sagde til hende: "Saaledes svinder den Dydige af Jorden. Livets Bugge staaer nær ved Graven, min Datter; Afstanden er saare kort. Jeg vil ikke modsætte mig din Lykke, Cecilie; lad os imidlertid udsætte dit Bryllup til en anden mere gunstig Tid. Sorgen over din Belgisrers Vortgang foreskriver os denne Pligt."

Joseph Blondel var nærværende, og taug hele Tiden. Han deledede, uden at sige et Ord, de Personers Tølelser, med hvem han snart skulde forenes for Stedse. Han fældede Taarer ved at see Cecilie græde.

Hvad den unge Pige angaaer, da holdt hun i ni Dage Bøn i Bedehuset; did gik hun, fulgt af sin elskede Bede, Guillot; han bar det Baand, min Broder for en fem sex Sommer siden havde tabt i Granskoven. Cecilie var femten Aar ved Bartelemis Død. Nu hun er gift, forsømmer hun ikke den første Dag i hver Maaned paa dette hellige Sted at frembringe hede Bønner til hans Mindes Hæder.

Naar

Naar jeg er ikke meer og mit Støv er blandet med mine Fædres, skal jeg da finde nogen dydig Cecilie, som værdiger at mindes mig, og bede paa det Sted, hvor jeg hviler?

J. K. Høst.

Edvin og Emma.

Svøbt i Valsøie gled Nattens Engel taus over Jorden. Hle Naturen følede hans Komme, og slumrede. Sørgelig hang mørke Regnskyer over Grantoppene. Nu og da afbrøde blege Lyn fra Østen Natuglens flagende Toner.

Paa Stammen af en henvisnet Hyr sad endnu den nlykkelige Edwin. Fortvivlelsens Svød flød kold over hans Pande; imellem brændende Krampetræk løe han vildt, og svædte og loc.

Da tudede Landsbyehundene fiernt, rødligere glimtede Lynene og Skoven lugtede af Liig; og nu gik Emmas blege Skygge forbi Edvins bristende Dø.

Mat

Mat og ømt og venodsfuld saae hun paa sin Elsker; med de smaaelaanende Fingre vinkede hun mod Himlen og sukkede og forsvandt.

"Emma!" raabte rasende Edwin og huult gientog Skoven hans Stemme; "Emma" du forlader mig atter" — "ogsaa jeg kan" — døde, sagde han ikke, og døde.

Gode, nskuldige, begge i Livets Foraarelkede Edwin og Emma hinanden; begge vare de skionne, han som den unge Teg paa Dovre, hun som Herats halvaabne Rose.

Men da viftede Døden Forraadnelses Vinge over Emma, og hun var ikke mere. Saaledes blomstrer beskeden og yndig Vaarens tidlige Anemone; Vandreren gaaer den forbi, han ændser det ikke og træder — af! træder evig Naturens Yndling i Støvet.

Trøst og Mistrøst.

Mangen God mit Hertes Værd erkænder;
veed, det høir for Dyd og Sandhed brænder;
denne Trøstens Tanke høved' mig,
følede' jeg mig tit uløffelig.

Men den Bedste aldrig Gunst mig smilede,
hendes Blik vaa mig kun aldrig hviled:
denne Smertens Tanke nedflog mig,
drømte jeg mig eengang lykkelig.

S. K.

Anviisning til at blege Lærred i faae Minuter.

Af Aehrenle's vom Calenderselde for 1794

Da Kunsten at blege Lærred i faa Minutter, og
det endog bedre og uden at det taber saameget
af sin Fasthed, som ved den sædvanlige lang-
somme Maade, endnu stedse finder Vantroende,
især blant Damerne, saa staaer maaskee Anviis-
ningen dertil ikke saa ganske paa det rette
Sted her.

Den

Den første Idee dertil har nok den berømte Scheele givet. Denne fandt nemlig, at den almindelige Saltsyre, naar den taber sine brændbare Deele ved Afstrækning over Brumsteen (dephlogistiseret Saltsyre), borttager mange Farver. Disse Forsøg gjorde den franske Chemiker Berthollet, der ligeledes behandler Chemien med Scheeles Aand, efter i det Store, og foreslog først at blege Lærred med denne Syre. Til en Deel af disse Syrer tager man fire, fem til sex Dele Vand, Lærredet dyppes deri og bliver nogle Minutter liggende; derpaa vaskes det ud, saa er det bleget: og naar det skeer med Behændighed (og hvad hører der ikke Behændighed til?) saa taber det intet af sin Styrke, da det efter den sædvanlige Fremgangsmaade, skal miste en Trediedeel deraf. Det er egentlig at tage Pletter af. Saa vilde man kalde det, hvis det gjaldt om at tage en graa Plet paa en Kvadrattomme af Lærredet. Hvad vilde man derimod tænke om et Menneske, der for at tage en Plet, saa stor som en Kvadrattomme af Manskiatten, spændte den hele Sommeren igiennem ud paa en grøn Eng,

holdt

holdt Bagt ved den om Matten for Gavthve
og om Dagen for Vender, Glas og Eviin,
idelig giød den over, undertiden lagde den iblød
i heed Luud og under den forkræffeligste Klud-
dren tørkede, hvem veed hvor ofte, paa den?
Og dog bestaaer Overfladen af det ublegede Lær-
ret af lutter saadanne Kvadrattomer, og Mæng-
den af dem kan ingenlunde have nogen, endog
kun ringe, Indflydelse paa Tiden til at tage
dem af i, da de nødvendigen alle maae tages un-
der Behandling paa cengang. Den dephlogisti-
ferte Saltsyre har meget lidet Vedende, men den
saaer det iglen ved at trække Farvematerien ud
af Lærredet, hvorfor man maae behandle det for-
sigtig. For at give den saamegen Styrke, der
skal til, behøver man kun at gjøre Forsøg paa
en Klud, man skærer af det Stykke, man vil
blege. Ifølge sikker Efterretninger er Hr. Valette,
en Fransk-Mand, nu beskæftiget med at oprette
saadan en Fabrik i England ved Liverpool. Da
denne Cyre, forenet med Mineral-Alkali, ud-
gør vort Røffensalt og Sæsalt, og der følgerig
er en tilstrækkelig Mængde deraf til at blege alle
Skiorter og Manskiætter i hele Verden, naar
Chemien

Chemien kun først finder paa Midler til at fiske det fra Søesaltet, der ikke ere kostbare; ja da Mineral-Alkali desuden paa den anden Side vil blive vore Glaspufterier til usigelig Nytte, naar de ere godt fraskilte: saa vil man for Fremtiden gjerne tilgive det salte Vand at det ikke kan drikkes, naar man tænker at det til Vederlag ogsaa indeholder det eneste Mineral, der kan spises; desuden synes det at ville levere et kraftigere Slags Krud hecfter, hvorved saamangen en Nationalproces vil blive forkortet; og endelig, (og det er det fornemste) indeholder en Materie, hvorved man kan blege et heelt Dækketoi i fem Minuter.

Om ikke ogsaa den dephlogistiserede Saltsyre tilsidst kunde bruges til at blege Huder, og formelige Ansigts-Blegdamme grundes derpaa, som man aarlig reiste til, omtrent som Sundhedsbrønde; det overlader Udgiveren ganske til de Herrer Berthollet og Vallette. Fruentimmerne i deres Land behøve ogsaa gemenlig denne Blegen mere, end de af Himlen, uden Saltsyre, blegede Damer i hans eget Fædreneland.

Om vor Klædedragt, vore Stillinger, vort Sammenbæren.

sammenlignet med den græske Kunsts Forstillinger.

Alf Herders Brieve zu Beförderung der Humanität. 6 Samml. S. 83 — 8.

Den græske Kunst bør besidde os, og det paa Siæl og Legeme.

Overalt f. Ex. gif Folkene i Klæder, og flammende sig ved den Gudsffikkelse, som de omhyllede; Grækerne vovede at vise Mennesket i den Herlighed, hvormed Gud skabte det. Hvilken Fader, hvilken Moder ønsker sig ikke sunde, vel dannede Børn? Hvo fryder sig ikke ved Synet af dem, og føler sit Bryst udvidet, naar han ser en blufærdig Ungling, en ærbar Pige? I denne Ungdomskraft, som, født af en lykkelig Natur, med Naadelighed og Dvælselse alene trives, føler Enhver Anlægget til et virksomt, glædeligt Liv; og beklager den Leilighed, som nægtedes ham til denne Skabnings og disse Kræfters Uddannelse. Sammentrykkede nu en uvenstabelig Demon vort Bryst, skulde vi ikke unde tilkommende Slægter en lykkeligere Dæmon; og da
meget,

meget, saare meget af Menneskestiebnen ligger i Menneskernes Haand, i deres Villie, i deres Forsatning og Indretning: kunde vel en Grønlænder, der blev trukken ud af sin Hule, eller ikke snarere en Græker, der var et Menneske som vi og staaer der liigt et Guds billede, vække og lokke os til slige Anstalters Befordring? —

I Henseende til Legemerne betragte man Grækernes Klædning. Borens har Penia, Armod selv opfundet, og en Overdaads, Ufornufts Megera fuldendet. Bore Qvinders Klædning udsprang fra det fattige Skjort, man endnu seer hos Negre og Bilde. Da det endelig rundt omgav Hosterne, blev den til en Kiøle, der af trykkende Armod kun lidet hsiere op sammensnørede Livet. I Aartusender have disse Høsteskjorter vedvaret; og for at vise deres Rigdom lagde mange nordiske Folkedragter endog syv deslige Høsteskjorter tæt over hinanden, at den eventyrlige Skabning efter Ansende måtte hvile paa en Tønde. Man vovede ofte ikke, at forlænge dette Skjort ned til Fødderne, end sige, man Kulde have dristet sig til at opløste sig til en Rappe, og viste heller sine uvelskabte Lemmer.

Den

Den nordiske Qvindes Beklædning paa Brystet havde sin Oprindelse af et Belte som man efterhaanden sammensatte med flere Dele, hvoraf da undstod hin usalige Side og Bryst-Harnisk, der har kostet tusende Mødre og Børn deres Velstand, deres Liv, deres Sundhed, deres Fryd i Modersforretninger, og enddog vedvarer. Da man engang var paa Misfæbningens Vej, saa bleve mangehaande Klædninger optænkte, for at dølge denne eller hin enkelte Misfæbning, dem da efter Modens Bydende ogsaa den mest blomstrende Skabning maatte efterligne. Ved enhver urimelig Dragt nemlig kan man vise, til hvilken legemlig Feils Veste den er opstaaet, saa at ikke kan tænkes nogen legemlig Feil, som vor qvindelige Dragt jo man næsten maatte dølge. "Er alt det Dig?" sagde hin Grækerinde til et Europæisk Fiskebusskib og hvad Fiskebensskibet havde kunnet sige, har Lady Montague frit sagt. Europæernes mandlige Klædning har en ligesaa barbarisk Oprindelse. Til at ride ere vi bestemte; det viser vore Venes Beklædning. De øvrige Stykker have vi efterhaanden, især for Kommernes Skyld, lagt os til, og, som om vi uophørlig skulde erindres

dres om Strikken, især jammierlig sammensnøret vor Hals, en Klædning, hvori vi vorde alle Jordens Nationer latterlige. Man see en Muse, en Juno, ja kun en påklædt græs Dymse og rødme. Man betragte en græs Mand, han være Yngling, Helt eller Vis, i sin Dragt; og see skamfuld paa sig selv. Følede begge Rign deres Skabnings Værdighed og holdt deres Bestemmelse for Pligt; havde de da ikke længe siden brudt disse barbariske Armods Lænker?

Paa Statuer saavel som paa alle græske Mindemærker have Personer, af begge Rign, som ikke ere Sjætere eller Fauher, en beskedn, fast, rolig Stilling; Winkelmann har desangaaende rigelig udtømt sin for Skønheden saare aabne Siæl, og uovertræffelig skildret den samme Sindes Karakter, denne Nolighed forraader. Man sammenligne dermed vore gamle Malerier i spanske Dragt med deres Ridder- og Helte-Trin, eller alle hine sædvanlige Gebærder, som Selskabets Etiket paalægger os. Begge Rign have i deres Klæder næsten ingen naturlig Stilling mere; Hænder og Fødder ere os kun til Vyrde, og hin
rolige

rolige Jnderlighed, som ikke vced af nogen Stes præsentation, som ogsaa i Bevægelsen er ganske for sig; vi see den neppe endnu hos nogle lykkelige Undtagelser, hos hvem vi have for Skik at falde den Mangel paa Opdragelse, eller Uai-vetæt. Og dog er denne bestedne Jnderlig-hed Grundlaget for al sand og rolig Eftertanke hos Mennesket, ligesom den er Kiændetegn paa en reen Fordringsfrihed, en rigtig Jølelse, en dybere Medfølelse, kort den eneste og ægte Humanitet. Hvo der i sine Bevægelser viser, at han ikke har Tid til, to Dieblis at dvæle i sig selv og uden Hensyn til de Ting, der ere uden for ham, at drive sin Eysel, er en umoden Menneskhedens Skabning. Kun Andrifter uden fra, Storm og Evang kunne byde ham; han føler intet af hiin indvortes Siæleroe, som ogsaa i levende Kræfters Modvægt og Kamp, i Kraft af Symmerien og Eurythmien hos Legemet og den deri mildtindgydede Siæl, hænger fast ved sig selv.

Men hvorledes skal jeg betegne de græffe Lege-mers og Siæles venstabelige Sammenvæ-
ren,

ren iblant og med hinanden? hin Rolighed, hvormed de anskue og høre hinanden? Overtalelsen boer paa deres Læbe, endstgignt man intet Ord fornemmer; det er en nærværende Aand, der binder den Hørende og Talende. Og naar deres Hænder berøre hinanden, naar denne bløde Arm hviler paa den andens Skulder, eller kun Diet paa den andens Blik; hvilken sød Harmonie, hvilken elskende Hengivenhed viser sig da mellem Begge. Aldrig har jeg bemærket en græsk Gruppe, man kalde dem Orest og Pylades, eller Orest og Elektra, Biblis og Caunus, Pætus og Arria, Amor og Psyche, eller hvad man vil uden at føle denne elskelige Sammenstemning, som forener begge til Eet. Aldrig har jeg i de saa Malerier, som ere tilovers fra dem, eller i deres talrigere Vas-Reliefs seet et græsk husligt Selskab, hvorover ikke hin Rolighedens Aand var udgydet, der saa ofte fattes vore tumultfulde Compositioner.

J. K. S.

Til Udg.

Rokebues Menneſkehad og Anger er ſaa almindelig yndet, at jeg ikke kan andet end troe, at enkelte Scener af hans Fortſættelſe — Den ædle Løgn — vil være dine Læſerinder kjærkommne. En Overſættelſe af det hele Stykke troer jeg derimod ikke vilde behage. Mejnau, Eulalia, tilligemed deres Børn, og Franz ere reifte hen til en De i Conſtanzer Egen, hvor Mejnau lever tilfreds i ſin Families Skød; men er ikke fuldkommen lykkelig, fordi han undertiden læſer Anger og Beſværrelſe i Eulalias Dine, ſaa ofte Erindringen om de forbigangne Dage oplever i hendes Siel. Det er Mejnaus Fødselsdag, og Eulalia har i den Anledning foranſtaltet en lille Høitidelighed; og indbudt Horſt til at tage Deel i den for at glæde hendes Mand med dette uventede Beſøg.

Tredie Scene.

E u l a l i a, ganſke paaflædt men meget ſimpelt.

Eulalia (ſeer udaf Vinduet). En ſkøn klar Dag. Nu Eulalia, vær ogſaa engang ret munter og glad, forglem, derſom du kan, forglem kun i Dag, at Nydelſen af ſlige Dage

Dage kun skulde være Uskyldighedens og Dydens Løn. O disse Torne, som alle vegne saare mig saa ofte jeg vil brydde den mindste lille Rose, der blomstrer paa min Vej! Bort! Bort! At Morgenstunden ikke graver Spor af Samvittigheds Nag paa mine Kinder for den hele øvrige Dag. I Dag er det min Mands Fødselsdag! Naturen smiler rundt omkring mig. Det Nærværende er saa venligt, bort med det Forbigangne!

Fjerde Scene.

Horst kommer ind.

Horst. God Morgen, naadige Frue. Jeg har ikke sovet meget. De glade Scener, som De i Gaar Aftes tegnede med et Par Penselstrøg, har svævet for min Phantasie den hele Nat.

Eulalia. Jeg lover mig megen Glæde, og den største, naar han uventet kan omfavne sin kæreste Ven.

Horst. Gør de mig bekendt med den Rolle, jeg har at spille.

Eulalia. O intet, aldeles intet: De bliver i deres Kammer og lytter lidt ved Døren.

Saa vil de høre hvorledes mine Børn modtage ham med Lykønskninger, og naar det er forbi, og han har vendt sig lidt til Siden, saa kommer De ind og styrter ham pludselig i Armene.

Om Middagen spise vi i det Grønne, om Eftermiddagen roe vi paa Søen, og om Aftenen danse Bønderne paa den grønne Plet, og vi illuminere med Begfranse. Nu veed de alt. Jeg hører mine Børn Gaae De nu til Side. (Han gaaer i sit Kammer) Jeg er saa glad over at han er kommen, og dog krænker hans Nærværelse mig. Synet af ham sætter mig igien paa Minderne, og skærper paa ny enhver lille Braad, Tiden havde sløvet. Nei, jeg blev ikke født Forbryder: jeg kan slet ikke vænne mig til den Tanke, at jeg er det. Altid er den mig fremmed og jeg forkrækkes altid for den, og selv midt i de gladeste Forretninger, hvor man ofte i hele Timer glemmer enhver Rummer, er den en Edderkop, som pludselig kryber frem af det Blomst, jeg troskyldig brød.

Fjerde

Femte Scene.

Den gamle Franz fører begge Børnene ind. En Pige bringer en Kurb fuld af Blomster og Blomsterguirlander.

Begge Børnene. God Morgen, kære Moder.

(De kysse hendes Haand.)

Eulalia. God Morgen Børn! God Morgen Franz. Har du gjort alt i Stand til i Dag?

Franz. Alt! O jeg har allerede 14 Dage nu og da staaet et Kvarters Tid, fordi der intet skulde mangle i Dag. De veed, naadige Frue, Herren lader mig selden gaae fra sig, fordi vi altid har noget at bestille sammen i Marken og i Haven, der maatte jeg ordentlig lyve og bedrage paa mine gamle Dage, naar han spurgte: Min Franz! hvor har du været henne saa længe? Bønderkarlene ere bestilte, Baandene uddeelte, Malkepigerne vil ret pynte sig, og jeg selv — ja jeg vil i Dag slaae en lille Dans af med.

Eulalia. Gør det lille Franz. Vi vil gøre en op sammen.

Franz. O min naadige Frue! (Han vil kysse hendes

hendes Kiøle, hun rækker ham Haanden). Nei! om et saa velsignet Liv, som vi her føre paa denne lille Ø, havde jeg aldrig drømt. Saa-
dan en Dag som denne — O kun een saadan Dag om Aaret, som man kan glæde sig 12 Maaneder til. — (hemmelig og fortrolig)
Jeg har ogsaa en lille Present til min Herre, jeg har forskrevet den af min lille Sparekasse, den er ankommen for faa Dage siden: en Skjæppe Vase: Mug fra Sverige; han har længe ønsket at anstille Forsøg dermed.

Eulalia. Du gjør mig næsten misundelig. Nu Børn, har I ogsaa bedet for Fader i Dag?

Wilhelm. O ja!

Malle. For Fader og Moder.

Eulalia. Men veed I ogsaa, at I i Dag, paa Faders Fødselsdag, maa takke Gud endnu inderligere fordi han gav jer en saadan Fader? Kom! tak ham nu med mig! (hun knæler, og begge Børnene med foldede Hænder ved hendes Side.)

Wilhelm. Vi takke dig Gud, at du gav os den gode Fader!

Malle

Malle. Og bede dig, at du endnu længe, længe vil lade ham leve.

Eulalia. Gud! hør disse Umyndiges Bønner!

Franz. (Meget bevæget) Bønhør det, gode Gud!
(Eulalia og Børnene staae op.)

Eulalia. Nu hurtig! lad os bringe de friske Blomster i Orden. (Hun tager Kurven, Franz hjælper hende, Børnene hoppe munter omkring. Døren til Mejnaus Sovekammer bekrandses. De sætte en Pænestol midt paa Skuepladsen og bestrøe den rundt omkring med Blomster.) Løst dig nu ind Franz, og giv os saa et Vink naar han vaagner. (Franz gaaer).

Eulalia. Der Børn, tag hver en stor Krands — den overleverer I eders Fader. I veed nok naar.

Wilhelm. O, vi veed det nok.

Eulalia. I har dog ikke glemt eders Vers?

Malle. O nei! Vil du høre dem Moder?

Wilhelm. O fiære Fader! —

Eulalia. Stille, stille! Jeg troer jer nok. —
mig synes, jeg hører nogen komme.

Franz (stikker Hovedet ind af Døren). Han kommer.

Eulalia

Eulalia og Børnene (paa eengang). Han kommer!
(Hun tager et Barn ved hver Haand, og
gaaer mod Døren til Sovestammeret, hvoraf
Meinau træder ud i dette Dieblif).

Siette Scene.

Alle (omringe ham). God Morgen. God
Morgen.

Meinau (glad forundret). Nu? hvad er det?
Hvad skal det være? (Han beseer Døren til
sit Sovestammer, kaster et Blik paa Læne-
stolen, som er bekrandsset med Blomster, og
paa hans Børn som er i Høitidsdragt).
Bedste Eulalia forklar mig —

Eulalia (grædende af Glæde). Din Fødselsdag,
bedste Mand!

Meinau. Min Fødselsdag! I gode Sieler! (han
omarmmer den ene efter den anden, de føre
ham ømt hen til Lænestolen).

(Wilhelm stiller sig paa den ene Side, Malle paa
den Anden).

Meinau. Nu hvad skal det betyde!

Wilhelm

Wilhelm. O kiære Fader ;
Din Wilhelm er nu her,
for din Faderhaand at kysse
og venlig dig at hilse.

Malle. O kiære Fader !
See Malle er og her,
for din Faderhaand at kysse
og venlig dig at hilse.

Wilhelm (trækker ham sin Blomsterkrands).
Tag disse Blomster
fra os begge.
O gid din Glæde
maaе stedse grønnes,
som disse Blomster her.

Malle. Tag og fra mig !
Vi bringe dig,
saa godt vi have.
Men lad vor Gave
og denne vor Stammen
dig ei mishage.

Begge (med foldede Hænder).
O Verdens Herre !

Kan vor spæde Kæst
behagelig dig være,
saa lad mange Fødselsbæge
komme fro og glad tilbage
til elskte Moders Glæde
og til vort Held og Lyst.

Franz (tørre sine Diue). Amen.

Mejnau (ømt bevæget, omarmer stum sine Børn.

Derpaa springer han op og trykker Eulalia
hæftig til sit Bryst).

Syvende Scene.

H o r s t kommer ind fra Kabinettet og omarmer Mejnau.

Mejnau. Gode Eulalia! hvilken Glæde har du
beredet mig. (Taus Omfavnelse). Gode
Horst! For længe siden lod du mig haabe
at see dig igien, men saa snart havde jeg
ikke ventet dig.

Horst. Det var ikke heller mit Forsæt, thi jeg
har over Hals og Hoved maattet bringe mine
svaa Forretninger i Rigtighed. Jeg vilde
været her to Maaneder senere, men din kære
Kone — har allerede for et halvt Aar siden
skrevet mig til og befaleet mig at være her paa
denne

denne Dag, fordi hun haabede min Nærværelse vilde forhøje denne Dags Glæde. Din gamle Ven har ventelig været saa forfængelig at troe det, og see her er han.

Mejnau. Tilgiv mig, I Gode, dersom min Glæde er stum. I har saa skønt overrasket mig — I har rørt mig — Gamle Franz — (han ryster hans Haand) Ogsaa din Taare blev mig ikke ubemærket. Gaae Børn, gaae! lad mig være et Dieblis alene. Bliv du alene hos mig Herst. Vi har ikke seet hverandre saa længe, men vil du tilgive mig, naar jeg tilstaaer dig! jeg har sielden savnet dig?

Herst. Aldeles! Man kan nok undertiden undvære en Ven, men tilovers er han aldrig.

Mejnau. Nei, I Sandhed ikke!

Eulalia. Vi spise til Middag i det Grønne, dersom du synes om det.

Mejnau. Ja vist synes jeg om det, min bedste Eulalia.

Eulalia. Gaa kom Franz! lad os bære Bordet did under de tre store Linde.

Børnene (hoppe). Vi med bedste Moder! vi vil ogsaa hielpe. (Eulalia, Franz og Børnene gaae). Ottende

Ottende Scene.

Mejnau og Horst.

Mejnau. Kom endnu engang til dette Hjerte!

Run du har endnu manglet i min Lykke.

Horst. Kære Mejnau! Saa finder jeg dig igjen ganske den Gamle.

Mejnau. Mit Navn og min Kummer har jeg ladet blive tilbage i Tyskland. Ja Broder! jeg er igjen den, du kiendte i Elsas. O Gud ske Lov! jeg er mere end hiin! Har du nogensinde i Elsas sete Glædestaarer paa mine Kinder? See her! O det er ikke de første jeg udgyder i denne lykkelige Eensomhed.

Horst (betragter ham tavs, men en inderlig Glæde lyser af hans Dine).

Mejnau. Men nu gode Horst, hvordan har du levet i disse to Aar, vi har været adskilte? Du har taget af, er bleven mager; har du havt Fortrædelighed?

Horst. O ja, som det gaaer i disse feberagtige Tider. I Orienten raser Pesten, og hos os Friheden. Af Friheden er endnu ingen i vore Dage bleven feed. Vi bære kun Navnet i Munden; paa dig har Gudinden skrevet

skrevet sit Navn med læselige Træk paa dine
runde Kinder, i dit muntre Dje. Du er
mere blomstrende end du nogensinde har været.
Mejnau. Ja jeg er lykkelig! O meget lykkelig.
Hørst. Saa havde jeg dog sagt engang sandt.
"Bed Eulalias Side kan man dristig hellige
sit Liv til Eensomhed?"

Mejnau. Bist har du sagt sandt. Paa denne
lille De er jeg Konge! og i min Kones Hjerte
er jeg Konge! meer end Konge! thi for mig —
skeer alting af Kiærlighed — intet af Pligt.
O hvor er mit Hjerte i dette Dieblis fuldt!
Ja Glæden forlanger endnu hæftigere at med-
dele sig end Kummer. Min Kummer kunde
jeg en gang indslutte i mig selv, ikke saale-
des min Glæde, min grændseløse Lykkelig-
hed! Broder! hvor skal jeg begynde? hvor skal
jeg ende? O Gud hvad kan du endnu give
den hiffet, som du her gav en god Kone?

Hørst. Gode Henrykkelse!

Mejnau. Naar jeg om Morgenens opvaagner
efter en rolig Slummer, saa vaagner med
mig Tanken om en glad Dag. Eulalia er da
som oftest allerede staaet op, og har bragt sine
smaa

småa huslige Sysler fra Haanden, imedens jeg slumrede. Jeg aabner mit Sovestue — og hun kommer mig i møde nydelig og reenzlig klædt — i hver Haand et af mine Børn, som hun selv har vasket og paaflædt.

Engang pleiede jeg, saa snart jeg slog Dinen op, altid først at see igiennem Vinduet om Himlen var klar og Solen skinne. O hvor der er en god Kone i Huset, der skinner Solen bestandig. Naar hun gaaer mig i Møde med et sødt Smil, saa seer jeg ikke den mørke skyfulde Himmel; og hører ikke at Regnen slaar paa mine Vinduer. Der sætter jeg mig paa Sofaen bag ved Thebordet, tæt ved mig sidder Eulalia, der min Wilhelm, og der min Malle. Saa drikker og spiser vi — og pluddrer — og forglemmer os selv, lige som hele Verden tilhørte os, og vi alene boede i den. O Broder! du kan ikke troe hvor kjær den Plads er mig — der sidder vi ogsaa i de lange Vinteraftener, og læser, og spiller Schach, og spørger med vore Børn, eller spørger barnagtig med os selv. Saa meddeler vi hinanden saa mange Tanker, saa mange Følelser.

Følelser. Altid fandt jeg min Siel igien i hendes, kun blidere, og mere dannet.

Horst. I Sandhed Meinau! du kan holde Forelæsninger for Fruentimmerhadere.

Meinau. Efter Frokosten gaacr jeg ud i Mark-
ten; thi jeg er bleven Landmand. Min Franz
og jeg er begge et Par store Oekonomer. Alt
hvad der skrives i dette Sag, lade vi komme
til os fra Zürich, og læse det, og anstille
Forsøg, som da ogsaa ofte mislykkes os ganske
jammerlig; men meget lykkes ogsaa, og det
skaffer os Glæde. O jeg kunde hele Dage
igiennem fortælle dig! hvorledes vi staae og
disputere over Tegning til nye opfunden Ploug
eller til en Dreiemaskine, til vi endelig troe
at have udfundet det; saa tømre vi selv og
bygge selv, og har saa travlt, har vel og-
saa ofte bygget Casteller i Luften; naar
Tingen er færdig, duer den ikke, o det
volder os megen Kummer, vi begynder for
fra igien, og har ny Glæde. Eulalia staaer
da ofte ved Siden af os og strikker paa sin
Strømpe, leer eller smiler af os, skiender
paa

paa os eller roser os. O Horst! træd ind i
vor Kreds, dersom det er dit Alvor at leve.

Horst. Det vil jeg Broder! det vil jeg.

Mejnan. Om Middagen venter et landligt
Maaltid paa os! tillavet af hendes Hænder,
og enhver af os bringer et glad Ansigt, og
brav Hunger med til Bordet. Saa tales
der i det første Qvarteer 'lidet eller intet,
fordi Raalen eller Kartoflerne stoppe Munden,
men naar Schweizerosten saa kommer paa
Bordet, og min Nalle presenterer mig et got
Glas Vin, saa løber Tungen, og muntert
Spøg, paa ingens Bekostning, frydrer Frug-
terne som Desertten tilbøder. Eller jeg pleier
vel ogsaa at examinere mine Børn i hvad de
har lært af hende — forstaaer du Broder! lært
af Moderen! thi kun hun er deres Lære-
mesterinde — og da finder jeg som oftest, at
de for Exempel af Naturhistorien veed ligesaa
meget som jeg, og af Verdenshistorie — mere
end jeg. Eller de overrasker mig med de bedste
Stykker af de tyske og franske Digtere, som de
ikke plappre frem, thi Moderens fine Følelse
forplantede sig tidlig paa Børnene. Ogsaa paa

Klaveret

Kloveret klimprer min Nalle allerede ret artig
og dette har hun ogsaa lært af hende. O
de har alt af hende og jeg har alt i hende.
Hun har med Tryllebaand lænket mig til
Livet, hvortil jeg før kun hang ved svage
Traade. Jeg kiænder og veed intet bedre, end
at leve, og leve saaledes. Du kan vidne,
Hørst! hvor lidet jeg ellers, midt under vore
Glæder, frygtede for Døden, og nu bærer
jeg for den.

Hørst. Lykkelige Mand! Gud være lovet! at dit
gode raske Hjerte ikke førte dig vild.

Mejnau. Ja jeg skælver for Døden! Nu er det
vist otte Maaneder siden jeg paa Jagten ved
en hæftig Forkiglelse havde paadraget mig
en stærk Feber. Jeg følede nok at jeg var
meget syg. To Aar tilforn havde Døden
været mig en velkommen Ven, og nu — O
Broder! Alt hvad jeg endnu har fortalt dig
er Smaating, naar jeg forestiller dig Eula-
lias Omhyggelighed for Syge. Lad Manden
kun i sunde og glade Dage miskiænde en Kones
Dyder, hans Hjerte være saa haardt og saa
egensindigt som det vil, i syge Dag afsnøder

dog vist en Kones blide Mildhed ham den Tilstaaelse: det er ikke godt at Mennesket er alene! Naar Eulalia sad ved Siden af min Seng, og ikke veeg fra mig, rakke mig Medikamenter og varmede Servietter, og lagde min Hovedpude til Rette; naar hun i mit matte Blik ængstelig forskede efter Død eller Helbredelse; naar en nedfølgte Taare forraadte hendes Frygt, og en tvungen Lat-ter foreløj mig Forhaabning; naar hun knæ- lende med sine Børn i en Krog med Jnder- lighed bad Gud om mit Liv. — O Broder, takke hende høit kunde jeg dengang ikke, thi selv et sagte Haandtryk var besværligt for mig Svage; men hvor det inderlig vægede mig, hvor det styrkede min Siel, og hvor denne Helbredende virkede paa Legeme. Nei, det lader sig ikke sige med Ord. (I det han tørrer sine Dine med Haanden). Her staaer det skre- vet — (visende paa Hjertet) — og her! —

Hørst. Saaledes maatte det blive, det vidste jeg, ja derom var jeg overbevist, da jeg for to Aar siden raadede dig trods alt hvad der var foregaaet —

Mejnau

Mejnau (lidt fortrydelig). Hvorom erindrer du mig? Eulalia begik engang et Feiltrin i sin første Ungdom. Eulalia er dog stign, ikke sandt? jeg har kun Dine for hendes Undighed, kun Følelse for min Lykke. Dog Gæt — at du kan vide alt. — Gæt mangler endnu, og blander undertiden en Draabe Væmmod mit Glædesbæger.

Hørst. Og dette Gne er?

Mejnau. at Eulalia ikke er saa ganske lykkelig som jeg, at hun nu og da vanker tungsindig omkring, og hendes Dine ikkeielden bære Spor af den Taare,, hun udgyder. O det er mig saa meget pinligere, da jeg kender hendes Kummer, og tør ikke dele den, fordi jeg ikke engang vover at spørge: hvad feiler dig, kære Eulalia? fordi jeg slet intet Middel veed, til endelig engang at kvæle denne Følelse af evig Unger.

Hørst. Naar ikke Tiden —

Mejnau. Tiden? Nei Broder, Samvittigheden har intet Begreb om Tid. Hun føler sig at være mig ulig. Hun tilstaar sig ikke

samme Net til alle vore Glæder. I enhver af mine Omfavnelser synes hende, der ligger en Tilgivelse. Føler du hvordan den arme Kone quæler sig? hvordan det ogsaa quæler mig? Troe mig, naar eg engang har ondt i Hovedet, saa vover jeg ikke at gikre et fortrede ligt Ansigt, fordi jeg frygter hendes bange Samvittighed vilde læse en Bebreidelse deri.

S. 2.

Om det Latterlige.

af Weis.

Oversat af Franck.

Det er en smertelig Sandhed, men som hører væsentligen til Kundskab om Mennesket, at et af de fornemste Tegn paa dets Svaghed og Ondskab har sit Sæde i det almindeligste Glædens Udtryk. — Enhver veed, at Latter er en Organernes Mystelse frembragt ved den pludselige Bevægelse af en uventet Fornøielse: men saa Mennesker gaae tilbage til dens Kilde, indsee dens lønlige Bevæggrunde, og bemærke dens sædvanligste Anledninger.

Man leerielden, uden af Forfængelighed, Uforstand eller Ondskab. — En ædel Følelse, en nyttig Tanke, en priselig Handling kunne ikke
D frembringe

frembringe denne Virkning, som har intet tilfæles med dem, da den næsten altid oprækkes ved et hurtigt Udstød af tilfredsstillet Hovmod, eller Misundelse. Man kan forene den med Begrebet om en skadesløs Genius; men man kan ikke vel lade en Gudsdom skogerlee: i det høieste tilføjer man denne et blid Smil. — Det er ganske disse Bemærkninger, som, ubestemt følede, satte Alvorlighed iblant de agtværdigste Egenskaber hos adskillige Folkeslag gamle og nye.

Karsagen til Latter er undertiden uskyldig. Den er Uøbrudet af en indvortes Glædelighed, som søger at udbrede sig, behage, føle og opmuntre. Den er Modsatningen af en fremstaaende, fin Idee, eller af en behagelig Opdagelse, som udriver Sjælen fra Uvirkksomhed, og frembringer hin Fornøjelse, der er forbunden med alle vore tænkende og legemlige Evers Døelse. Det er ogsaa en Smule Prælerie, som vil paatage sig Skin af Lykke, og dølge sin lønlige Uroe, men almindeligviis er den en Bevægelse af Egenfiærlighed, en fordringsfuld Sammenligning, et smigrende Tilbageblik paa sig selv, og endnu mere uheldigen en Nydelse af Ondskab.

Den

Den Fornøielse, som fødes af det blot Latterlige, udspringer altid af en vanærende Kilde. Det er Glæde frembragt ved det at andre ere ringere, over Smaating, som i sig selv ere hverken Godt eller Ondt; det er det smigrende Billede om Andres Fornedrelse, hvilket, i Mangel af store Ting, tilfredsstiller sig med smaa. — Denne ynkelige Af-sindighed, som er vort Aarhundrede mere egen end noget andet bekiændt, laster mindre efter Fornuft, end efter Brug, mere for Svagheder, end for Laster, og tager Moden til øverste Boldgiftsmand.

Intet er urimeligere, end Maaden hvorpaa den uttrer sig. Ved Hiælp af visse Ord, fremsagte med en vis Mine, kaster man et skelende Øje paa de ærværdigste Ting. Er f. Ex. en rigtigtænkende Mand en Smule vel konsequent i sine Anmærkninger, og bestemt i sit Sprog, saa kalder man ham en Kong Salomon. At være en Smule mindre flau, end man almindeligviis er, at sige smukke eller gode Ting er, at jage efter Vittighed. At have Delikatesse, er at affekttere Sølsomhed. At forsvare Uskyldigheden, er at lege Don Quichote; og i Almindelighed at tænke stærkt og ædelt, er at være overspændt og ikke

Piende Verden. — Alle disse falske Tillægsord, ledsagede af et vist spodst Smil, givre Indtryk paa de svage Siæle, og vedligeholde deres Lige-gyldighed. — — —

Alt for megen Tilbøielighed til at finde det Latterlige vidner om en overfladisk, forsængelig eller ond Siel: og en alt for stor Frygt for denne de Franskes Skræmsel nedbryder Kraftfylden, Egenheden, og givr os til matte Kopier af alt det, som omringer os; den fuer vore Tilbøieligheder, undertrykker vore Talenter, lægger vore Fortællinger i Lænke. — Men som vore Svagheder selv altid frembringe nogen Nytte, danner denne et af de første gienfærdig Afhængigheds Baand, og tiener til at forbinde det selskabelige Legemes usammenstemmende Dele.

Man maa adskille Naturens Latter fra Verdensfolks kunstige Latter. De Store betiene dem deraf for at lege sorgløse, eller sætte en Smink paa deres Glæde: Fruentimmerne for at vise deres Yndigheder eller smukke Tænder. Det er ogsaa et lønligt Smigreri, en saa synende Deeltagelse i det man siger os, en Udfrømmelse af Bøjsomhed, eller mindre endnu. — Man kan drage

temmes

temmelig nysigtige Følgeslutninger om de Charakterer, som det er magtpaaligende at kende, af de Anledninger, hvorved den sande Latter yttres sig, saameget mere som den, da Driften dertil er frivillig, mindre modtager Kunstleri. — En Forfatter i det sextende Aarhundrede drev denne Bemærkning saavidt, at han paastod at kende Temperamenternes Forskiellighed paa Latterens Endeokal. Han deelte Menneskene i ha ha ha! he he he! hi hi hi! og ho ho ho. En dybtstueende Commentator tillagde hu hu hu! og sluttede saare analogisk, at de maatte have Uglens Tilbøieligheder.

J. K. S.

Om Anstændighed

af Weiss

oversat af Franck, og forfattet.

Et af de bedste Forebyggingsmidler imod det Latterlige er Anstændighed. Selv dens Definition beviser det Vilkaarlige og Ubestemte i dens Love, da den kun er vore udvortes Handlingers

Over=

Overensstemmelse med vedtagen Brug. Ethvert Folk, ethvert Aarhundrede danner sig i denne Henseende forskellige Begreber, og er deri, som i andet, overbevist om, at dets Maade at see paa altid er den bedste. Denne Anstand afvexler fra Pol til anden, og ligner sig midt i Europa ikke selv. Den mest beundrede Sirligmand i Paris vilde i London frem for nogen tiene til Nar. I Frankrige nærmer den sig til Flauehed, i Spanien til Andægtighed, i England til Bondeagtighed, i Tyskland til Pedanterie, i Polen til Slaverie, i Norden til Theatervæsen, men den Italienske, en Sammensætning af alle, skulde kanske være den sandeste, saafremt den ikke krævede overdreven Varsomhed.

Uerbødighed for Hovedsagen synes at være i Forhold til Ringeagten for Bitingene. Man kommer i det engelske Underhus i Morgendragt, med opkrøllet Haar, i Kavay, med nedslaaet Hat, Rotting og Støvler. — — —

Renlighed er ikke blot Fordom, Bane eller Affektation. Modbydelighed er et Forebyggingsmiddel, indaandet af Naturen, for maskinmæssigen at afholde os fra endeel Ting, hvis Egenheder

ber

der ikke kunne forliges med vore, eller som indeholde en Spire til epidemisk Foraadnelse. — Næsten alt hvad man kalder ureent er usundt, og det er farligt at bestræbe vore Sandsers Drift i saa Henseende. — Det der er vor Smag saare imod er et Slags Gift; men hvoraf en lempelig Dosis kan vorde mere nyttig ved den Giering, den frembringer, som den største Deel af vore Læger bevidner. Hvad der støder Lugten kan quæle i faa Minuter; og hvad der saarer Diet, Dret, Sølselen, pirrer Nerverne og fordærver de flyvende Dele.

Den jødiske, mohamedanske, indianske og andre Religioner have opløstet Renlighed og ideelle Baskninger til Gudstieneste; da de, foruden Indflydelsen paa Sundhed og Behagelighed, forudsætte en vis Sammenhæng imellem Legemets og Siælens Renlighed. — Asclepiades, en berømt Læge, paastod, at Omhu for Tænderne bidrog til Munterhed, ved Virkning af Aandens Renhed paa Hiernens Fibrer.

En høi Delikatesse ved alle Gienstande af dette Slags regnes næsten til de qvindelige Dyr; den er Skønhedens rette Eminke, Grimhedens

hedens Skadesløsholdelse, Alderdommens Maste, og den eneste Kunstlen, som klæder den vel. Den yderste Simpelt, forenet med den yderste Menlighed, er Natbordets største Hemmelighed: den er Oprigtigheds Ufbildning, Beskedenheds Sindbillede, og Tegn paa en god Smag. — Maler jeg nogensinde Amor, sagde en Mand af sin Jølle, saa pynter jeg ham med en snehvid Dormøse, med en saare fin Chemise; jeg væbner hans Pilefogger med Tandstikkere, venstre Haand med et Baand, højre med en Svamp.

Hvad man kalder Belansthændighed hos Fruentimmer er ofte kun maskeret Frækhed. Den høje Tone, de paatage sig imod Mandfolkene, denne yderlige Opmærksomhed, de kræve, man veed ikke hvorfor, den store Pris, de sætte paa Smaating, saasom at hilse, af en Hændelse at røre deres Haand, at føre en forbindlig Samtale, og andre J. itetheder af samme Slags: alt det er en Smule Guddoms Udfærd, der nedsetter dem mere end den hædrer dem; der gjør deres Omgang ligesaa pinagtig for dem selv som smagløs for det andet Køn, og som, istedenfor at bevise til Fordel for

en

en ung Persons Uskyldighed, vidner imod den; thi man maa være begavet med saare virksomme Sandser, og allerede have anstillet temmelig dybe Betragtninger over Belystsen, for at vide at hine Smaating have Sammenhæng dermed. En frygt- som Tilbageholdenhed er uden Tvivl en af Røn- nets første Prydelser: men Naturen udtrykker sig ikke saaledes og dens Sprog afviger ligesaa meget fra dette paatagne Væsen, som Knibskhed fra Naivitet. — —

J. K. S.

Wilhelms Høstfang.

Ah happy hills, ah pleasing shade,
ah fields belovd in vain! — —

Gray.

Hør, Stormen sukker Klagelyd,
svagt Elskovsstiernen blinker,
og Maanen falder ei til Fryd,
naar den bag Høien vinker.
Seline flyr den kolde Dal,
og vore Yndlingssteder,
hvor Kys jeg tit fra hende stjal,
og søled' Minneglæder. —

See!

See! Engen, grøn og gul og blaa,
    hvor tit jeg Roser plukked';
See! Lunden, hvor Seline laae,
    og Nattergalen sukked'.
O skønne Eng! o tause Lund,
du har nu ingen Glæde;
    ved mørke, søle Midnatsstund
ta'r Uglen her sit Sæde. —

Du gule Eeg, min Pige sang
    saa ofte i din Skygge;
her spøjte vi saa mangen Gang
    og nødde Uskylds Lykke.
Her bandt hun skielmsk det hvide Haand,
som paa min Lyre bæved';
    her trykked' jeg den bløde Haand,
og Linas Barm sig hæved'.

Nu suser Stormen huul og vild
    i Skov og Mark og Have,
og Luna straalet Sørge-smil
    paa stille Landsbye = Grave.
See Korsene med Rosmarin!

O see kun! hvor de bæve.

O see! ved Midnats-Maanestien
hvor let de Nander svæve!

Rom elskte Pige til min Varm!

lad Nattens Storme tude!

O kom dog til din Vilhelms Arm
fra Nanderne derude!

See! i din Faders Hytte os
en gæstfrie Lue vinker,

som byder Kulde, Storme trods,
O see hvor rød den blinker! —

Seber.

Buggevisen.

See! Maanen hvor den skinner fuld
og stråler paa din Bugge;

de Drenges smaae er hun saa huld,
naar de smukt Diet lukke.

Hun kysser dem med søde Smil,

hun gi'r dem Styrke, Mod og Ild.

O sov nu sødt du Lille.

Men

Men Maanen smiler ogsaa huld
for Pigen at fornøie,
og hendes Kind bli'r rød og fuld,
og lyst det kælne Die.
Den Pige from og blid og skøn
er skabt til ælde Yngslings Løn.
Sov derfor sødt du Lille!

Naar Maanen skinner paa din Bei,
hvor du som Mand fremtræder!
o glem da Dyd og Sandhed ei,
de udgør' Mandens Hæder;
Og Jorden er dig dobbelt skøn,
den bedste Pige bli'r din Løn.
Sov sødt du gode Lille!

Og naar du engang gammel er,
naar Sølv din Tisse dækker;
de Børnebørn dig have fæer,
de glad mod Maanen rækker,
og kysse huld din blege Kind,
og signe dig i Maanens Skin.
Sov nu min elskte Lille!

Heber.

Bæf.

B æ f f e n.

J d n l

af J. B. P o l l i n

oversat af Gransf.

Billede paa den flygtende Tid, Bæf, rinder du i min ensomme Frugthave. Du udsprang i Himlene. Nympfen, som betragter dig og som vaager over dine Bredde, er ikke roligere end du. Narstidernes Uveir, Orkanen, som pidsker Havenes Side, skader dig ikke; og standser end Vinteren og opholder undertiden dit Løb, udslukkes dit Liv ingenlunde. Du aander stedse, ligesom Hjertet hos den Elsker, der ganske sagte sukker over sin Elskedes Strængthed. Hvor blid er din Skjæbne! Længt fra Middelhavet, og Oceaners uhyre Sletter seer du aldrig Stormene, kender ikke Klipperne, og naar du møder Hindringer paa din rolige Vandring, er det smaa Elskovs Finter og Snarer.

Hvor jeg fryder mig ved at see dine Bandedes Klarhed og igiennem den rene Vølge at læse
dine

dine Dages Blidhed! o at de ikke foruroliges mere end mine Benner! Karsen og Vandarven som vore paa dine Bredde, fremstønde sig imod dig, som for at omfavne dig; og naar dine Tilflugtssteders Indvaaner, Krebsen giemmer sig i sin Celle, gaaer den mere tillidsfulde Forelle, liig en let Barkas, frem og leger rundt om dit Siv. uskyldige Dyr, intet skulde fattes i Eders Lykke, naar Mennesket holdt eders Fristed i Vre.

Svar mig, Bæk! hvi foraniler du Morgenrøden? er det for at opsamle dens første Taarer? mere end eengang har Du modtaget mine. I dette Dieblif flyde Taarer fra mine Dine. En lønlig Anelse nedtrykker mig. Kanskøe Døden er rede, af! til at bortrive mig En af Mine. Allerede ere Stjernebillederne gangne over dit Hoved, og Du har i Nattens Stunder tilbagekastet den himmelske Jomfrues Gld, som maledes sig paa din Barm. De have givet Plads for Straalerne af den opgaaende Sol, der oplyser Høienes Top. Den aarvaagne Hane har allerede tre Gange med en flinger Stemme bebudet Dagens Fremkomst. Vandringsmanden, der har forkommet Morgengrøet, seer paa dine blomsterklædte Bredde,

Bredde, ugierne det Dieblif nærme sig, da han for evig skal forlade dem. Hyrderne uddrive deres Hiorde af Faarestalden, ved det første Tegn af Hyren, som vækker dem, for at lede dem til Græsængene. De lykkelige Elskende komme og at besøge dine Bredde; og de, som Kummer fortærer, indfinde sig ligeledes der, for at meddele dig deres Lidelser.

Vidne om min Sorg, Du Bæk, min eneste Fortrolige, fortæll min Lidelse for Nabohøien og Hyrderne, naar de lede deres unge Tyre paa det Græs der groer ved dens Fødder. Ja, jeg kommer for at tale med dem om min Smerte, og blande mine Klager med deres klynkende Sækkepibers fiælne Toner; og naar Mosa, den skønneste og ulykkeligste blant Lundens Hyrder, græder ved Amarantes Grav, skal han forkynde de Lidelser der sønderslide mit Hierte. Død, Du som jeg forgiæves paakalder, fordrer Du et Offer, saa tag mit Liv, og spar mine Slægtninges og Venners.

Du Bæk, min Trøst, mit eneste Haab, ene i Nærheden af dig, langt fra Lastefuldes Nærværelse, vil jeg betragte dig, naar du nedstiger fra Klippernes Top, hoppende som den unge Raabuk,

Maabuk, beruset af Timianens Velsugt. Hvorfor kan jeg ikke paa din Vandring møde Landsbyens Ældste i de Timer da de komme at varme sig i Sommersolen! De gienfsøge med Glæde de landlige Steder, hvor de fordum sukede. Forlæng deres aftagende Aar, og gid de naae hin Elms Alder, der har seet Landsbyens Hyrderes Levetider forsvinde. Bevar dine Skygger kælige for de unge Piger, der i deres Siæls Fryd og deres Sæders Simpeltied komme at besøge dine udspringende Kilder. Vær dem tro, vær dem gunstig, hør deres Onsker; lad fremvøxe nye Blomster, at de dermed kan pryde deres Barm.

Gaae, elskede Væf, intet standse dig! følg din skønne Bestemmelse; vandre frem imod Sletten; væd mine Naboers Marke og Agre; de tænke paa mig, jeg vaage for dem! Vær Bondens Haab og Hyrdens Tidsfordriv. Gid Janette og Claudine i dine Bænde bade deres Dine fulde af Omheds Ild. Bedæk dem med dine ensommeBølger. Efter Nattens DronningsExempel, naar hun skuler sig bag de giennemsigtige Skyer, der som Net udbrede sig over Himnielens Blaa, unddrage de sig ogsaa de Ubefednes Dine!

Nær

Nær hos dig er det jeg vil leve; nær hos dig er det jeg vil dø. Fra det Dieblif, da jeg forlod dig, er der ikke mere Fred i mit Hierte. Ja jeg sværger dig det, og Himlen er Vidne paa min Fed, jeg vil ende mine Dage paa de Steder, som saae mig fødes. Lundens Fugle skulde der høitideligholde min Rolighed. Jeg skal se deres Elskovsspøg og deres uskyldige Kiærtegn, før jeg lukker Dinene. Rlynkende Turtelduer, Musviter, yndige Gøgemødre, kommer at beboe min sidste Baaning! nær Eder skal jeg sørge mindre; og naar I med eders forelskede Neb bygger Nederne, Omhed's fortryllende Bugger, vil jeg tage Deel i Eders Fornøielser, vil jeg dele Lidelser med Eder. Fredelige Skabninger, værere lykkeligere end jeg!

Jeg skal gienfinde Eder, Gienstande for min Høiagtelse og for min Følsomhed, min Landebnæs Hyrder, og Eder, unge Hyrdinder, og dig, Candelle, min lille Systerdatter, som jeg saa inderligen elskede; og Eder, ensomme Lunde, smilende Dale, Bierge ved hvis Fod jeg modtog Livet.

Ak! om jeg ikke mere der skulde finde den dydige Adelle, min Vens tilbedelige Hustru.

P

Om

Om jeg ikke mere skulde omfavne de to Børn,
han oparmede og som slumrede i hendes Arme . . . .
Mine sidste Dages Haab, Venskab, Trøst, mit
Livs Fryd, mine Baand, I brast snart!

Farvel da Storhed, Magt, Rigdomme,
Skønhed, bedrageriske Billeder paa Menneskets
Lyksalighed, I døe for ham. Farvel Forlystelser,
forsørlige Kunster, som have fornødret mig. En-
somhed og Glemsel ere mere værd end Eders tro-
løse Kiærtegn.

Men er Lykken andet end et Livets Blænder-
verk? Hvad er det for en Skye, som nærmer sig
over mig, og som udbreder sig stedse for mine
Dine, liig den sorte Dødningskappe? Hvad hører
jeg? hvilke Klagetoner gientager Ekkoet rundtom?
Landsbyklokker kimer, og giennemlyder Lusten.
Sukkende Stemmer opløste sig imod Himlen.
Vigerne istemme Mindesange, som gienlyde dybt i
Skyerne og indbringe Tungsind i mit Hierte.
Min Siæl gyser. Sorgesange giennemløbe Slet-
terne, og Skovenes Træer bøje sig og lade deres
Grene synke mod Jorden til Tegn paa Smerte.
Et blegt Lys udbreder sig over Horisonten. Lyn
paa Lyn glimter i Østen. Tjændende af Rædsel holder
Land-

Landmanden op med sit Arbejde. En sort Stillehed giennemfarer Dalen. Paa Høienes Top siner jeg Hyrder: deres Blif hvile paa Sletten. Jeg hører ikke mere deres Skalmcier. Kragen bortflyer, opsvinger sig, og søger et Tilflugtssted i Luften. Hiordene bræge før Solen daler, og synes at varsele om nogen ny Ulykke. Er det en Drøm? Præsterne gaae med sene Skridt frem imod Bondebyens Alter; i Hænderne holde de Olivengrene. Jeg bliver en Ligkiste vaer. Hvo er den Dødelige, man stæder til Jorden? det er uden Tvivl et værdigt Menneske, saasom man synes at hædre hans Grav. Oldingene følge Optøget langt fra. Ynglinge bære Kisten paa deres Skuldre. Imedens hvidtflædte Børn langs med Veien strøe Blomster, naaer en Stemme mig; den siger mig min Brøders Navn, og bebuder mig at han er ikke mere. Barmhiertigheds Gud, tilgiv hans Svagheder! Han var menneskelig, deestagende, ædelmodig; han elskede Dyden. Jeg Ulykkelige at jeg var skabt til at overleve ham! Gudheds Gud, hør min Bøn, bøj Dret til min Smerte. Tillad, at jeg følger ham i Graven.

Og Du, Væf, min tro Ledfager, nærmer
jeg mig endnu engang dine Bredde, skal det være
for der at lade mine sidste Taarer rinde. Bevar
Mindet om min billige Kummer. Henbær
Barthelemi Pollins og mit Navn til en ukjendt
Gensomhed; og naar min bortsvundne Aand er
vendt tilbage til Himlen, for der at nyde den
evige Rolighed, og Herrens Retfærdigheds Dag er
kommen, da blive mit Støv forenet med hans
og intet adskille dem!

Før Du, o Væf, naaer min Broders
Grav, er jeg kanskee ikke mere.

J. K. S.

Rosenknoppen

af J. B. Pollin

oversat af Franck.

Mundige Blomst, som Hyrdinden neppe nænner
at røre! Fortryllende Knop, som voxer under
Zephyrs Vinge, i Floras Arme, aabn dig ikke
for hastig; bliv paa din Stilk; hvil paa den
gldmyge Bust. Naar Diademet, o Dronning,
sættes

sættes paa dit Hoved, da er det til Dig at byde i Lunden.

Nu være Du Sindbilledet paa Themires unge Yndigheder, Afbildningen af hendes Livelihood, Mynsteret paa hendes fremspirende Tætte.

Elskeren, som i Løn brænder for hende, skal kunne harme sig ved ikke at finde den paa hendes Bryst.

Kærligheds Gud sig du ham: neppe har den unge Blomst, som udgjør Maalet for dine Ønsker, seet Dagen, før den er udsprungen.

Betragt forud dens fremspirende Skønhed; den er ikke omværet med Tørne: en blød Uld beskytter dens svage Stilf. Hørde, vær tilfreds med at beundre den. Skulde din Haand torde forgribe sig paa dens Yndigheder? dertil er du ikke grusom nok. Vær viis! Knoppen, som indslutter Rosen, vover for dig ene.

Betragt dens elskværdige Rødme. See dens fortryllende Livelihood. Den ligner Didine, som slumrer i sin Bugge.

Man skalde tage den for Morgenrøden, naar denne, med en guddommelig Skønhed, i Purpurkiole

purkiole' fremstiller sig i Forsalen til Dagens Palads.

Hyrde, vær rolig. Snart skal Stiernen, som fremskynder sit Løb for at modne Sommerens Frugter, udvikle dens første Yndigheder. Blevet til en fuldkommen Rose før Dagens sidste Timer skal den udraabes til Dronning paa disse Steder.

Unge Elsker, skal Kiærlighed blive ved, vær ikke utaalmodig. Den Blomst, du tilbeder, da skien i al sin Glans, skal bedre lære at sætte Priis paa din Lue, skal være mere sølende for dine Kiærtegn; endnu nogle Dieblikke, den vorder dit Hiertes Eneherkerinde.

Snart nærmer Tiden sig, da du drages til den ved dens Vellugt, hvormed den fylder Dalen. Dens Torne skulle da være for dine Medbeilere. Hvad siger jeg? Som Konge, skal du ingen Fiender have. Du ene skal regiere over den.

Den Rosenknop, jeg her byder dig, elskværdige Delisle, er Eindbilledet paa den Lykke, der bier dig. Hav Taalmodighed, unge Mand! hvil dig paa den moderlige Omhed. Kiærlighed,

lighed, jeg vover at forudsige det, skal krone
dine Ønsker i den Stund, da du mindst venter
det. —

J. K. S.

Hvorfor jeg synger om min Pige.

Dig helliges min Sang,
du Yndige, for hvem mit Hjerte brænder,
for hvem — Nei alt for vanskeligt
det er, at tolke hvad man end ei fænder;
men synes du, at det forundrer dig,
at jeg saa tidlig vil, for dig, du Gode!
fremkunstle Harpens fælnes Klang,
for dig som, skønt jeg ganske dig tilbeder,
dog endnu ei har nydt de Saligheder,
der i dit lyse Blik skal møde mig;
Fort, jeg som endnu ikke paa vor Klode
har skimtet kun det mindste Glimt af dig,
som sagt, min elskte aldrig seete Pige,
hvis det dig falder underlig,

at

at du saa tidlig faaer en Sang fra mig;
saa bie, jeg om et Dieblif hvorfor skal sige.

En Nat nær Klokken tolv, mit Die aabned' sig,
og ganske uformodentlig
en sagte Rasten jeg tæt ved mig hørte;
jeg kan ei nægte, at det jo
mig hen paa den profane Tanke førte,
en eller anden Guddom spielig
besøgte mig;

jeg med udstrakte Arme ventede en Gudinde,
da som en Christen det mig randt i Sinde
at paa sligt Hedenskab man ikke burde troe,
men heller ynke den som vandrer end i blinde,
og fra en christen Himmel vist nok ingen kom,
saa alt mit Haab desværre styrted' om,
men hvis det er et Væsen eller sligt,
saa tænkte jeg, er det meer rimeligt,
det hende er, hvis Fryd er at besvære
hver Vebersvend især, og fordam med Peer Huus,
hin store Secretær, holdt syndigt Huus.
Men, tænk hvor flau jeg blev, da — for det Væsen
som aldrig i sit Valg er kræsen,
men vælger hver i fleng — jeg saae

Cytheres

Cytheres lille Søn midt for mig staae;
jeg blev ei bange, skönt jeg ret fatalt
min Vantro kunde have faaet betalt,
det var just ikke ret, thi for den lille Gud,
der aldrig blæser nogen Flamme ud,
men heller vil med nye den nære,
man burde dog lidt bange være;
Dog rigtig nok jeg blev lidt underlig,
da jeg, som forhen mig indbildte
at Sør Cupido stedse smilte,
blev vaer, han vred og mørk saae hen til mig,
som naadig Frue til sin lille Mand
lidt efter otte Ugers søde Ægtestand.
Jeg vilde snakke, men han mig afbrød,
og med en Tone som just ei var sød
han taled' saa. —

Hør! siig mig er du gal!

Som driftig ønsker, Navn af Digter bære
og blindt arbejder til dit eget Fald;
men hvor kan det vel andet være?
du alle Ting besynger her,
men ei min Moder eller mig du hylder,
og dog alene os det er,
som Digteren sin Hæder skylder;

Vær-

Vær vis paa at jeg taler sandt,
 du troer mig dog, naar jeg hvorfor dig siger :
 du veed, at Muserne er raske Piger,
 men frøbelige dog iblandt ;
 saa tidt de løbe til mig hen
 og sige : hør os kun min lille Ven !
 da skal vi gøre alt, alt hvad du vil begiere !
 ja selv Apollo stundom favner mig
 og ei ufølsom beder mig at være ;
 alt dette jeg betroer nu dig,
 vil du kun Nytte deraf drage ;
 du aldrig har endnu i dine Dage
 en Madrigal, en Ode, Elegie,
 fort sagt : slet intet Kimerie
 til nogen Pige skrevet, har du ingen ?
 ih nu min Ven ! det ei forandrer Tingen,
 skriv kun alligevel, og du skal ikke klage,
 at jeg min Gunst berøver dig ;
 kom vælg, tag Cloer, tag Seliner
 og Amaryller, Liser, Vilhelminer,
 fort, hvilket Navn der best kan rime sig ;
 og syng min Moders Sværmerier
 i lutter kielne Elegier ;

og blander du lidt ind om mig og om min Piel,
jeg ikke skal see surt dertil.

Her taug han — retsom naar
en lille munter Dreng paa ti, tolv Har
paa Skødet af to smukke muntre Piger
dem rask, saa godt han kan, Douceurer siger,
og de, maaſkee til Løn, ham kjærlig kyſſer,
(o den er lykkelig som lille er,
han faaer hvad jeg da fik og faaer ei meer,
thi Ak! nu ingen med ſlig Spøg i Svøn mig
dyſſer,)

og derhos liſtig ham vil nøde
at ſige, hvo af dem der ſkønnest er.
Han bliver rød, forlegen — ſaadan her
jeg ogsaa blev og følede min Brøde.
Herr Amor, ſaa omſider ſtammed' jeg,
jeg er jo end ei dømt til din Gasei;
desuden synes mig at Chloe, Lydia,
Dorine, Liſe, ſamt — et cetera,
er, naar jeg nøie overveier det,
i Grunden eet.

Og alle, alle kaldes de Gudinder,
den ſamme Skønhed, Yndighed og Dyd

og samme 'Die, Smil og Trylle-Lyd,
og — Haardhed man hos alle finder;
det nu min Mening end bestyrker mere,
at det er ikkun een. — Og da i mange Aar
har denne Pige lægt, og givet Saar,
hun derfor alt maae tandløs være;
nu fiære Amor, døm mig ikke til
for saadant Ideal at sukke;
Betænk det var jo kun at haane dig,
naar Sangen toned': han befalte mig
af visne Torne Glædens Roser plukke.
Forvovne! raabte Guden med et Smil,
saa kald da ei det Ideal Gudinde
og ei Guddommelig! — dog skal du finde,
at naar min Bue først har rammet dig,
min Moder mod din Pige taber sig;
Nu kun om hende syng med Smag og Bid,
som Uskyld og Natur dig hende viser,
indtil ved mig hun, om en lille Tid,
trint om dig skaber Paradiser;
hermed Farvel!

Nu frandt han hen
og Sønnen favned mig igien.

O! ders

O! derfor, Pige! jeg besynger dig,
 Nature og Ufsylds gode sønne Datter!
 med Venfæbs Tryllerie kom snart til mig,
 fulgt af den Fryd som jeg endnu ei fatter;

og om du ei er skøn, om ei dit Smil
 hver Yndlings Hierte Slag i Slag bevæger,
 saa vær kun yndig, kjærlig, god og mild!

Men hvis jeg kun med gyldne Drømme leger,
 hvis sildig Anger følger Elskovs Ild,
 saa bort med Amor og hans Narrefreger!

L * r — —

Balvise.

†

Uf alles Dine Glæden smiler,
 ei Diet kan fremhyfle Lust,
 og i fortrolig Nække iler
 vi hen til Bals med Bryst mod Bryst;
 reen er vor Fryd, ei ved vort Bord
 de Stores Hersker, Mistroe, boer.

Maaskee tit mangen Stor vil glemme
 ved Dands sin Anger og sit Nag,

han

han flyer forgæves deres Stemme,
den følger ham til løse Dag;
han valser for at nyde Lyst,
men Martrer valse i hans Bryst.

I varig Tummel Andre! flyver,
og spilder deres faure Vaar,
forgæves Sindroe Læben lyver,
i Diet Tomhed malet staaer;
de pine sig og andre med,
og gabe hen til Gravens Bred.

Men vi, som Tomhed ikke nære,
som fiænde ei de Stores Nag,
tilfreds vi med vort Dagverk ere,
og dandse efter anvendt Dag;
for os er Glæden dobbelt skøn,
den er vor Glids Opmuntring: Løn.

Kom Brødre, Syster, Dansen hylder
med lette Trin og raske Sving,
vi Glassene til Randen fylder,
og klinker Bordet rundt omkring;
saa længe Dyd boer i vort Bryst,
bliv Dands vor Glids Opmuntring: Lyst!

L * r — —

Om

Om Trang til at elske og hvilke Fru-
entimmer man bør være hengiven,
et Brev

fra Ninon de Lenclos *) til Margreve de
Sevigné, af Fransk oversat ved
H. von Gyldenpalm.

Ja, min Herre, jeg vil holde Ord, jeg vil ved
alle Leiligheder være oprigtig, om jeg end skulde
være

*) Man beundrer ikke uden Aarsag den fine Smag
og giennemtrængende Forstand, som disse Breve
forraade, naar man tænker sig blot en Dame,
der levede for et Aarhundrede siden i den Lu-
d-
vig'ske Tidsalder i Frankrige, Overdaads og
Bellevernets Skueplads. Hendes Breve, som ere
Resultater af Selvfundskab og Erfaring, have
saa meget mere Gehalt i sig, som de med
Nytte kan læses af begge Køn. Den Grænd-
selinie, hun trækker imellem Venskab og Kiær-
lighed, er Opmærksomhed værd. Halvfemtiinds-
tyve Aar gammel døde hun, savnet af den
smagfulde Verden, beundret af sine Samtidige,
selv hendes Kions. Hun havde Elskere lige til
sit 80 Aar, og blev søgt af de bedste Selskaber
til sit Livs sidste Vinter. Voltaire og Fon-
tenelle vare hendes Fortrolige: et talende Be-
viis

være det paa min egen Bekostning. Min Staa-
dighed strækker sig videre, end De troer; maa-
ske endogsaa Følgen af vor Brevveksling vil over-
bevise Dem om, at jeg driver denne Dyd lige
til en alvorlig Strengthed. Men erindre Dem
da, at jeg har kun det udvortes af et Fruentim-
mer, og at jeg af Hjerter og Aand er en Mand.
See denne er den Læremaade jeg vil følge med
Dem. Ligesom jeg kun stræber at oplyse mig
selv, førend jeg meddeler Dem mine Tanker; saa
er min Bestutning ogsaa at forelægge den
fortreffelige Mand, hos hvem vi i Gaar
spiste, samme. Jeg tilstaaer, at han ikke har
den

vilis for det tiltrækkende de fandt i hendes Sels-
skab. *C h r i s t i n e*, Dronning af Sverige, brænd-
te af Pængsel efter at see hende, da hun reiste
igjennem Frankrige Aar 1656, og kaldte hende
Kedse: den navnkundige *Ninon*. Hun
modtog aldrig Gaver af nogen, og offrede hun
end stundem paa Kærlighedens Alter, da fulgte
hun blot deri Kærlighedens Instinkt. I en
Gravskrift, som *St. Evremont* har sat over
hende, er hendes Karakter med disse sande Strog
fildret:

Hun forenede *Epicurs* Vellevnet
med *Catos* Dyd!

den bedste Mening om den skækkels Menneſkehed. De veed, at han troer ligesaa lidet paa Dyr, som paa Mander, men denne Haardhed, formildet ved min Overbærelse med de menneſkelige Svagheder, vil, som jeg troer, give Dem den Slags Blanding af Filoſofie, som paſſer ſig i Omgang med Damer. Lad os komme til det følgende af Deres Brev. Efter Deres Indtrædelse i Verden har der intet mødt Dem, ſige De, af det De har indbildt Dem at finde der. Ulyſt og Reedsommelighed følge Dem overalt. De søger Eensomhed — og nyder De den, ſaa feeder den Dem; med et Ord — De veed ikke hvad De ſkal tillægge den Urolighed, ſom forfølger Dem. Jeg vil nu befrie Dem fra denne Bekymring — ja jeg, thi mit Kald er det at ſige Dem min Mening om alt det, hvorved De ſtudſer; jeg veed imidlertid ikke, om De ei ofte vil giøre mig Spørgſmaale, der vil ſætte mig i ligesaa megen Forlegenhed, ſom de have været indviklede for Dem. Den Fortrædelighed, De er udsat for, har ingen anden Aarſag, end den Tomhed, i hvilken Deres Hierte befinder ſig: dette Hierte er uden Kiærlighed, og det er ſkabt

for at følge samme. Ja, Margreve, Naturen har, da den dannede os, givet os en Andeel af Følelser, hvoraf Frygheden bærer yttre sig over en vis Gienstand. Deres Alder er just den, i hvilken Kiærligheden tumler os, og saalænge denne Følelse ikke bekræftiger Dem, vil der altid mangle Dem noget. Uroligheden, hvorover De klager, vil ikke ophøre. Kiærlighed er Hjertets Bevægelse, ligesom Varmen er Legemets. At elske det er at opfylde Naturens Ønske — jeg tager Bladet fra Munden — det er at fyldestgøre en Trang. Men dersom det er muligt, da læg Vaand paa denne Følelse, at den ikke udarter til Lidenstabel. Jeg kan gierne sige om denne, hvad man har sagt om Penge: den er en god Tiener, men en meget slem Herre. Vil De undgaa dens Herredømme, saa foretræk for anseelige Dammers Selskab Omgang med dem, som gjøre sig til af at være mere behagelige end karakterfaste. Paa Deres Alder, naar man ikke kan tænke paa at indgaae en alvorlig Forbindelse, har man ikke nødig at finde en Ven i et Fruentimmer, man behøver blot at søge i hende en elskværdig Herskerinde. Omgang med Fruentimmer

mer af store Grundsatninger, eller med dem, som den alting ødelæggende Tid nærer til alene ved store Egenskaber at signalisere sig, er anpriselig for en Mand, der, som De, er i Deres Alders Aftagende: men for Dem ville disse Damer være alt for godt Selskab, om det maae være mig tilladt at udtrykke mig saa. Vi behøve ikke Rigdom uden i Forhold til vore Nødvendigheder; De være derfor de Fruentimmer hengivne, der forene med en nydelig Skabning Beskæftigelse i Omgang, Sindsmunterhed, Smag for Selskabets Fornøielse, og som et Hjertets Anliggende ikke gjør urolig. I en fornuftig Mand sine synes disse alt for forsængelige, vil De svare mig, men troer De, at De bør dømmes med saa megen Strængighed. Vær overbevist om, Hr. Margreve, at dersom de ulykkelige viis fik meere Fasthed i Karakteren, saa ville baade disse, og De tabe alt for meget derved. De fordrer faste Grundsatninger hos Fruentimmer, og finder de dem ikke hos en Ven? . . . . Skal jeg ud med Eproget? Der er ingen af vore Vyrder, som De behøver, men vel af Sindsfrohed og vore Svagheder. Den Kiærlighed, som De

vilde fatte for et Fruentimmer, der i alle Henseender ville være agtværdig, skulde blive alt for farlig for Dem. Indtil den Tid kommer, da De kunde tænke paa en Ægteskabsforbindelse, saa søg kun at underholde Dem med de Smukke: en Flyvelyst bør ene binde Dem til Dem: vogt Dem for at have noget alvorligere at bestille med Dem: jeg spaaer Dem, det vil kun tage en ubehagelig Ende.

Bise.

Melodien.: Hvor Engen løvfuld Arm udbreder.

I giennem Livets Torne bryde
de skinnne Roser frem,
som milden Fryd hver Varm indgyde,
der veed at fatte dem;
den fiendske Torn ei føles meer,
naar Rosens Vellyst ad os leer.

Saa

Saa glemme vi hver Skiebne's Nykke,
som gnaver Sindets Roe,
vi Glædens Fader Templer bygge
og gierne i dem boe;
da Venner! for vor Dags Besvær,
vi plukke mangen Rose der.

Skue Broder hvor de venlig smile
trindt os i denne Strund,
og lokke her til qvægsom Hvile
i yndig Rosenlund.
For Glæden, mens den bydes Dig,
Dit hele Hjerte aabne sig.

Hver blandt os, Brødre! der i Livet
tit Roser fik af dem,
som det især af Gud blev givet
at trylle disse frem:
O kommer! lader bredfyldt Maal
bebude vore Elsktes Skaal!

T. Mørk.

Om Forsængelighed og Modesyge, med en Historie indblandet.

Af Tøst.

Hverken Fornuft eller Christendom byder os at være en Særling. Ogse i de indførte Sæder, Skikke, Sædvaner, ja selv i Klædedragter gjør den fornuftige Mand Moden med, naar den ikke overstrider Grændserne. Om Silkeormen har spundet mit Klæde, eller det er voxet paa Marken, eller paa Ryggen af et Faar, er Gud heelt ligegyldigt. Under en gylden eller silke Klædning er Mangen heel Ydmyghed og Venlighed, og under en Betlerkittel boer Stoltthed og Trods. Med et advortes muntret og glad Væsen er Mangen en varm Religionstilbæder, tvertimod under hine Suk, hine Gebærderes Fordreielser, under hine ufordragelige, evige Prækener om Verden og Forsængelighed, skjuler Mangen Skalken og Hyklerin, der hemmelig er i Stand til alle Skændigheder og Laster. Her afgjør kun Misbrug, Stand, Alder og Formue; — Religion ikke. — Rigtig nok er det latterligt, naar den tredsindstyveaarige Olding spiller Gækken og Straajunker,

keren, naar han optaarner sit graae Haar, og lader sig see i et Kyrads med gyldne Dialter; men ligesaa latterligt er det, naar han træder ind med en Kiole med høie taarnagtige Knapper, med Opflage, som i to runde Fliger naae langt over Albuerne, og med Sløiser i Knæene. — Naar den gamle Matrone, som Floras Gratier, under Flagren af Bøser og Girlander, raver frem paa Dansesalen, og efter en saadan Strabase harker og hoster, saa Stælen maae gaae hende af Livet, da bliver man svimmel. Men er det ikke latterligt, naar hun i sin Brudeklædning, uforandret, som den for 55 Aar siden kom fra den forlængst forraadnede Skræders Hænder, med Knix til høire og venstre Side, vralter hen til Kaffebordet, som en Frøe i Maanskin. Enhver spørge ved sin Toilette sine Aar, sin Stand, især sin Formue til Raads; man holde sig inden for Anstændighedens Grændser; man overdrive det ikke indtil Udsvævelse, saa kommer det ved vor moralske Karakteres Bestemmelse aldeles ikke an paa, hvorledes man klæder sig.

Men Misbrug, Udsvævelse i Moden er det, som fortienet Anflagelse; saa meget mere nu,

som den begynder at udbryde i et sandt Raserie, og at blive yderst skadelig. Her hører jeg mangen Egtemand og mangen Huusfader af sit Hjertes Jnderste at udstøde det dybeste Af. Modesygen er det Uhyre, der anretter saa uendelig megen Jammer i Familierne, hindrer Egteskaber, gjør dem ullykkelige, forgifter Livet, og udjager af ethvert Huus Gampe med alle hans Opdragelseskrifter. Den gaaer nu omkring som en Løve, der opsluger alt. Den kniber Regenten i hans Kasse, ved dens Tilhængere, som den saa længe hudflætter, til de maae knibe, og napper Bonden ved alle Leiligheder i hans Læderpengepung, ved den tredie fierde Haand, indtil han udtømmer den. Jeg har ofte undret mig over, at jeg endnu i ingen Galanteribod saa nogen Tiggerpose, og dog erindrer jeg mig saa mange, som der har fignet og dyrt betalt den. Ofte fignete Forældre den, og Børnene maatte bære den. Det være mig tilladt, til Beviis paa det sagte, kun at fortælle een Historie blant mange tusinde.

Karoline var eneste Datter af temmelig bemidlede Forældre. Med en god Vært, og et smukt Ansigt forbandt hun naturlig gode Næ-
dens

dens og Hjertets Anlæg. Kun Skade, at disse bleve ubearbejdede og udannede, endstønt man indtil det fiortende Aar efterhaanden havde anvendt i det mindste 2000 Rigsdaler paa hendes Opdragelse. Man var ulukkelig i Valget af Hofmesterinder; man troede dem heller ikke, naar de klagede, og Vennen, som raadede, hørte man ikke.

Fransk var det eneste Maal, hvorefter man stred og stræbte, og derfor blev Hoved, Hjerte og Haand forglemte. I det første fandt Varnet ingen Smag, saa at et fransk Ord i det mindste, efter Beregnelsen af det, hun vidste, kostede en Rigsdaler; og til de sidste anførtes hun ikke. I al Fald blev der givet hende en Florstrimmel, for af Grimase at sye hele Aar derpaa i Selskaber. Hun var femten Aar gammel, følede ingen Lust til nogen Syssel, og havde den mest drøbende Kedsommelighed. Nu opdagede hun i sit Speil, at hun var smuk, og der manglede ikke Sommerfugle og Bindhase, som bekræftede, besvor Speilets Udsagn, og som løi tusindgange mere til. Men i ethvert Selskab spilede hun, at dette og var det eneste, hvor-

ved hun i visse Maader kunde glimre. Naar andre af hendes Alder taledede indtil Beundring skönt, dømte med megen Irofiigt og Kundskab, besvarede et vittigt Spørgsmaal med ligesaa megen Salt, som det blev hende fremsat med; saa var hun stum, sad som paa Gløder under Sittren og Bæven, om maaskee Naden vilde komme til hende. Og — naar den kom, saa fattede hendes Dine et Søm paa Bæggen til Punkt, Hovedet dreiede sig bort fra den Elde, hvorfra den sæle Examen kom, og alle Sminker i Verden, hvid og rød, lagde sig uden Pensel paa hendes Kinder. Hun var sig bevidst, hvor mager og udtrykket hendes Forstand var. En Lykke var det, at Himlen til Bedste for Verden havde velsignet hende med en rig Portion Undseelighed. Dumdristighed er i slige Tilfælde en sand Svøbe. For desuagtet at glimre, tænkte hun paa sine Yndigheds Forhøielse.

Nu opstod et rasende Hang til og Umaadelighed i Forfængelighed og Pynt, og det blev næret ved Moderens Exempel, hvis hele Livsløb bestod i Paa- og Af-Klæden. Forældrene bleve bestormede at anskaffe hende alt, hvad hun kun saae,
og

og disse vare taabelige nok til at give efter, da de indsaae, at dette maatte være det eneste Mid-
del, til at blive hende quit.

Alt dette var dog ikke tilstrækkeligt, til at tilfredsstille hende. Der blev hemmelig fiæbt, og naar hendes Kasse var tom, giort Siæld. Enhver Videnskab gik i Overdrivelsen ulukkelig, og tugter sin Besidder med Skorpionstik. - Saa gik det her. Ved enhver Indbydelse til et Bal og Vikni begyndte det at rase i hendes Hoved, som Jordskælvet i Calabrien. Hvad tager jeg paa! skreg hun med ængstelige Haandvrielser sin Kammerpige ind, hende hun strax efter den indbydende Betients Bortgang havde kaldt ind. Der blev raadspurgt og foreslaet, antaget og forkastet. Ofte endtes Sessionen med en Uenighed, der fra begge Sider var garneret med de pøbelagtigste Skældsord og Tæder. Det bedste var vel, at omhænge og optaale den hele Garderobe, paa det enhver af de Tilstedeværende kunde vælge sig det til sin Sigtepunkt, som behagede hende. Men da dog det dengang endnu ikke var Brug, saa befandt hun sig i den ængsteligste Forlegenhed. En Enetale begyndte da sædvanlig:
„den

den og den kunde være der: — Alt jeg dog heler ikke har spurgt! — De har alt seet mig i den Dragt, kunde tænke, jeg ikke havde andet. Desuagtet klæder den mig bedst; jeg taber altsaa igien hos Fremmede, som ere nærværende, naar jeg ombytter den med en anden.,,

Saaledes gif hun tvivlsraadig og fortrædelig til Toiletten, ved hvilken sædvanlig Herskerinden og Pigen ærgrede sig en Gaidescher paa. Og fandtes det endog, at Hatten ved det sidste Partie havde faaet en skæv Bøining, eller at ellers en liden Skade endnu ikke var giort til Rette, saa flode Taarerne strømmende; det første, som kom i Hænderne, oplevede sin sidste Dag, og nu var det for Kammerpigen Tid, at gjøre Dispositionen til en Slagtordning, i det mindste at sætte sig i den Stilling, for at kunde asparere de nære Drenge. Saa forpustet steg hun i Vognen, under nye Frygt, i Selskabet at see en nye Mode, og dog ikke have den. En Ulykke som hun næsten altid oplevede. Hun kunde ikke forhindre, at man leirede sig omkring det nye Lusttegn, beundrede det, roste det, løftede til Skyerne dets stedse ubetydelige Nytte, men paa hende saae ingen,

gen, efter saa megen Arbeid og Sveed, ja Tve-
kampsfare; — det var til at blive rasende over.
En tilstædeværende Fremmed fandt Behag i hin
Dames Dragt; han prisste med hundrede hierte-
brækkende Haandkys den mirakuløse guddomme-
lige Smag; hun havde den samme hiemne;
men just i Dag ikke valgt den; havde heller ikke,
Gud skee Tak, det Hierte, at sige det, maatte
altsaa saaledes fordøie sin Vergelse; en Tilstand
til at hænge sig i!

Thi, kun da følede hun sig ganske salig, naar
hun i en lille Kjøbsted maaskee engang var til
Fadder, og af Frue Borgemæsterens, Frue Raad-
mandens, Madam Byskriverens, Madam Apothe-
kerens, — som i en Klup af Pyntemagerster den
første ankomne Modedukke fra Paris — blev
dreiet omkring, betragtet for og bag, fra øverst
til nederst henikket. Jeg overdriver intet. Jeg har
iagttaget og beklaget det arme Barn; men hun stod
ikke til at redde, fordi hun havde ingen anden
Resource.

I det attende Mar indfandt sig hyppigere alvorlige Partier, for at frie til hende. Fartige og Stige, af Civil og Militær Standen. Men Forældrene vare saa yderst delicate i Valget, og saa forblindede af Kiærlighed, saa at de udsatte paa Ordensbaand og Durchlauchtigheder. En ung Mand, elskværdig af Skabning og Karakter, viste sig blandt andre med alvorlige Hensigter, da han, formedelst sin Duelighed og sine Fortjenester, var sig bevidst sin Værd. Men kun middelmaadig Lemidlet, uden høi Rang og Titel, blev han reent ud forkaster. Det var førstegang i sit Liv, at han nedlod sig til frybende Bønner. Hvortil kan Kiærlighed ikke bringe? Han var bedaaet af hendes Indigheder, og dette mislede hans Fornuftslutninger. Hendes Undselighed holdt han for Uskyldighed og Modestie, og deraf sluttede han til Huslighed og et godt Hierte. Aldrig gives der vel en elendigere Logik, end ved Giftermaal; da er den en sand Bornæse. Han aabnede sig for Pigen, klagede ynkelig over Forældrenes Haardhed, og bad om Bønhørelse. Maafee var Kiærlighedserklæringen tilfæaren efter et ganske nyt Mønster, siden den virkede saa

hastig.

Kastig. Kort, hun saae ham i Vinene, skienkte ham sit Hjerte, og besluttede at sætte sit Balg igiennem, paa samme Maade, som hun alt havde sat mangen nye Klædning igiennem. Det lykkedes hende, efter mangt forgæves Forsøg, endelig ved Trudser, dem jeg ikke her gider anføre.

Bryllupsdagen blev bestemt, og i dette Forberedelsens Mellemrum havde hun skulde lært at kende sin Elsker. Men det var for faldigt, og han for blind. Kun saae Dieblikke skienkede hun Kæresten, men alle øvrige Timer Puntten. Alle Daarligheder, al Galsskab, som Moden nogeninde har frembragt, maatte herfrem. Bryllupsdagen var en Glædesdag for hende, blot fordi man havde indpakket hende i et saa prægtigt Futteral. Hendes Mand førte hende hjem, og hun fandt Bærelser, til hvis Siir han havde opfordret sin hele Smag, ja desværre og næsten sin hele Formue. Kun lidet fandt hun at dable, hun syntes tilfreds, og det var allerede meget. Bryllupsugen forløb som sædvanlig under Larm, og Sorgen formædelst hendes Forældres Hedenfart gjorde nu Toiletten mindre riguros. Men
alt

alt det ophørte snart. Hun blev feed af den Stads, forglemte dem, hun havde mistet, og med den sorte Dragts Ende opvaagnede det gamle Hæng heftigere, end tilforn, lig en dæmpet Ild, som faaer Lust, og udbryder i fuld Flamme. I saa mange Maaneder var alt blevet meget for gammelt, og det var ufordrageligt. Hun opdagede det for sin Mand, og med forekommende Godhed og Omhed opfyldte han alle hendes Ønsker. Det gaaer got, tænkte hun, og gav alle sine Tilbøieligheder frie Toile. Der kom Regninger paa Regninger, og Manden forskrækkedes over de uhyre Summer, som de indeholdte. Her til kom, at Faderen ikke havde holdt nogen Orden i sine vidtløftige Forretninger, og var af sin Kone bleven reven fra en Lystighed i en anden. Der fandtes de betydeligste Defekter, og Arven leed en stor Affortning. I en eensom Time, da den lykkelige Besidder af en saa glimrende Kone, atter havde et Kaos af forbandede Papirer liggende for sig, overregnede han sine Finandsers Tilstand, og opdagede til sin yderste Forbauselse, at de ikke strækkede til sammes Betalning. Dine ne aabnedes ham, men fløde og over af Taarer.

Han

Han kastede sig i sin Lænestoel, og skrækkelige Fremtidsbilleder viiste sig for ham. Hun traf ham i denne Tilstand, spurgte ham om Marsagen til denne Forandring, som hun mærkede hos ham, og efter nogen Vægring opdagede han hende den, vel skaanende og kærslig, men dog med alle en Kummers Udbrud, som det var ham ganske umuligt at undertrykke. Det var at røre ved den smfundtligste Stræng. Denne begyndte at lyde, og tonede hæstlig med Underkraft, som en paa Orpheus's Lire; kun med den Forskiæl, at denne satte livløse Skabninger i Bevægelse, men hin gjorde levende ubevægelige. Efter hendes Mening havde hun den største Ret af Verden. "Jeg kan dog ikke lade mig udlee af andre. Den bærer det, hin har det, og jeg, forud i Rang, skulde træde frem som en Nonne? Kunde Du ikke holde en Kone efter din Stand, skulde Du ikke have taget Dig nogen. Jeg vil paa ingen Maade lade af, at klæde mig ordentlig, Du maae saa gjøre, hvad Du vil; det feilede endnu, at jeg gjorde mig til Nædsel." Med disse Ord slog hun Døren i. Manden havde seet Medusas Hoved, og blev til Sten.

K

Men

Men da han igien nogenledes var kommet sig, besluttede han hellig, at gjøre en Forandring, det koste og, hvad det ville. Han gjorde alle Anstalter dertil, men maatte endnu udsætte sin Plans Udførelse, fordi han ellers stod i Fare, for at dræbe Moder og Barn. Men under dette Frihedspatent drev hun det værre end tilforn. Til Barselstuen, Barnedaaben, paafølgende Besøg, og til Barnets Klæden bortødsledes store Summer, der oversteg hendes Mand's Indkomster. Han havde ingen glad Time, og harmede sig hemmelig til et Veerad. Det saae hun alt-sammen, men uden Følelse. Hør kunde hendes Mand aftakle, førend hendes Florhat, og hans Stilhed holdt hun for Virkningen af hendes sidste Magtord: — Men nu brød det løs; hun var uden Fare, og nu gjorde han det saa eftertrykkeligt, saa hun forskrækkedes. Hun græd, skreg, truede — forgiæves. Hun vilde bortløbe; Manden, sagde han — behager De; i det han lukkede Stue- og Huisdøre vidt op. Hun vilde i Morgen — got, her vilde hun have en Strikke, der ikke gik itu, for at hun ikke skulde risikere, at gientage Operationen anden Gang. Hun und-

undveeg til en af sine Slægtninge, men kom af egen Drift igien, da hendes Mand var saa lidet galant, ikke engang at sende en Trillebør for at hente hende. Hun saae endelig, at hendes Planer for første Gang vare frugtesløse, derfor bekvemmede hun sig til Taalmodighed i sin Marter. Men her begyndte hendes Ulykke.

En rig Bellustling, saa mangen Uskylds Forsører, havde alt for længe siden gjort Anslag paa hendes Dyd, og alle hans Planer vare blevne frugtesløse. Man kan uden Rofetterie være udsvævende i Pønt, og det var Tilfældet her. Hun havde en naturlig Afsky for utugtig Skamløshed, og for det ringeste Skin af ægteskabelig Utroskab. Hun kunde have blevet den bedste Kone af Verden, havde man ikke feilet i hendes Opdragelse.

W . . . saae begge Ægtefolkernes Misfornøielse, han vidste, hvorfra den kom, og benyttede det kun alt for lykkelig til sit diævelske Forehavende. Han begyndte med, at beklage hendes Yndigheds Hensalmen, at anstille en Sammenligning af hendes nuværende Pudse med den, for nogen Tid siden, lod iblandt indflyde

nogle bittre Satirer, og tilsidst med al Anseende af ængstelig Deeltagelse forskede efter Marsagen. Hvad Hjertet er fuldt af, løber Munden over med. Hun blev, til hans Glæde, indtil Forundring overtalt, at skildre ham sin ulovkelige Forsætning. Han syntes knapt at kunne fatte sig for Smerte og Kummer, og lod ved et stille Haandtryk en Taare falde paa hendes Arm. Herved havde han alt halv vundet, og derfor lod han det for nu beroe derved. Den næste Gang blev han alt opsøgt som den i hendes Kummer deeltagende Ven, og nye Klager opløstede. Gud" afbrød hende Belystlingen, "hvor er det muligt! hvilken en Udsærd, hvilken Tyran! Men siig, hvor kunde De i al Verden saaledes forglemme Dem, at give Dem af med en Præker, der ikke kan betale deres Yndighed! Det er den fattigste Dævel af Verden, han er nær ved at spille Bankerot og blive kasseret, thi jeg har hørt, under os sagt til deres Advarsel og Forsigtighed, at han skal have angrebet Kassen. Tag deres Forholdsregler, og regn paa min Bistand og Naad. De har ikke fortient, at blive en Latter for hele Staden, saaledes som det lader til; thi jeg maae siige dem,

alt

alt nu viser enhver med Fingre paa dem, og siger sig sagte i Øret, at en Pjalteframmer maa besørge deres Toilette. Jeg har besluttet, med det første at gifte mig; men min Kone maae pynte sig daglig som en Dukke, og Guds salighed vil det være for mig, at finde en som gierne og got klæder sig. I Hensigt til min Formue behøver jeg intet at spare.” Ganske naturlig opvoktes her det Ønske, at være en saa eftergivende Mand's Kone, dog var hun endnu langt fra, at gjøre det første Skiændselens Skridt. Men en Morgen da hendes Mand var fraværende i sine Forretninger, kom i hendes Bærelse en Modehandler med en fuldkommen pragtfuld Klædning, efter nyeste Smag. Madam, sagde han, efter Anviisning skal jeg indhændige dem dette. Her er Regningen og det qvitert. — Fra hvem? — Det er ligemeget; jeg har mine Penge; og anbefaler mig. Hun besaae det, og nu var det forfælsk. Endnu kæmpede hun; men aldrig vant til at seire, uden undertiden over hendes Kammerpige, lagde hun under for de farligste Baaben. Kort, hun sank ned til hine Forfædtes Tal. Manden erfoer det, trængte paa

Ægte

Egteskabskilsmisse, og førte Beviser paa hendes Utroskab. Hun var tilfreds med Skilsmissen, da hun havde en anden Udsigt, og hun formodede sig alvorlige Hensigter hos sin Forsørger. Hun blev advaret, men det hjalp intet, hun drog til ham, trængte fra Tid til anden paa en høitidelig Forbindelse, men den han stedse undveeg. Man fiænder alt i dette Tilfælde Sproget om Vielsesceremonien, som en indført Menneskeanordning, om Egteskab for Gud, om store Mænds Exempler, om Oplysning, der maa sætte sig hen over Pøbelens Grundsætninger. Over dette Sniksnak tabte hun efterhaanden den smule Forsigtighed og Mistroe og — sov ind.

Saaledes levede hun nogle Aar overensstemmende med sin Tilbøielighed, siæleforføiet, indtil hendes Egtemand for Gud blev feed og leed af hende, og uden Ceremonie lod hende gaae, som han havde faaet hende. Hidindtil havde hun ligbt, nu var Raden til hende at sælge; men det kunde ikke længe betrygge hende for Hunger og Elendighed. Et offentlig Huus i B . . . var hendes Tilflugtssted, og sidst traf jeg hende
uden

uden for en Landsbyekroe i det skrækkeligste Optog, som lader sig tænke. Hendes Træk vare mig endnu nogenledes kiendelige, forresten intet. Ved at see mig skulde hun sit Ansigt i Reliquierne af en fordums Envelope, og krøb ind under en Vognmandsvogn som just vilde kjøre bort. —

Vore gamle Forfædre ivrede fra alle Præfeskole mod nye Klædedragter. De fortalte frygtelige Strafhistorier til øiensynlig Kiendetegn paa den guddommelige Mishag deri. Saa langt behøve vi ikke at gaae; vi have Forsængelighedens og Modesygens Straffe nærmere; vi straffe os selv derved. Vore Fædres Modesygge havde ingen saa skadelig Indflydelse, ingen saa ufordeeltagtige Følger, som deres Efterkommeres. Kom noget nyt op, saa bar man det Aare igiennem, og lagde det ikke af, førend det var blevet gammelt og ubrugbart. Det kom altsaa ud paa eet, enten man lod en nye Klædning nok engang gjøre efter den gamle Mode, eller dannede det efter et nyt Tilsnit. Soliditet var elles den første Regel, hvorefter man klædede sig, og Sparksomhed og Omhu for Børnenes Lykke og Velstand efter Forældrenes Død, var og blev stedse en hellig Lov. Derfor skadede de gyld-

ne

ne Klæder, som de omhang dem, de sølverne Knapper, kostbare Ringe og Juveler lidet eller slet intet Familiens Velstand. De bleve stedsse en sikker Arv, og en Fremtids Nødhjælper for deres Børn. Men man sammenligne dermed de Materialier, især de mange Glorsager, hvoraf vor Pynt bestaaer. Den koster mange Penge og og holder ofte kun een Dag for. Et Fruentimmer glimrer herlig, naar hun tager paa Val, og kommer hun hjem, saa er ikke sjælden hendes kostbare, men saa lidet varige Pynts hele Herlighed forbi. Sex Timers Stads har maaske kostet 10 Daler og meer — men naar Læreren for Datterens mæisomme Dannelse tager 8 Skilling for Timen, det er for meget. —

Saa ligegyldig Møden er, naar den bliver inden tilbørlige Skranke, saa fordærvelig og skadelig er den i Misbrug og i Overdrivelsen. Da lider Religionen, Staten, og den huslige Lykke. Vil en Pige, som bestandig har en Galanteribod i Hovedet, tænke paa sin tilkommende Bestemmelse? Kan og vil hun søge at erhverve sig de Kundskaaber, engang ganske at opfylde denne Bestemmelse? Lysten dertil mangler, og den skønneste,

nest, ædleste Tid tilbringes med unyttig Narrerie. Hvori bestaae Anstalterne, man gior til festlig Religionsdags Høitid? Blot i Valget af Pnyten. Derover forglemmer femtenaars Pigen, paa hendes Confirmations- og første Gudsboards dag, det Hjertets Nagtpaaligende, som hendes Siælesørger med Taarer søgte at giorre hende vigtig. En Dag, som i det hele tilkommende Liv skulde have, ogsaa kunde have Indflydelse, gaaer derved forloren. — Hvor meget huslig Lykke og Velstand lider derved, føler enhver, klager og sukker, men løber stedse med. Nøliger, stærnt fra dette Onde, var vore Fædres Levnet. Slige Sorger, som nu forbittre mangen Husbader Dage, kiændte de ikke. Selskabelig kom de undertiden sammen ved et frugalt Maaltid, og vare siælefornøiede. Mødrene fortalte hinanden deres huslige Indretninger, og det var for Døttrene en god Skole. Fædrene talte om deres Forretninger, kandestøbede iblandt, og naar de ved et Kruus kraftigt Øl bleve ret fortrolige, gjorde fælleds Planer til deres Børns Lykke. Kommer man nu sammen, saa er Talen om Pnynt og nye Moder Yndlingsmaterien, hvorved Hang til Forsængelighed og nye Moders Efteraben vedligeholdes,

ligeholdes, ja end mere opildnes. Den lave Stand lider meest derved. Daglønnerne bestaaes Lønnen: den Elendige og Fattige bliver kun for ofte uden Hiælp, fordi den Velhavende, formedelst de stedse tiltagende Udgifter for Pynt og nye Moder, ikke meer kan undvære saa meget som ellers, til Belgigren, og de Rige borttage selv uden Skam for deres Børn mange Belgiærninger, som kun stiftedes for de Fattige. — Hvor finder man nu saa stærke Beviser paa ædelmodig Hiælp, som fordom? — Dette Aarhundredes første Halvdeel kiændte en fornem Riibmand i Magdeburg, som ved smaae Forretninger, ved Virksomhed, Orden, og Huuslighed, forbunden med en sand Religionskiærlighed, havde erhvervet sig en stor Formue. Jeg veed to Tilfælde, hvori han riskerede 50000 Rigsdaler, men derved har holdt fire Familier, der uden ham vare blevne Betlere, i de lykkeligste Omstændigheder. Man kunde dengang før risikere, thi en Bankerute var et siældent Tilfælde.

Hvorledes maae saa mangen Huusfader paa Dødsengen, ved hvilken han seer den trøstesløse og forlødte Kone og uforsørgede Børn sørgelig vride

vide Hænderne, og svømme hen i Taarer, være til Mode naar den Tanke marttrer ham: Du kunde have samlet for dine, men Udgiften for Klædepragt og nye Moder medtog alt. — Ham vil man snart bære ud af Huset; men derimod vil Armod og Elendighed nu uopholdelig trænge sig ind i samme. Hans Døttre kunde været gifte, og Moderen kunde hos dem rolig have oppebiet sin Ende; men enhver var bange for deres Pynt — hvem kunde med 400 Dalers Indkomster, skaffe dem det alt? — De bleve siddende — Hvoraf skal Sønnen lære noget? thi den lille Rest af Formuen bliver nu givet hen til Sorgens Anskaffelse.

Men hvorledes kan man nu afhjælpe dette Forsængelighedens og Modesygens Onde? Mødrene maatte begynde, at give deres Døttre et bedre Exempel, maatte med Heltemod sætte sig hen over Fordomme, over Ufornuftiges Spot og Haan. Med en Art af Foragt maatte hun for sine Døttres Øren tale om overdreven Pynt og nye kostbare Moder, lade mangen nye Mode gaae forbi, og kun da, naar en nye Dragt engang varede længer end sædvanlig, endelig dog med en Slags Modvillighed, bekvemme sig dertil. —

En

En Stads fornemste Damer, paa hvilke enhver anden seer, efter hvem de danne og klæde sig, kunde meget lette dette, naar de valgte den mindst kostbare og anstændigste Pynt, holdt længer ved den, end sædvanlig, og med nogle Tegn paa Ringeagtelse saae ned paa dem, der hver fiortende Dag vovede at lade sig see for dem i nye Sommerfuglsdragt; derved vilde de redde mange Huse fra Ruin og Fordærvelse; ved dem kunde en heel Stads, ja en heel Provindses gavnligste Reformation bevirkes. Thi Amtmænds og Præstekonerne paa Landet pynter og behænger sig med alle nye Moder for Bøndernes Dine, fordi det engang er det saaledes i Staden: Derfor forsomme de deres Husvæsen, hvori især paa Landet uendelig meget kommer an paa Konen, og ødelægger i Bund og Grund sin Mand. Den roesværdigste Patriotismus var det altsaa, naar Personer af høiere Rang her gave et gavnligt Exempel.

Dog, det er vel for meget begiært. Jeg vil hellere vende mig til enhver Kone og Moder især. Undersøg dog, om i dit Legemes Pynten ligger kun den mindste Fortieneste. Enhver Fornuftig seer hos en Kone hen over hendes pragtfulde

fulde Paaflødning, og veed en Time efter ikke, hvad hun har havt paa. Søg at erhverve dig sand Fortieneste: Vær en tro og redelig Kone. Vær Omhue for at din Mand ved hans sure Arbeid ikke skal hunge og lide Mangel, og ikke efter svære og misfommne Forretninger maae tage til Takke med et knapt Maaltid, blot for at Du kun kan behænge dig andre og høiere lig. Vil du engang kunne taale hans Blik i Liigkisten, naar den Tanke martrer dig: han blev Martyr for dine Daarligheder. At pleie ham, at lære inddele alt i dit Hushvæsen paa det bedste; eftertænke, hvorledes dette og hint bedre kunne indrettes, er din Pligt — og at see hen i Fremtiden, hvoraf du, naar du bliver Enke, vil leve uden at blive andre til Byrde, din Skyldighed. — Enkekasser ere nyttige Indretninger, men de føre tilfældigviis det Onde med sig, at man forlader sig derpaa, og ødsler løs derpaa. En værdig Kone beholder sin Værdighed, om hun end ikke gjør alle nye Moder med. En Maschine, en Rokette og en Furie skinner igiennem al hendes Dragts Glans og Pragt, og bliver agtet for det hun er. Guld bliver Guld, om det end ikke er præget, men en

Nega

Megnepenge agter man ikke, om den endog er
siret med de skønneste Figurer. Gammeldags
Dragter som falde i det latterlige, anbefaler jeg
ikke, men Middelveien, som fordrer de mindste
Omkostninger. I Moden maa man aldrig være
den sidste, men heller ikke den første. Ikke strax
bortkaste og omskiære alt, naar et nyt Phæno-
men lader sig see paa Modehimmelen. Lad
unyttige og kostbare Moder gaae forbi, og har
du noget Nyt nødig, saa dan det efter den nye
Mode, naar den er anstændig, og du kan for-
mode, at den ikke maaskee i otte Dage igien vil
forvinde. Bryd dig ikke om dem som spotte dig
derfor, de bevise derved ganske tydelig, at de
selv ere Narrer.

Moder søg tidlig at bevare din Datter fra
Forfængelighed og Modesyge. Unge Piger pynte
sig gierne, men pas paa at det ikke bliver Hang
og Lidenstkab. Tilstød hende aldeles ikke, at gjøre
enhver Mode med, og vær Døv mod slige Bøn-
ner. Anfør hende til nyttigere Syssler, og for-
bered hende til hendes tilkommende Bestemmelse.
Lad hende lære at sye, strikke, spinde, og send
hende i Ridskenet. Hun maac reent ud naae en
Fær-

Færdighed i alle disse Arbeider. Hvorledes, hun har det ikke nødig, siger Du? — Hvo veed da hendes mulige Skæbne? Tænk paa Ordsproget, det saa mange alt ved deres egen Erfaring have fundet stadfæstet: Det er ikke blevet mig foresiunget ved min Bugge. Naar nu i Fremtiden en anden Sang istemmes, end den ved Buggen, saa kan hun uden Taarer høre den, naar hun har erhvervet sig allehaande huslige Færdigheder, naar hun har lært at arbejde. Men sat, at hun i Fremtiden kan holde Folk til alt dette; skal hun lade sig bedrage af Tyende, og udlee af andre, som ganske uvidende i Husholdningsfager? Det er en jammerlig Tilstand, naar en Husmoder i Husholdningen aldrig seer med egne Dine, ikke selv anordner, maae lade sig alt binde paa Vermet. Holder man en Datter til anstændige Husholdningssvøster; saa forgaaer hende vist Lysten til Forsængelighed, i det mindste har denne ikke den Næring, som Uvirksomhed og Lediggang ellers giver. — Men jeg vil aldeles ikke ganske dable og forkaste Pyntgiøren, Tegning, Dands, Musik, og gode Bøgers Læsning. — Til en velopdragen Pige er dette, vel ikke almindelig

mindeligt, men dog i denne og hin Stand nødvendigt, kun maae det stedse blive en Bisag. Nogle Timer af Dagen ere tilstrækkelige dertil, men bliver noget af nyttigere Forretninger forsomt derover, saa maae en haard Vebreidelse paafølge. Anbefaler et Fruentimmer sig ved reelle qvindelige Dyder og Fortienester, saa behøver det ikke den af Pyntgiøreren. Hvo der vælger et saadant værdigt Fruentimmer til Kone, vil fra alle Eider erholde den Lykønskning: De er lykkelig; De fik en mild, tjenstfærdig, flog og ferm Kone, og hvad endnu er mere, en dygtig Husholderske. — Men hvem kan oprigtig lykønske til en blot Pyntdame? Den anseligste Wedgift lider alt ved hendes Pynts Anskaffelse et stort Afdrag, og om Resten tænker enhver Fornuftig: dermed vil det heller ikke vare længe.

Vige lyd en god Moders Lærdomme, som fører dig an til Arbeide og Huslighed, og bed for hendes dærbare Liv. Troe sikkert, den tidlige Vane til huslige Arbeider, og Bevaringen fra Forsængelighed og Modesyge vil befæste din tilkommende Lykke, og gjøre selv en sørgelig

Skæbne

Skæbne taaleligere. Du vil finde Veilere til dit ædle Hjerte og din Forstand, medens mangen din forsængelige Eelskabsyster fortares søger derefter.

Din Huslighed er en Medgift af mange Tusinde, og sikrer din og din Mands Lykke i Fremtiden. Forsængeligheden derimod har stedse sørgelige Følger. Er du ikke smuk, desmeere stikker din Figur af imod din Klædedragts Pragt. Man siger Klæder gjør Folk. Ikke alletider — thi mange Moder gjøre skæmme Ansigter hæslige og de mindre smukke afskyelige. Beslit dig paa sand Fortieneste, vær saa hæslig eller smuk — der gives endnu Fornuftige, som see hen over Skønhedens forsængelige Indighed, og betragte den som Blomster, der blomstre i Dag, og visne i Morgen. Tænk undertiden ved dine Rinders Roser, dem dit Speil viser dig, paa Dødslegheden, som engang vil fortrænge dem — ved din prægtigste Paaklædning, paa din sidste Paaklædning i Ligklæden. I det mindste vil denne Tanke, naar Belangstændigheden byder dig at pynte dig, sikre dit Hjerte for Forsængelighed, og

S

hjælpe

hiælpe at befordre hos dig fornuftig Bedømmelse
og rigtig Vurdering af dette Livs forgængelige
Ting. C. G.

Salvise.

Melodie: I Østen solvblaa o. s. v.

Om Himlens stolteste Gudinder
Udskilligt blev fortalt;
selv Fru Minerva man ei finder
med Hæder overalt.
Chariterne blev ene frie
for Jordens Skumleri.

De gave Dandsen Liv og Ynde:
dem helliget den var.
Selv Guder saaes ei Dands begynde
var' de ei første Par.
Og dog blev Gratiernes frie
for Jordens Skumleri.

Vi Skumleri og trods tør byde,
ei derfor føle Frygt;

da Gratiernes Bud vi lyde,
vort Hierte glædes trygt.
Thi bringe vi vor Hylding hver
Chariters Yndling her.

J. K. Høst.

Til Frue Etatsraadinde Falbe paa
hendes Fødselsdag

Værdig Dagen er vor Fryd, og Hæder,
første Gang paa den Du Livet nød;
Du som skabtes at udbrede Glæder
paa den Bane, Gud Dig vandre bød.

Haand i Haand med samme elskte Mage
er din Vandel skøn, som reen din Dyd;
at formilde hver hans Sorg og Klage;
at forsøde ham hver Lyst og Fryd.

Du, som god og værdig Danneqvinde,
leder dine Børn til Visdoms Daad
evig de velsigne vil dit Minde;
følge troe ethvert dit Moder-Raad.

Edel du anvender og de Gaver,
Herrens Godhed her tildelte dig;
mange Armes Graad du stille har,
dæmpet de Forladtes Jammerfrig.

Ja en Gud — saa skøn — fortjener Hæder;
den er stor — er den at virke Gavn;
og det Held, den trint om dig udbreder,
præger i hvert Bryst dig Hædersnavn.

O en Tid, som nyttes saa, henglide
under Himlens Bærn blandt idel Lyst;
ingen Sorg og ingen Livets Qvide
nogensinde nærme sig dit Bryst;

Mange vorde her end dine Dage;
længe virke end din skønne Daad!
Sildig ved din Dødsfeng lyde Klage;
sildig paa din Ligsteen flyde Graad.

H. v. Gyldenpalm.

S a n g

paa et hædret Ægtepars 20de Bryllupsdag.

Mel. Vær du vort Selskabs Skytsgudinde ic.

Naturens Fader mild og naadig
den første Mand al Fryd lod tee,
han over alt ham gjorde raadig;
og Glæder bød trint om sig see;
dog savned' Adam endnu den,
han kunde faare sig til Ven.

Alvisdom saae den Træng, og iled'
med at opfylde Adams Bøn;
han bød! — og strax til Manden smiled'
en Qvinde, huld og god og skøn;
da knyttedes ved Herrens Haand
det første, faste Ægtebaand.

Da Jordens Børn blev' siden mange,
hver Mand en Eva valgte sig;
med Gammen, Strengelse og Sange
drog man i Færd heel glæderig;
og overalt, i alle Land.
var Ønsket eet, var: Ægtestand.

Med

Med Tiden blev det ogsaa Mode,
at minde sig den Bryllupsdag;
og rundt om paa den hele Klode
man samled' sig i Vennelag;
da Sangen lød fra Mand til Mand
om Kiærlighed og Ægtestand.

Til dette Maal vi samled' ere,
ved bredden Bord i Vennekreds;
med Lyst vi Fædres Skikke ære,
i det vi synge vel tilfreds
om fromme Qvinde, ædle Mand —
om Jordens Fryd, den Ægtestand!

Saa mange feire Har henrunde
i æmme Venstabs trygge Lye; —
ved Kiærlighed blier Dage Stunde
og let forjages Modgangs Skye.
Hvo aldrig Mand og Hustrue var,
ei Livets Sorg forsødet har!

De nød den siældne sande Lykke:
Med Glee, at dele Livets Fryd;
den Børneskof til Varm at trykke,
og minde den om Pligt og Dyd.

Hvo

1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

1901
1902
1903
1904
1905
1906
1907
1908
1909
1910
1911
1912
1913
1914
1915
1916
1917
1918
1919
1920
1921
1922
1923
1924
1925
1926
1927
1928
1929
1930
1931
1932
1933
1934
1935
1936
1937
1938
1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000

2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028
2029
2030
2031
2032
2033
2034
2035
2036
2037
2038
2039
2040
2041
2042
2043
2044
2045
2046
2047
2048
2049
2050
2051
2052
2053
2054
2055
2056
2057
2058
2059
2060
2061
2062
2063
2064
2065
2066
2067
2068
2069
2070
2071
2072
2073
2074
2075
2076
2077
2078
2079
2080
2081
2082
2083
2084
2085
2086
2087
2088
2089
2090
2091
2092
2093
2094
2095
2096
2097
2098
2099
2100

Langsamt og bedende.

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in G major, 2/4 time, and begins with a piano (*pp*) dynamic. It features a series of chords and single notes, some with slurs. The lower staff is in D major, 2/4 time, and provides a harmonic accompaniment with chords and single notes. The system concludes with a mezzo-forte (*mf*) dynamic and the vocal entry: "Mødre hav Med."

The second system continues the musical piece. The upper staff includes the instruction "dolce" and ends with a piano (*pp*) dynamic. The lower staff continues the accompaniment. The vocal line resumes with "li den hed med en Ulykkelige!" followed by a mezzo-forte (*mf*) dynamic and the words "En ringe Skierø."

The third system of musical notation shows the continuation of the piano and vocal parts. The upper staff features a piano (*p*) dynamic. The lower staff provides the accompaniment. The vocal line concludes with the words "Stien se mig! jeg ei af Moder veed."

Hvo aldrig Fader — Moder var,
ei Glædens Bæger tømnet har!

End vorde Eders Vinterdage
paa hvide Oldingsglæder rig'!
med Hjertets Fryd De see tilbage
til Sommeren og signe Dig,
som skabte Qvinde, skabte Mand
et Glæders Væld i Ægtestand!

S. C. M.

Liggersang

for et fattigt Litterbarn.

J Mødre hav Medlidenhed
med en Ulykkelig;
en ringe Skierv J skienke mig,
jeg et af Moder veed. —

J ringe Nøds ugle Dragt
forladt J her mig seer.
Imens maaskee min Moder leer
i kostbar Høitidspragt.

Maaske

Maaske mens jeg veemodelig
her tigger om lidt Mad ;
med Lekkerie paa gyldent Fad
min Moder gotter sig.

Og medens paa en smule Straa
jeg modig lagde mig,
maaske min Moder magelig
i Silkesengen laae.

O Madre hav Medlidenhed
med en Ulykkelig ;
en Skiern, kun een J skienke mig ;
Sag ei af Moder veed.

Albertsen.

Til Vinteren

(da Laura var syg).

Flyv paa dine kolde Flokker
venlig ned fra Himmelen !
kom med Gis i dine Lokker !
kom ! min Laura svinder hen,

see

see! hvor Høsten grusom dræber
disse fiælns Tryllesmiil,
aander paa de røde Læber,
slukker Diets blide Gld.

O! hver Morgen seer kun Kummer,
Alt'nen straaler ingen Fred,
Dødens kolde, tunge Slummer
svæver paa hver Jisse ned.
See! en Sorgeskare træder
paa den smalle Kirkestie;
See! en haabløs Ungling græder,
Choret stemmes langsom i. —

Giennem blaaligt Svøb af Skyer
dæmre nu de Stierner frem,
og bag fredelige Byer
hilser blegguul Maane dem.
Vestens Stråaler rødlig bæve,
Stormen tier, Alt er Fred.
Vintergud! jeg seer dig svæve!
kom, o kom, til Laura ned!

Seber.

Minna

Minna ved Vilhelms Grav.

Her hvor Glimmerguldet skimrer
    mellem Rosmarin,
og hvor Escurancken glimrer
    bleg i Maanens Ekin;

her hvor Choret's Ruder bæve
    mildt i Aftenrødt,
og hvor skumle Ugler svæve,
    stumrer Vilhelm sødt.

Rasler ei J lette Vinde
    med det gule Løv;
Ufsect lad min Taare rinde
    paa hans fiære Støv!

Stiuler Minna for hvert Die!
    Stille! Stiuler mig,
langt fra Dødens tause Høie
    flye hver Lyffelig. —

Disse Vinterroser dække
    Vilhelms elskte Leer;
Morgensolen skal ei vække
    ham til Kummer meer. —

Aldrig

Aldrig skal hans lufte Die
    skue Jordens Nød;
Graven ligger Livets Nøje
    i sit hulde Skød.

O i Dødens kolde Rige
    er ukrænket No.

Wilhelm! maatte dog din Pige
    i din Skygge boe. —

Snart! o snart maaskee jeg blegner;
    svæv da til mig ned!
styrk mig Wilhelm, naar jeg segner,
    med din Salighed. —

Heber.

Anacreons 35 Ode

Efter det Græske.

Cythere's gamle Gubbe
    tog Staal i Lemnos's Esse,
og smeded' Amors Pile,
    den hulde Cypris dypped'
dem i et Honningbæger,
    hvor Amor blanded' Galde.

Mars

Mars kom nu hjem fra Striden,
og svinged' høit sin Landse,
og spotted' Amors Pile.

Se denne, sagde Amor
den er saa tung, kom prøv den!

Mars tog nu fat paa Pilen,
og fiælent smilte Cypris;
den stærke Krigsgud raabte:

O! den er tung, o tag den,
behold den! svarte Amor. —

Geber.

Syndfloden

af Lidner.

Neppe havde den spæde Morgenrøde purpurfarvet de af hvide Lilier skimrende Tøppe, før Adim med Myrter og Nelliker prydede det Alter, ved hvis Fod han for Jehovas Afsyn skulde sværge sin guddommelige Elma en evig Trost. Herobar med sølvgraat Hoved og bævende Haand, ledede Elma, sin Sønnens Datterdatter, til den henrykte Adim, og velsignede dem

dem begge. Elma var skion, som hendes første Moder, da Adim for anden Gang aabnede sit Die, og, uagtet han havde skuet Gud, fortrylledes. Elma omfavnede sin Adim. Sundhed løste fra hans Kind, og af hans Blik tindrede Uhyld. Røgen af det lydelose, finuldede Lams Blod ophvirvlede sig allerede mod Skyerne. End en Gang omfavnedes Adim af Elma. — Elma! hvor ubeskrivelig stor er min Lykke! — Adim! Utallige ere Stierne på Himmelhvælvingen; utalligere ere mine Selighed aandende Sølelser. Nu brændte Adims Læber på Elmas Mund, som syntes ene skabt for Rys og skyldløse Glæder. Nu . . . men almægtige Skaber! — Hvilket Mærke! hvilke lynende Taager! hvilke Byger! hvilke styrrende Hagel! Be! Be! Oceanet bryder Naturens Bomme, og hæver sig over sine uendelige Grændser. Af! — Der bortfører en hvinende Bølge de flagende Fiorder.

Der rustet sig en anden mod Adams ulykkelige Slægt. Altere og Hytter opsluges. Krig og Forstræffelse bestormer Himmelen. Beflagelsesværdt Adim! Jeg ser dig med din Brud i
Favnet

Favnet flattere op paa det høieste Bierg . . . Nu
har du naaet Spidsen . . . . Nu, ak! nu
træe Strømmene selv Bierget.

U d i m.

Elma! seer du Bølgerne stige?

E l m a.

Vor Bryllupsdag! Udim!

U d i m.

Skiuler ikke Baagen den stolte Egs Top?

E l m a.

J Dag for evig forenes! . . . Udim! endnu
har Du ei svoret mig den hellige Eed.

U d i m.

Gruelige Almagt! — Hvilken Straale
rafer imod os!

E l m a.

Det er vor Bryllupsfakkell, Udim! . . . .
Hvor er jeg . . . . o mine Fædres Gud! hvor er
jeg? Saa du Udim, hvor troe Turtelduen var?
Hun fulgte sin Mage i Dybet.

U d i m.

Saa følger og Udim sin Elma.

E l m a.

Hvad! skal du omkomme? Nei, nei! Ue-
robar kan ikke være falsk. Det er ham, som
hver

Hver Morgen sagde: Elma! elsk din Skaber;
thi han er retfærdig. Nei, Adim kan ikke om-
komme.

Adim.

Åk ja, min Elma! denne Skaber skulle vi elske.
Han er retfærdig og mild. Alt berede Englerne
en Bolig i deres himmelske Baaninger, hvor
Adim uden Omskiftelser og uden Taarer kan evig
elske sin Elma.

Elma.

Priset være Jehova, min Skaber!

Adim.

Nei, min Elma! nu . . . end et Afskeds-
kys. Vandet er over Biergets Top — alt løstes
vi af Bølgerne.

Elma.

Lad os knytte vore Arme tæt sammen, at
ei Vaagen skal adskille to Elskende. — Kiærlig-
hed er stærk. — Adim! Vi forenes.

Adim.

Ja! i Døden forenes vi, Elma!

Elma.

Nei, Bølgerne rykke mig . . . Farvel! O
Adims Gud . . . Adim, Farvel!! Elsk evig din
El . . .

Adim.

Adim.

Elma! . . . Jeg seer hende ei meer —
Herre, mine Fædres Haab! forbarme Dig!

Saaledes begroves Adim med sin Elma udtæt Dyb, paa deres længe ønskede Bryllupsdag. Men en Seraph mødte deres Siæle, før de naaede Solens Kreds. Derfra kastede de et Blik paa den i Eder tumlende Jordflode, udpressede for sidste Gang et Suk, og paa Engelen's seraphiske Vinger fløi over alle de Millioner Verdner, som svømme i det Høie, og med en tilbedende Tavshed oppebie deres evige Skabers Løfter om Glæde og Salighed.

Akademisk Nyt.

Imidlertid Prærogativerne ved Universitetet for indværende Aar lyder den historiske saaledes: Hvorledes var Qvindekønnet's borgerlige og huslige Kaar hos de nordiske Folk før Christendommens Indførelse? —

L i t e r a t u r .

D a n s k .

I.

Alytaarsgave for Damer 1796. Paa S.
Poulsens Forlag. 214 S. i 12. 5 Mk.

Saa let og klart det maa falde i Minde, at denne
Krans er

”riig paa Blomster af forskjelligt Værd,,
saa fremhævende torde det og være, at de, Lovise
**** har rækket til den, ere — om just ei
reent hen de skønneste, som Hr. Haste og Maf-
ter sige med deres:

”selv af Lovise

skønne nok vi dem ei kunde faae” —
dog iblant de skønneste. Gambaruk den ædle, vise
Dannerqvind, som ved sit Raad reddede mange
Oldinge og Spæde fra Død, samt Danrigets
Sønner fra den unaturligste Forbrydelse, hvad
mere passende Værd for en Digterindes Sang?
og Udførelsen er det ikke uværdig. Urnen er et
skønt og rørende Stykke; kun er den, ”som

Naturens Fødsel ei gjør glad," altid en Kold
Taabe? — Ulykkelig er han ofte, og ikke Haan,
"Medynk er han værd,, som Digterinden selv
siger. — Nancy og Mathilde træffe hinanden paa
Kirkegaarden, hvor deres for Fædrelandet faldne
Elskere hvile; Forskielligheden i deres Charak-
ter udtrykker Samtalen vel. — Iblandt henz-
des øvrige Stykker er især den første Halvdeel af
Sangen ved Broderiet nydelig; Gretes Sang
om Vinteren og til den bedste Moder tage sig
mindre ud.

Sandelig! ikke Galanteri bevæger Anm. til,
blant Krandsens Blomster at udmærke end en
Digterinde: M. S. Buchholms. Hvor hjer-
telige ere ikke de Erindringer, hvor ædle de Øns-
ker, til og for Systrene. Et Par Prøver:

"Held hver Pige, som nedtraadte
under Fodder Spradens Ord!
Som i Letsind ei forraadte
den, hun varig (evig) Elskov svor!"

og:

"Held, hvo Næstens Fred ei krænkte,
ei hans bittre Dommer var,

gret

greb i egen Barm, og tænkte:

”Nok jeg der at dadle har”!”

Ved Læsningen af hvad hun skrev i en Stam-
bog, hvo beklager ikke, at

”hun mod mange Sorger stred”.

Ved Siden af dem bør man vel indrømme
Pladsen til deres fælles Ven Haste, der og i Ol-
dingens Valfart har leveret et værdigt Side-
stykke til Urnen af Louise. I en Epistel til
Denne forekommer blandt andet følgende ind-
holdsrige Sted:

”Lær os kun at virke, nyde, haabe,

O! saa har vi lært — Lyksalighed! —

Ikke mindre skønne ere Stykkerne til Dorine og
Balladen Maria af Catalonien og P. Gua-
rino. Og nu! i Balsangen den stundom des-
være ikke overflødige, den grundede Paamindelse:

” — i Fryden selv bevarer

Mindet om vor Artes Værd!

Glemmer ei, at lumste Farer

snige sig om Glædens Færd!”

Medens Frankenan vanter paa hin Side Elven,
vedligeholdte nye Qvad hans Minde, enddog det
ikke trænger dertil. Hvor veemodigen sandt siger
Telynhard til sit Hierte:

”O, er

"O, er vor Jord dog ei et Sørgers Hiem,
at dydig Elskov tit sin Dyrker saarer,
at Livets første Glæde søder Taarer,
og ingen kjærlig Haand aftørre dem".

Og Digteren til Adeline:

"Den (Maanen) saae, hvor mangen Pige,
Kjønnet's Pryd

i uerfaren Ungdoms fulde Varme,
opoffred' Held, og Rolighed, og Dyd,
omslunget af en fræk Forsørers Arme.

En maaneklar og sørmerst Time var
den Talisman maaskee, som hende rørte;
saa mangt et Hierte Maanen daaret har;
O spar ei (o: spar ei paa) Taaren over den For-
førte." —

At En leverede Rahbek en Hierterdame til
at skrive et Uytaarsvers paa, foranledigede
den Bittighed:

"at mod een Dame, der har Hierte,
der findes hele tre, som intet har."

Hans Vennefang, og Sophie, efter det
Franske: den lykkeligere Jørgen af Guldberg,
den angrende Vilhelms Klage af Pavels, Er-
indrin

indringer af S. Staffeldt, og Skabelsen af J. Smidth, bidrage og til Krandsens Skønhed.

Todes Vittighed spiller i lille Hannas Nøgler, den gamle og den nye Tid, en poetisk Samtale mellem Bedstemoder og Sønnebatter, og Kiærligheds Patristik, hvori Plato, Aristoteles, o. s. v. manes for at vise hvor lunde det,

” — hvad Modster Daarskab kalder,
var til, var kiendt, var Koes i Verdens spæde
Alder”;

under al denne Oldgransken vanker en net Finte
til — ja læs:

”at høre Pigers Røst gjør Mandfolks Siæl
saa glad;

o hvem dog i en Ting, der seent, der aldrig ender,
i en Kommission med unge Smukke sad!” —
O, at hans det bedste Ønske var alle ædle Ynglinges!
at de, saavel som de deilige, vittige og rige
Piger sølede det Sande i:

” Straalende Dine, og Indfald, og Muld,
kun lidet til Husfreden tiene.”

I en anden Krands havde maaskee Birkeners,
G. H. Olsens, Ribers, og nogle af
S. Staffeldts Blomster givet sig bedre ud; til

denne

denne synes de neppe at passe. — End findes nogle af Gorrebow, Liebenberg og Plum.

Iblandt de ukiændte Hænder som have indflettet Blomster udmærker sig M*ch**I til sin Sophie, som en fin Kiænder endog har kaldet det Heles Kiønneste Prydelse. Et Sted:

”Guldets Glands gjør ingen lykkelige;
riig er den, som veed at være god. —
Bal og Assemblée vi ei begiære;
kunde de erstatte os vort Hiem?
de, som huslig Lykke maae undvære,
o de Arme! Klubber er for dem.

Men undtager man endnu en (i det mindste ikke u) fornøielig Vise, og maaskee et eller to Blomster, fattes de øvrige baade Lugt og Syn.

2.

Haandbibliothek for det smukke Kiøn.
Prosaiske og poetiske Arbeider. Tredie
Bind. Et Tillæg til Nytaarsgave for
Damer for 1796. Kiøbenhavn, paa Hof-
boghandler Poulsens Forlag. Trykt hos
Christensen. 188 S. i lille 8.

Da denne lærerige Samling, i det mindste for en Deel, bestaaer af gamle Sager, vil Alm. ikkun berette, at det Prosaiske, for det meste indflædt i Breve og Fortællinger, har Hensyn til Sædelære og Opdragelse. Af sex poetiske Stykker ere de fire laante af Hiort, P. S. Frimann og Hæste. — Der skal udkomme endnu et Bind.

3.

Zulma, Sylphen, Matilda, Donna Eleonora og Don Juan eller spansk Elskov, Ismael og Zora, og Prøven, Sex Fortællinger, tilligemed en lille Afhandling om Forstignelses Driften hos det smukke Køn. Ogsaa en Nytte-aarsgave for Damer. Kjøbh. 96. 180 S. i 8. hos Poulsen. 44 β.

Uagtet det i et Par Ord til Forerindring for denne behagelige Læsning siges, at der ved enhver Fortælling er anmærket, hvorfra den er tagen, savnes dog denne Efterretning strax ved første, hvori Oversætteren C. S. har gjort nogle smaa For-

Forandringer. Sylphen er af Marmontel, Matilda af Fr. West, den virkelige Tildragelse: Donna Eleonora o. s. v. af Grosse, en af Tysklands Modeskribenter, som maaskee især har Læserinder i de fornemmere Klasser, og Ismael og Zora, tildels taget af den elskelige Florians Gonsalvo af Cordova, hvoraf Anmelderen før har oversat en Episode, men som desværre! neppe heel kan ventes oversat. Afhandlingen er uddraget af Kletters paa Tysk forfattede Historie om Forskionnelseødriften, (hvortil er føiet en Anvisning til uden Eminke at forhøje Skønheden). I det originale Fragment: Prøven, af C. S., (S. 171:80), hvilket siges at være "ikke saa ganske en Fabel", synes Amalias Forhold til Peter fra Begyndelsen ei aldeles frit for Tvetydighed. Udtrykket er kun hist og her lidt søgt; Sproget for Resten ikke ubehageligt. For saare S. 173 L. 18, skulde uden Tvivl staaet svare; for Forretninger S. 176 L. 6 Forventninger.

4.

Lommebog for Gruentimmer. Ved Jens Kragh Høst. En Nytaarægave. 140 S. i 12. Hos Plunge. 3 Mk.

Heri

Heri findes og ifkun eet originalt Stykke: Fortegnelse paa danske Fruentimmerkrifter (S. 97-121), over 150 i Tallet, altsaa rigtig nok "vel udstrakt" som Tode siger; men de Skønne have jo Valget. S. 101 seer det ved en Trykfeil næsten ud, som Rahbeks prof. Forsøg, som høre til vor skønne Litteraturs Prydelser, vare oversatte! Ved Müllers Romaner er S. 108 indløben en Sammenblanding — No. 1, 2, 3, 4, 6 og 9 af Schreibtafel für Damen (s. forhen S. 76 ff.) ere her oversatte, (No. 6 ved Hr. Sveistrup); end findes: om Qvindelignets Kald, af Schlosser, og: om Marsagerne til Misfornuelse i Ægteskab, af Volkmar. — Denne Nytaarsgaves Hensigt er altsaa mere at undervise, end at underholde.

5.

Herr (!) Gardines Breve fra Paris, om Fruentimmerernes Indflydelse paa det Almindelige, samt dets (deres, ikke det Almindeliges) Opdragelse. (Oversatte . . med . . Anmærkninger af Dr. B. P. Rosod.

Rosod, Slotspræst). 1795 (men hæftet 1796.) 38 S. i 8 hos Poulsen.

Hr. Oversætteren har rettet og moderet hvad ham syntes Skiævt og Overdrevent i disse Breve, uddragne af en ikke saa saare hyperlig Samling: Breve fra Barbariet, Spanien og Frankrige, paa Engelsk. I Noten S. 23 omtales de Pensionsanstalter, hvorved "sal. Frue Rosenstand, og Hfr. Stræterne tilforn have fortient megen Agtelse, som Mad. Ploekhros o. a. fl. vedblive at fortiene."

6.

Fortællinger af August Lafontaine. Nytaarsgave for Aaret 1796. Oversat. Trykt hos Seest. 238 S. i 8. Hos Goldin.

Den Maderas Opdagelse, og Forsoningen, en Famillescene, har været indrykkede i Hr. Staals Maanedskrift; Kiærlighed og Redelighed paa Prøve ikke. De udmærke sig ved Interesse og Menneskekundskab. Vignetten er Euphrosynes. — I Fjor udkom hos samme Forlægger et ligesaadant Bind.

7.

Lommebog for Historie og Selskabelighed
1796. Udgivet af J. Smidth. Trykt
hos Breum. 171 S. 12, hos Soldin.

Den hører kun for en liden Deel til Fruentim-
merlæsning. I de historiske Efterretninger til
Dagene forekomme 31 Qvindenavne, hvoriblant
følgende danske: Sophia Amalia død 1685, Bir-
gitte Thott fød 1616, død 1664, Charl. Amalia
født 1650 død 1714, Karol. Matilde død 1775
(hendes Fødselsaar kunde Fors. let. have opda-
get), Dronning Margrethe kaldet Dagmar død
1212; Charl. Dor. Viehl f. 1731 d. 1788,
Kirstine Munk f. 1598 d. 1658, Eleon. Chris-
tina (Uhsfelds Kone) f. 1621 d. 1698, Birg.
Thott f. 1514 d. 1574, Kath. M. Woldike f.
1744 d. 1789, Dronning Lovise f. 1734 d.
1751, foruden det nulevende Kongelige Huus.
Blant de andre maatte den stakkels Dronning Phi-
lippa døde to Gange (5 Jan. og 5 Juli)! men dette
formaaer neppe at giøre det Dvrige Historiske
interessant for Fruentimmer. Iblant det Poetiske
hører mest hid M. C. Bruuns Selskabsang;
især Venkabs Enesang;

"Jeg,

"Jeg boer i Uskyld's Rosenlund:
mig kende Dyden's Bannier kun.
Min Søster Glæden følger mig
saa uadskillelig.

Vi kom fra Gudheds Fader ned,
at lette Støvets tunge Fied.
Om Godes Kreds med kærlig Haand
vi slynge fælles Vaand".

Var kun det andet Liniepar Sandhed! —

I Verdens Vugge af Tode forekommer følgende Strophe:

"Saa mangen tilbedt Mæder er,
saa mangen I og vugge seer.
En varm en evig Kærlighed
den Frier luller med.
Men er han gift et Fierdingaar
den Elskovsvugge stille staaer.
Paa Magen det nu kommer an,
om hun den rokke kan."

Resten, af M. C. Bruun, Haste, Heiberg,
Høst, Sinidth, Sveistrup, og Thaarup,
samt Unavngivne, har dels mindre Værd, dels
mindre Qvindelighed, thi vel har Tode Ret, at:

"i alt

”i alt nu Frihed giver Tønen,
den er end unge Pigers Text”;
men det synes dog bedst, at Qvinde blev Qvinde,
ikke Amazone.

Fremmed.

1. Taschenbuch und Almanach zum geselligen Vergnügen, von W. G. Becker. Leipzig bey Bock und Comp. 294 S. i 12, foruden Almanak o. s. v.

Dette er siette Margarit, og fra Beckers Haand tredie. Den indeholder deels prosaiske Stykker: Alpersisen, die Kirmise af Wallendorf, og Amphiteatret i Verona, af Udg., samt Bemærkninger, Anekdoter og Indfald af Kästner, Kretschmann og Martyni-Laguna; deels Digte, af 32 Vidragere; deels Charader og Gaader. I Stedet for Prøve meddeler Anm. en ham tilstillet

Efterligning

af

Gesundheiten für Geburtstäge
guter Mädchen.

Mel.

Mel. Bruder auf dein Wohlergehen.

En Stemme.

Gode Pige! længe nyde
du din lyse Vandring's Lyst!
stedse Vennesamqvem fryde
dit for Glæder aabne Bryst!

Alle, alle her,
Store, Smaa, og hver,
som er glad og fri,
stemme med os i:

Alle.

Gode Pige! længe nyde
du din lyse Vandring's Lyst!

En Stemme.

Gode Pige! stedse være
Gud og os din Vandring kjær!
Engel i at overbære,
streng kun mod Dig Selv Du er!
Derfor alle her,
Store, Smaa, og hver,
som er glad og fri,
stemme med os i:

Gode

Alle.

Gode Pige! stedse være
Gud og os Din Vandring kjær!

En Stemme.

Gode Pige! Dine Dage
Naar til fierneft' Estertid!
Gudheds Gud Dig bød modtage
det: at være klog og blid.

Som vi, disse to

vorde. Dig saa troe,

jublende da vi

ofte stemme i:

Alle.

Gode Pige! Dine Dage
naar til fierneft' Estertid!

S. C. M.

Som Anhang følger (10 S.) Anvisning til et
Par selskabelige Lege: Kapellet og Hjertejag-
ten; end videre følger nye Dandse af Siegfr.
Schmiedt, med Musik, og det Hele sluttet med
Engagementstabeller, hvis Brug ogsaa her
maatte være vore Baldamers Hukommelse til
den

en, især de Herrer Chapeauer saare beroligende,
Lettelse.

Til Bogens Prydelse bidrage, foruden et
Landkort over Storbrittanien og Irland af
Sogmann, et net Titelskobber, tegnet af Cho-
dowiecki. og stoffet af Kohl, samt 7 Blade,
valgte af nogle bidragende Digtere og samtligen
af Chodowieckis Opfindelse.

*

*

*

Alf de Saint Pierres (forhen S. 85
anmeldte) Roman Poul og Virginia udkommer
paa Hr. Hofboghandler Poussens Forlag's af
Frigsch (ogsaa s. S. anmeldte) Forelæsninger
paa Hr. Liunges Forlag dansk Oversættelse.

Egteskabslove

Naturens Folkecodex.

---

1. Mennesket er først da det Væsen, det bør
er kan være, naar det handler overensstemmende
med sit Menneskehedsxiemed.

2. Menneskehedsxiemed er fysisk Bedlige-
holdelse, sædelig Fuldkommengjørelse, og Harmo-
nien imellem sin og alle øvrige, levende og livløse
Naturlegemers Tilværelse,

3. Denne legale, d. e. naturlovmæssige
Eristens maa ved enhver dets LivsHandling være
Maalet, hvortil det løber.

4. Dette dets Menneskehedsxiemed ere der-
for og Naturdrifterne underordnede, følgerlig og

Rigensdriften og den ægteskabelige Forbindelse, der har Hensyn derpaa.

5. Denne Drifts naturlovmæssige Tilfredsstillelse er i Hensigt til Legemets Vedligeholdelse og Velbefindende beforderlig, altsaa naturlovlig.

6. Denne Drifts naturstridige Brug forstyrrer de Organer, som virke Sædelighedens Guldkommengjørelse, er derfor nedensfor Mennesket.

7. Fornuften maae bøde over Sandseligheden, enhver Misbrug altsaa, hvorved den sædelige Guldkommengjørelse lider, er Forsyndelse mod sin Tilværelse.

8. Efter denne samme Menneskets Grundplaa til sit Væsen er enhver Brug af denne Drift imod Naturen, hvorved andre Mennesker krænkes i deres Rettigheder, det være nu en tredje Person, eller den, med hvem den ægteskabelige Forbindelse selv indgaaes.

9. Ægteskabet, en Forbindelse med en Person, paa hvem ingen anden har lige Rettigheder, er, fra enhver Synspunkt betragtet, den eneste i Sandhed naturmæssige Brug af denne Drift.

10. Polygamie, Polygyni og Forbindelser af anden Art have deres indvortes Skade, der snart yttres sig mod det borgerlige Selskab; de ere derfor at ansee som skadelige Irringer af Indbildningskraften.

11. Menneskets Pligt: at medvirke til det store Verdensviemed, frembringer den Pligt, i Ægteskabet at handle overeensstemmende med Naturens Plan, altsaa og med dets Plan.

12. Naturens Plan i Ægteskabet er Menneskeslægts Forplantelse og Opdragelse.

13. Enhver Handling, som beforder denne Plan, er Pligt at gjøre, enhver, som forstyrrer den, er Pligt at lade.

14. Menneskeslægts Opdragelse har samme tredobbelte Gienstand, der udgør Summen af Menneskeheds Viemed.

15. Til dette Opdragelsens-Viemeds Opnaaelse er fælles Plan, Interesse og Overeensstemmelse uundværlig.

16. Mennesker, der alt som Mennesker have den Pligt, med forenede Kræfter at befordre deres Tilværelses Viemed, have, naar de staae i

nøiere selskabelig Forbindelse, endnu meere Veilighed og Anledning dertil.

17. Saa meget mindre fritager Naturen Egtefolk fra denne hellige Grundpligt, som Egtteskabet, der skal have sin Styrkes Middelpunkt befæstet i Kiærlighedens Gebeet, giver denne Pligt end nye Stærke, der ved den først bliver verdensnyttig.

Løgnens Forsvar.

Ironie.

Jeg forestiller mig, at det Almene tør med Opmærksomhed gennemlæse følgende Brev. Helst det er fra en Mand, som har søgt at gjøre sig forment til dets Gunst og Bevaagenhed.

M. S.

Jeg har alt fra Buggen brændt af Iver for at tiene Menneskeslægten. Alt i min spæde Barndom saae man mig aldrig i Selskab med andre Børn grave udi Asken, ride paa Kiæppe, eller lege Fremmed; jeg var tvertimod ganske
tanke

tankefuld, stille og sædelig, og naar jeg een Gang slog mig løs, var det for paa en ustyldig Maade at hedse en Hund paa en Kat. Ingen kunde med større Opmærksomhed end jeg høre paa et gammelt Eventyr; og naar det anden Gang gientoges, havde jeg det alt heel og holden i min Husommelse. Dette gav min Amme Anledning til at spaae, at jeg skulde komme høit op i Verden.

Da mine Aar toge til, og jeg begyndte at faae nogen Stadighed i min Eftertanke, sysselsatte jeg mig den største Deel af Dagen med at stifte en gavnlig Uenighed mellem Tienestefolkene, og om Natten grundede jeg paa Maade og Midler til at vedligeholde og udvide samme. Min Fader, som var en sagtmodig og grundærlig Mand, uagtet han havde svoret alle sine Naboer et udbødeligt Had, saae mine fortreffelige naturlige Egenskaber, forundrede sig over dem og besluttede at jeg skulde studere. Jeg gjorde uforlignelig Fremgang i Lyst Erudition, og i mit 14de Aars Alder havde jeg alt opslugt hundrede Romaner. Dette udspændte mit Begreb og bragte hos mig til Guldformenhed Kunsten at opspinde eventyrlige og utrolige Hændelser. Jeg fortalte allerede

allerede med al Tryghed de allerfræffeste Usandheder. Hele Huset blev opfyldt af de Syner og Spøgelseshistorier som mødte mig, og uagtet en almeen Forfrækkelse var paa Færde, kunde man dog umulig tilbringe Aften uden mit Selskab.

Tiden tilstundede endelig, da jeg skulde afsendes til Akademiet. Utilstrækkeligheden af menneskelige Kundskaber faldt mig strax i Sinds. Jeg foragtede derfor alle og lagde blot Vind paa Veltalenheden. Efter nogen Tids Forløb besad jeg al den Færdighed, som fordres, til ved Paralogismer at indsvæbe Sandheden i det dybeste Mørke, samt løve med Vid i Række og Orden, understøttet af alle rhetoriske Figurer. Kort sagt, mine Løgne overtalede, henrykte og bevægede paa een Gang. Indtagen af en fornuftig Fortræstning til mig selv, udgav jeg min første akademiske Læreprøve, en lærd Dissertats, hvori jeg grundig beviste, at Petri Aretini satiriske og panegyriske Arbejder vare den sundeste Jøde for Hieret og Forstanden. Hele Læresalen studsede over den Styrke, hvormed jeg forsvarede mine Grundsatninger, over min flydende Tunge, min dybe Indsigt og vidtstrakte Lærdom. Med et
saa

saar stort Snille forlod jeg Akademiet og gjorde min første Indtrædelse i Verden. Saad megen Overlegenhed kunde ikke længe blive dulgt i en Hovedstad, som vrimlede af nysgyske Elskere af besynderlige Hændelser. De offentlige Samlingspladser gave Gienlyd af mine Orakler, jeg blev indbudet i alle Selskaber, og det smukke Rign tilbød mig som en Afgud. Mine Dine læste i Siælen hos Mennesker hvad de neppe torde tænke, mit Øre fattede hvad de endnu ikke havde kunnet fremvæse og min Mund udviklede med Tienstagtighed hvad de vare forundrede over at have kunnet fremstave. Jeg kiendte for vel det menneskelige Hjertes Beskaffenhed til ikke at betiene mig af dets Svagheder, og den menneskelige Siæls Modsigelser, til ikke at anvende dem efter mit Viemed. Det første leder ei efter det Gode, men efter det Vidskende, og det sidste søger ei efter det Sande, men det Besynderlige. Uden noget som kildrede vor Uvilje skulde man quæles af Ørfesløshed, og uden noget som oppækkede vor Forundring skulde man døe af Redsomhed.

De Baaben jeg anvendte gjorde derfor en synderlig Virkning. Ingen Taler kunde med
større

større Glæde høre et alment overstemmende Ja, naar han ender Taler, end jeg anhørte dette Udraab: "af det er gyseligt! af er det muligt?" I største Hemmelighed fortroede jeg hele Verden det, som aldrig skete eller kunde hændes: men var ikke desuagtet altid den første som bekjendte mig at være til Ginds at ansee samme for et løst Røgte, og naar det til Slutningen fortaltes af hundrede Munde, blev det ikke mere tilladt, at tvivle derpaa.

En vis En berettede mig i Gaar, sagde jeg til en Mand som havde en dydig Hustru, at Deres Kone trøster sig i Deres Fraværelse med den Ungling, som nyder saa meget got i Deres Huus. Tænk hvor vidt Bagvaskelse kan gaae i Verden!

En Mand som besad og elskede Venner, beklagede jeg mig for, at vore Tiders Egennytte havde udryddet al Venskab. Tænk! sagde jeg, alle Deres Fortienester hindre ikke Deres troeste Venner fra ubarmhiertig at sønderslide Deres Røgte. Og da jeg saae, at han ængstelig begiærede at vide deres Navne, sagde jeg at min Vre forbandt mig til at fortie det.

Cato

Cato, hvis Tanker aldrig fornægtede hans Giærninger, søgte jeg at gjøre mistænkt selv for Ustædighed. Hvilken Skade, sagde jeg, om denne Mand bliver aldrig meer at lide paa? Hvem skulde vel have troet saadant om denne Helt? Og da Cato viste sig, fortalte jeg den Forfælskelse man havde udsprede om ham, samt at jeg havde været den eneste som forsøgte hans Sag.

Medens Baucis bragte sine forfaldne Yndigheder igien i Orden, dablede jeg den Uansændighed, som den vakre Clarissa havde begaaet udi et talrigt Selskab, og da jeg mærkede at Baucis drog paa Munden, lagde jeg til at denne ulykkelige Hændelse havde bortjaget alle den førstes Tilbedere.

Da man fortalte, hvorledes Turnus med megen Hurtighed ndmygede en Dritten, som havde villet bryde løs med ham; berømte jeg høiligen den Sædelighed han havde vist ved et andet Tilfælde, da han med filosofisk Koldfindighed havde anført de skammeligste Beskyldninger.

Og da Adonis's lykkelige Forlovelse blev bekendt, beklagede jeg den unge Gloras Skæbne, som skulde see sin Skønhed blive et Offer for en Godeløs, og sine Rigdomme et Byr for hemmelige Skyldnere.

Ekslødner. Adonis, sagde jeg, er min Ven, men mit Venſkab forblinder mig ikke. Jeg finder alt forvel at han ikke er ſikket til at giøre et Fruentimmers Lykke; han beſidder alle Legemsfortrin, uden en god Helſen; al Forſtandens Styrke, uden den at ſtyre ſine Lidenſkaber; alle Siælens Egendkaber, uden et godt Hierte; og alle Lykkens Fordele, uden en god Credit.

Men min Iver har ikke indſtrænket ſig ved diſſe ſmaa Emner. Man forſvinder for et politifſt Folks Dine, naar man ikke tager Deel udi de ſtore Tildragelſer, ſom angaae Styrefkunſten. Jeg har derfor udforſket Egendkaber af Menneſkers Snille.

Almeenhedens Had og de Miſſornøiedes Galde udgynedes ſædvanligen mod dem, ſom ſidde ved Rigs-Roret. Der ſpørgeſ egentligen ikke efter, hvorledes der regiereſ, men hvilke der regiere. De, ſom brændende af Iver for Fædrelandet, have ſtræbt at frelſe et ſunket Folk, omſtøbe fordærvede Sæder, bortrenſe indgroede Miſſbrug, ophæve ſkadelige Indretninger og med Drift vedtage ſaadanne Foranſtaltninger, ſom tiene til Landets Opkomſt, Styrke og Anſeelse; diſſe
bevæbne

bevæbne sig forgiæves med Standhaftighed: Mængdens Murren, de Alvindsyges Daddel og de Egennyttiges Kulæg seire hverlovs over den kraftigste Bestræbelse, samt affkræmme og dræbe i en Iver som begyndte at vaagne hos nogle Velmenende.

Jeg har seet dette og troet mig forpligtet, saavel for min egen som mine Liges Hæder og Sikkerhed, at skildre de Fornævntes Udfærd som latterlig for deres Dine, en overdreven Nyffenhed driver til at antage alle de Indtryk, som gives dem. Hvilken Galsskab, sagde jeg, at ville omstabe et Folks Sæder! bliver et Menneske lykkeligere fordi han kaldes dydig? og skal man berøve sig behagelige Bequemmeligheder, for at antage vore Forsædres Vildhed med deres uslebne Enfoldighed? Uppighed, siges der, forarmer alles Kaar og tvinger de fleste til at lade sig fiske; men dersom Retsfærdighed ikke undertiden følges, saa skulde skikkelige Folk trampes under Fødder af næsvise Tiggere. En for meget udmærket Upartiskhed er ikke andet end et Skærm, bag hvilket de Slugere

udøve

udøve med Sikkerhed en langt skadeligere
Egennytte.

Nei, aflægger eders Høihed for at smigre
dem, hvis Laster have Beskyttelse i deres Rigs-
domme; undviger at støde de Mægtige, viser
Fortrolighed til Kunstnere, der vove alt, da
de ere frygtede, og træder under Tødder en be-
skeden Fortieneste, medens den trykkes af Ulyk-
ker: saa kunne I med samme Koldsindighed høre
paa Folkets intet formaaende Murren, som man
hører fra Stranden Havbølgerne's Balder.

Paa denne Maade har jeg tilbragt min
Livstid indtil mit 30 Aar; opoffret mine For-
noielser og min Roe, for at giøre mig skikket til
noget vigtigt Embedes Forvaltning, og tvivler
ingenlunde paa det Almenes oplyste Omtanke
paa min Befordring. Jeg vil imidlertid meddele
samme eftersølgende Forslag.

Arcanum politico-morale, eller nogle
velmeente og uforgribelige Tanker om
Nødvendigheden og Nytten af Løgnens
og Gladdrens hurtigere Udbredelse i vort
fiære Fædreland.

Den

Den Attraa, som findes hos alle Mennesker, til Lyksalighed, beviser tydeligen at vi ere bestemte dertil, og at alle Midler, som kunne for-
skaffe os samme, ere ei alene tilladelige, men endog priselige, ihvor skadelige de og maae være for andre. Men da al Lyksalighed udsleder sit Udspring fra vor Guds-
bildning, og Erfarenheden viser, at naar vi nøie udforske vor Natur og alle Ting's indvortes Værd, fører det os paa bedrøvelige og ydmygende Tanker om os selv; thi paaligger det hver og een at beslutte sig paa, at sætte paa alle forekommende Tæmmer de Farver, den Gehalt og Værdie, som ere meest overeensstemmende med hans Ønsker og Tilbøieligheder.

Naturens første Bud bliver dette:

Menneske Iyv for dig selv.

Dette iværksættes, naar du opløfter dig til din egen Gud, den du alene ærer og tilbeder, overbevist at hele Naturen bør være et Offer for dig, isald saa fornødiges. Men at ikke dit Alter skal blive uden Nægelse, saa giv andre det, som du fordrer af andre: en fælleds Hofmod fordrer et indbyrdes Bedragerie; pirr, smigr og løst til

til Skyerne deres meest kitzlige Tilbøieligheder, tillæg dem alle moralske og politiske Dyder, du bliver ganske sikkert giengjældt paa lige Maade. Det er det eneste Tilfælde, ved hvilket Uafnemmelighed aldrig har Sted; thi Mennesket tilbøder indtil de Medskaber som bidrage til dets Vildfarelse. Opfyld derfor det andet Naturens Bud:

Menneske lyv for andre.

Ingen Nedrigheder, ingen saa kaldede Unaturaligheder bør affrække os fra at naae et saa ædelt Diemed: Last og Samvittighed kunne aldrig forsærde dem, som betragte hvilket rigeligt Lod Menneskeheden er tildelt af det første og hvor saa der raadspørge det andet. De fleste have erkjendt den første for deres Skytsgud, og saa fare snarere vild end mange. Man har alligevel mærket at den magre Hob, som man kalder dydige, har, jeg veed ei ved hvilken Trolskunst, erholdt en almen Myndighed i den godtroende Mængdes Sind; samt at de styre og tugte med et ubetvingeligt Overmod alle Løgnens troe Tilhængere. Man bør derfor, for igien at tilveiebringe Sigevægten, ved Medsættelser hindre disse

disse Tyranner i deres enerældige Foretagende,
og saaledes udgve det tredie Naturens Bud:

Menneske belyv andre.

Disse tre Grundsætninger, paa hvilke hele
Sædelæren støtter sig, burde med gyldne Bogstaver
klifres paa alle Torve og Gade-Hjørner, at de
velsindede Nyhedsmagere, som mødes der for at
overlægge om Rigets Bedste, kunde hvert Dieblif
erindre sig sin Pligt og sine Skyldigheder. Man
maa ei gjøre mig den Indvending, at Sand-
heden beforder for en Stat de Fordele og den
Velstand, som Løgnen aldrig kan tilveiebringe;
lad os allene betragte dem særskildt i deres Virk-
ninger, saa vil vi snart finde Urimeligheden af
denne Mening. Den første, jeg mener Sand-
heden, saasnart den opdages for dem som ikke
have besiddet dens Bekendtskab, opvækker Undseelse
og Mistillid; den anden en frydende Dristighed
og Tillid; den første lader alt i en farlig Røe
og Stille; den sidste opilder og sætter alt i en
nyttig Rystelse. Thi Staten ligner et rheu-
matisk Hoved, og Løgnen en spansk Tobak som
kommer det til at nyse. Sandheden er en Senop,
ubehagelig i Smagen, naar den ikke blandes
med

med en Haandfuld Sukker; et Dekerkorn som brænder naar man bider det itu; en lapis infernalis som fortærer det døde Kød, men tillige gaaer løst paa det friske. Løggen derimod er en Pudderqvast som gier det sorteste Haar hvidt; en Salve, som lindrer Smerten, uagter den skulde bidrage til Saarets Føraadnelse; en Kran hvormed man ophidser plumpe og grove Materialier til høie Trespøster; og endeligen, et Baand hvormed man sammenbinder og leder til eet Diemed, Kvind og Egennytte, Hævn og Galenskeber.

Efter at jeg tydeligen har bevist Løggenes Nødvendighed og Nytte i en Stat, vil jeg og tale noget om Maaden og Midlerne til dens Udvidelse og Vedligeholdelse.

Den klogeste Lovgiver skulde forgieves arbejde paa at vedligeholde det Hovedstempel, han een gang har sat paa et Folkeslag, dersom han ikke ved sunde Anordninger søgte at indpræge samme hos den vorende Ungdom. Det synes derfor at være af en uundgaaelig Nødvendighed, at udsee nogle værdige Mænd, paalidelige i Løgn og vidtberømt i Gladder, til hvis omme og samvittighedsfulde Omisorg Ungdommens Under-

der=

dervisning blev overdragen. Disse, blandt hvilke jeg, uden Pral og uden Sammenligning, synes at fortjene den fornemste Plads, burde modtage de almindelige Rygter, som den studerende Hob leverer dem, for at giennemsee, forsøge og forbedre dem paa en Maade, som mest stemmer overeens med det Had, den Alvind og den Stridighedsaand der opblæser Affkummet af Folket i Staden; samt for alting see til at intet Skandfkrift udspredes, som ei opvarmer Løgnen med en Sauce af Bitterhed og Galde, tienlig til at pirre Almeenhedens Smag. Men i Synderlighed den vidiberymte Merkur fra Altona, som med en saadan Upartiskhed forkynder hvad Mængden med Begjærlighed troer, og hvad de indbildske Fornuftige lee over; som veed at opdynge de største Løgne paa et lidet Octavblad, samt afklæde dem den ægte Fekthed, der udgør deres anstændigste Dragt; dette fortreffelige Arbeide, siger jeg, bør fornemmeligst blive et Emne for Læremesternes Commentarer. Og at al den Anseelse og Hiælp, som en saa prisværdig Indretning fortjener, kunde skænkes dem; er jeg af den Tanke, at man burde opføre en prægtig Bygning,

ning til deres Læresal just der, hvor forðum et Kaffehuus trodsede baade Ridder- og Raad-Huus. Frontispicen kunde krones med Vasquins Billed, med følgende Overskrift: Vox populi, vox dei. End videre burde en Vuegang naae omkring hele Torvet med omdelte Kaffeborde i vis Afstand fra hverandre, thi Erfarenheden viser, at denne østerlandske Drik opliver Indbildningskraften, naar Hufommelsen mangler, og med sin sorte Influence virker paa Sielene. Midt paa dette Torv burde staae en Kobberløve, som i Benedig, i hvis Mund man kunde indputte alle de Underretninger, som sandtes nødvendige at give det Almene, og som Dagen derpaa kunde afhandles i de sædvanlige Forelæsninger. Hver og en af dette vittige Selskab burde det staae frit at indsnige sig i alle Selskaber og ved alle Borde, en Rettighed som saa meget mindre kan bestrides dem, som nogle alt fra fjerne Tider har været i Besiddelse af samme.

Man burde og være betænkt paa, hvorledes man kunde tilveiebringe en Fond til Stipendiers Uddeling iblandt de Dreng og Tjenestefolk, som anvendte den meste Umage paa at give de

rid-

tidligste Efterretninger om hvad der har tilbragt sig i deres Herrers Huus eller hvad der er talet over Bordet.

Den som med megen Arbeidsomhed har stiftet Fiendskab mellem Hustrue og Mand, et Par Venner, eller Forældre og Børn, burde fødes paa det Almenes Bekostning.

De derimod, som have opvakt et udsædeligt Had imellem nogle Familier, skulle under aaben Himmel for alles Nasyn krones af den Ældste i dette Samfund med en Krands af Næller den de burde bære den øvrige Deel af deres Livstid, som et ærefuldt Tegn.

Men de som i denne Videnskab have bragt det til den Hæde, at de have opvakt Adspaltelse i Rigselegemet, sammenhidsset Stand imod Stand, Undersaatter imod Regiering, Øvrighed imod Undersaatter; de have fortient den største Belønning; dog, som de have overgaaet, hvad af den menneskelige Natur billigen fordres, saa have de og overtruffet hvad samme Natur kan bringe tilveie til deres Giengældelse. De bør derfor nyde den højeste Tilbedelse og sættes inter deos et deas minorum gentium, deres Villeder med Ærbødighed og under Folkes

hobens egne Lykønskninger opreises paa de anse-
seligste Steder. Da skal man snart faae at see
Verden antage en nye Skikkelse, den guldne Tid
nærme sig, og Dyden, kronet med Vakne,
søvnsløsses af den Larm, Tvedragten forarsager,
naar hun med samme Hurtighed hvormed hun opil-
der Hjertet, tager sin Fart over Phlegeton, og ad-
skiller den taagede Lust med sine vidtstrakte Vinger.

Julegaven.

Jeg tog paa et ungt Fruentimmers Toilette en
Bog, og begreb ikke, hvorfor hun saa ilskerdig
bortsnappede den. Hun rødmede over den Mis-
tanke, hun syntes at opvække, og forelæste mig
til sin Retfærdiggjørelse, de første Sider, som
vare fra hendes Faders Haand. Jeg bad hende
om en Afskrift, og hun var god nok, til at give
mig en. Her er den:

”Saa ubetydelig en Gave nogle tomme
Blade maatte synes, saa ere dog tilviffe paa denne
Karets Dag, paa hvilken selv Stærkhed og
Armod vorde gavmilde, saa giorte af saa
godt et Hjerte, og maaskee intet, der var den

Be-

Beslænkede saa nyttigt, som du kan gjøre dig dette.

Jeg har alt oftere sagt dig det. En smule Nænde eller et Par Pennestrøg, som vi bekoste paa vore Tanker, saa vanskelig ogsaa ofte begge maa komme os, indbringes igien rigelig ved den Tydelighed, den Orden og det Liv, som just disse Tanker derved erholde. Det er besynderligt, at man af en saa liden Årsag lover saa store Virkninger; men det er sandt. Saa længe Mennesket ikke kunde tale, saae, hørte følede og smagte det blot; men det tænkte ikke. Saa længe Mennesket ikke kunde skrive, tænkte det lidet og taledet flert. Tungen og Griffet gjorde endelig Mennesket til det, han skulde blive. Hans Begreber bleve lyse, da han søgte at meddele dem; de bleve methodiske, da han gav dem en vis Barighed, der gjorde dem skikkede til Forbedring og Uddannelse. Og denne Vej, som det hele Menneskelige Røn tog, for at vorde klogere, er og endnu i steds den eneste for de enkelte Mennesker."

Du, mit Barn, har alt gjort det ene store Skridt til Visdom. Du har hørt Vise tale, eller har læst, hvad du havde ønsket at høre af dem. Er det nu til Dags ikke nogen stor Berømmelse

Bergsmølle meer for et Fruentimmer, at hun læser; saa er det endnu stedse een, at hun læser af Lærelyst, for at blive fornuftigere og bedre. Forsængeligheden, som nu har vendt sig til denne Side, tilintetgør Læsningens Værd, i det den forvender sammes Diemed, og forvandler Visdommen til en blot Punt. Hundrede føle, i det de læse en Bog, ingen Fornøielse stærkere, end at de forudsee det Dieblif, da de vil kunne sige: Jeg har læst den. — Du, mit Barn, kiønder Læsningens Diemed bedre, og du mangler endnu kun noget Mod og Øvelse, for ganske at opnaae det..

”Vor Siæl er en Maler, der enten maler Originaler efter Naturen, eller Copier af gode Originaler. Hine ere deres egne Følelser, deres egne Jagttagelser og Slutninger; disse ere alle de Begreber, som vi erholde ved Undervisning og Lektüre. Gode Mestre forfærdige Copier kun som Skoler — saa kalde de deres Øvelsesstykker — for at faae et rigtigt Die og en fast Haand; flette blive staaende derved og grunde derpaa deres hele Bergsmølle.”

”Det

"Det kommer altsaa derpaa an, at ansee, det andre af deres Erfaringer ved en lang eller ved en kort Række af Slutninger have udledt — thi til Erfaringer lader sig dog ved Enden alt bringe tilbage — som om vi havde draget det af vore egne. Gør vi selv tænke, maae vi først lære at tænke efter en anden. Det er altsaa det andet Skridt, det du vel og alt har forsøgt, men som du nu maae gjøre end mere behiørtet: Bliv af en Læserinde til en Forfatterinde! Naar du læser, saa adskill Tanken fra Udtrykket; tag dens Pynt af, og afbryd undertiden den Fornøielse, hvormed hos ethvert Menneske Nysgjærigheden forener Fremgangen saa længe, indtil du med et Par Ord kan tænke dig det, Forfatteren har sagt dig paa Sider. Sæt disse Par Ord paa Papiret; de ere saa dine, saavel som Tanken, de udtrykke. Store Bøger kunne paa denne Maade forvandles til Blade, der for os ere mere værd, end Bøgerne, og som alt bringe os et Skridt nærmere til den Evne selv at skrive noget Læseværdigt."

"Men ikke længe vil disse Udtoge være blot affortede fremmede Tanker; du vil i kort Tid

Tid udvikle dine egne i dem. Ideerne antænde hinanden, som de elektriske Funter. Naar Sielen eengang er i Arbeide og i Bevægelse, naar den eengang har Granskningens Traade i Haanden, saa gaaer den hurtig fra fremmede Begrebers Efterdannelsse over til egne Frembringelser. Før man veed kommer af vore Fornemmelser's egne Skat en Tanke frem, der for sig selv var for svag til at komme i Veiret, men nu, fordi den ligger nær Forsfatterens Tanke, opvækkes og hæves af denne. — Forsøg det, mit Barn; thi jeg er ved dine Evner vis paa, at det maa lykkes dig; og er det kun eengang lykkedes dig, saa er jeg ligesaa vis paa, at du vil fare fort. Tænkningen giver os en saa reen og en saa levende Forrøelse, at, hvis der kun eengang i sit Liv har smagt den, kan aldrig siden undvære den.

Over det gamle Ordsprog:

Mange Lille smaa
Gjør' en stor Na.

Vore kiære Forsædre, langt fra ikke de Barbarer, som mange af deres letfindige Efterkommere,

mere, jeg vil haabe af Uvidenhed, troe, havde blandt andre gode Skikke ogsaa den: at indflæde de vigtigste Sandheder, de brugbareste Levesregler i kiernefulde Smaaeriim. De træde retteligen i denne Form bedre at kunne indpræge i de Unges Forstand de vigtigste Regler for vor Levnet og Vandel; end ved vidtløftige Forklaringer over Dyder og Laster, dem Ungdommen enten ikke fattede, eller, om den end i det nærværende Dieblif fattede dem, dog for deres Vidtløftigheds Skyld lettelig vilde glemme. —

Disse Tankeriim, Tankesprog, Ordsprog, eller hvad man end ellers vil kalde dem, have vel samtligen kiendelige Anstrøg af den Tidsalder's Smag, de skylde deres Tilværelse; men de indeholde tillige en Skat af de nyttigste Sandheder, den brugbareste Levnetsphilosophie; derfor vil de og, saalænge Dyd og Pligt ere i Algt hos Menneskene, stedse beholde et høit Værd — stedse holdes værdige til at fremdrages af Forglemmelsens Mærke. —

Den største Deel af disse Oldtidens ærværdige Mindesmærker have vi rimeligviis tabt; men en stor Deel ere dog endnu tilbage. Et Udvalg

valg af disse, med korte oplysende Forklaringer over deres Indhold, vilde vist være en meget nyttig — kunne og blive en ganske behagelig, Bog.

De fleste af Dem mine Veninder! kende sikkerlig ovenstaaende gamle Ordsprog — have maaske vidst det udenad siden deres tidligste Ungdom; men netop af den Aarsag, har det maaskee ogsaa hidindtil, for de fleste af Dem, været Ord uden Betydning — De have maaskee hundrede Gange læst det eller hørt det af andre; maaskee har det ligesaa tit svævet paa Deres Læber, og dog have de intet tænkt sig ved det — og hvorfor ikke? Fordi De engang vidste det uden Betydning og ingen siden gjorde Dem opmærksomme paa dets Indhold. Dets gammeldags Udseende har maaskee ogsaa fæstet en deel fra at betragte det nærmere. Alligevel indeholde disse faae Ord den umodsigeligste Sandhed, en Sandhed som i Synderlighed fortjener at tages til Eftertanke af Dem, mine Veninder. En Leverege — hvis Forsømmelse har skørtet mange, i øvrigt saare elskværdige og haabefulde Personer, af Deres Rige, i uafseelige Ulykker — hvis Efterlevelse med sikre Skridt sikkerlig engang vilde føre dem til Maalet —

let — det Maal til hvilket alle deres Bestræbelser
uafslædig bør sigte — huuslig Lykksalighed —
alle Lykksaligheds Fylde. —

Mange Vekke smaae gjør' en stor Na,
d. e. det som i sig selv er lidet og ubetydeligt
kan tilsammentaget og ved Tidens Længde komme
til at udgiøre noget heel Betydeligt. — Ikke
sandt mine Veninder! En Skilling er jo dog en
saare ubetydelig Ting. De fleeste blandt Dem
anseer den i det mindste vist som saadan; at bort-
købsle, eller for at betiene mig af et mildere Ud-
tryk, uden Nødvendighed at udgive, een Skil-
ling om Dagen, holde De altsaa for en saare stor
Ubetydelighed — og dog udgør denne Ubetyde-
lighed — den foragtelige lille Skilling — for et
eneste Aar 3 Rdlr. 4 Mk. og 13 Sk., for 10 Aar
38 Rdlr. 2 Sk. — for 50 Aar skulde den udgiøre
den betydelige Sum 190 Rdlr. 10 Sk. Det heele
er alligevel ubetydeligt vil De sige — kan gierne
være; men neppe troer jeg alligevel De sagde
dette, dersom de nogensinde havde betænkt,
at med 3 Rdlr. 4 Mk. og 13 Sk. vilde mange af
Deres nødlidende Systre kunnet betale et helt
Aars Huusleie — Med 38 Rdlr og 2 Sk.
vilde

vilde De kunne have ophjulpet en fattig Haand, verks-Familie — Ved at skienke de 190 Rdlr. 10 Sk. til en eller anden nyttig Stiftelse kunde De gjøre Deres Minde hædret endog hos den sildigste Efterlæggt. — Men vedblev De endnu at paastaae, at ovenstaaende dog alligevel er ubetydeligt: saa vilde jeg svare: det var ogsaa kun en Beregning over en eneste Skillings Beløb og det endog kun i 50 Aar, men hvormange iblandt Dem lade sig vel nøie med kun at bortgive een Skilling om Dagen. De fleste bortgive vel saaledes 10:20:30 ja nogle iblant Dem vel 100de Skilling om Dagen; og det, som vel ikke sielden tresser ind, i et større Tidsløb, end 50 Aar. —

Frygtede jeg ikke for at blive Dem kiedsommelig — jeg skulde da ved anstillede Beregninger, gjøre det end mere indlysende, hvor aldeles ubetydeligt den Tings Værdie maatte være, som ikke med et passende Forhold i Mængden og Tid, skulde udgiøre en Sum hvor med et eller andet Nyttigt kunde bevirkes. —

De prøve engang selv at regne lidet efter — Resultatet af deres Undersøgelser skal sætte Dem i Forbauselse. —

Kun

Kun faae Mand have Lyft eller Veilighed til at beftæftige fig med deres Huses indvortes Befkyrelfe, den hele huuſelige Deconomie er faaledes ganſke overdraget Deres Opfigt — paa Deres ſkædesløſe eller flogeſelige Adfærd hermed berøer desværre alt for ofte en Mands hele timelige Vel og Vee — herpaa igjen tuſinde andres — paa diſſe tilſammentagne igjen den hele Stats. —

ſkædesløſhed i den huuſelige Befkyrelſe har allerede i lang Tid været en meget gængſe Feil; man anſeer den endogsaa ſaare tilgivelig, men den er det ikke. — Vee den ſom ikke i Tide afſlægger den — den er Moder til Armod — og de groveſte Forbrydelſer ere ſom ofteſt Armodens Døttre; forbyde Gud det nogensinde ſkulde komme dertil, at man ikke engang anſaae det for en Feil. Væde Sparſomhed, godlidende ſimple Huuſelighed! I ſkulde da ikke mere pryde vore Boliger, maaſkee vil Amerikas ufordærvede Børn tilbyde eder et venligt Friſted. Den Stat, hvori denne Feil var almindelig, ſkulde ligne et blomſtrende Træ, hvis Rod en lille Orm lumſkeligen gnaver; — den Forbigaaende frødes ved dets pragtfulde Syn, men end en Stund, og ſee dets visnende Lav omſpreddes

spredes af Vinden en Stund endnu, og den affældige Stamme vil blive dens Offer — det nærede Fordærvelsen i sit Junderste. —

Saa gyselig den Ulykke — saa trøstende er det Held De kan udbrede. Det staaer til Dem selv, om de kommende Slægter skulde signe eller — Dem. Ved enhver af Deres hushlige Syssler — enhver endog den saasynende ringeste Udgift være denne vigtige Sandhed Dem i friskt Minde — For enhver af Dem vil mere end eet Tilfælde indtræffe, hvor dets Efterlevelse vil for Dem være yderst vigtigt — stedse betænke De — ”Mange Bække smaa, gjør en stor Aa” — hvor mangen betænkte det ikke og blev den Mands Svage, hvis Lyst og Glæde hun engang skulde have udgiort. —

O maatte disse Linier vække en eneste af Dem til alvorligen at betænke dette — lede Dem tilbage fra den Fordærvsens Afgrund, paa hvilken De saa ubekymrede vandrer, maatte den holde kun en eneste tilbage fra Sorgløshedens frygtelige Afgrund; den Stund paa hvilken jeg nedskrev dette, vilde jeg evig erindre med ufrømtet Glæde. Haabet herom gjør mig det nærværende Dieblis lykkeligt.

B a l v i s e

Melodie: Fryd dig ved Livet. o. s. v.

Wiisdommen siger:

Fryd dig, mens Hjertet flaaer!

Timen, som viger,

aldrig du faaer.

Dit Liv er lig et Skuespil,

bedrøvet, lystigt, som du vil:

du klogeligt da mene saa:

det lystigt være maa. Wiisdommen siger o. s. v.

Naar du kun Livets Gammer seer,

og endser ei den Fryd, som leer,

din hele Rolle hører til

et grusomt Sørgespil. Wiisdommen siger o. s. v.

Naar ei af Fryd og Sorg du veed,

og hvert Minut har Redsomhed,

du spiller, lige til du dør,

kun Vaas fra Højsinger. Wiisdommen siger o. s. v.

Men

Men er du tro hver Glædens Ven,
da lønner Glæden dig igien:
du da, til Døden siger Stop,
et Lystspil fører op. Wiisdommen siger o. s. v.

O Ven, luf aldrig Hjertet i
for Skyldfrie Isiers Giefferi!

Maaskee tiljødft du kræsen fandt,
at ædelst Fryd var Tant. Wiisdommen siger o. s. v.

Her straaler Fryd i Dietts Glands;
her vinke Skiemt og Wiin og Dands;
nyd da det Glædens Dieblif,
du her af Skiæbnen fik. Wiisdommen siger o. s. v.

Om end din Wei lidt knortet er,
dog mangen Rose smiler der:
spil Livets Farce munter ud,
og pak dig saa med Gud! Wiisdommen siger o. s. v.

Til et Ideal.

Den Elskte, som jeg aldrig saa,
o maatte hun min Sang forstaae;
Jeg er saa tit den Hulde nær,
og veed endnu ei, hvor hun er. —

I hver en venlig Morgenblund
jeg kysser hendes røde Mund;
paa Land og Sø og hvor jeg er,
jeg hendes Billede kun seer.

I Gaar, da jeg i Skoven var,
og Maanen blinked' skøn og klar,
i Ellebusten hvor jeg laae,
jeg saa den Pige hos mig staae.

Saa ofte gaar jeg Haand i Haand
ved Siden af min elskte Land,
og trykker hende til mit Bryst,
og aander salig Minnelyst. —

Men o! nu føler jeg kun Qual;
Maaske jeg Arme aldrig skal
den gode hulde Pige saa,
som jeg saa tit i Drømme saa.

Hør Beste! naar i Dæmrings Skin
en Taare triller paa Din Kind
saa tit Du denne Viise seer;
da troe mig, Du min Pige er.

Ja ganske sikker er Du den,
som fødtes mig af Himmelen;
o! siig kun, at Du elsker mig
saa vil jeg flyve glad til Dig!

I en Stambog.

Saae er Støvet's lykkelige Dage;
Ven! Du vist nok mangen Taare saae,
Hørte haanet Dyd, og Uskyld klage;
ofte saae en Niding hædret gaae,
men Du saae vel ogsaa Maanen blinke
sødt til Venskabs blide Samfund ned;
saae den kælne Elkovsstjerne vinke
Dig til himmelsk, skyldfrie Kiærlighed.
Held Dig, at Du Jord og Maane saae;
Held Dig, at Du den forlade maae.

S i æ l e r o e .

Mel. Ei Gratier men Landets Piger.

Kan Kroesi Guld, kan Moguls Skatte
Dig Savn af Siælefred erstatte?
nei Misro qvæler Arm og Rig.
Den flyver om de høie Toster,
og sniger sig i lave Toster,
men endser ei Dit bange "Vig!"

Den Hæderskrans, hin Tinding pryder,
mon den til varig Røe indbyder?
o nei! kun øieblikkelig
Du fryder Dig ved hine Palmer!
Thi see! de grønne Blade falmer;
og da, o Ven, hvad trøster Dig?

De Edelsten' i Kronen tindre,
de, maaskee de kan Uro hindre?
Kue medynksfuld mod frie Syd!
og af! de Edle, som der blødte,
det sande Sagn Dig jo afsnødte:
"Behersteren nød aldrig Fryd!"

Ei Guld, ei Mægt, ei borget Hæder
den skønne Siælesfred Dig stærder!
i eget Jeg den søg, min Ven!
kan Du med roligt Die flue
de Bierge, som med Fald Dig truer,
vid da: at Du besidder den!

O! denne Eiendom ei sviger
Hver som fra Dydens Spor ei viger.
Den lyser ham i mørke Stund;
Den er hans trygge Borg herneden,
og naar han freidig vandrer heden,
den styrker ham i sidste Blund.

Det er ikke sandt.

Du er, saa siger Du, ulykkelig.
Det er ei sandt; det skal jeg strax bevise
Dig:

Du er jo elsket af en yndig Pige,
man kan ei være elsket og ulykkelig tillige.

Haabløs

”Haabløs Elskovs tunge Kummer
”lindres kun ved Gravens Slummer”
det er ikke sandt: Den lindres ogsaa ved,
at den Grumme skienker os sin Kierlighed.

H a g e l v e i r e t

eller

Trøst i Ulykke ved en ædel Kone.

Den 17 Julius kom jeg til min Vens i det ***ste
beliggende Landgods. Ham, jeg for ti Aar siden
havde forladt som en ung endnu ikke ansat Mand,
uvis, om, naar og under hvilke Omstændigheder
jeg igien skulde see ham, omarmede jeg som lyk-
kelig Mand og Fader, og som Besidder af et
rigt Gods i en behagelig Egn. Indtrykket, dette
giorde paa mig den første Aften, var kun for-
virret og blandet; deels formedelst Træthed af
Reisen paa en saa heed Dag, der endtes med
Torden og Lynild; og deels formedelst det endnu
vedvarende Uveir. Hint tillod mig uagtet al
An-

Ansbrængelse ikke fuldkommen Deeltagelse; og dette forstyrrede Opmærksomheden paa os selv.

Men den næste Morgen! O! aldrig vil jeg glemme den! Alle de, som af Erfaring kende Saligheden af en saadan Morgen, som man tilbringer i Selskab med en længe savnet, og nu endelig igien omfavnet Ven, maae tilbagefalde de glade Bevægelser de paa en saadan Fest have erfaret, for at føle, hvor lykkelig jeg var.

Frokosten, til hvilken vi samlede os, besluttede vi, at indtage paa den uden for Salen værende Balkon, der skaffer en frie Udsigt over Haver og Marke. Den vederqvægede Engs friske Grønne, og de rige Kornagres fornygede Kraft efter Gaarsregnen forfriskede vort Die. Alt, saa langt jeg kunde see omkring mig, tilhørte min Henrik — med dette Fornavn vil jeg kalde min Ven —; og jeg hang ved hans Læber, da han med Omhyggelighed betegnede mig med Fingeren alle sin Eiendoms Dele, saa langt det laae for os; og med geografisk Nøiagtighed angav de Dele, jeg ikke saae; da han med fiændelig Taknemmelighed forregnede mig, at fra Aar til Aar havde Velstanden i hans landlige Sæde til-

taget

raget, og under hans Veiledning ogsaa Bøndernes Velstand; at den forestaaende Høst vilde overtræffe alle de forrige Aars, og at Han og hans Emilie alt forud frydede sig ved, ved deres Lykkesgods Tilvæxt at blive mere i Stand til, at forbedre nogle af deres Naboers kummerlige Omstændigheder, og at kunne understøtte en offentlig Anstalt i Nærheden af dem. Ved denne foreløbende Oversigt over det Hele i hans Forfatning indviede til den gladeste Stemning, satte vi os endelig ned til Kaffeen; jeg imellem Henrik og Emilie; ved vore Fødder legede Børnene. Vi spøjte med dem. Til de første Barndomsaar steg vor Erindring tilbage, og fremdrog enkelte Scener; men dette ufuldfomne Arbejde ophørte, da vi kom til den Tidspunkt, hvor vi vare bleven revne fra hinanden. Alt, hvad siden sparsomme Breve kun i Korthed havde sagt, gientoges nu i al Udførlighed; Alt, hvad Han og Hun tilforn kun havde betydet om deres Planer for Fremtiden og om deres Almeenaands Udvikelse, hvad jeg kun som i Dæmring havde vist dem om mine Udsigter, blev af dem udført indtil det Enkelte, af mig bragt dem nærmere for Diet. —

Saa-

Saaledes havde vort Livs hele Skueplads nu aabnet sig for vore Blik. I Forgrunden, lyfte det Forgangne med alle mangfoldige Afsværlinger af de oplevede Hændelser og Tildragelser; i Baggrunden en smilende Fremtid; i dens Skid alle vore Ønsker og Forhaabninger under en god Regents Styrelse.

O! hvilken Salighed har Skaberen gydet i Erindringen af nydte Glæder, og Anelsen af forestaaende Lykke, og hvor meget yndigere og mere tiltrækkende bliver denne Salighed, naar i det hele blander sig Træk af huslige Glæder, og udgiøre Hovedskatteringerne i Maleriet! —

Timer svandt som Minutter for os; Talens Flod rev dem bort med sig. Aftenen havde maaskee fundet os paa samme Sted; vare vi ikke bleve bortkysede af Dagens opstigende Hede.

En Grotte modtog os i sin Kislighed; her holdt vi Middagsmaaltid under Fortsættelse af vore Samtaler, og først efter Klokken fem erindrede den fjerne Torden os paa andre Gienstande uden om os. I det Dieblis traadde Gartneren

ind

ind med ængstelige Blik. Et stort Uveir, meente han, være nær; og de rødlige Skyer lode befrygte et Hagelveir.

Forbausede forlode vi vor fortrolige Ensomhed, og et Blik paa Skyerne over os gjorde den meddelte Formodning kun alt for sandsynlig. De idelige Lyn og den lydeligere Torden drev os til Huset; og neppe havde vi naaet det, saa fulgte en Scene, paa hvilken vi ikke ved noget Varsel vare forberedte. Det var det første Hagelveir, jeg har oplevet, og maatte det og være det sidste! Skybruddet, Stormvindenes Hyl, Hagelens Raslen, den rullende Torden, Binduernes Klirren paa Husets vestre Side, nogle Overtroiske Tjenestefolks Haandvrien, Børnenes Skrig, min Vens og min egen Bedrøvelse, opfyldte mig med en Beleirings Skræk; og den Dag tilgav jeg Overtroen, at den kunde ansee Uveir for Straf.

Endelig lagde sig Oprøret i Naturen, og Frygten for fuldkommen Undergang i vort Bryst. I Dødsangestens Sted traadde Bedrøvelse, Forvirring, Fortvivlelse, efter som Gemytterne vare meer eller mindre følsomme, og tænkte sig Følgerne
meer

eller mindre farlige. En Lykke for os alle var, at vi i de næste Timer bleve adspredte ved nødvendige Syssler. Vandbække surrede giennem den nedre Deel af Huset, saa Værelser vare blevne ubeskadigede af Regn, Hagel eller Storm. Hvorhen Diet vendte sig uden for Huset, traf det paa Ødelæggelsens Mærker.

Henrik irrede omkring paa sine ødelagde Agre. Emilie forglemte sig og Sine formedelst Omsorgen for tre af hendes Piger, der vare stærkt beskadigede af Haglen, og ikke uden Livsfare. Jeg tog mig af Børnene.

Først seent paa Aftenen vendte Henrik tilbage. "Alt er forloret!" meer sagde han ikke. Ogsaa Emilie kom fra de Beskadigede, dem hun havde ladet pleie. Det var en gyfelig Aften. — Man har ofte anmærket det som beundringsværdt at det menneskelige Legeme kan udstaae Kulden under Nordpolen og Heden under Linien. Endnu beundringsværdigere er det vel, at Siælen i et Nu kan, uden ganske at tabe sin Kraft, bortrykkes fra det gladeste Haabs Gld til Fortvivlelsens Kulde; fra frydfulde Tildragelsers oplivende Varme til sorgelige Begivenheders forstenende Indtryk

Indtryk. Men rigtig nok var og hos os Siælekræften næsten tabt. Stum Smerte var i Stedet for den veltalende Glæde; intet Ord blev verlet, kun Suk gienløde, Taarer nedrandt fra Diet.

Jeg burde have afbrudt dette Stille og trøstet; men ogsaa mit Mod var borte. En lignende Scene, som den jeg nu saae, randt mig i Tankerne fra min tidligere Ungdom; Erindringen af Glædens og Modgangens mindre Omverling forenede sig dermed, og da jeg nu, efter en det menneskelige Hierte sædvanlig Vanart, syntes som af Skiæbnen udseet til slig Omverling; saa kom jeg selv til at behøve den Trøst, jeg burde have givet andre. I Følelsen af min Afsmagt sneg jeg mig op paa mit Kammer, for her først at udgræde min Smerte. men Sønnen der, som Shakespear siger, med Forglemmelsens Svamp forjager alle Sorger af Siælen, forbarmede sig over mig. Ved Opvaagningen tidlig paa Morgenens fandt jeg mig siddende i Lænestolen.

Denne Opvaagning, hvor forskiællig fra Opvaagningen i Gaar Morges! Til min Bedrøvelse kom endnu Mismodighed over mig selv at jeg i Aftes saa quindagtig havde forladt det
Befym.

Befrættede. Jeg gik op og ned i Stuen, men blev ikke længe alene. Ruffen, en gammel ærlig Karl, traadte ind, og hans nedslagne Blik opfyldte mig paa nye med Medlidenhed.

"Hvor staaer det, Gamle?" spurgte jeg ham. — "Alt nedslaaet af Hagelen!" svarede han med et dybt Suk, og Taarene stod ham i Øinene. "Ja, Hr. * * * *," blev han ved. Kone og Børn kunne døe for mig, og det skal ikke gaae mig saa nær. Der har vi sexten Uger tidlig og sildig været paa Marken; har knapt spist os mætte, og nu er alt omsonst; for al Sved ikke engang Straae."

Jeg gjorde intet andet, end saae paa ham, den ærlige Karl, hvorledes han saaledes stod der, og syntes at forekomme sig selv, som en Aftakket, af Tienesten jaget, fordi dog hans Arbeide nu slet intet indbragte hans Herre. Saa meget synes kun Arbeidets Frugt, ikke Arbeidet selv, at adle de til Virksomhed vante Mennesker.

"Og vor kiære Madam," sagde han videre, "hende har jeg i mine Dage aldrig seet saa nedslagen: og Herren seer saa stift og fortredeligt hen for sig. Børnene græde; kort: det er siden i
Gaar

Gaar her i Huset, som Verden var fast overende
Ikke sandt, vor Herre Gud kunde dog vel have
afværget alt det. Imidlertid maade det være got;
hvad Gud gjør, er velgiort! og saa tænker jeg, og
har alt sagt det til min Kone: hvem der føder
Ravnene, tænker jeg, han vil —

”Han vil, faldt jeg ham i Talen, heller
ikke lade Menneskene forhungre: ikke sandt ærlige
Gamle, det mener J?” Og hermed trykte jeg
ham Haanden, og gav ham mine Klæder, som
han var kommen for at hente, og stødte ham næs-
ten ud af Døren, og jeg bag efter, for at gaae
ned i Salen, med dette under Tillidens Opbrus-
ning bankende Hierte. Jeg lukkede Døren hastig
op. Alle Gardinerne vare nede for Vinduerne,
Balkonen var tillukket, ingen Udsigt til Udelæg-
gelsens Steder. Henrik sad i Sophaen i en vis
Sandsesløshed, Emilie ved Siden af ham, med
meer Fatning og Rolighed i Blikkene. Hun
kom mig imøde, og med et Haandtryk, der i det
Øieblik gjorde mig meget lykkelig, sagde hun
til mig: ”Jeg takker Himlen for, at De dog er
hos os.”

Henrik

Henriks Svar paa min Morgenhilsen, var meget kort, og gjorde mig forlegen. "Hvor gaaer det?" spurgte jeg endelig, for dog at sige noget.

"Som det kan gaae en Tigger;" svarede han med en Tone og et satirisk Smil, der virkede paa mig som en Bespottelse imod Ruskens Trøstesprog.

"En Tigger?" sagde jeg fuld af Forundring.

"En Tigger?" faldt Emilie ind, "og her er dog din Ven endnu, som i Gaar gjorde dig saa rig."

Det var, som om hun med disse faa Ord indgød mig en fiæk Selvskelse, og blandede i min Mishag over hendes Mandes Modløshed Stoltheds Bevægelser. Hurtig vendte jeg mig til hende, og svarede med uvilkaarlig Dmfindtlighed. "O! min dyrebare Veninde, Venen i Lidenkab taler anderledes, end den gode Husholder; og det, at en Ven bærer Medlidenshed, bliver i vore Dage regnet for intet."

Han slap min Haand, som han hidindtil havde holdt i sin, og spurgte mig med forandret

Tone:

Tone: "Vil Du og fylde midt Hjerte med Rummer, det er allerde for trangt for Næringsforgerne? See der"! han førte mig til Vinduet, løftede Gardinet op," see der! i Gaar og i Dag". Det var mig intet nyt, og dog igien et meget hjerteskerende Syn, som den ædelagte Mark viiste Diet: især, da Erindringen af Gaarsmorgenen igien blev saa livagtig for mig. Min Omfintligheds Uttring angrede mig, og neppe vilde jeg have tilgivet mig den, var den ikke under qvindelig Veltalenheds Fortryllesesstav bleven til en Trøstens Kilde.

Emilie nærmede sig ham, lagde sin Haand paa hans Skuldre, og med hin Trøstnings og Hengivenheds bedende Tone hvormed en ædel Kone saa let kan formilde, den mandlige Hefstighed, sagde hun:

"Alt er jo endnu ikke tabt. Du gaaer virkelig for vidt, kiære Mand, indtil Utafnemmelighed for vidt. Dette Aar er efter mange frugtbare det første ufrugtbare; og denne Ulykke er den første, siden jeg kom i Besiddelse af Dig. Himlen vil prøve mig, om jeg i onde Dage ligesaa meget som i gode føler, hvad jeg besidder i dig;

og

og jeg skal nu opfylde den anden Deel af min
Eed, og lindre din Ulykke. O! bedste Mand!
bort med denne Modløshed, som nedtrykker mig.
Den er mig et bedrøveligt Beviis paa min Ufor-
muenhed i at hielpe Dig, af! kun at trøste Dig.
Tilforn var jeg dog Noget, af! hvad vil jeg fra
nu af være dig!"

Han saae paa hende med stille Bemod, som
om denne Yttring krænkede ham som en Vebrei-
delse: hun mødte dette Blik med hendes af Be-
vægelsens Taarer straalende Øie, og med bedende
Omheds Mine. "Tag Alt," blev hun ved med
større Varme, og greb hans høire Haand, "tag
Alt, hvad Din ødselende Godhed har givet mig
af Kostbarheder; indskrænk vor Husholdning,
fordr enhver anden Opoffring af mig. Til en-
hver skal Du finde mig villig; men vend kun
tilbage til Din Munterhed, jeg vil i Dine glade
Blik finde alle en rig Høsts Skatte, og i Din
Fatning al Velstandens Overflødighed."

Hier sank hun ham, overvældet af Jølelsen, i
Armene, og han trykte hende maalløs til sit Bryst.
Jeg stod fuld af Beundring; jeg havde maattet hen-
synke i Tilbedelse af denne himmelske Trøsterinde.

O!

"O! dette Dieblif, min Henrik," raabte jeg, "er ikke for dyrt kjøbt for alle en Høsts Skatte!"

"Ikke for dyrt kjøbt! nei! ikke for dyrt!" udpressede han med bævende Stemme; "o min Emilie! Du mit Alt!"

Børnens Mellemkomst forstyrrede denne den mest rørende Omheds Scene, jeg nogensinde har bivaanet. Bange nærmede de Smaa sig, og da de saae deres Forældres Dine fulde af Taarer, begyndte de selv at græde høit.

"Kommer, kiære Børn! til eders Moder," sagde Henrik, "hun vil astørre eders Taarer. Det er altsammen got igien. Takker, takker Gud hver Dag for en saadan Moder."

Jeg har hos saa Mennesker seet en saa hastig Overgang fra Fortvivlelse til Overmod af Tillid, som hos Henrik. Fuld af Misfornøielse over sin forrige Modløshed oprullede han Gardinerne, hvormed han havde villet forhindre Synet af Odelægelsen, og aabnede og Balkonens Dør, der og i samme Diemed var blevet lukket. "Jeg Rujon! sagde han til sig selv, ved min Emilies Haand vilde jeg dristig gaac den

stændigste Død imøde, og skulde ved hendes Side gaae for at see mine ødelagte Marke!" Saa meget havde hans Kones Betsalenhed aabnet ham en ganske anden Synspunkt af det lidte Tab, og al hans Umage gik ud paa, at vise sin Siæls Kone den af hende bevirkede Rolighed og Fatsning.

Og med hvilken Kunst vidste hun at nedstemme denne Opbrusen til rolig Betragtning: og at forvandle den levende men dog kun forbigaaende Bevægelse til blivende Fornemmelse!

Efterat vi virkelig igien havde sat os ned paa Balkonen, fortaalte hun en fire, fem Exemppler paa Embedsmænd, som ved lignende Ulykkes Tilfælde, i Stedet for at blive fattigere og mindre velhavende, vare blevne rigere og mere velhavende. De havde nemlig ved, flige Leiligheder meget ofte lært nærmere at kende det Indvortes af deres Økonomie, og mange af deres Folks Redelighed eller Uredelighed, den de havde for megen eller for liden Tillid til; vare ved Misvæxtes Aar og ved Dyrtid blevne nødte til Indskrænkninger i deres Husholdning, den de siden holdt ved som stedsevarende Besparselser; vare vel

og faldne paa flere Erhværelses Grene, havde
stedse meer trukket sig tilbage fra larmende For-
nøielsers Ruus til huslige Glæders Rolighed.
Kort, sagde hun ved Enden, slige uløffelige Til-
fælde ere som Koldfebre, der ret udmatté een, men
giøre bag efter sunderere.

Fra disse Exempler gik hun over til sin egen
Forsatning. Hun fortalte enkelte, os endnu
ubekjendte, Tilfælde fra Gaarsdagen; og i Alt,
hvad af hende var bemærket, hvad af hende, som
vi snart erfore, i Stilhed var skeet til hendes
Mands Beroligelse og Opmuntring, viste sig en
Jagttagelsesgave, en religiøs Overveielse og
Hjertets Godhed, som maatte give hendes forrige
Uttring en usorgængelig Kraft.

D r ø m m e n .*)

Uf Kummer træt, og træt af mørke Tanter

jeg fasted' mig paa Leiet ned,

udrakte Haanden efter Haabets Anker ;

men intet sandt at holde ved.

Da kom du, Søvn! — Kom ofte, qvægsom Lise!

Ulykkeliges svage Trøst!

thi dine Tryllespyner stundom vise

sehv Kummer's Søvn et Glimt af Lyst.

Misund ham ei, naar Natens blide Drømme

for ham iskjænke Glædens Maal ;

er det ei nok, han vaagen maae udtømme

saa mangen beedsk og bitter Skaal?

O Nat, o skønne Drøm! lod du mig finde

den Frnd, som vaagen nægtes mig.

Lad mig fortælle den for min Veninde,

som er i Dag saa lykkelig:

Jeg var paa Søen — rundt om, allevegne

jeg saae kun Hav og Himmelen;

et

---

*) Fra et Aruentimmer til sin Veninde den 5 Marts
1796 i en Brevtafse, paa hvis ene Side var
broderet en landlig Hytte og paa den anden en
befrandsjet Støtte.

et Skib, bestemt til fjerne Himmelegne,
foer med mig giennem Bølgen hen.
Med eet oprøres Havet — høie Bølger
flaae vældige mod Skibet ind,
og Skrald paa Skrald, og Lyn paa Lynet følger,
og ængster fælt mit svage Sind.
Midt i min Angst jeg saae din Aand, du Hulde!
Som aldrig — aldrig fra mig veeg.
Men ogsaa den forsvandt — og Dødens Kulde
sig giennem hver en Aare sneeg.
Jeg sank, saa syntes mig, i Dødens Arme;
men vaagned' paa et yndigt Sted,
saa frie for Sorg og Kummer, Suk og Harme,
som Evas første Salighed.

Jeg laae ved Foden af en landlig Hytte
i Danas blomsterstræde Favn;
lidt borte blev jeg vaer en yndig Støtte,
paa den stod min Venindes Navn.
Og mine Ungdoms Blæder saae jeg dandse
i faver Kredse med Haand i Haand,
Jeg saae dem glade Støtten at bekrandse
Velsignende din blide Aand.

Her,

Her, sagde jeg, her vil jeg rolig" glemme
den Uret jeg saa ofte leed;
her vil jeg mine Kummeres Taarer hæmme,
og leve skilt i landlig Fred.
Til denne Støtte vil jeg daglig ile,
og signe dig og Børn og Mand,
ved denne Støtte mine Been skal hvile,
naar jeg gaaer til et bedre Land.

*

*

*

Min Drøm forsvandt — jeg var ei lykkelig,
men dog velsignede jeg dig.

Om den gode Tone.

Mængden giver den fornemme Tone dette Navn.
I en mindre lav Klasse hædres man dermed hin
kunstige Tone, sammensat af pedantiske Smaa-
ting, af tvungen Ynde, af urimelige Overdri-
velser, af slaviske Smigrerier, af Sædvanens
Prydelser, og af en spodsk Maade at snakke paa,
opfunden af Forfængeligheden for at udmærke sig
fra

fra Menigmand i Mangel af mere væsentlige Udmærkelsesmidler. Man paatager sig der en ubegrænset Haan for enhver kraftfuld Følelse, enhver gavnlig Kundskab, Moden er dens første Videnskab, og det Behagelige er den eneste Gienstand, den værdiges at tage i Betragtning. Man beviser der ved en Sarkasme, man ræsonerer ved det Latterlige. Egenfiærlighed, Taabelighed, Ustadighed, Mangel paa Religion forkyndes af Personer, som vilde rødmæ over at mistænkes for en Gudhengiven Bevægelse eller en fornuftig Studering. Da man imidlertid ikke kan gaae ethvert Begreb af Velvillighed, Retfærdighed og Mod, erstatter man den første med Høflighed, og de to andre ved falske Begreber om Ærefiærlighed (point d' honneur).

Den foregivne gode Tones Fordomme forgifte enhver den naturligste Trøst. Fordærvede Hjerters Misundelse tilbyder sig, med Latterlighed at overhulle de sandeste Nydelser, som de ikke mere kunne modtage. Hengivenhed for en Egtemage, Ænhed for Børn, Ordens Aand, Smag for Ensomhed, eller Tilbøjelighed til Belgisørenhed, ere Dyder hos en slet og ret Borgerkone,
saa

som en Dame næsten ikke tør vedgaae, eller som hun over i Løndom, saafremt hendes ædle Siæl elsker dem.

Stedse at leve i eens Tone, er at være fremmed for den almindeligste Fremgangsmaade og de sædvanligste Følelser. Der er ingen Klasse, som mindre fiænder Verden, end den man betegner under Navn af Verdensfolk. En af deres Fordomme er ogsaa at indbilde sig, at de spille en saare betydelig Rolle i Selskabet overhoved, som de synes i visse Henseender at styre ved deres Exempel. Men i det man efterligner dem i Pynt og Kredentser, har man og vedtaget i øvrigt at betragte dem fra en latterlig Side, ligerviis som man behandler Fruentimmerne med et Udortes af Underdanighed, og som man i Sagen selv gjør til Slaver; som man morer med Gmaating, og afholder fra enhver vigtig Gienstand.

Naturen straffer denne falske gode Tone over den Foragt, den viser dens Love: offentlig smiler den til den, men hævner sig i Løndom, ved Redsomhed, Bæmmelse og Vagten af dens egen Asmagt; imedens den giemmer sine
sødeste

sødeste Gunstbeviisninger for hine kunstløse Væsener, som tage den til Veileder, offere til den i Ensomheden, og villigen undvære Skinnet, naar de kun nyde en grundet Virkelighed. — Vare Fruentimmerne mindre omspredte, da skulde de have mere Originalitet i deres Charakter; de skulde kunne vedligeholde denne Naivitet, denne Oprigtighed, der maatte være farlige i Tamlen: de skulde mindre være et Bytte for hine Misforøielser, hine Uroligheder, hin Misundelse, hint Medbeileri; som ængste dem i en Levemaade, hvortil de ingenslunde vare bestemte: de skulde mere taalmodig see deres Yndigheders Aftagelse, og deres Dage skulde henrinde i en fredelig Kreds af Syssler overeensstemmende med deres Natur. — De Unge skulde og lettere bosætte sig; en Mand skulde ikke frygte for at ødelægge sig paa Bryllupsdagen, og at underholde sin Kone dyrere end en Figurantinde uden at have den Fordeel at kunne skifte ligesaa tidt: han skulde mindre bestemmes i sit Valg af Gierlighed eller Mangsyge, end af sin Tilbøielighed. Men under de nærværende Gæder, hvad er der som skulde kunne overtale ham til at følge den? Hun skal leve mindre

mindre for ham, end for andre; han skal tage sin Frihed, sit Bælevnet, og kauskee sin Ære, uden at kunne tilbytte sig en Veninde og stille huslige Glæder.

Intet beviser bedre, til hvilken Grad Verdensfolkene ere dem selv til Børde, end den flane Syffel, hvorved de uden Ophold at søge at glemme sig. Hvorledes er det muligt, at en saa barnagtig Tidsfordriv, som den at blande Kort, og følge deres eensformige Sammensættelser, har kunnet blive saa almindelig? Det er Skik at finde saare fornuftigt, hvad man sædvanlig gjør; men tænker man det allermindste derover, er der ikkun faae Skikke mere syndelige og mere urimelige, end den Vigtigheds Mine, hvormed det hele flebue Europa opoffrer den interessanteste Deel af sine Dage til at blande Spader og Ruder. Man kunde ikke opfinde noget mere tiensligt til at fortørre Aanden og Hjertet. At en Gierrig spiller i Haab om at vinde, at en Forretningsmand undertiden søger at afbryde sine Tankefs Alvor ved en flau Syffelsættelse, eller at en Tungfindig deri kan glemme sig selv, det lader sig begribe: men at Folk, som Fornøielse samler,

deri

deri hver Dag kunne finde de største Fornøielser, det lader sig ikke begribe.

Den sande gode Tone, i enhver Stand, er den, som bestaaer i en dyrket Aand, behagelige Manerer, delikat Fremgangsmaade, en ædel Overbærelse mod Fraværende, og en vedligeholdt Opmærksomhed for at skaae de Nærværende, man roser med Godhed, man laster med Varsomhed, man anvender det Latterlige ikke uden paa det Lastværdige, Flaahed og Evang ere forviiste derfra, man er hverken træg eller letfindig, hverken andægtig eller fræk: man blander kunstigen Indsigter og Uvidenhed, Ynde og Fornuft, Aand og Godmodighed, Følelse og Munterhed. Man taler, naar man vil: man tier, naar man intet har at sige. Mørkhed blander sig ikke med Lune, og selv Nykker tilgives. Spil er kun en sielden Tidsfordriv, en Nødhielp, næsten ndmygende, aldrig en uundværlig Fornødenhed. — En sund Sædelære, en blid Philosophie pryde usformærkt endog de mindste Samtaler, og deres høieste Gienstande behandles med en Lethed, som viser at man betragter dem, som en af Samtalens naturligste Gienstande.

Enhver

Enhver giver villigen sin Mening efter, enhver agter den Andens, enhver henbærer sit Løs til den fælles Masse: det Personlige forener sig med det Almindelige; man taler om sig selv, uden at frygte for at lide; Oprigtigheds Zonen beviser Tillid. Raadvildhed finder der Raad, Evang Understøttelse, Ulykke Trøst.

Hvilken Forskiel imellem disse Vennefællesskaber, og hine glimrende Kredse, hvor fyrretive Fruentimmer gaae hen at udkramme deres Pynt, og tredive Mandspersoner deres Orkesløshed! hvor man igiennem Brugens Fernis, og den fremkunstlede Skoggerlatter, see Redsomhed og Evang frembringe; hvor enhver almindelig Samtale er umulig, enhver særdeles tvungen. Men — — den blotte Erindring dysser mig i Søvn. —

Hvorpaa bør Ægteskaber bygges?

Fornuftig Tilbøielighed er den eneste rigtige Grund, hvorpaa man med Sikkerhed og Tillid bygger Beslutningen til Ægteskab. Det
er

er vel stedse vanskeligt, maaskee umuligt, at efterspore en menneskelig Tilbøieligheds Gang indtil dens første Begyndelsepunkt og med Visshed bestemme, om udvortes Behag, eller indvortes Hviagtelse var det første, som hændte vor Opmærksomhed paa en Person; men saa meget lader sig med Rette fordrø, at man ikke tillader sig at opstige til den Grad af personlig Tilbøielighed, som opvækker Tanken om et ægteskabeligt Forhold, førend man først tog Fornuften paa Raad, og har dens Bifald for sig. Har vort ubesvogtede Hjerte alt tidligere bestemt sig for en Person, saa vil Fornuftens Stemme siden formege meget lidet over os, vi ere blevene udfikede til alle rolige, koldblodige Prøvelser, og vor bestukne Forstand foregøgler os tusinde falske Slutninger, fordi vi nu ville kuffes ved den. Vil man altsaa ikke blot gjøre Minen, men for Alvor være fornuftig, saa slutte man et Forbund med sine Dine, og tillade sig ikke med Behagets opfagende Blik, at betragte en Person, før end man ikke i det mindste først har fornummet Røgtets offentlige Stemme om ham. Da udforske man, saa meget muligt, Karakterens

Soliditet, uden herved i sine Domme at lade sig føre vild af Omgangsmanerernes større eller mindre Artighed. Mænd, som mindst forstaae sig paa modiske Galanteriers indsmigrende Fias, ere som oftest de æmmeeste og bestandigste Ægtesfæller, naar den sødtalende Smigrer mestendeels flagrer ligesaaledes i Ægteskab, som i Selskabet. Man oversee aldrig herved den udvortes Lykkestilling. Uden et sorgfrit Udkomme gives ingen varig Lykke i Ægteskaberne, og mangen god Pige har her alt ved sin Omheds formentlige Heroismus, som skal gjøre Under, bedraget sig. Ved denne Helteomhed indbilder man sig stærk nok til, med Lethed at bære den i Tiden tungt trykkende Armodsbyrde, og med smilende Mod at kunde beseire Besværligheder, som forekomme enhver Fornuftig uovervindelige. Heroismus er overalt i Naturen forbi-
brusende, begeistrende Følelse, som rigtig nok paa en kort Tid giver vore Kræfter den høieste Grad af Spænding, men just derfor snart trættes af sig selv. Med en saadan opvakt Anstrængelse af indvortes Kraft at ville for Livstid leve fort i Ægteskabet, og altsaa derpaa grunde en blivende
Tilstand,

Tilstand, er altid Daarlighed, som man i Tiden undgiælder med Taarer. Vilde De ikke selv erklære den unge Krieger for et æventyrligt Svimmelhoved, som uden tilstrækkeligt Levnetsmiddel og Baaben dristede sig at drage til Feldts og ved sit Modss uberegnede Styrke at slaae en fiendtlig Hær paa Flugten? Enhver Stand er vant til et vist Tal af Fornødenheder, og om man endog en Tidlang ikke agter dem, tidlig eller sildig føler man dog, at man undværer; og alt denne Følelse i sig selv er foruroligende Forskyrrelse af Lykken. Finder man en fra Lykkes Gavernes Side noksom udrustet Person ogsaa fra Karakterens Side ikke forkastelig, finder man ham i Henseende til Hoved og Hierte værdig den reneeste Agtelse, da, kun da først tillade man sig et Forsøg af dens fulde Indtryk paa vore Følelser. Den maae for vore Fornemmelser aldeles intet Modbydeligt, intet Tilbagestødende have, det forstaaer sig af sig selv; den maae ved et vist legemligt Velbehag drage os til sig med sagte Magt. Bliver dette under ovenansførte Betingelser bemærkeligt, da fatte man en behiertet Beslutning, om endog hine phantastiske Sving af en arkadisk Omhed, som
kun

kun spørger i fastende berusede Digteres Hjerne og som overalt kun er en billedrig Indbildningskrafts Værk, ikke erfares. Ved en saadan fornuftig Tilbøielighed, som stytter sig paa Karakterens Fasthed, paa Hjertets Velvillie, paa gjensidig Agtelse og uhyklet Fromhed, faaer man hinanden i Aarenes Fremstreden stedse fikrere, naar Phantasiekiærlighedens sprudlende Varme ofte alt i Egtestandens første Uger begynder at gaae over til en drøbende Kulde.

Om Mesalliancer.

Philosophisk Forstand maatte man dermed betegne en Forbindelse mellem to Personer, som ere hinanden ganske ulige, som ved de forskellige Grader i deres Dannelser, i deres Smag, i deres tilvante Fornødenheder, i deres Omgangsmanerer, fort'i deres udvortes og indvortes Forhold ere affondrede og i og ved sig selv adskilte fra hinanden. At parre sige Personer med hinanden, giver rigtig nok det uligeste Spand! det skænder sig selv, giver sig til Pris for offentlig Haan og daglige hemmelige Lidelser, Kræn-

kels

feller, Besskæmmelser. Kun et nederdrægtigt Gemyt kan indgaae flige i sig selv ughldige Forbindelser. Men i borgerlig Forstand fornædret man ved disse Skændselsnavne enhver Forbindelse, som er bleven knyttet mellem to Personer af adelig og borgerlig Stand. Lad den borgerlige Deel besidde nok saa mange erkjendte Fortrin paa Aand og Hjerte, nok saa meget udvortes begunstigende Formuesovermaal, for at kunne holde lige Skridt med enhver det dannede Menneskes Finhed, lad de to Forbundne i deres hele Tænke og Tilbøielighedsmaade kunne nok saa inderlig stemme overens og være det lykkeligste Par paa Jorden, deres Giftermaal er en Mesalliance. Den ned- eller opstegne Deel udstødes af sin Caste, uden nogensinde at vorde optagen i den indtraadte. Man seer let, at her en uretfærdig Standstoltheds Fordom, der er Borgerstanden lige saa egen som Adelen, tyranserer Menneskeheden til dens aabenbare Skade. Der maae i ethvert velindrettet borgerligt Selskab være bestemte Afdelinger og udmærkende Vægsbevisninger, dem den ikke vilkaarlig kan kaste fra sig, som det hele Selskab bæreder dermed til

dets Anliggenders vægtfuldere Fuldbgyrdelse. Men da det qvindelige Køn bliver næsten ganske udeluft fra alle offentlige Forretninger, saa seer jeg ikke hvorfor man og indskrænkede dette med hine vilkaarlige Skranke, eller meget mere hvorfor det troer sig selv indskrænket dermed. Konen følger jo ellers overalt Mandens Standepunkt, og har, saalænge det endnu ikke har sluttet sig til ham, nøie taget, slet ingen Rang. Dannelsens Grad bestemte derfor et Fruentimmer bedst hendes Classe. Saa længe imidlertid en anden, meer vilkaarlig Bestemmelse endnu tilintetgør det længselfulde Ønske af en inderligere Endrægtighed mellem Mennesker af lige Dannelse, saa længe endnu Fødselsret bestemmer Døttrenes Skæbne og behersker denne eller hin mig beslagtede Families Tænkemaade, saa længe vilde jeg dog ikke af en falsk Heroismus hengive mig som et sørgeligt Offer og ved et utidigt Brud af Forbundens Lænke sønderrive de naturlige Bånd, som ved tidligere Pligter forenede mig med min Familie. Et saadant Brud strider mod Klogskab, og tilvisse og mod den Taknemmelighed, man er sin Familie skyldig. Man udstødes mest
stendels

stendels af den, affondres fra sin Omgangskreds, uden alligevel at finde en anden optagende, og maae inden sit omgiærdede Husrum vente af sin Sjæls Heroismus sin hele Tilfredshed. Stiger man efter den nuværende Tidernes Forfatning fra en høiere Standspunkt ned til en lavere, saa vil man snart med Mischag ved Horisontens Indskrænkning mærke, at man staaer lavere, end man tilforn var vant at staae.

Gjægemoderens Rede.

Naturens Elsker! Hørde, hvad veed jeg, maa-
ske Philosoph, jeg henlevede mine Ungdoms Aar
i en Landsby.

Det var i den fævre Alder, Kiærlighedens
Aarstid — jeg tager feil, jeg vil sige Ukyldighedens.
Jeg kiændte ikke Livets Ulykker; og vædede stund-
dom Taarer mine Dine, saa var det ved at
see andre græde. Den forbigangne Tid kiændte
jeg ikke, og uden at ymte engang der gaves en
tilkommende, syntes jeg, fornøiet alene med
det nærværende at alt i Naturen gif mig efter
Ønske.

A a 2

I min

I min Uvidenhed om det Onde, uden Kundskab om det Gode havde jeg varm Følelse for Omhed, for Venſkab. Kiærtegn henrykkede mig med Glæde; jeg holdt af alle dem ſom vare omkring mig; og uden at vide Erkiændtlighed var en Dyd, var jeg erkiændtlig.

Ingen elſkede heftigere. Ved ſaa lykkelig en Stemming, med en ſaa ſkøn Vane ſkulde jeg maaskee have ſeet min Ungdom, maaskee mit hele Liv glide hen i fuldkommen Lykſalighed; men en ſaadan Lykſalighed er ikke til for Menneſket.

Jeg kommer tilbage til mine første Aar. Dagen var gandske Dag for mig, thi den var uden Skyer. Jeg nød alle Naturens Belgierninger, Himme-
len og Etjernerne, uden at kiende deres Skabere. Jeg fremſtammede hans Navn; og hans God-
hed beſkyttede mig, førend jeg kunde kiende den. Alt ing loe for mit ſvage Diekaſt. Alle Blom-
ſter syntes mig lige ſkønne; og jeg vilde aldrig have kunnet udlede dem, der havde Fortrinet i mit Hierte.

Kildens Vand var mig hver Dag eens klar. Jeg holdt meget af at følges med Bækken, der løb midt igiennem Landsbyen. En hemmelig
For-

Fornæielse bandt mig til dens Bredde. Hvor mangen Gang misundte jeg ikke Sommerfuglen der udbreder sine lette Vinger over Vandfladen, og retter sin Flugt efter dets Løb. Der traf jeg Hyrderne og de unge Hyrdinder paa min Alder og med dem spøgede jeg, saa lang Dagen var. Hver Dag havde Yndigheder for mig, eller rettere sagt, der var kun en eneste Dag til i mine Tan-ker. Havde man da spurgt efter min Alder, jeg skulde ikke kunne have sagt det.

Jeg var Familiens kærester Barn. Ingen Forhindring stod mig i Veien. Fri i mine Hand-linger, ledede et lykkeligt Instinkt mig stedse og stedse rigtigt. Naturen troe, Indig dens første Love, uden Undervisning, uden Lærer, overladt min egen Villie, som Intet modsatte sig, havde jeg ingen Fiende at bestride, og uden Veiledning, gik jeg sikkert og bekvemt.

Aldrig naar jeg faldt i min Barndom, havde man den Umage at tage mig op fra Jorden; jeg var maaskee blevet vred over denne fremmede Undsætning; thi Mennesket føler tidlig sin Styrke og sin Uafhængighed. Ikke desmindre er det et Bæsen der vilde blive utæmmeligt, hvis man ikke i Tide lærte det at adlyde.

Ny-

Nydende en Frihed, som Intet i Verden indskrænkede, og som jeg aldrig misbrugte, balstrede jeg mig om Vinteren i Sneen, som jeg om Sommeren rullede mig mellem Roserne. Hver Morgen befandt jeg mig i Midten af Hjorden og unge Hyrder paa min Alder. Jeg legede med dem og undertiden naaede jeg til Engen, førend de. Undertiden reiste sig Smaatrætter mellem os, men de bleve snart afgjorte. Jeg tabte engang min smukke Hat for Colins Skyld, som var beprydet med Glemmigikke'r; Han græd derover, jeg gav mig til at græde ligeledes, og jeg løb til at omfavne ham.

Papa Mama, saaledes kalte jeg mine Forældre, disse saa søde Navne, som forynge mit Hierte; gave mig hver Dag smaae Tvebakker, som jeg glemte til de yngste Lam i Hjorden; denne udmærkede Omsorg forhvervede mig mine Legebrødres Venkab, og jeg ansaaes mellem dem for den ædelmodigste og smukkeste Hyrde, ensfiønt jeg var klædt næsten ligesom de andre Landsbøe Børn — maaſkee for at;vænne mig paa et Slags Maade til Lighed, eller i det ringeste i den Hensigt ikke at ydmyge mine Legebrødre;

brødre; da Forsængelighed er den første Liden-
skab i det menneskelige Hjerte.

Mama, den bedste Kone paa Gorden, havde
den Tid kjøbt mig Faar, de levede med mine
Selskaberes som lode dem græsse tilsammen. Hær-
delsen afgjorde, hvor de skulde overnatte. Den
første Hyrde som nævnede dem, modtog dem for-
trinligviis i sin Stald. Dog var jeg deres
Herre, og mine unge Venner deres Oppassere.
Det var en Lov Mama havde givet, og Alle ad-
lød; de småe Lam alene, som mine Faar gave
af sig, bestemtes den klogeste blandt Hyrderne.

Hvert Aar, St. Hans Aften, efter Gldens
Optændelse paa Hviene, en Dag alle Børn ven-
tede med Utaalmødighed, forsamlede vore Mødre
sig hos den ældste i Landsbyen, og raadsløge ind-
byrdes, hvilken Hyrde der havde allerbedst opfyldt
sine Pligter Aaret igiennem, for at tildømme
ham Prisen. Jeg erholdt den engang. Man
forestillede mig tre Lam, alle fødte af mine
Faar. De skulde tilhøre mig; Mama tier smi-
lende over min Forvirring.

Jeg vender mig mod Colin som nogle
Maaneder i Forveien, maaskee af Banvare havde
flaaet

flaaet Hatten af mig og stedse lod meget bekymret derover; jeg tilbøder ham dem; han omfavner mig. Alle Mennesker, der bivaanede denne Scene af uegennyttigt Venskab, faldte Taarer. Men Lyksalighedens Alder var forbi. Af hvorfor er Menneskets Liv ikke en evig Barndom!

Jeg blev større, Fornuften kom maaskee en Smule sildigere hos mig, end hos andre Børn paa min Alder, der blive mere omhyggelig opdragne end jeg; men maaskee er de første Forelæsninger af Naturen mere værd, end dem af vor forfængelige Opdragelse. Den kom, endelig kom den, denne langsomme Fornuft, og min Moder tænkte paa mine Studeringer. Min Fader som jeg neppe havde kiendt havde efterladt hende mange Børn ved sin Død, alle i en spæd Alder. Hun skikkede mig 3 Mil fra sin Bopæl hos en Landsbye-Præst af hendes Bekiendtskab, en retskaffen Mand. Stedet heder Martin de la Cluse.

Endelig Hr Pilon min Lærer forekom mig ved første Diekast en smule alvorlig, var han dog af en overbærende Carakter, og saa længe han levede, var jeg ham hengiven.

Jeg

Jeg husker indtil denne Dag hans straa-
takke Præstegaard, Brønden i Gaarden, som jeg
ikke maatte komme nær, Haven, hvori jeg kun
kom med hans Tilladelse og frem for alt det gode
Blommetræ med Røneklæder hvorved jeg trafte-
rede mig, naar Præsten reiste ud at besøge sine Sog-
nefolk. Paa det nær, hørte jeg hans Forelæs-
ninger som den unge Thelemas Mentors.

Jeg har besøgt disse min Ungdoms fortryl-
lende Steder 20 Aar før end jeg beskriver dem her.
Jeg fandt i Landsbyen den gode David, min
gamle Legebroder. Vi vare opdragne tilsammen.
Med en uhørt Begierning, var han blevet Sog-
nepræst paa vor første Opdragelses Sted, og han
havde foretrukket dette Kald skjønt det var maa-
deligt, for andre, man havde tilbudt ham; thi
han yndede dette vort barnlige Opholdssted
lige saa meget og mere end jeg. Da jeg besøgte
ham var han meget til Narene, mit første Ord
var at spørge ham, hvor er Blommetræet? Han
førte mig der hen. Disse Erindringer ere søde
for Sielen.

Vi forlode aldrig hinanden David og Jeg i
vore Studere-Aar. Fra Præsten kom vi til
Skolen

Skolen i Grenoble, og stedse holdt vi af hinanden. Al, hvorfor er han nu ikke meer, da jeg siger dette. Uden Tvivl venter hans klagende Skygge i Landsbyen, hvor han var saa elsket, at jeg skal offere nogen Næggelse paa hans beskedne Grav. Jeg erindrer mig stedse et Brev, som min gamle Selskaber skrev mig til nogen Tid for sin Død, med denne Udskrift; "Til Hr. Pollin, Præsteborger i Grenoble". Det var et temmeligt godt Spørgerie over min Dovenskab. Imedens min Ven opfyldte sin Præstes saa ærefulde Pligter, var jeg blevet tilbage mellem min Familie, som fordærvede mig en Smule, og hvor jeg ikke bestilte noget.

Disse Smaaheder morer uden tvivl Læseren lidet, men det er mig i det mindste vigtigt at han ikke fatter nogen slet Tanke om min Person.

Jeg troer at have fortalt det i mit trøe Maleri af min Landsby — jeg havde sammenfrevet en Bog i mine Fritimer over Politiken; og jeg havde begivet mig til Paris for at lade den trykke. Jeg beder om Forladelse at jeg erindre det paa nye, det er for Wen allene at have dediceret den til min Fødeprovinds.

An-

Ankomsten til Paris med den yderste Begierlighed at kende Videnskabsmand, førte min gode Stierne mig snart i Selskab med nogle af vore Vise. Min Lykke vilde, at det var Mand af første Fortieneste.

Det, som indtog mig meest var ikke det Simple i deres Opførsel, det ventede jeg mig; men jeg var gandske forundret over at see dem leve i Ensomhed; naar jeg spurgte om Aarsagen svarede man mig at det var for at lade sig see engang med des større Glæde. Opoffrede alene til Studering og Tænken, fattede jeg ikke hvorledes Misundelsen kunne angribe dem. Denne har stedse forekommet mig en Last hos smaa Sieler, de middelmaadiges Fortvivlelse og Straf; og uden at paastaa mere Fuldkommenhed end mine Lige, kan jeg sige, at jeg holder meget af at rose, det er en Trang formit Hjerte; jeg holder meget af at træffe Folk over mig.

Med levende Bølelse af andres Fortienester; med Mistillid til mine egne svage Talenter, og den liden Forraad af Kundskaber, jeg medbragte fra min Provinds, kan man slutte

sig til i Forveien, at jeg kun sildig kunne frem-
røkke mig paa Verdens farlige Vej; og hvorfor til-
smiler den mig nu, ved Enden af mine Dage,
da jeg ikke kan naae den?

Maaske vil man vide om jeg ikke i det rin-
geste medens mit Ophold i Paris arbejdede paa
min Lykke. Jeg har stedse været saa ligegyldig
derover, at man vil have Bamskelighed med at
begribe det. Jeg kunde frembyde Synderlighede-
der i denne Henseende, dersom Publikum var til
for at standse sin Opmærksomhed ved en Person,
der hverken veed at interessere det eller skal tiene
det til Forskrift. Aldrig i mit Liv har jeg an-
holdt om nogen Naadesbevisning. Ingen Vel-
gierning hviler paa mit Hoved; og mine Brø-
dre og min Familie have stedse baaret Omsorg
for mig.

Jeg afbryder af Frygt at ligne disse Malere,
som i deres Fritimer male sig selv nok mangan-
gang. Paa Tilbagereisen fra Hovedstaden, hvor
jeg havde stræbt at bevare Sæder og Grundsæt-
ninger i Midten af et stort Folk, der ikke agter
dem meget; umaadelige Byer! hvor jeg fandt
en Mængde Skribenter og Talere, der tilbage-
toge

toge Diebliffet efter ved deres Handlinger, den Lovtale, de havde holdet Dyden; uden at agte mere end det mindste Antal iblandt dem; — ankom jeg endelig i min Fødeprovinds, og indskibede mig til min Landsby.

Saa ofte jeg kunde, reiste jeg hen at besøge mine Brødre, der tilbragte en Deel af deres Tid paa Landet og den anden i Grenoble.

Foruden de store Skønheder, som ere udbredte omkring denne lille By, Hovedstaden i Dauphiné; foruden Pragten af dets Beliggenhed, det bestandige Syn af Alperne, som standse med Forundring Reiserens Diekast; og maiestættigt bepryde Dalens Bassin, det rigeste og prægtigste i Verden, ligger der en yndig Landsby, i nogen Fraftand fra dens Enemærker, paa Ryggen af et smukt Biinbjerg. Man falder den la Tronche. Om Foraaret besøger Folk hobevis denne behagelige Slette; og gaaer paa Mont-Fleuri at offere til Sanct Epine. Disse smaa Andægtigheder naar de ikke gaae over til Overtro, nærer Gudsfrygtighed. De ere ikke paa urette Sted i min Afhandling og jeg ønskede man agtede dem mere.

En Dag, jeg vandrede i denne landlige
Bye, indhegnet med en utallig Mængde Hækker,
og hvis snevre Stier hæve og sænke sig smaae
Hvælvinger, og som jeg holder meget af; da jeg
vandrede mod Courans Høider, hvorfra man
overseer Mont-Fleuris Kloster, fandt jeg en Sigge-
moders Nede; det var Kærligheds Narstid, og
den første Dag i Maj. Neden var bygt i en
ung Piiil i det Tykke i Krattet. Jeg opdager
den: Moderen iagttager mig uophørlig neden
fra Hvælvingen af dens elskværdige Tilflugtssted,
med en Tillid, der beroliger mig, men tillige
gør Indtryk paa min Siel. Jeg vover neppe
at slaae Dinene paa den. Hvilken Yndighed
finder jeg ikke i dens Dine! man har nok Ret at
sige Moderligheden forskjøner Kærligheden.
Hver Morgen besøger jeg den. En Gang vover
jeg at nærme mig den temmelig; der fattes lidet
i at jeg jo rækker Haanden ud, for at kareffere
den; den flyver ikke bort. Uroligheden tager
Overhaand i mit Hierte; jeg kan ikke leve langt
borte fra den: jeg besøger den flere Gange om
Dagen. Mit Bryst slaaer af Kærlighed; jeg
var besvimmel, hvis jeg havde forarsaget den
mindste

mindste Bekymring: Jeg var bange en eller anden forvildet Dreng skulde opdage dens Tilflugtssted. Jeg sov ikke; jeg frygtede, af! hvad frygter ikke Omheden! at et forgiftigt Insect, en slem Slange skulde nærme sig dens Bolig. Ulykkeligvis skeete ingen af disse Ulykker. En velgørende Stierne vaager over min Yndling. Skønt dens Nede var tæt ved en lille Bei, som man gifte temmelig ofte, fuldendte den dog i Fred Opdragelsen af sine Smaae. Jeg indfinder mig Dagen og Timen, da de toge deres første Udflygt. Moderen i deres Spidse lærer dem at flyve fra Green til Green paa de unge Træer og paa de slagrende Qviste paa Smaabuskene. Da jeg saae dette, kunde jeg ikke holde mig længere for Glæde. Jeg vil lægge dem paa ny i deres Nede, eller rettere i min Barm. Een iblant dem bliver mig til Deel. Den havde taget sin Flugt imod Præstegaarden, som laae tæt ved det Sted hvor disse elskværdige Smaa havde modtaget Lyset. Den styrter sig paa Kirkegaarden, og sætter sig paa en Gravsteen; det er den som skjuler en af mine Venners Aske; den, af! hvori Støvet af min Broder maatte nedsænkes.

Var:

Barthelemi! Saalænge jeg lever, skulde mine sidste Tanker være rettede mod dig. Jeg skal hellige dig dem i mine Skrifter.

Ideal af Petrarcas Laura.

Det Kiærligheds Ideal Petrarca bar hos sig og i sine Digte uddannede med utrolig Kunst og Omhu, er tilvisse ikke den ubetydelige Idee, man sædvanlig tænker sig ved den. Laura maa i Person eller livagtig have været for Petrarca, hvem hun vil; Petrarcas Aand var hun en Idee, hvorpaa han som paa Billedet af en Madonna, levendes og i Himmelen, saaledes anvendte sin Phantasies, sit Hjertes, sine Erfaringers hele Rigdom, endelig og alle før ham blomstrende Provensaldigteres Ekvigheder, at han stræbte at gjøre hende i sit Sprog til høieste, evige Billed af al sædelig Kvindeskønhed. Paa græsk Vis kunde dette ikke skee; en nøgen Grazie eller en Venus Urania kunde eller vilde han ikke male; han valgte derfor de Træk, som i hans Tidsaand, i den provensalske Poesie, i

Be-

Begreberne af hans Religion og deres Fremstillingse laae adspredte, som Stof for et reent qvindeligt Ideal af sædelig Humanitæt, og dannede sin Madonna deraf, den jordiske og himmelske Laura. Dette vilste han i Virkning paa sig selv, paa sit eget Hjerte, og det i mangeslags Omstændigheder, i Virkning paa sine Svagheder saavel som paa sit Gemuts ædlere Side; herved alene blev det tiltrækkende og undervisende. Thi en Skønhed, som ingen Kiærlighed opvækker, en Kiærlighed, som kun er Beundring, og sukker uden Kamp med sig selv, uden Feil og Svagheder, ere uden Ynde og Anvendelse. Af alt sædeligt Skønt i qvindelig Charakter plukkede Petrarca Blomsterne, og bandt til sin jordiske Veninde, — han maaskee kun hist og her i sin Ungdom tør have seet, som var en anden Mands Kone og Moder til Børn, som maaskee ikke forstod disse Digte; i det mindste ikke saadem (thi de fleste og skønneste ere digtede efter hendes Død) — en udødelig Krands om hendes uskyldige Tindinger. Hvo der kender den provençalske Poesies Smag, hvo der kender Dantes Beatrice vil ikke tvivle derpaa, og beklage den Møie,

Petrarcas Levnetsbeskriver, en af den foregivne Lauras Efterkommere, har havt med Anvendelsen af ethvert Træk, som skal angaae hendes Person. Enhver Elsker kan og bør finde sin Laura i Petrarcas Digte; han skal og deri finde sit Hjerte med alle Svagheder og iagttage den Kendselse, som en reen quindelig Charakter bør og kan bevirke i saavel Ynglingens som Mandens Gemyt. Derfor staaer Laura der: og jeg veed ikke, om der gives et skønnere Diemed med Kiærligheds Poesien? naar denne Art Poesie eengang skal være til. Mod Amors romerske Digtere, Horats, Tibull, Properts givr Petrarca, i Henseende til Ideen af hans versi volgari, en ikke mindre Forskiæl, end den han i Følge af Sprogene, Nationerne og Tiderne selv maatte givne. Fra de tydske erotiske Digtere staaer han i samme Forhold affondret. Da dog vel imidlertid Ingen forarges over at han i sin Kiærlighed bringer Gemyt, og ikke blot behandler den som et Trængens og Convenientsens Værk: anseer jeg og Petrarcas Laura som et Ideal, der ikke vil forsøge nogen Yngling, der som et gamle Tiders Madonna Billed, i et saa skönt Sprog vil

vil gavne enhver ædelbaaren Yngling. Petrarcas
Følelser i Henseende til Venskab imod Venner
vare ikke dette Ideal imod, og Italien, Rom,
hans Sprog, Menneskeheden vare hans Gemyts
evige Laura.

L i t e r a t u r .

Profaiske Forsøg (af K. L. Rahbek.) Fjerde
Samling. Kbhvn. 1796. paa Schulhs For-
lag. 219 S. 8vo.

Madamme Velsted, en Rectorenske lever om
Sommeren hos hendes Broder Konferentsraad
Alleborg paa hans Lystgaard uden for Byen.
Sophie hendes Datter og Arnefiær en Sprog-
mester have med Moderens Minde i lang Tid
havt Godhed for hinanden. Smidlertid kommer
Konferentsraaden ved sin Odselhed alt mere og mere
i Forlegenhed, og for at redde sig eller i det ringeste
at vinde Tid arbejder paa et Partie imellem sin
Søsterdatter og Major Torbensen en rig Ostindi-
aner, som han i dette Diemed byder ud paa sin
Landgaard. Torbensen kommer rigtig nok efter
Indbydelsen, men tiillige kommer høist uindbudt
Advokat Hillbek, Arnefiærs Ven med en Fordring
paa Konferentsraaden af 800 Rdlr. Sidste

søger vel paa allehaande Maader' at vinde Tid til anden Morgen da Verelobligationen vilde gaae af Kraft; men hans Plan opdages og Hillbek rider pludselig bort for at faae ham notarialiter beskikket. Dette hører Arnefjær, han op søger ilende Hillbek, og betaler ham af sin egen Lomme alle Pengene. Konferentsraaden frapperes herover, han samtykker endog i Arnefjærs Giftermaal. Torbensen der imedens disse Brouilleries har erklæret sig for Madame Velsted og Sophie, frafalder sin Plan, da han erfarer hvorledes Sagerne staaer; og vender sig til Madame Velsted selv, som ikke er uvillig at laane Dret til hans Andrag. Hillbek og Velsted og Torbensen forene sig nu at bringe Konferentsraaden igien paa Fode; og Stykket endes.

, Hvis, som Eschenburg etsteds siger, Hensigten med ethvert Lystspil er ikke alene at more, men ogsaa at udvikle Folderne i det menneskelige Hjerte, at fremstille levende dets Godhed, dets Svaghed, dets Banart, og derved at indpræge os Følelse for Dyd og Moralitet; saa tvivler Anm. at nogen vil kunne nægte nærværende en udmærket Plads imellem den danske Thalias Døttre.

Det skønneste Sprog, den fineste og den vittigste Dialog, der overhovedet udmærker Forf.
alle-

allevegne, henrykker her saa uafbrudt, at man maae læse det atter og atter for at opdage den ogsaa her er den meest udarbejdede Deel, at Intrigen og Situationernes Behandling maaskee ikke saa aldeles ville undgaae Kunstdommernes Kvil, f. E. de overflødige Optrin mellem Alleborg og Huusfolk 3 — 3 og 4. og Slagter-scenen 1 — 2.

Om Korf. har Ret til at tage sine Gaver tilbage fra nogle af sine Venner for igien at bortskænke dem til andre, er et Spørgsmaal, Korf. alene har Ret at besvare; men at et Stykkes Historie aldrig kan blive dets Undskyldning paa denne Maade, er igien et Spørgsmaal, som Anmelderen troer sig at have Ret paa den bestemteste Maade at benægte.

Man kan lade sig opgive Enderium til Viser. Man kan lade sig foreskrive af Venner eller Veninder Act: og Scene: Antal til Skuespil; men hvis Skuespil og Vise ikke blive saa gode, saa læse værdige, som uden dette Tilfælde, bør man kun ogsaa straffe sine Venner og Veninder med deres Læsning.

S. G. S.

2.

Gustaf Wasa, Krist. Tragoedie i 3 Acter.
Versene af Kellgreen, Musikken af
Nauman; oversat ved S. S. Guldberg.

Uden

Uden Tvivl den vægtigste Tragoedie i Verden; hvis det ellers er en Tragoedie, som endes med Frydemaal.

I Førstningen troede Recens. at Scenen var i Himmelen, da der i det mindste spiller lige saa mange Personer af den anden som af denne Verden, han blev siden overbevist ved Læsningen at den var paa Jorden og det tilgavns.

Det er glemt at anmærkes, om den Løve, der stiger ned fra Himmelen med Overrigs Skjtsengel, har Vinger eller ikke; i sidste Tilfælde er det en Feil mod Costumet, da der, — det Rec. vitteligt er — kun findes een Løve i Himmelen, den nemlig som udgør det 4de Dyr for Tronen, og her paa Jorden holder det venetianske Baaben; hvilken har Vinger og Glorie.

Det er sagt at Gustaf Basa var det lyriske Dramas Triumph, og rigtig nok synes 50 Ganges Opførelse at bevise dette for et Publicum, der udpeeb Doktoren og Apothekeren.

Oversættelsen er overhovedet skøn og correct; kun Blu og Gru vil ikke rime sig saa godt i Rec. Grammatik som her; og Bror, Mor, Far i Tragoedie — Det være endog soit difant — er ingen Prydelse; ruse frem, forstaaer ingen Dans uden af Kontexten.

S. G. S.

3.

Landsbyen Agnielas, af J. B. Pollin, oversat af Fransk ved J. K. Høst. Rhyndhos Schulk 50 S. 8vo.

Et skønt Maleri af landlige Optrin, men som ikke kunde have blevet lokaliseret.

”Naar Philosophen overtanke Landlivets Lyksalighed, giennemvandler Enkelighederne, studerer Kjærligheds evige Love, da føler han sin Siel opløste sig til Gud, de landlige Ideer forene sig i hans Hierte med de religiøse.

Mine have dvælet ved Siælens Udødelighed, dette svage Værks moralske Hensigt”.

Saaledes taler Pollin; Pollin har opnaaet sin Hensigt.

J Oversættelsen Pag. 24 staaer Tablaer; hvorfor ikke f. Ex. Skilderier, Malerier; Pag. 42 Gesant (Gesandt?) hvorfor ikke Udsending, Sendebud?

J. G. S.

4.

Guldstændig Confectyr og Conditorbog, eller grundig Underviisning til selv at forfærdige alle muelige Sorter Conditorsager — En Haandbog til Brug for Huusmødre, Mands
og

og Fruentimmer-Rokke, udgivet af K. Friedel Conditor Enke i Berlin. Andet omarbejdet og forøget Oplag Rhyn. 1795 trykt paa A. Goldins Forlag hos Seest foruden Fortale og Indhold 150 Sider 8vo med 12 Figurer i Kobber.

Gielden nyder, endog i længere Tid, et Bærk hos os den Lykke at opleve meere end een Udgave. At det første Oplag af den anmeldte Bog efter nogle Maaneders Forløb atter gjorde et nyt Oplag fornødent synes i det mindste under nærværende Omstændigheder at være et ikke ringe Beviis paa dens Værd. Det var at ønske at man kunne ansee slige Bøger som unødvendige, men saalænge det bliver en Nødvendighed for, om ikke den største, saa dog stærkt en saare stor Deel af vore Fruentimmer, ikke at være ukyndig om slige Lækkeriers Tillavelse, saalænge vil det og være en Ubefindighed at ringeagte eller plat udforkaste en saa god og hensigtsmessig Anviisning som nærværende. Papir og Tryk er ulige bedre end i første Udgave.

A. A.

